

Τμήμα Οικονομικών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

**ΔΙΔΡΥΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ»**

Επιβλέπων καθηγητής: κ. Γκλαβίνης Παναγιώτης

Διπλωματική Εργασία: «Ο κανονισμός 2019 / 452 της
Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο (screening) των Άμεσων
Ξένων Επενδύσεων»

της

ΚΟΚΚΙΝΙΔΟΥ ΜΑΡΙΑΣ-ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ

Φεβρουάριος 2024

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ:

Δηλώνω υπεύθυνα ότι: η διπλωματική εργασία που καταθέτω με τίτλο: **«Ο κανονισμός 2019 / 452 της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο (screening) των Αμεσων Ξένων Επενδύσεων»** είναι προϊόν αποκλειστικά προσωπικής μου εργασίας και χωρίς καμία αθέμιτη βοήθεια, ότι δεν την υπέβαλα ούτε θα την υποβάλω σε άλλο μάθημα ή για την απόκτηση άλλου τίτλου σπουδών εντός του ΠΑ.ΜΑΚ ή σε άλλο εκπαιδευτικό ίδρυμα, ότι δεν την δημοσίευσα στο σύνολό της ή σε μέρη της και ότι έχω αναφέρει το σύνολο των δημοσιευμένων και αδημοσίευτων πηγών που χρησιμοποίησα. Τα χωρία της εργασίας –συμπεριλαμβανομένων πινάκων και άλλων απεικονίσεων – που αρύομαι αυτούσια ή παραφρασμένα από άλλες πηγές παρουσιάζονται σε κάθε ξεχωριστή περίπτωση με ευδιάκριτο τρόπο ως δάνεια και γενικότερα δεν παραβιάζονται οι διατάξεις περί διανοητικής ιδιοκτησίας. Παρέχω τη συναίνεσή μου, ώστε ηλεκτρονικό αντίγραφο της διπλωματικής εργασίας μου να υποβληθεί σε ηλεκτρονικό έλεγχο για τον εντοπισμό τυχόν στοιχείων προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας.

Copyright © Κοκκινίδου Μαρία-Χριστίνα, Φεβρουάριος 2024

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved. Απαγορεύεται η αντιγραφή, αποθήκευση και διανομή της παρούσας εργασίας, εξ ολοκλήρου ή τμήματος αυτής, για εμπορικό σκοπό. Επιτρέπεται η ανατύπωση, αποθήκευση και διανομή για σκοπό μη κερδοσκοπικό, εκπαιδευτικής ή ερευνητικής φύσης, υπό την προϋπόθεση να αναφέρεται η πηγή προέλευσης και να διατηρείται το παρόν μήνυμα. Οι απόψεις και θέσεις που περιέχονται σε αυτήν την εργασία εκφράζουν τον συγγραφέα και δεν πρέπει να ερμηνευθεί ότι αντιπροσωπεύουν τις επίσημες θέσεις του Πανεπιστημίου Μακεδονίας.

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ:

Αφιερώνω την διπλωματική μου εργασία στους γονείς μου Κωνσταντίνο και Ευτυχία, για την μέγιστη υπομονή και στήριξή τους σε κάθε μου εγχείρημα και την συμπαράστασή τους κατά τη διάρκεια συγγραφής της διπλωματικής μου εργασίας καθώς και για τα εφόδια που μου παρείχαν όλα αυτά τα χρόνια.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ:

Η παρούσα διπλωματική εργασία διερευνά τον πολύπλοκο τομέα της ρύθμισης των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων (στο εξής ΑΞΕ), υπό το πρίσμα του ευρωπαϊκού κανονισμού 2019/452. Αποτελούμενη από πέντε εκτενείς ενότητες, διεξάγει μια σχολαστική εξέταση του πλαισίου του κανονισμού, των ρυθμιστικών του δομών, των ορισμών του, και της εν γένει αποτελεσματικότητας και λειτουργίας του.

Στο Κεφάλαιο 1 παρουσιάζεται ένα ιστορικό πλαίσιο, εξηγώντας την εξέλιξη των ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ελλάδα και παγκοσμίως. Η ανάλυση αυτή εξετάζει τις πολλές μορφές και κατηγορίες των άμεσων ξένων επενδύσεων, παρέχοντας εικόνα της συμβολής τους στην οικονομική ανάπτυξη. Επιπλέον, εξετάζει τα στοιχεία για τις ΑΞΕ στην Ελλάδα και την ΕΕ μεταξύ 2020 και 2023, αναλύοντας συγκεκριμένα τη σχέση τους με την οικονομική ανάπτυξη και τους σχετικούς κινδύνους. Το Κεφάλαιο 2 εξετάζει τον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2019/452, διερευνώντας την έναρξη, την αναγκαιότητά του και τις πιθανές μεθόδους καταστρατήγησής του. Πραγματοποιείται εξαντλητική ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου και των σημαντικών ρυθμίσεων, δίνοντας έμφαση στις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εντοπίσει τις άμεσες ξένες επενδύσεις υψηλού κινδύνου. Επιπλέον, η ανάλυση αυτή αξιολογεί κριτικά την ιδέα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης, της αναγκαιότητας και των πλεονεκτημάτων του. Εξετάζει επίσης το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους του κανονισμού, καθώς και τις σημαντικότερες έννοιες που στοχεύει να ορίσει. Το κεφάλαιο 3 επικεντρώνεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο των ΑΞΕ, εξετάζοντας την εξέλιξή του και εξηγώντας τη μέθοδο ελέγχου. Το κείμενο περιγράφει τις αρμοδιότητες των εθνικών αρχών και της Επιτροπής, προσφέρει μια περίληψη των μηχανισμών ελέγχου που χρησιμοποιούν τα κράτη-μέλη και εξετάζει τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, διερευνά τις δράσεις που σχετίζονται με τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων και τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που επιβάλλει ο κανονισμός. Το κεφάλαιο 4 εξετάζει τον κανονισμό αναλύοντας την ανατροφοδότηση και τις γνώσεις που παρείχαν τα κράτη-μέλη και ορισμένες εταιρείες της ΕΕ. Περιλαμβάνει επίσης μια σύγκριση

μεταξύ του κανονισμού και της Επιτροπής για τις ξένες επενδύσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες καθώς και της εθνικής δομής ελέγχου της Κίνας. Τέλος, το κεφάλαιο 5 παρέχει διεξοδική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του κανονισμού και παρουσιάζει προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωσή του, συμπεριλαμβανομένων των εισηγήσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου και του Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου στην ΕΕ. Το κείμενο αναλύει επίσης την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Κανονισμό 2019/452, η οποία έγινε στις 24.1.2024, και παρέχει σχετικά συμπεράσματα.

Η παρούσα εργασία παρέχει μια εκτενή κατανόηση του κανονισμού για τις ΑΞΕ, περιλαμβάνοντας τις ρυθμιστικές διαδικασίες και τις συνέπειές τους στην οικονομική καινοτομία εντός της ΕΕ. Παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για τον κανονισμό και μια πιο ολοκληρωμένη οπτική του, ενώ συγκεντρώνει όλες τις μελέτες και παρατηρήσεις των Ευρωπαϊκών Οργάνων και των κρατών-μελών, καθώς και γνώμες διεθνών φορέων.

ABSTRACT:

This thesis explores the complex area of FDI regulation in the light of the European Regulation 2019/452. Consisting of five extensive sections, it conducts a thorough examination of the framework of the regulation, its regulatory structures, its definitions, and its overall effectiveness and functioning. Chapter 1 provides a historical context, explaining the evolution of FDI in the European Union, Greece and globally. This analysis examines the many forms and categories of FDI, providing insight into its contribution to economic growth. In addition, it examines the evidence for FDI in Greece and the EU between 2020 and 2023, specifically analysing its relationship with economic growth and the associated risks. Chapter 2 examines European Regulation 2019/452, exploring its initiation, its necessity and possible methods of circumvention. An exhaustive analysis of the regulatory framework and significant regulations is undertaken, with an emphasis on the European Union's efforts to identify high-risk foreign direct investment. In addition, this analysis critically evaluates the concept of screening, including its assessment, its necessity and its benefits. It also examines the scope and objectives of the regulation, as well as the most important concepts it aims to define. Chapter 3 focuses on the European Union framework for FDI control, examining its evolution and explaining the method of control. The text describes the responsibilities of the national authorities and the Commission, provides a summary of the control mechanisms used by Member States and discusses cooperation between Member States within the European Union. In addition, it explores the actions related to the control of foreign direct investment and the rights and obligations imposed by the Regulation. Chapter 4 examines the Regulation by analysing the feedback and insights provided by Member States and some EU companies. It also includes a comparison between the Regulation and the FDI Commission in the United States and China's national control structure. Finally, Chapter 5 provides a thorough assessment of the Regulation's results and presents suggestions and recommendations for its improvement, including recommendations from the Court of Auditors and the

U.S. Chamber of Commerce in the EU. The text also analyses the European Commission's proposal for Regulation 2019/452, which was made on 24.1.2024, and provides insightful conclusions.

This paper provides a comprehensive understanding of the FDI regulation, including the regulatory processes and their implications for economic innovation within the EU. It provides useful information on the regulation and a more comprehensive perspective on it, and brings together all the studies and comments from the European Institutions and Member States, as well as opinions from international stakeholders.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ:

Εισαγωγή στον έλεγχο των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων- Οικονομική Καινοτομία και Ευρωπαϊκή Ένωση.....	13-14
Κεφάλαιο 1: Ιστορική Αναδρομή, Ορισμός των ΑΞΕ, οι ΑΞΕ στην Ευρώπη και στην Ελλάδα του 2023-24 και ο ρόλος τους στην οικονομική ανάπτυξη	
1.1 Η εξέλιξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ελλάδα και σε Παγκόσμιο επίπεδο.....	15
1.1.1 Η ιστορική εξέλιξη των ΑΞΕ στην Ευρώπη και Διεθνώς.....	15-17
1.1.2 Ιστορική Εξέλιξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ελλάδα.....	17-18
1.2 Ορισμός, μορφές και τύποι των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων-Τρόποι, Είδη και Σκοποί επέκτασης.....	18
1.2.1 Ορισμός των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.....	18-20
1.2.2 Τα είδη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων.....	20-23
1.3 Άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα και στην Ευρώπη 2020-23 μετά την εφαρμογή του κανονισμού (στατιστικά στοιχεία).....	23
1.3.1 Στατιστικά στοιχεία ΑΞΕ στην Ελλάδα το 2021-2023.....	23-28
1.3.2 Στατιστικά στοιχεία ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παγκοσμίως 2021-2022.....	29-35
1.4. Ο ρόλος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη και πιθανοί κίνδυνοι - μελέτες σχετικά με τη σχέση ΑΞΕ και οικονομικής ανάπτυξης.....	35
1.4.1 Οικονομική ανάπτυξη και πιθανοί κίνδυνοι.....	35-37
1.4.2 Μελέτες σχετικά με τη σχέση ΑΞΕ και οικονομικής ανάπτυξης.....	38-41
Κεφάλαιο 2: Ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2019/452	
2.1 Συνοπτική παρουσίαση του ευρωπαϊκού κανονισμού 2019 / 452 - η προέλευση και η ανάγκη εφαρμογής του – ενδεχόμενη καταστρατήγηση.....	41
2.1.1 Συνοπτική παρουσίαση του ευρωπαϊκού κανονισμού 2019.....	41-43
2.1.2 Η προέλευση και η ανάγκη εφαρμογής του – ενδεχόμενη καταστρατήγηση.....	43-46

2.2. Ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου του κανονισμού και των βασικών διατάξεων – Εντοπισμός επικίνδυνων ΑΞΕ για την ΕΕ.....	46
2.2.1 Κανονιστικό Πλαίσιο – Επισκόπηση.....	46-48
2.2.2 Βασικές διατάξεις του κανονισμού.....	49-57
2.2.3 Ποιοι είναι οι κίνδυνοι που προσπαθεί να εντοπίσει η ΕΕ με το νέο πλαίσιο;.....	57-59
2.3 Ανάλυση της έννοιας του ελέγχου- Αξιολόγηση Ελέγχου: Ανάγκη και Οφέλη.....	59
2.3.1 Ανάλυση της έννοιας του ελέγχου.....	59-60
2.3.2 Αξιολόγηση του ελέγχου.....	61-62
2.3.3 Ανάγκη ελέγχου των ΑΞΕ.....	62-65
2.3.4 Οφέλη ελέγχου των ΑΞΕ.....	65-66
2.4 Πεδίο εφαρμογής και στόχοι του κανονισμού.....	66-67
2.5 Προσπάθεια ορισμού των βασικών όρων του κανονισμού Δημόσια τάξη και Ασφάλεια.....	67-70
Κεφάλαιο 3: Το πλαίσιο ελέγχου των ΑΞΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης	
3.1 Εξέλιξη του πλαισίου ελέγχου των ΑΞΕ στην ΕΕ - Διαδικασία Ελέγχου.....	70-75
3.2 Ο ρόλος των κυρίως συμμετεχόντων Εθνικών Αρχών και Επιτροπής στον έλεγχο των ΑΞΕ.....	75-80
3.3 Οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών-μελών σήμερα (επισκόπηση, στατιστικά στοιχεία, ισχύοντες μηχανισμοί).....	80-112
3.4 Συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών στο επίπεδο της ΕΕ για τον έλεγχο των ΑΞΕ- κύριοι τομείς ΑΞΕ.....	112-120
3.5 Δραστηριότητες ελέγχου των ΑΞΕ απο τα κράτη-μέλη - Δικαιώματα και Αρμοδιότητες που εισάγει ο Κανονισμός	
3.5.1 Ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το 2022.....	121-123
3.5.2 Ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το 2023.....	123-126
3.5.3 Δικαιώματα και Αρμοδιότητες που εισάγει ο Κανονισμός.....	126-127

Κεφάλαιο 4: Παρατηρήσεις, Διαβούλευση Επιτροπής για τον κανονισμό τον Ιούλιο του 2023 και σύγκριση των πλαισίων ελέγχου των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων	
4.1 Παρατηρήσεις των κρατών-μελών και επιχειρήσεων της ΕΕ για την διαβούλευση σχετικά με τον κανονισμό (αξιολόγηση & αναθεώρηση - Ιούλιος 2023).....	127-144
4.2 Στοχευμένη διαβούλευση σχετικά με την αξιολόγηση και την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452- Συνοπτικά Αποτελέσματα.....	144-153
4.3 Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ με το CFIUS των Ηνωμένων Πολιτειών.....	153-156
4.4 Το εθνικό πλαίσιο ελέγχου της Κίνας-Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ για της ΑΞΕ με το πλαίσιο της Κίνας.....	156
4.4.1 Το εθνικό πλαίσιο ελέγχου της Κίνας.....	156-160
4.4.2 Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ για της ΑΞΕ με το πλαίσιο της Κίνας.....	160-163
Κεφάλαιο 5: Αξιολόγηση του Κανονισμού και Συστάσεις για τη ρύθμιση των ξένων επενδύσεων - Πρόταση Επιτροπής του 2024 και Συμπεράσματα	
5.1 Κριτική αξιολόγηση του κανονισμού και των επιπτώσεων του.....	163-170
5.2 Προτάσεις και Συστάσεις για τον κανονισμό από το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Ευρωπαϊκή Ένωση	
5.2.1 Προτάσεις και Συστάσεις για τον κανονισμό από το Ελεγκτικό Συνέδριο.....	170-174
5.2.2 Προτάσεις από το Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.....	174-175
5.3 Η από 24.1.2024 Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον κανονισμό 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον έλεγχο των ξένων επενδύσεων στην Ένωση και την κατάργησή του.....	175-186
5.4 Συμπεράσματα.....	186-190

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ:

ΑΞΕ: Άμεσες Ξένες Επενδύσεις

κ-μ: Κράτη- μέλη

Ε.Ε: Ευρωπαϊκή Ένωση

Επιτροπή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Ε.Κ: Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

ΕΕΣ: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

Κανονισμός: Ευρωπαϊκός Κανονισμός για τον έλεγχο των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων 2019/452

ΤΠΕ: Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών

ΥΧΚ: Υπεράκτια Χρηματοοικονομικά Κέντρα

ΕΕΣ: Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο

OECD: Organization for Economic Co-operation and Development

UNCTAD: United Nations Conference on Trade and Development

ΟΟΣΑ: Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης

ΠΟΕ: Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου

Εταιρεία-στόχος: Η εταιρεία στην οποία πραγματοποιείται η άμεση ξένη επένδυση με έδρα ένα κράτος-μέλος

Κανονισμός: Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2019/452 για τον έλεγχο των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

ΓΔΕ: Γενική Διεύθυνση Εμπορίου

ΚΚΕ: Κοινό Κέντρο Ερευνών

ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

Η έννοια της ρύθμισης των ξένων επενδύσεων για λόγους εθνικής ασφάλειας δεν είναι καινούργια. Αρκετές χώρες έχουν καθιερώσει διατάξεις περί διασφάλισης της εθνικής ασφάλειας στην επενδυτική τους νομοθεσία, η οποία χρησιμεύει ως στέρεο νομικό θεμέλιο για την απόρριψη ανεπιθύμητων ξένων επενδύσεων. Πληθώρα χωρών έχουν συμπεριλάβει στις νομοθεσίες τους κλαδικούς περιορισμούς, στους οποίους η ξένη συμμετοχή που υπερβαίνει συγκεκριμένα επίπεδα θεωρείται επιβλαβής για την ασφάλεια της χώρας. Πρόσφατα, παρατηρήθηκε μια αξιοσημείωτη στροφή προς την εφαρμογή προηγμένων διαδικασιών που έχουν σχεδιαστεί ρητά για τη ρύθμιση των επενδύσεων με έμφαση στις ανησυχίες για την εθνική ασφάλεια. Η στροφή σε αυτές τις νομοθετικές πρακτικές μπορεί να αποδοθεί στην επιθυμία των χωρών να ενοποιήσουν ή να συστηματοποιήσουν τη διάσπαρτη νομοθεσία και τις πρακτικές για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων. Αυτό γίνεται για να υπάρξει επαρκής ευαισθητοποίηση των καθεστώτων ελέγχου των επενδύσεων που σχετίζονται με την ασφάλεια. Οι αρχικές ενδείξεις της παρούσας τάσης άρχισαν να εμφανίζονται στο δεύτερο μέρος της δεκαετίας του 2000. Από το 2006 έως το 2009, η χρήση του ελέγχου των επενδύσεων για λόγους εθνικής ασφάλειας τριπλασιάστηκε, περιλαμβάνοντας μεγαλύτερο αριθμό χωρών. Μετά την παγκόσμια οικονομική και χρηματοπιστωτική κρίση, οι βιομηχανικές χώρες άρχισαν να εφαρμόζουν ειδικούς κανονισμούς για την παρακολούθηση και τη διαχείριση των άμεσων ξένων επενδύσεων παράλληλα με την αύξηση των ΑΞΕ από μικρότερου μεγέθους οικονομίες¹. Η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης των οικονομιών επέτρεψε τη σημαντική αύξηση των διασυνοριακών επενδύσεων, η οποία επέφερε στην Ένωση εξαιρετικά οφέλη αλλά και πιθανές ανησυχίες. Η αύξηση των άμεσων ξένων επενδύσεων έχει τονίσει την ανάγκη για μια μελετημένη προσέγγιση που όχι μόνο θα προωθεί τις ξένες επενδύσεις αλλά και θα προστατεύει ζωτικά εθνικά συμφέροντα. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να προσαρμοστεί στο εξελισσόμενο παγκόσμιο οικονομικό τοπίο και να διαφυλάξει την

---

¹ INVESTMENT POLICY MONITOR, UNCTAD, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

ανταγωνιστικότητα και την ασφάλεια των κρατών-μελών της. Για το λόγο αυτό, έθεσε σε ισχύ τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452 για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων. Ο κανονισμός ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση, γνωστός ως: “Screening Mechanism of Foreign Direct Investments” αποσκοπεί στη διασφάλιση μιας απλουστευμένης διαδικασίας για την αξιολόγηση των ξένων επενδύσεων σε τομείς υψίστης σημασίας, όπως η τεχνολογία, οι υποδομές και η προστασία των δεδομένων. Στόχος του παρόντος πλαισίου είναι η επίτευξη μιας αρμονικής ισορροπίας μεταξύ της προώθησης του οικονομικού ανοίγματος της ΕΕ στην αγορά και της διασφάλισης ότι οι ξένες επενδύσεις συνάδουν με τους διαχρονικούς οικονομικούς και πολιτικούς στόχους της Ένωσης. Το παγκόσμιο οικονομικό τοπίο επηρεάζεται διαρκώς από δυναμικές μεταβολές που διαμορφώνουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ των εθνών. Μια ουσιαστική πτυχή του κανόνα είναι η εστίασή του στη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών και στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ αυτών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο κανονισμός θεσπίζει διαδικασίες που επιτρέπουν στα κράτη-μέλη να αξιολογούν τις επενδύσεις με τη χρήση στρατηγικών κριτηρίων και να καθορίζουν εάν αυτές συγκρούονται με τα συμφέροντα της Ένωσης. Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, η διπλωματική εργασία εξετάζει διεξοδικά τον κανονισμό, εξετάζοντας αρχικά τις μεθόδους ελέγχου που περιλαμβάνει, όπως και την έννοια του ελέγχου. Επιπλέον, εξετάζει διεξοδικά τη νομοθετική δομή αξιολογώντας τις ακριβείς απαιτήσεις για τις εγκεκριμένες επενδύσεις και αναλύοντας τα αντισταθμιστικά μέτρα που εφαρμόζονται σε περίπτωση ανησυχιών. Επιπλέον, πραγματοποιείται μια ολοκληρωμένη ανάλυση της δυνητικής επιρροής του κανονισμού στην ευρωπαϊκή οικονομία και των πιθανών επιπτώσεών του στο επενδυτικό περιβάλλον. Τέλος, προσφέρει πληροφορίες για το μέλλον του κανονισμού, διερευνώντας πιθανές τροποποιήσεις και προσαρμογές για την αντιμετώπιση των διαρκώς μεταβαλλόμενων απαιτήσεων της παγκόσμιας οικονομίας και του γεωπολιτικού τοπίου.

1.1 Η εξέλιξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ελλάδα και σε Παγκόσμιο επίπεδο

1.1.1 Η ιστορική εξέλιξη των ΑΞΕ στην Ευρώπη και Διεθνώς

²Η ιστορική εξέλιξη των άμεσων ξένων επενδύσεων μπορεί να κατηγοριοποιηθεί σε πέντε διακριτές φάσεις. Στο αρχικό στάδιο (1870-1914), υπήρξε μεταφορά πόρων μεταξύ των εθνών και καθιέρωση ελέγχου της χρήσης τους για την ενίσχυση των εγχώριων εισροών. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, η Ανατολική Ευρώπη και η Κίνα ήταν ιδιαίτερα ελκυστικές για τους δυτικούς επιχειρηματίες, οι οποίοι είχαν επίσης κίνητρο να αναπτύξουν ξένα παραρτήματα των επιχειρήσεών τους που ήδη λειτουργούσαν στις χώρες τους. Μέχρι το 1914, οι άμεσες ξένες επενδύσεις είχαν εδραιωθεί, με τις Ηνωμένες Πολιτείες να επενδύουν σε μεγάλο βαθμό σε τομείς ανάπτυξης και τις ευρωπαϊκές χώρες να εστιάζουν τις επενδύσεις τους στους τομείς επιχειρηματικότητας και διαχείρισης.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης (1918-1938), υπήρξαν αξιοσημείωτες μεταβολές στην έκταση, τη διαμόρφωση και την οργάνωση της παγκόσμιας μεταποίησης. Ως αποτέλεσμα του πολέμου, ορισμένοι Ευρωπαίοι αναγκάστηκαν να εκποιήσουν μέρος των επενδύσεών τους, ενώ οι πολιτικές αναταραχές και οι μεταβολές στα σύνορα μείωσαν την ενδοευρωπαϊκή εταιρική δραστηριότητα. Οι Ηνωμένες Πολιτείες σημείωσαν ελάχιστη ζημία, αλλά υπέστησαν την πτώση των παγκόσμιων χρηματοπιστωτικών αγορών στα τέλη της δεκαετίας του 1920 και στις αρχές της δεκαετίας του 1930. Κατά συνέπεια, υπήρξε σημαντική αύξηση του διεθνούς κεφαλαίου κατά την περίοδο μεταξύ των δύο παγκοσμίων πολέμων, με τις Ηνωμένες Πολιτείες να λαμβάνουν περισσότερα από τα 2/3 των συνολικών άμεσων επενδύσεων από τις ΗΠΑ.

Κατά τη διάρκεια της τρίτης φάσης (1939-1960), υπήρξε σημαντική επέκταση του παγκόσμιου επενδυτικού τοπίου, με τις Ηνωμένες Πολιτείες να ασκούν κυριαρχία στις ξένες επενδύσεις μέχρι το 1960. Ο Δεύτερος Παγκόσμιος

---

²ΣΑΡΑΠΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

Πόλεμος είχε ως αποτέλεσμα αξιοσημείωτες τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ τα επακόλουθά του δημιούργησαν ένα παγκόσμιο οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον που διευκόλυνε σημαντικά τις υπερπόντιες εταιρικές δραστηριότητες. Μέχρι το 1960, η Γαλλία και οι Κάτω Χώρες είχαν ξεπεράσει τα προπολεμικά επίπεδα συμμετοχής τους, και υπήρξε αύξηση του ποσοστού των διεθνών άμεσων επενδύσεων μεταξύ 1930 και 1960.

Στην τέταρτη φάση (1960-78), ο ρυθμός αύξησης του διεθνούς μετοχικού κεφαλαίου έφτασε στο υψηλότερο σημείο του στα τέλη της δεκαετίας του 1960, μειώθηκε στις αρχές και τα μέσα της δεκαετίας του 1970, αλλά στη συνέχεια αυξήθηκε και πάλι τα τελευταία χρόνια της δεκαετίας. Παρ' όλα αυτά, τα αξιοσημείωτα χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου ήταν η επίμονη μείωση του ποσοστού του Ηνωμένου Βασιλείου και των ΗΠΑ και η αντίστοιχη αύξηση του ποσοστού της Δυτικής Γερμανίας, της Ιαπωνίας και της Ελβετίας.

Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1970, σημειώθηκε αξιοσημείωτη αύξηση των ιαπωνικών ξένων επενδύσεων, οι οποίες επικεντρώθηκαν κυρίως σε αναπτυσσόμενες χώρες. Στους τομείς της υψηλής τεχνολογίας και της πληροφορικής κυριαρχούσαν κυρίως αμερικανικές, δυτικοευρωπαϊκές και σουηδικές εταιρείες, ενώ σε πιο παραδοσιακούς κλάδους, όπως η κλωστοϋφαντουργία και τα βιομηχανικά προϊόντα, κυριαρχούσαν κυρίως βρετανικές και ιαπωνικές εταιρείες.

Κατά την Πέμπτη φάση και από το 1980, η Ελλάδα αντιμετώπισε αρκετά προβλήματα με τις ΑΞΕ λόγω του ότι η Τράπεζα της Ελλάδος έπαψε να καταγράφει τις εισροές και εκροές ΑΞΕ με την ταξινόμηση "Άλλο επιχειρηματικό κεφάλαιο". Η εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα παρουσίασε μείωση από 2,4% το 1980 σε 1% το 2000, ενώ σε άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σημείωσε αύξηση από 13,1% σε 17%.

Μετά το 2000, η Ελλάδα γνώρισε σημαντική αύξηση των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, με αύξηση 160%. Επιπλέον, οι εκροές ΑΞΕ από την Ελλάδα σημείωσαν επίσης σημαντική αύξηση κατά 432,3%. Η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιμετώπισε σημαντικές επιπτώσεις, καθώς οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων μειώθηκαν κατά περίπου 50% σε σύγκριση με την προηγούμενη δεκαετία.

³Στις αρχές του 21ου αιώνα, οι άμεσες ξένες επενδύσεις διατηρούσαν την ανάπτυξη, ενώ παράλληλα προσαρμόζονταν στις προκλήσεις και την αστάθεια του παγκόσμιου τοπίου. Ένας σημαντικός μετασχηματισμός που έλαβε χώρα τον 21ο αιώνα ήταν η αύξηση των επενδύσεων από τις ανερχόμενες οικονομίες, ιδίως την Κίνα και την Ινδία. Οι οικονομίες αυτές γνώρισαν ένα αυξανόμενο επίπεδο ανταγωνιστικότητας στην παγκόσμια οικονομία και αναδείχθηκαν σε αγαπημένες τοποθεσίες για άμεσες ξένες επενδύσεις.

Επιπλέον, η μεταβολή της παγκόσμιας οικονομικής κυριαρχίας μετά την κρίση του 2008 επηρέασε τον χαρακτήρα των άμεσων ξένων επενδύσεων. Οι επενδυτές αναζητούν σήμερα πιο ασφαλείς επενδυτικές ρυθμίσεις, καθώς και προοπτικές για επενδύσεις στην καινοτομία και την ψηφιακή οικονομία.

Οι ΑΞΕ στον 21ο αιώνα δίνουν όλο και μεγαλύτερη προτεραιότητα στη βιωσιμότητα και την κοινωνική ευθύνη. Οι εταιρείες άμεσων ξένων επενδύσεων αναζητούν σήμερα μεθόδους για να συμπεριλάβουν τη βιωσιμότητα στο επιχειρηματικό τους σχέδιο και να επιδείξουν υπεύθυνη συμπεριφορά απέναντι στο περιβάλλον και την κοινωνία. Οι εταιρείες αντιλαμβάνονται τη βιωσιμότητα ως κρίσιμο στοιχείο που επηρεάζει την εταιρική τους ανταγωνιστικότητα και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά τους.

1.1.2 Ιστορική Εξέλιξη των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ελλάδα

⁴Κατά τη δεκαετία του 1950, η Ελλάδα γνώρισε περιορισμένες άμεσες ξένες επενδύσεις, οι οποίες δεν συνέβαλαν στη διαδικασία εκβιομηχάνισης. Η νομική βάση για την προσέλκυση και την εξασφάλιση ξένων επενδύσεων ξεκίνησε με την ψήφιση του νόμου 2687/1953, ο οποίος παρείχε φορολογικές και δασμολογικές παραχωρήσεις, καθώς και τη δυνατότητα πρόσληψης ξένου προσωπικού. Οι οικονομικές πολιτικές δίνουν προτεραιότητα στην υποκατάσταση των εισαγωγών και στην προώθηση της εγχώριας παραγωγής. Οι αμερικανικές εταιρείες άσκησαν σημαντικό έλεγχο στην ευρωπαϊκή αγορά, με αποτέλεσμα τη μείωση των άμεσων ξένων επενδύσεων που εισέρχονταν.

³ ΕΡΜΕΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2013-22, ΙΟΥΝΙΟΣ 2023

⁴ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ Γ. ΖΕΡΒΑΝΤΑΡΙΔΟΥ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

Παρόλα αυτά, υπήρξε μια σημαντική αύξηση από τη δεκαετία του 1960 ως αποτέλεσμα των αλλαγών στη στάση της ελληνικής κυβέρνησης απέναντι στην εισροή ξένων κεφαλαίων. Από το 1973 έως το 1975 σημειώθηκε σημαντική αύξηση των εισροών ΑΞΕ, η οποία χαρακτηρίστηκε από μια αξιοσημείωτη μετατόπιση της έμφασης προς τις ενδιάμεσες βιομηχανίες. Από το 1954 έως το 1981, η πλειονότητα των ΑΞΕ στον τομέα της μεταποίησης επικεντρώθηκε σε τρεις συγκεκριμένους κλάδους: πετρέλαιο (31,85%), βασικά μέταλλα (22,75%) και χημικά (11,47%). Κατά το δεύτερο μισό της δεκαετίας του 1980, εφαρμόστηκαν σημαντικές τροποποιήσεις στο πλαίσιο που ρύθμιζε τις άμεσες ξένες επενδύσεις, με αποτέλεσμα την επιβράδυνση της εισροής ΑΞΕ καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας του 1980 και του 1990. Οι ξένοι επενδυτές δίνουν σταθερά προτεραιότητα στις επενδύσεις στον βιομηχανικό τομέα, ειδικά στα καταναλωτικά αγαθά. Η επιρροή της Ελλάδας στις συνολικές εισροές Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ελάχιστη, καθώς λαμβάνει ένα σχετικά μικρό ποσοστό των εισροών ΑΞΕ σε σύγκριση με τις συνολικές εισροές στην ΕΕ. Από το 2001 έως το 2006, η Ελλάδα σημείωσε συνεχή αύξηση των ετήσιων εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, φτάνοντας σωρευτικά το ποσό των 5.354,8 εκατ. δολαρίων ΗΠΑ. Το 2010, υπήρξε σημαντική μείωση των ΑΞΕ, της τάξης των 330 εκατ. δολαρίων. Από το 2010 και φτάνοντας μέχρι σήμερα, η Ελλάδα παρουσίασε συνεχή αύξηση των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων, παρά την παρουσία οικονομικής κρίσης.

1.2 Ορισμός, μορφές και τύποι των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων-Τρόποι, Είδη και Σκοποί επέκτασης

1.2.1 Ορισμός των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων

⁵Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αφορούν επενδύσεις που πραγματοποιούνται από ξένους επενδυτές με σκοπό τη δημιουργία και τη διατήρηση άμεσων και σταθερών δεσμών μεταξύ του ξένου επενδυτή και της επιχείρησης που λαμβάνει το απαραίτητο κεφάλαιο. Απώτερος στόχος είναι η ανάληψη οικονομικών δραστηριοτήτων σε διαφορετική χώρα. Οι ΑΞΕ περιλαμβάνουν

⁵ ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ, 2022

επενδύσεις που επιτρέπουν τη σημαντική συμμετοχή στη διοίκηση και τον έλεγχο μιας άλλης επιχείρησης που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2019).

Σύμφωνα με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), οι άμεσες ξένες επενδύσεις είναι ένα είδος διασυννοριακής επένδυσης που περιλαμβάνει τη δημιουργία μακροπρόθεσμης συμμετοχής μιας ξένης εταιρείας σε μια τοπική εταιρεία. Το διαρκές ενδιαφέρον εκδηλώνεται τόσο μέσω της δημιουργίας μακροχρόνιας σχέσης μεταξύ δύο εταιρειών όσο και μέσω της απόκτησης ουσιαστικού επιπέδου ελέγχου της διοίκησης με την απόκτηση τουλάχιστον 10% της ιδιοκτησίας της επιχείρησης (OECD, Glossary of Foreign Direct Investment Terms and Definitions, 2021).

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις, όπως ορίζονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), αναφέρονται στην απόκτηση τουλάχιστον 10% των κοινών μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου μιας επιχείρησης, είτε πρόκειται για δημόσια είτε για ιδιωτική επιχείρηση. Αυτός ο τύπος επένδυσης υποδηλώνει μακροπρόθεσμη δέσμευση για τη διαχείριση της επιχείρησης και την επανεπένδυση των κερδών της (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, 2021).

Οι ΑΞΕ αναφέρονται σε επενδύσεις που περιλαμβάνουν τη μεταφορά κεφαλαίων, τεχνολογίας και ανθρώπινου δυναμικού σε ξένα κράτη. Τα κεφάλαια αυτά, χρησιμοποιούνται από μια εταιρεία για τη χρηματοδότηση της αγοράς, της ίδρυσης ή της επέκτασης των θυγατρικών της στο εξωτερικό, και παρέχονται από τον επενδυτή με τη μορφή νέων περιουσιακών στοιχείων. Οι ΑΞΕ διαφοροποιούνται από το χαρτοφυλάκιο επενδύσεων σε ξένες μετοχές, ομόλογα και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα.

Επιπλέον, οι άμεσες ξένες επενδύσεις μπορούν να στοχεύουν ειδικά στην απόκτηση και διαχείριση περιουσιακών στοιχείων στον τομέα των ακινήτων και των φυσικών πόρων, όπως ορυχεία, γεωργική γη ή δάση. Οι επενδύσεις αυτές αφορούν συχνά τη διασφάλιση της πρόσβασης σε στρατηγικούς πόρους και την καθιέρωση βιώσιμων συμπεριφορών. Οι ΑΞΕ αντικατοπτρίζουν τις περίπλοκες και σημαντικές οικονομικές διασυνδέσεις που δημιουργούνται σε παγκόσμια κλίμακα. Οι ΑΞΕ αναφέρονται σε ένα συγκεκριμένο είδος

επένδυσης όπου ένας επενδυτής από μία χώρα επενδύει σε μια επιχείρηση που βρίσκεται σε μια άλλη χώρα προκειμένου να αποκτήσει ιδιοκτησία ή έλεγχο.

Άμεσος επενδυτής είναι ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο που συμμετέχει σε μια επιχείρηση, η οποία αναφέρεται ως "επιχείρηση άμεσης επένδυσης", "συνδεδεμένη επιχείρηση" ή "επιχείρηση στόχος".

Ο επενδυτής δημιουργεί μια σταθερή και διαρκή σχέση με την επιχείρηση παρέχοντας το απαραίτητο κεφάλαιο για τις οικονομικές της δραστηριότητες. Όταν οι επενδύσεις πραγματοποιούνται με την απόκτηση μετοχών, παρέχεται στον μέτοχο η δυνατότητα να ασκεί επιρροή στη διοίκηση της επιχείρησης. Οι ΑΞΕ διαφέρουν ως προς τους στόχους τους από τις επενδύσεις χαρτοφυλακίου σε μετοχές, ομόλογα και άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα. Οι επενδύσεις αυτές δεν περιλαμβάνουν τους επενδυτές που έχουν τον έλεγχο των δραστηριοτήτων και της διοίκησης της επιχείρησης. Ωστόσο, χαρακτηρίζονται από κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

Αναμφίβολα, ο επενδυτής αναλαμβάνει το ρόλο της "μητρικής εταιρείας" και έχει την εξουσία να δημιουργεί "θυγατρικές" που υπάγονται στη μητρική.

1.2.2 Τα είδη των Αμέσων Ξένων Επενδύσεων

⁶Ανάλογα με τον **τρόπο επέκτασης** οι ΑΞΕ διακρίνονται σε Greenfield Investment, Διασυννοριακή Συγχώνευση ή Εξαγορά και Κοινοπραξία (joint venture). Αναλυτικότερα:

Greenfield Investment: Η μητρική επιχείρηση ιδρύει μια ολοκαίνουργια μονάδα παραγωγής σε ένα ξένο κράτος και έχει την αποκλειστική κυριότητά της. Η μητρική εταιρεία διατηρεί διοικητική εξουσία επί της θυγατρικής, επιτρέποντάς της να υπαγορεύει την επιχειρηματική στρατηγική της θυγατρικής. Αυτή η μορφή επέκτασης συνεπάγεται σημαντικές αρχικές

⁶ ΣΜΠΡΙΝΗ ΕΛΕΝΑ-ΜΑΡΙΑ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

επενδυτικές δαπάνες για την ίδρυση της νέας επιχείρησης, με τη μητρική εταιρεία να αναλαμβάνει την πλήρη ευθύνη για τυχόν κινδύνους. Η συνολική παραγωγή του ομίλου αυξάνεται, οδηγώντας σε οικονομίες κλίμακας.

Διασυνοριακή Συγχώνευση ή Εξαγορά: Η μητρική εταιρεία επεκτείνει τις δραστηριότητές της διεθνώς με την εξαγορά των μετοχών μιας τοπικής εταιρείας. Σε αυτή την περίπτωση, η θυγατρική είναι ουσιαστικά μια εδραιωμένη επιχείρηση που λαμβάνει εισροές, τεχνολογία και τεχνογνωσία. Έτσι, αυτή η μορφή επέκτασης δεν περιλαμβάνει αύξηση του αριθμού των επιχειρήσεων στη χώρα υποδοχής, σε αντίθεση με την Greenfield Investment. Η μητρική επιχείρηση επιβαρύνεται με τα έξοδα που συνδέονται με την απόκτηση της θυγατρικής (κόστος εξαγοράς).

Κοινοπραξία (joint venture): Είναι το αποτέλεσμα της συνεργασίας της μητρικής επιχείρησης με μία ή περισσότερες τοπικές επιχειρήσεις για την ίδρυση μιας νέας επιχείρησης ή την εξαγορά μιας ήδη υπάρχουσας τοπικής επιχείρησης. Κάθε εταίρος στην κοινοπραξία, είτε πρόκειται για φυσικό είτε για νομικό πρόσωπο, διατηρεί την ανεξαρτησία και τη νομική του ταυτότητα. Οι εταίροι παρέχουν οικονομικούς πόρους, προσωπικό, τεχνολογία και τεχνογνωσία. Συνήθως, παρέχουν την πτυχή της παραγωγής στην οποία διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι των άλλων εταίρων. Σε αυτό το σενάριο, η μητρική επιχείρηση αποκτά έναν εταίρο που διαθέτει διασυνδέσεις στην τοπική αγορά και γνωρίζει τα πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας υποδοχής. Με τη συμμετοχή σε αυτή τη σύμπραξη, η εταιρεία αποκτά πλεονεκτήματα, ενώ παράλληλα μετριάζει τις πιθανές συνέπειες της αντίληψης της ως ξένης οντότητας. Επιπλέον, η μητρική εταιρεία δεν φέρει τον πλήρη κίνδυνο της εμπορικής δραστηριότητας όπως στις δύο προηγούμενες περιπτώσεις και, τέλος, τα πάγια έξοδα κατανέμονται μεταξύ των εταίρων.

Έπειτα, οι ΑΞΕ μπορούν να ταξινομηθούν είτε από την προοπτική του επενδυτή (χώρας προέλευσης), είτε από της χώρας υποδοχής.

Ανάλογα με το **είδος επέκτασης** που επιλέγει ο **επενδυτής** μπορεί να γίνει διάκριση σε οριζόντιες, κάθετες και διακλαδικές ΑΞΕ. Συγκεκριμένα :

Οριζόντιες ΑΞΕ (Horizontal FDI): Οριζόντια σχέση υπάρχει μεταξύ της μητρικής επιχείρησης και της θυγατρικής της όταν και οι δύο δραστηριοποιούνται στο ίδιο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας. Στην ουσία, η θυγατρική κατασκευάζει ένα μέρος της συμβατικής παραγωγής προκειμένου να κατακτήσει την αγορά της χώρας στην οποία βρίσκεται. Οι οριζόντιες άμεσες ξένες επενδύσεις πραγματοποιούνται με σκοπό την πλήρη αξιοποίηση συγκεκριμένων μονοπωλιακών ή ολιγοπωλιακών πλεονεκτημάτων, όπως οι πατέντες και τα διαφοροποιημένα προϊόντα.

Κάθετες ΑΞΕ (Vertical FDI): Σε αντίθεση με τις οριζόντιες, οι κάθετες ΑΞΕ πραγματοποιούνται όταν η θυγατρική εταιρία αναλαμβάνει διαφορετικό στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας από τη μητρική. Αυτό το είδος επέκτασης χρησιμοποιείται για την εκμετάλλευση των πρώτων υλών και τον έλεγχο των σημείων διανομής στη χώρα υποδοχής.

Διακλαδικές ΑΞΕ (Conglomerate FDI): Πρόκειται για έναν εξαιρετικά ασυνήθιστο τύπο άμεσων ξένων επενδύσεων, καθώς συνεπάγεται ταυτόχρονη είσοδο σε μια ξένη χώρα και δραστηριοποίηση σε έναν νέο κλάδο.

Από την **πλευρά της χώρας υποδοχής** μπορεί να γίνει διάκριση ανάμεσα σε ΑΞΕ υποκατάστασης εισαγωγών, ΑΞΕ αύξησης των εξαγωγών και ΑΞΕ που προωθούνται από τις κυβερνήσεις:

Import substituting FDI/ ΑΞΕ που υποκαθιστούν τις εισαγωγές: Περιλαμβάνει την παραγωγή εμπορευμάτων που προηγουμένως εισάγονταν από τη χώρα υποδοχής, με αποτέλεσμα τη μείωση των εισαγωγών από τη χώρα-στόχο και των εξαγωγών από τη χώρα προέλευσης.

Export increasing FDI/ Εξαγωγές που αυξάνουν τις ΑΞΕ: Ενισχύει την κερδοφορία της μητρικής εταιρείας μειώνοντας τα έξοδα παραγωγής. Η επιλογή του κράτους εγκατάστασης της θυγατρικής καθορίζεται από την παρουσία άφθονων πρώτων υλών, ενδιάμεσων αγαθών και ευνοϊκών φυσικών υποδομών. Αυτή η μορφή άμεσων ξένων επενδύσεων υποδηλώνει ότι η χώρα υποδοχής εξάγει πρώτες ύλες και ενδιάμεσα αγαθά τόσο στη χώρα προέλευσης όσο και σε άλλες χώρες.

Government initiated FDI/ Κυβερνητικές ΑΞΕ: Πρόκειται για μια επενδυτική πρωτοβουλία που υποστηρίζεται από την κυβέρνηση και αποσκοπεί στην τόνωση της αύξησης της απασχόλησης, στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων εντός της δικαιούχου χώρας και στη μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών.

1.3 Άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα και στην Ευρώπη 2020-23 μετά την εφαρμογή του κανονισμού (στατιστικά στοιχεία)

1.3.1 Στατιστικά στοιχεία ΑΞΕ στην Ελλάδα το 2021-2023

Η ελκυστικότητα της Ελλάδας ως επενδυτικού προορισμού αυξάνεται σταθερά, όπως αποδεικνύεται από δημοσκόπηση της ΕΥ Ελλάδος, η οποία αποκάλυψε ότι το 40% των επιχειρήσεων σκοπεύουν να επενδύσουν ή να επεκτείνουν τις δραστηριότητές τους στη χώρα κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους 2024. Το ποσοστό αυτό αντιπροσωπεύει το μεγαλύτερο ποσοστό μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών που ερωτήθηκαν κατά το τρέχον έτος. Η έρευνα EY Attractiveness Survey Greece 2023, που διεξήχθη από την FT Longitude για λογαριασμό της ΕΥ Ελλάδος, αποκάλυψε ότι η Ελλάδα δέχθηκε 47 άμεσες ξένες επενδύσεις για το 2022. Αυτό την κατατάσσει στην πρώτη 20άδα μεταξύ των 48 χωρών που συμμετείχαν στην έρευνα. Οι ΑΞΕ που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία τρία χρόνια αντιστοιχούν στο 35% των συνολικών εν γένει επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία 23 χρόνια.

Το ενδιαφέρον των επενδυτών αυξάνεται, καθώς το 40% των επιχειρήσεων σκοπεύει να επενδύσει ή να επεκτείνει τις δραστηριότητές του στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια του επόμενου έτους. Οι κυριότεροι οικονομικοί κίνδυνοι για τα επενδυτικά σχέδια των επιχειρήσεων στην Ελλάδα το 2023 ήταν ο πληθωρισμός και η επίδρασή του στις καταναλωτικές δαπάνες, που αντιστοιχούν στο 50% των ανησυχιών, ακολουθούμενοι από την αύξηση των επιτοκίων και την περιοριστική νομισματική πολιτική, που αντιστοιχούν στο 43% των ανησυχιών. Η

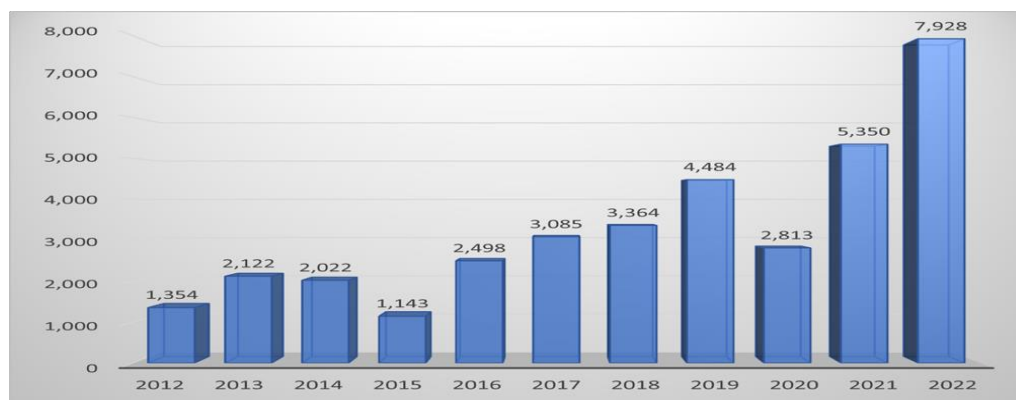
πλειονότητα των ερωτηθέντων (61%) δήλωσε ότι θέλει να αυξήσει τις επενδύσεις της στις επιχειρηματικές υπηρεσίες, ενώ το 58% εξέφρασε την πρόθεση να πράξει το ίδιο στον κλάδο των logistics κατά την επόμενη τριετία. Η επενδυτική ελκυστικότητα της Ελλάδας είναι ιδιαίτερα ευάλωτη με βασικότερα μειονεκτήματα: την κλιμάκωση του πληθωρισμού (28%), την ενεργειακή κρίση (23%), την κοινωνικοοικονομική αστάθεια (21%) και το κόστος εργασίας (20%). Παρ' όλα αυτά, το 60% των συμμετεχόντων δηλώνει ότι η αντίληψή τους για την Ελλάδα ως χώρα με δυνατότητες εμπορικής ανάπτυξης ή επέκτασης έχει βελτιωθεί, με το 8% να εκφράζει έντονη βελτίωση.

Από τους ερωτηθέντες, το 67% είναι της γνώμης ότι η ελκυστικότητα της Ελλάδας θα αυξηθεί τα επόμενα τρία χρόνια. Μεταξύ αυτών, το 5% αναμένει αξιοσημείωτη βελτίωση, το 9% αναμένει μικρή μείωση και μόνο το 2% αναμένει μεγάλη μείωση. Το ποσοστό των ευνοϊκών εκτιμήσεων (67%), αν και είναι χαμηλότερο από το ποσοστό για το 2022 (75%), είναι σημαντικά το υψηλότερο μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών συγκριτικά.

Η ΕΥ Ελλάδος παρουσίασε μια σειρά προτάσεων για την ενίσχυση της ελκυστικότητας της χώρας. Οι προτάσεις αυτές περιστρέφονται γύρω από οκτώ βασικούς τομείς: τοποθέτηση της Ελλάδας ως εξέχοντος κόμβου για τις μελλοντικές επιχειρήσεις, προώθηση της αύξησης των εξειδικευμένων επαγγελματιών και ευθυγράμμιση της τεχνογνωσίας τους με τις απαιτήσεις της αγοράς, προτεραιότητα στη βιώσιμη ανάπτυξη και αξιοποίηση των μοναδικών πλεονεκτημάτων της Ελλάδας, ενίσχυση του τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης, στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, δημιουργία ενός σύγχρονου φορολογικού και ρυθμιστικού πλαισίου που θα εμπνέει εμπιστοσύνη, βελτίωση των υποδομών και διασφάλιση της χώρας από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Οι καθαρές εισροές ΑΞΕ στην Ελλάδα κατά την περίοδο 2012-2022 (σε εκατομμύρια ευρώ)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, 2022 προσωρινά στοιχεία

Γεωγραφική προέλευση των επενδυτικών κεφαλαίων

Κατά την τελευταία δεκαετία, οι επενδύσεις στη χώρα προέρχονται κυρίως από κεφάλαια που προέρχονται από χώρες όπως η Κύπρος, το Λουξεμβούργο και η Ελβετία, ενώ συνεισφέρουν επίσης η Γερμανία και οι Κάτω Χώρες. Η πρώτη δεκάδα αποτελείται από την Κίνα, συμπεριλαμβανομένου του Χονγκ Κονγκ, το οποίο έχει βελτιώσει σημαντικά τη θέση του τα τελευταία χρόνια, καθώς και από τη Γαλλία, τις Ηνωμένες Πολιτείες, τον Καναδά και την Ιταλία.

Καθαρές εισροές ΑΞΕ ανά χώρα προέλευσης κεφαλαίων κατά την περίοδο 2012-2022 (αθροιστικά σε εκατομμύρια ευρώ, 10 πρώτες χώρες)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία Enterprise Greece. 2022

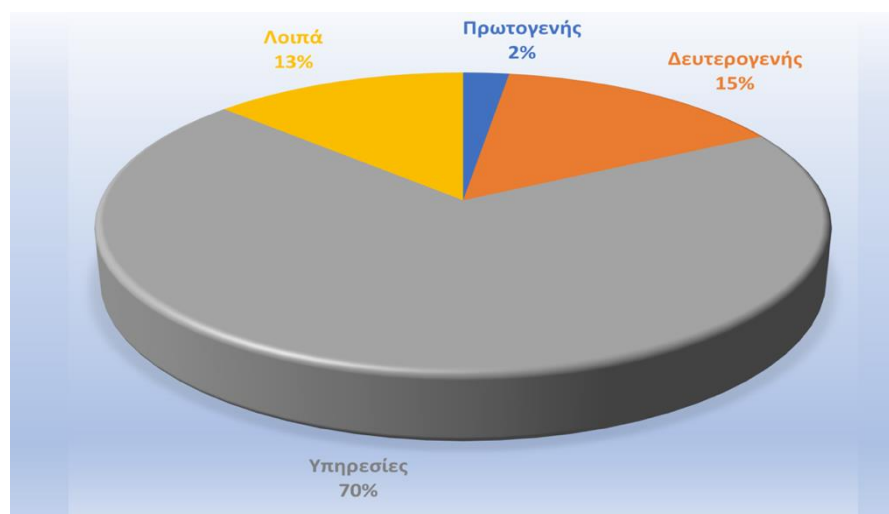
Η επενδυτική δραστηριότητα της Ελλάδας προέρχεται κυρίως από εταιρείες σε μεγάλες αγορές, όπως η ΕΕ, καθώς έξι από τις 10 πρώτες

χώρες με τις υψηλότερες καθαρές εισροές ΑΞΕ είναι χώρες της ΕΕ. Από το 2012 έως το 2022, η Ελλάδα προσέλκυσε 30,1 δισ. ευρώ από τις 10 κορυφαίες χώρες, έναντι 36,2 δισ. ευρώ από όλες τις χώρες μαζί. Χώρες εκτός ΕΕ, όπως η Ελβετία, η Κίνα, το Χονγκ Κονγκ, οι ΗΠΑ και ο Καναδάς, έχουν επίσης αυξήσει σημαντικά την επενδυτική τους παρουσία τα τελευταία χρόνια. Το 2021, 5,350 δισ. ευρώ των ΑΞΕ ήταν "ευρωπαϊκής προέλευσης", με το Λουξεμβούργο να είναι η πρώτη χώρα "επενδυτής". Οι αμερικανικές ΑΞΕ το 2021 ανήλθαν σε 482 εκατ. ευρώ, με 418 εκατ. ευρώ από τις ΗΠΑ, 16 από τον Καναδά και 43 εκατ. ευρώ από το Μπوناίρ, τον Άγιο Ευστάθιο και τη Σάμπα. Άλλες χώρες που συνεισφέρουν στις ΑΞΕ είναι το Χονγκ Κονγκ, η Κίνα, η Σιγκαπούρη, η Αυστραλία και η Ιαπωνία.

Τμηματοποίηση των ξένων επενδύσεων ανά κλάδο

Στην Ελλάδα, η πλειονότητα των καθαρών εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων τα τελευταία χρόνια επικεντρώθηκε στον τριτογενή τομέα, με τον δευτερογενή τομέα να ακολουθεί, αλλά με αξιοσημείωτη διαφορά στο μέγεθος. Οι περισσότερες βιομηχανικές χώρες έχουν ένα συγκρίσιμο πρότυπο ΑΞΕ.

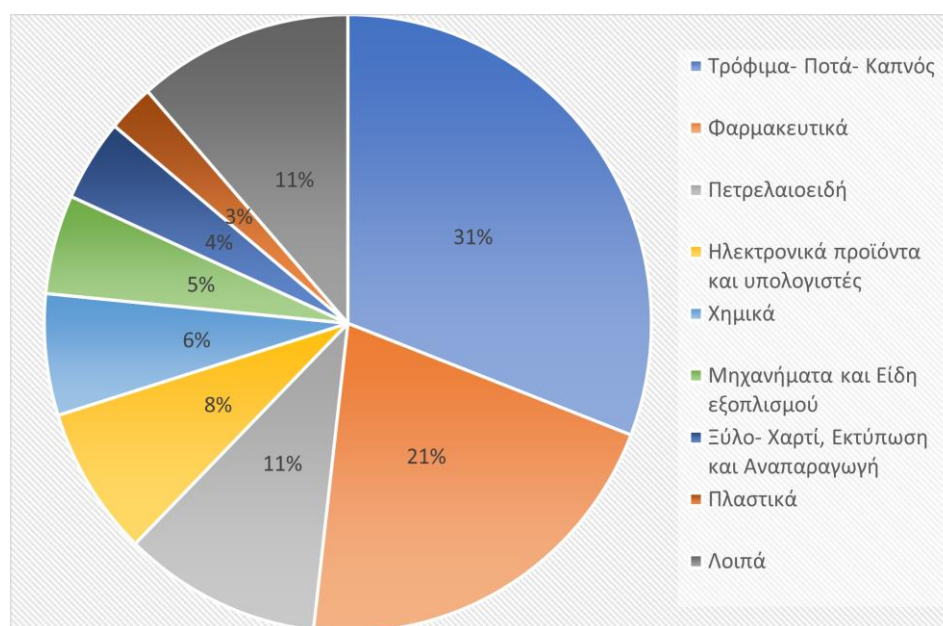
Καθαρές εισροές ΑΞΕ ανά τομέα οικονομικής δραστηριότητας κατά την περίοδο 2012-2022 (σε ποσοστό %)

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία Enterprise Greece. 2022 Προσωρινά στοιχεία

Το κυρίαρχο τμήμα των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα επικεντρώνεται στις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των τραπεζικών και ασφαλιστικών κλάδων, της διαχείρισης ακινήτων, καθώς και της αποθήκευσης και των μεταφορών. Το ποσοστό του δευτερογενούς τομέα είναι σχετικά μικρό σε σύγκριση με το δυναμικό της χώρας, γεγονός που υποδηλώνει άφθονες ευκαιρίες για επενδύσεις. Ο πρωτογενής τομέας έχει περιορισμένα επίπεδα άμεσων ξένων επενδύσεων, με σωρευτική καθαρή εισροή 6,2 δισ. ευρώ από το 2012 έως το 2022. Οι μεταποιητικοί τομείς που έχουν προσελκύσει το ουσιαστικότερο επενδυτικό ενδιαφέρον είναι οι βιομηχανίες τροφίμων, ποτών, καπνού και φαρμάκων.

Διάρθρωση των καθαρών εισροών ΑΞΕ στην μεταποίηση κατά την περίοδο 2012-2022

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία Enterprise Greece. 2022 Προσωρινά στοιχεία

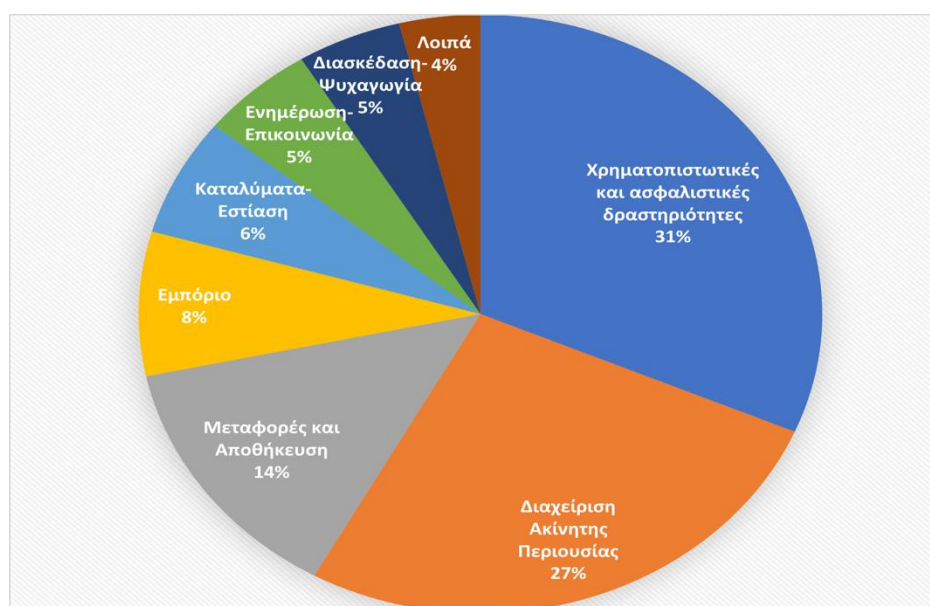
Πρόσθετοι τομείς που δέχονται σημαντικές άμεσες ξένες επενδύσεις στη μεταποίηση περιλαμβάνουν τα πετρελαιοειδή, τα ηλεκτρονικά προϊόντα, τους υπολογιστές και τα χημικά προϊόντα. Η συγκέντρωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας σε αυτούς τους τομείς προωθεί την ίδρυση νέων επιχειρήσεων (greenfield investments) στην Ελλάδα και ενθαρρύνει την επενδυτική συνεργασία μεταξύ ξένων και ελληνικών

επιχειρήσεων για την παραγωγή τελικών προϊόντων που ικανοποιούν τις απαιτήσεις τόσο της εγχώριας όσο και της διεθνούς αγοράς.

Υπηρεσίες:

Στους κλάδους των υπηρεσιών που προσέλκυσαν σημαντικές επενδύσεις μεταξύ 2012 και 2022, οι οποίες αποτελούν το 72% του συνόλου, περιλαμβάνονται οι χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές εργασίες, η διαχείριση ακινήτων (ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια) και οι μεταφορές και αποθήκευση. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι η κατηγορία "διαχείριση ακίνητης περιουσίας", όπως κατατάσσεται από την Τράπεζα της Ελλάδος, δεν περιλαμβάνει τις ιδιωτικές αγορές ακινήτων. Οι εξαγορές αυτές ανήλθαν συνολικά σε 4,5 δισ. ευρώ μεταξύ 2012 και 2022.

Διάρθρωση των καθαρών εισροών ΑΞΕ στον τομέα των υπηρεσιών κατά την περίοδο 2012-2022

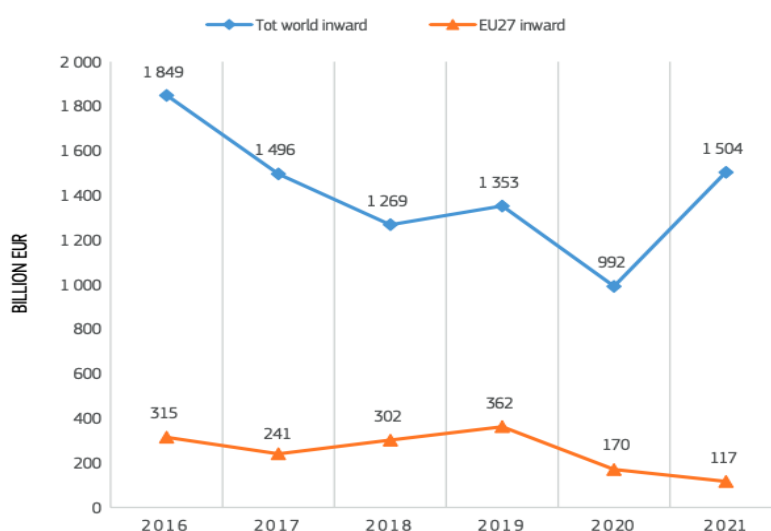
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία Enterprise Greece. 2022 Προσωρινά στοιχεία

Με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος, η καθαρή εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα για το έτος 2021 ξεπέρασε τα 5,3 δισ. ευρώ, σημειώνοντας σημαντική αύξηση κατά 90,2% σε σχέση με τα 2,8 δισ. ευρώ που είχαν καταγραφεί την ίδια περίοδο το 2020.

1.3.2 Στατιστικά στοιχεία ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παγκοσμίως 2021-2022

Οι παγκόσμιες άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) σημείωσαν σημαντική ανάκαμψη το 2021, ξεπερνώντας την επιβράδυνση του προηγούμενου έτους που προκλήθηκε από την COVID-19. Οι συνολικές ΑΞΕ έφτασαν το 1,5 τρισεκατομμύριο ευρώ, αντανakλώντας σημαντική αύξηση κατά 52% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και αύξηση κατά 11% σε σχέση με τα επίπεδα που παρατηρούνταν πριν από την πανδημία. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνέβαλε σημαντικά με 117 δισ. ευρώ σε ΑΞΕ, αντιπροσωπεύοντας το 8% των παγκόσμιων άμεσων ξένων επενδύσεων. Πρόκειται για αξιοσημείωτη μείωση κατά 31% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος και σημαντική απώλεια κατά 68% σε σύγκριση με το 2019. Η μείωση των ΑΞΕ μπορεί να αποδοθεί κυρίως στη μείωση των ΑΞΕ στην Ιρλανδία, τη Γερμανία, το Λουξεμβούργο και στην αποεπένδυση στις Κάτω Χώρες.

Διάγραμμα 1: Παγκόσμιες και ενωσιακές ροές ΑΞΕ

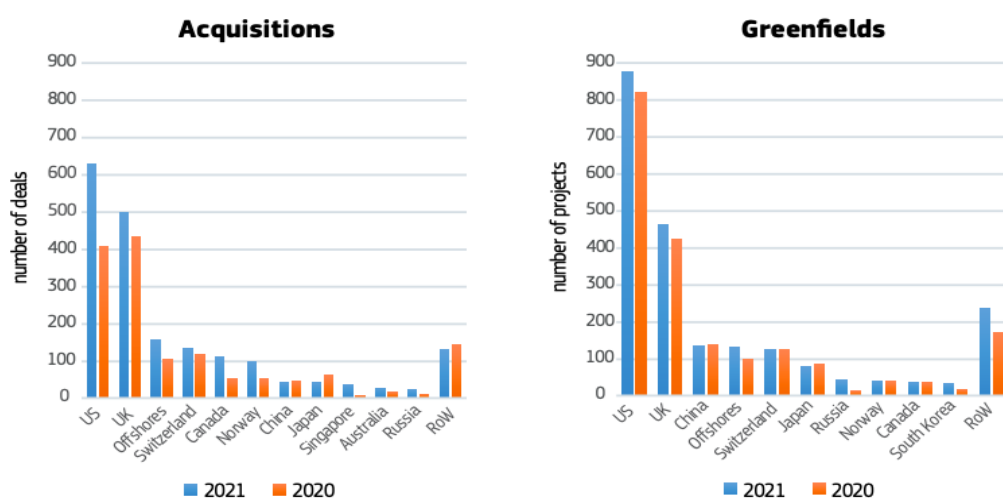

Source: OECD data, extracted 29 April 2022. Data refers to inward FDI flows.

Οι παγκόσμιες αγορές μετοχών και η επιχειρηματική εμπιστοσύνη σημείωσαν αύξηση στις συναλλαγές συγχωνεύσεων / εξαγορών και επενδύσεων το 2021, εκτός από την ΕΕ. Σε σύγκριση με το 2020, η Ευρωπαϊκή Ένωση σημείωσε αύξηση 32% στις συγχωνεύσεις και εξαγορές και 12% στις επενδύσεις σε νέες

περιοχές (greenfield investments). Ωστόσο, ο αριθμός των εξαγορών ήταν κατά 9% χαμηλότερος σε σύγκριση με τα επίπεδα που παρατηρήθηκαν το 2019 και σημειώθηκε σημαντική μείωση κατά 39% στις επενδύσεις σε "πράσινο πεδίο"(greenfield investments). Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρούσε πάντοτε υψηλό επίπεδο δεκτικότητας απέναντι στις ξένες επενδύσεις, παρατηρώντας μέση ετήσια αύξηση άνω των 2100 εξαγορών και 3200 επενδύσεων σε πράσινο πεδίο τα τελευταία πέντε χρόνια.

Διάγραμμα 2:

Source: JRC elaboration based on Bureau van Dijk data, extracted on 22/02/2022. Offshores: Offshore financial Centre⁽⁹⁾. RoW: Rest of the World. (*) Acquisitions of equity stakes above 10% of the capital of the EU business.

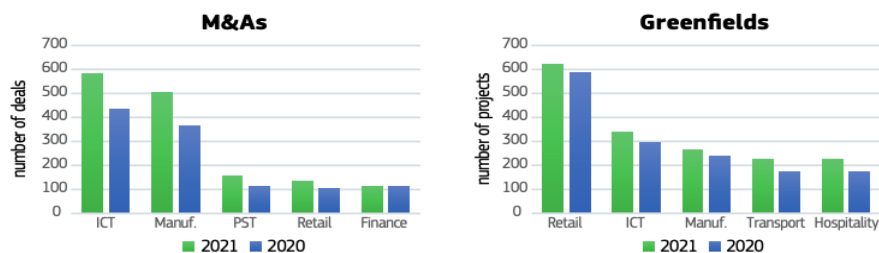
Το 2021, υπήρξε αξιοσημείωτη αύξηση του αριθμού των συμφωνιών και των έργων που ξεκίνησαν από ξένους επενδυτές σε διάφορα κράτη προέλευσης, με τις Ηνωμένες Πολιτείες να αναδεικνύονται ως ο κυριότερος ξένος επενδυτής. Η Κίνα και η Ιαπωνία παρουσίασαν μείωση των επιπέδων τους σε σύγκριση με το 2020. Συγκεκριμένα, η Κίνα αντιπροσώπευε το 2,3% των ξένων εξαγορών και το 6% των επενδύσεων σε νέες επενδύσεις. Η εφαρμογή αυστηρών ελέγχων στην κίνηση κεφαλαίων και η συγκέντρωση των επενδυτικών δραστηριοτήτων σε κρίσιμες βιομηχανικές περιοχές είχαν αρνητικές επιπτώσεις στην κατάρτιση συμφωνιών στην Κίνα. Ενώ τα περισσότερα έθνη ανέκτησαν τα προ της πανδημίας επίπεδα εξαγοράς μετοχών, ο αριθμός των επενδυτικών σχεδίων σε πράσινο πεδίο το 2021 εξακολουθούσε να είναι μικρότερος από ό,τι

το 2019. Το 2021, τα offshore έργα ήταν τα πιο σημαντικά από πλευράς αριθμού έργων.

Το ασταθές επιχειρηματικό περιβάλλον που προέκυψε από τον πόλεμο Ρωσίας-Ουκρανίας έχει επιστρέψει, επηρεάζοντας τη δυναμική των συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ενδεχομένως αναιρώντας την προηγούμενη αισιόδοξη πρόβλεψη για το 2022. Η πλήρης αξιολόγηση των οικονομικών συνεπειών της αύξησης των τιμών της ενέργειας, της αύξησης του κόστους των πρώτων υλών, των διαταραχών στην αλυσίδα εφοδιασμού και της μείωσης της παγκόσμιας δραστηριότητας και του εμπορίου εκκρεμεί ακόμη. Το 2021 σημειώθηκε σημαντική αύξηση του αριθμού των συναλλαγών ανά χώρα-στόχο της ΕΕ σε σύγκριση με το 2020. Η Γερμανία αναδείχθηκε ως ο κύριος προορισμός, αντιπροσωπεύοντας το 16,4% του συνόλου των εξαγορών. Η Ισπανία κατέλαβε την πρώτη θέση στην ΕΕ ως ο κύριος αποδέκτης ξένων επενδύσεων πράσινου πεδίου, με τη Γαλλία και τη Γερμανία να ακολουθούν από κοντά. Παρ' όλα αυτά, το 2021, οι χώρες αυτές, συμπεριλαμβανομένης της Ιταλίας, ήταν οι μοναδικοί αποδέκτες μεγάλων επενδύσεων πράσινου πεδίου που δεν υλοποιήθηκαν, σε αντίθεση με το προηγούμενο έτος.

Η ανάκαμψη του διεθνούς εμπορίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση προωθείται κυρίως από την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ) και τις βιομηχανικές βιομηχανίες. Το 2021, οι ΤΠΕ (Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών-Information and Communications Technology-ICT) αντιπροσώπευαν το 30% των νεοαποκτηθέντων περιουσιακών στοιχείων και το 15,4% των νεοσύστατων έργων, σημειώνοντας αύξηση 34% και 15% αντίστοιχα σε σύγκριση με το 2020. Ο τομέας της μεταποίησης, ο οποίος αντιπροσώπευε το 25,9% του συνόλου των ξένων εξαγορών και το 12% των greenfield επενδύσεων, παρουσίασε αύξηση 38% και 12% αντίστοιχα. Οι συναλλαγές με το εξωτερικό σε όλους τους κύριους τομείς αυξήθηκαν κατακόρυφα, φθάνοντας σε επίπεδα συγκρίσιμα με εκείνα πριν από την έναρξη της πανδημίας COVID-19. Ωστόσο, οι ξένες επενδύσεις greenfield επιδεικνύουν μεγαλύτερη ανθεκτικότητα όσον αφορά την ανάκαμψη, με εξαίρεση τον τομέα της φιλοξενίας, ο οποίος δεν έφτασε στα επίπεδα που παρατηρήθηκαν το 2019.

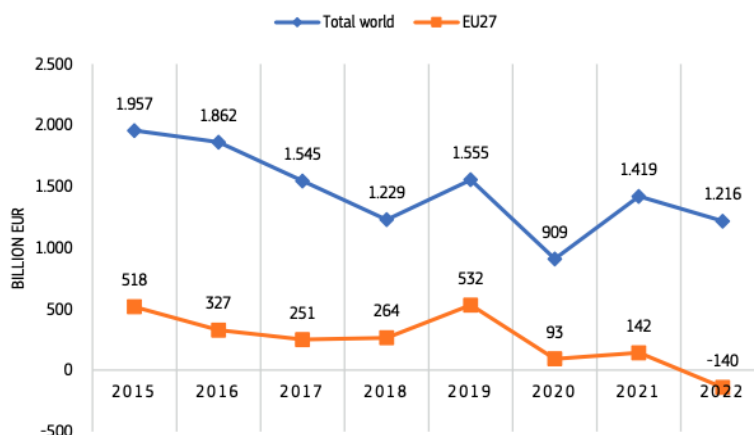
Διάγραμμα 3: Αριθμός εξαγορών (αριστερά) και επενδύσεων "greenfield" (δεξιά) το 2021 και το 2020 -(πέντε πρώτες κατηγορίες)

Source: JRC elaboration based on Bureau van Dijk data, extracted on 22/02/2022. PST stands for professional, scientific and technical activities (Nace. Rev2, section M), it contains among other things R&D facilities. ICT stands for Information and communication (Nace. Rev2, section J)

Οι παγκόσμιες άμεσες ξένες επενδύσεις ανήλθαν σε 1,2 τρισεκατομμύρια ευρώ το 2022, σημειώνοντας αύξηση 34% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Ωστόσο, σημειώθηκε σημαντική ετήσια μείωση της τάξης του -14,3%. Η μείωση αποδόθηκε στην ΕΕ, η οποία είχε μείωση των εισερχόμενων άμεσων ξένων επενδύσεων κατά -140 δισ. ευρώ, σε αντίθεση με τις θετικές ΑΞΕ ύψους 142 δισ. ευρώ το 2021. Η κύρια αιτία αυτής της μείωσης ήταν η μείωση των άμεσων ξένων επενδύσεων προς το Λουξεμβούργο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κίνα, μεταξύ άλλων σημαντικών αποδεκτών, παρατήρησαν επίσης μείωση των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων.

Διάγραμμα 4: Εισερχόμενες ροές ΑΞΕ σε παγκόσμιο επίπεδο και σε επίπεδο ΕΕ

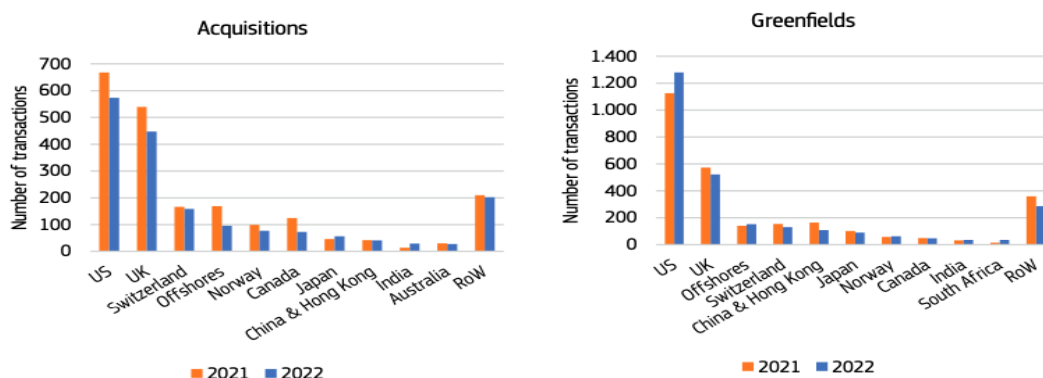

Source: OECD data, extracted on 03/05/2023. Data refers to inward FDI flows.

Η ποσότητα των συμφωνιών μειώθηκε το δεύτερο εξάμηνο του 2022 ως αποτέλεσμα της οικονομικής επιβράδυνσης και των αυξημένων επιτοκίων. Η διάβρωση της εμπιστοσύνης της παγκόσμιας αγοράς εντάθηκε από τα πληθωριστικά πρότυπα, τη στρατιωτική σύγκρουση της Ρωσίας με την Ουκρανία και τις διαταραχές στην αλυσίδα εφοδιασμού. Οι επενδυτές υιοθέτησαν μια συνετή στρατηγική, προβλέποντας ευνοϊκότερες συνθήκες. Κατά τη σύγκριση των στοιχείων συναλλαγών από το 2021 και το 2022 με βάση την αλλοδαπή δικαιοδοσία προέλευσης, αναδεικνύονται διακριτά μοτίβα σχετικά με τη σημασία των εξαγορών και των επενδύσεων σε τομείς που δεν χρησιμοποιούνται πλήρως.

Διάγραμμα 5:

Source: JRC elaboration based on Bureau van Dijk data, extracted on 06/02/2023 (Zephyr) and on 02/02/2023 (Orbis Crossborder Investment). OFCs: Offshore Financial Centres (see footnote 1). RoW: Rest of the World. (*) Acquisitions of equity stakes above 10% of the capital of the EU27 business.

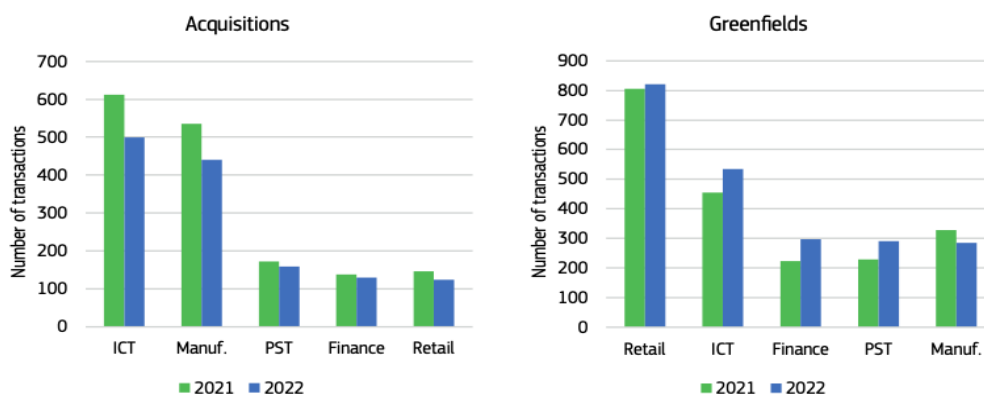
Οι Ηνωμένες Πολιτείες κατείχαν την υψηλότερη θέση ως ξένοι επενδυτές το 2022, με 32,2% του συνόλου των ξένων αγορών και 46,5% των επενδύσεων σε νέες επενδύσεις. Το Ηνωμένο Βασίλειο ακολουθούσε με μικρή διαφορά, με 25,1% και 19% των αγορών και επενδύσεων, αντίστοιχα. Παρ' όλα αυτά, το Ηνωμένο Βασίλειο είχε μείωση 17,1% στην ποσότητα των εξαγορών και 8,9% στις greenfield επενδύσεις σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, το 2021. Οι Ηνωμένες Πολιτείες σημείωσαν ετήσια αύξηση 13,7% στις επενδύσεις greenfield το 2022, ενώ τα υπεράκτια χρηματοπιστωτικά κέντρα (OFCs) παρατήρησαν επίσης αύξηση 8,5% το 2022 σε σύγκριση με το 2021. Το 2022, τα Ιδρύματα Μικροχρηματοδοτήσεων ξεπέρασαν την Κίνα και έγιναν η τέταρτη σημαντικότερη δικαιοδοσία προέλευσης επενδύσεων, ενώ η Κίνα έπεσε στην

πέμπτη θέση. Η Ελβετία, η Ιαπωνία και ο Καναδάς είχαν μείωση του αριθμού των επενδύσεων greenfield από το 2021 έως το 2022. Η πτώση ήταν 15,5% στην Ελβετία, 11,8% στην Ιαπωνία και 2% στον Καναδά. Τα υπεράκτια χρηματοοικονομικά κέντρα και ο Καναδάς είχαν σημαντική μείωση όσον αφορά τις εξαγορές. Παρ' όλα αυτά, το 2022, η Νορβηγία, η Ινδία και η Νότια Αφρική είχαν μια αύξηση στην ποσότητα των επενδύσεων greenfield, σε αντίθεση με άλλες περιοχές. Το 2022, η Ισπανία αναδείχθηκε ως ο κύριος αποδέκτης άμεσων ξένων επενδύσεων, καταλαμβάνοντας το 17,2% του συνόλου των αγορών. Η Γαλλία σημείωσε αύξηση των επενδύσεων greenfield σε αντίθεση με το 2021, ενώ η Ισπανία και η Γερμανία σημείωσαν μείωση.

Τομεακές πληροφορίες

Η εξέταση των μεταβολών στις ξένες εξαγορές και τις επενδύσεις σε νέες επενδύσεις ανά τομέα στην ΕΕ από το 2021 έως το 2022 αποκαλύπτει έναν συνδυασμό θετικών και αρνητικών εξελίξεων (διάγραμμα 8). Ο αριθμός των εξαγορών μειώθηκε στους πέντε πρωτογενείς τομείς, με εξαίρεση τον τομέα της μεταποίησης. Αντίθετα, οι επενδύσεις σε νέες επενδύσεις σημείωσαν αύξηση σε όλους τους τομείς εκτός από τη μεταποίηση.

Διάγραμμα 6: Αριθμός αποκτήσεων συμμετοχών στο μετοχικό κεφάλαιο εταιρειών-εξαγορών (αριστερά) και επενδύσεων greenfield (δεξιά) το 2022 και το 2021

Source: JRC elaboration based on Bureau van Dijk data, extracted on 06/02/2023 (Zephyr) and on 02/02/2023 (Orbis Crossborder Investment). PST stands for professional, scientific and technical activities (NACE Rev. 2, section M), it contains among other things R&D facilities. ICT stands for Information and Communication (NACE Rev. 2, section J). (*) Acquisitions of equity stakes above 10% of the capital of the EU27 business.

Το 2022, ο κλάδος των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) είχε μείωση 18,6% στις εξαγορές σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος. Οι ΤΠΕ αντιπροσώπευαν επίσης το μεγαλύτερο μερίδιο των επενδύσεων, αποτελώντας το 28% του συνόλου. Παρ' όλα αυτά, είχε μια αξιοσημείωτη άνοδο της τάξης του 17,6% στις επενδύσεις. Ο τομέας της μεταποίησης, ο οποίος κατέχει τη δεύτερη θέση όσον αφορά τις εξαγορές (24,7%), παρουσίασε μείωση τόσο στις εξαγορές όσο και στις επενδύσεις (-17,9%) σε σύγκριση με το 2021. Οι κατηγορίες "Χρηματοοικονομικές" και "Επαγγελματικές και επιστημονικές δραστηριότητες" γνώρισαν την υψηλότερη ετήσια αύξηση στις επενδύσεις greenfield, με αυξήσεις 33,2% και 26,6% αντίστοιχα⁷.

1.4. Ο ρόλος των άμεσων ξένων επενδύσεων στην οικονομική ανάπτυξη και πιθανοί κίνδυνοι- μελέτες σχετικά με τη σχέση ΑΞΕ και οικονομικής ανάπτυξης

1.4.1 Οικονομική ανάπτυξη και πιθανοί κίνδυνοι

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αποτελούν βασικό στοιχείο του παγκόσμιου οικονομικού πλαισίου, διαδραματίζοντας σημαντικό ρόλο στην προώθηση της οικονομικής επέκτασης, στη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και στη διευκόλυνση της μεταφοράς τεχνολογίας. Επηρεάζουν τις οικονομίες και τις αγορές προσφέροντας χρηματοοικονομικούς πόρους και τεχνογνωσία. Οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ενισχύουν την επενδυτική δραστηριότητα, ενισχύουν την ίδρυση νέων επιχειρήσεων και προωθούν τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Επιπλέον, προωθούν την καλλιέργεια ενός ικανού εργατικού δυναμικού, εισάγουν καινοτόμο τεχνολογία και διευρύνουν τις αγορές, προωθώντας έτσι την αύξηση των εξαγωγών, των εισοδημάτων και τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των επιχειρήσεων. Ωστόσο, οι άμεσες ξένες επενδύσεις μπορούν επίσης να προκαλέσουν δυνητικούς κινδύνους, όπως η

⁷Πηγή όλου του κεφαλαίου αποτελούν οι παρακάτω σελίδες:

<https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>

<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/fe64bdfd/eu-regulation-on-foreign-direct-investment-screening>

<https://www.naftemporiki.gr/finance/economy/1433563/o-chartis-ton-xenon-ependyseon-stin-ellada/>

<https://www.euro2day.gr/news/economy/article/2211129/rekor-me-47-ameses-xenes-ependyseis-ekane-h-ellada.html>

https://www.ev.com/el_gr/attractiveness/23/kaliptontas-stathera-tin-apostasi-pos-i-ellada-tha-sinexisei-na-kerdizei-tin-ebistosyni-ton-ependyton

εξάρτηση από την οικονομία υποδοχής, η οποία μπορεί να οδηγήσει σε ανεργία και οικονομική αστάθεια. Επιπλέον, οι ΑΞΕ μπορεί να οδηγήσουν σε ανισότητες μεταξύ των διαφόρων τομέων της οικονομίας, καθώς οι επενδύσεις τείνουν να επικεντρώνονται σε κλάδους όπως η εξόρυξη φυσικών πόρων. Η παρουσία επενδυτών με πολιτική δύναμη μπορεί να αποτελέσει πηγή ανησυχίας, καθώς η σημαντική επιρροή τους στις ενέργειες της χώρας υποδοχής μπορεί να θέσει σε κίνδυνο την εθνική κυριαρχία και αυτονομία.

Η έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης και οι πιθανές συνέπειες για τη βιωσιμότητα είναι άλλοι παράγοντες που προκαλούν ανησυχία. Η ιεράρχηση των κερδών από τους επενδυτές έναντι των περιβαλλοντικών και κοινωνικών συνεπειών των επενδύσεών τους μπορεί ενδεχομένως να οδηγήσει σε βλάβη του περιβάλλοντος και της κοινωνίας. Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις επιφέρουν έναν συνδυασμό δυσκολιών και προοπτικών για τα έθνη. Η αποτελεσματική εποπτεία και η κατανόηση της διαχείρισης των είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη πιθανών δυσμενών επιπτώσεων και κινδύνων στην εγχώρια οικονομία και κοινωνία.

Αναλυτικότερα:

⁸Η επιρροή των άμεσων ξένων επενδύσεων σε ένα κράτος-δέκτη μπορεί να έχει είτε ευνοϊκές είτε δυσμενείς επιπτώσεις, ανάλογα με την εγχώρια διακυβέρνηση, τον τομέα και την κοινότητα. Οι επιπτώσεις μπορεί να είναι είτε άμεσες είτε επακόλουθες, και μπορούν να επηρεάσουν την περιφερειακή οικονομία είτε βραχυπρόθεσμα είτε μακροπρόθεσμα. Διάφοροι παράγοντες, όπως η εισροή κεφαλαίων, τα έσοδα που παράγονται από τη φορολόγηση των κερδών και τα χαρακτηριστικά και η ανάπτυξη των τοπικών επιχειρήσεων, μπορούν να έχουν αντίκτυπο στην τοπική οικονομία.

Οι ΑΞΕ μπορούν να έχουν αντίκτυπο στην απασχόληση δημιουργώντας ευκαιρίες απασχόλησης για το τοπικό εργατικό δυναμικό μέσω της εγκατάστασης πολυεθνικών επιχειρήσεων (πολυεθνικές). Επιπλέον, οι εταιρείες αυτές μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη προγραμμάτων

---

⁸ ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ Γ. ΖΕΡΒΑΝΤΑΡΙΔΟΥ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

επαγγελματικής κατάρτισης και να παρέχουν πολύτιμη εργασιακή εμπειρία. Παρ' όλα αυτά, εάν χρειάζονται σημαντικό ύψος κεφαλαιακών επενδύσεων, είναι πιθανό να επηρεαστεί αρνητικά το ποσοστό απασχόλησης. Επιπλέον, οι διεθνείς εταιρείες που εισέρχονται στη χώρα υποδοχής για να συμμετάσχουν σε προγράμματα ιδιωτικοποίησης ενδέχεται να μειώσουν τις ευκαιρίες απασχόλησης προκειμένου να βελτιώσουν τη λειτουργική αποτελεσματικότητα.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις επηρεάζουν το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας υποδοχής μέσω της τόνωσης της παραγωγής και της ενίσχυσης της παραγωγικότητας. Ως αποτέλεσμα, υπάρχει μεγαλύτερη ποικιλία επιλογών στη διάθεση των καταναλωτών, βελτίωση της συνολικής ποιότητας των προϊόντων και των υπηρεσιών και μείωση των τιμών. Οι εγχώριες επιχειρήσεις παροτρύνονται να ακολουθήσουν αποτελεσματικότερες μεθόδους λειτουργίας, να υιοθετήσουν βελτιωμένες πρακτικές και να εκσυγχρονίσουν τις υποδομές για να προσαρμοστούν στο νέο ανταγωνιστικό τοπίο και να συμβαδίσουν με την πρόοδο των ξένων εταιρειών.

Η μεταφορά τεχνολογίας που διευκολύνεται από τις πολυεθνικές εταιρείες μπορεί να οδηγήσει σε αυξημένη λειτουργική αποτελεσματικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων και να προωθήσει την οικονομική επέκταση. Ωστόσο, οι μικροσκοπικές τοπικές επιχειρήσεις που δυσκολεύονται να υιοθετήσουν τις νέες τεχνολογίες μπορεί να αντιμετωπίσουν περιθωριοποίηση, με αποτέλεσμα να έχουν μόνο προσωρινά πλεονεκτήματα. Επιζήμιες συνέπειες προκύπτουν όταν οι πολυεθνικές εταιρείες αποκτούν σημαντική οικονομική κυριαρχία και έχουν σημαντική επιρροή στην εγχώρια κυβέρνηση.

Προκειμένου να αποτραπεί η παρακμή των τοπικών επιχειρήσεων και η εξάρτηση της οικονομικής ανάπτυξης από ξένα συμφέροντα, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να επικεντρωθούν στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων σε τομείς και κλάδους όπου η εγχώρια οικονομία διαθέτει ήδη ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. Η εφαρμογή αυτού του μέτρου θα διασφαλίσει αποτελεσματικά τις τοπικές επιχειρήσεις από την παρακμή και θα διατηρήσει ένα ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στην οικονομική ανάπτυξη έναντι των παγκόσμιων ανταγωνιστών.

1.4.2 Μελέτες σχετικά με τη σχέση ΑΞΕ και οικονομικής ανάπτυξης

⁹Η συσχέτιση μεταξύ των άμεσων ξένων επενδύσεων και της οικονομικής ανάπτυξης αποτελεί αντικείμενο διαμάχης μεταξύ των οικονομολόγων εδώ και τουλάχιστον δύο δεκαετίες. Η ιδέα της ενδογενούς οικονομικής ανάπτυξης υποστηρίζει ότι οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων έχουν άμεσο ή έμμεσο αντίκτυπο στην αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης ενός έθνους. Ωστόσο, η μακροεμπειρική βιβλιογραφία αποκαλύπτει μια ισχυρή εξωγενή συσχέτιση μεταξύ των ΑΞΕ και της οικονομικής ανάπτυξης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ικανότητα κάθε χώρας να αξιοποιήσει πλήρως τα πλεονεκτήματα των ΑΞΕ περιορίζεται από τις συνθήκες που επικρατούν στις χώρες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως η ανάπτυξη, η οικονομία και το επίπεδο εκπαίδευσης.

Οι Άμεσες Ξένες Επενδύσεις έχουν άμεση σχέση με τον ρυθμό οικονομικής επέκτασης, καθώς προσφέρουν στη χώρα υποδοχής μη επιστρεπτέο κεφάλαιο που δεν επιβαρύνεται με κόστος συντήρησης. Η διάδοση της τεχνολογίας που διευκολύνεται από τις ΑΞΕ, μαζί με τις ευκαιρίες απασχόλησης που δημιουργούν, καθώς και οι μεταβολές που επιφέρουν στις συνθήκες ανταγωνισμού, στα νομικά πλαίσια, στους θεσμούς και στην εταιρική διοίκηση, συμβάλλουν στην ενίσχυση της οικονομικής αποτελεσματικότητας του κράτους υποδοχής. Υπάρχει μια συζήτηση μεταξύ των οικονομολόγων σχετικά με την επιρροή του ΑΕΠ στις ΑΞΕ. Ορισμένοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν ότι το ΑΕΠ έχει αντίκτυπο στις ΑΞΕ, ενώ άλλοι λένε ότι η σχέση μεταξύ των δύο είναι στην πραγματικότητα αντίθετη.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις συσχετίζονται στενά με την οικονομική ανάπτυξη. Η σημασία της τεχνολογικής προόδου, της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας στην προώθηση της οικονομικής επέκτασης υπογραμμίζεται από τη θεωρία της ανάπτυξης. Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις, οι οποίες κατέχουν το μεγαλύτερο μέρος της παγκόσμιας γνώσης.

⁹ ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ : Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις αναδεικνύονται σε κρίσιμη οδό για τη μεταφορά τεχνολογίας σε παγκόσμια κλίμακα.

Οι πρώτες έρευνες επικεντρώθηκαν στη χρήση των ΑΞΕ ως εξαρτημένης μεταβλητής και του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) ως επεξηγηματικής μεταβλητής για να εξετάσουν την υπόθεση του μεγέθους της αγοράς. Η υπόθεση αυτή υποδηλώνει ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις λαμβάνουν πάντα υπόψη το μέγεθος της αγοράς της χώρας υποδοχής όταν αποφασίζουν πού θα επενδύσουν τις ΑΞΕ τους. Μια άλλη ομάδα ερευνητών και οικονομολόγων χρησιμοποιεί το ΑΕΠ ως εξαρτημένη μεταβλητή και τις ΑΞΕ ως επεξηγηματική μεταβλητή για να διαπιστώσει τη μεταξύ τους συσχέτιση.

Ο Bhagwati (1978) υποστηρίζει ότι οι ΑΞΕ επιταχύνουν το ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης σε έθνη που δίνουν προτεραιότητα στην προώθηση των εξαγωγών στις εμπορικές τους πολιτικές, σε αντίθεση με την υποκατάσταση των εισαγωγών. Οι Borensztein et al. (1998) υποστηρίζουν ότι η οικονομική πρόοδος ενός έθνους εξαρτάται κυρίως από την πρόοδο και τη διάδοση της τεχνολογίας. Ο Olofsdotter (1998) υποστηρίζει ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις τονώνουν την οικονομική ανάπτυξη διευκολύνοντας τη μεταφορά προηγμένων τεχνολογιών από τις πολυεθνικές εταιρείες στη χώρα υποδοχής. Η μεταφορά αυτή εξαρτάται από την ετοιμότητα και την ικανότητα της χώρας υποδοχής να υιοθετήσει την ξένη τεχνολογία. Σε μελέτη που ανέλαβε ο Zhang (2001), εξετάστηκε η συσχέτιση μεταξύ των ΑΞΕ και της οικονομικής ανάπτυξης στη Λατινική Αμερική και την Ανατολική Ασία. Η μελέτη ανέλυσε συγκεκριμένα δεδομένα από 11 έθνη που κάλυπταν τα έτη 1960 έως 1999. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη. Ωστόσο, ο αντίκτυπος αυτός είναι εντονότερος σε έθνη που έχουν ανοικτές εμπορικές πολιτικές, επενδύουν στην εκπαίδευση, προωθούν ΑΞΕ που εστιάζουν στις εξαγωγές και διατηρούν σταθερές μακροοικονομικές συνθήκες. Στη μελέτη τους, οι Carkovic και Levine (2002) εξέτασαν στοιχεία από 72 χώρες, τόσο αναπτυσσόμενες όσο και αναπτυσσόμενες, που κάλυπταν τα έτη 1960 έως 1995. Τα ευρήματά τους δείχνουν ότι οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων δεν έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη, ακόμη

και όταν λαμβάνονται υπόψη παράγοντες όπως το επίπεδο εκπαίδευσης της χώρας υποδοχής, η χρηματοπιστωτική ανάπτυξη και η ευελιξία της αγοράς.

Ο Choe (1998) προσπάθησε να διαπιστώσει την αιτιώδη σχέση μεταξύ των ΑΞΕ και της οικονομικής ανάπτυξης χρησιμοποιώντας τον έλεγχο αιτιότητας κατά Granger σε ένα δείγμα 59 χωρών, που περιλάμβανε τόσο αναδυόμενες όσο και καθιερωμένες χώρες. Οι χώρες κατηγοριοποιήθηκαν περαιτέρω σε ομάδες χαμηλού, μεσαίου και υψηλού εισοδήματος. Τα ευρήματα διαπίστωσαν αιτιώδη σχέση μεταξύ των μεταβλητών, υποδεικνύοντας ότι η οικονομική ανάπτυξη επηρεάζει σημαντικά τις ΑΞΕ. Συγκεκριμένα, η ταχεία οικονομική ανάπτυξη της χώρας υποδοχής προσελκύει εισροές ΑΞΕ. Οι Bengoa και Sanchez-Robles (2003) διαπίστωσαν ότι υπάρχει σημαντική συσχέτιση μεταξύ των άμεσων ξένων επενδύσεων και της οικονομικής επέκτασης της χώρας υποδοχής. Ωστόσο, η έκταση αυτής της επίδρασης εξαρτάται από τις συνθήκες που επικρατούν στο εσωτερικό της χώρας υποδοχής.

Σύμφωνα με τον Johnson (2006), η πιο ισχυρή σύνδεση για μια ευνοϊκή συσχέτιση μεταξύ των ΑΞΕ και της οικονομικής ανάπτυξης είναι η εξάπλωση της τεχνολογίας από τις πολυεθνικές εταιρείες στις τοπικές εταιρείες. Διεξήγαγε συστηματική έρευνα για να εξετάσει τη συσχέτιση μεταξύ των εισροών άμεσων ξένων επενδύσεων και της οικονομικής ανάπτυξης σε 90 χώρες από το 1980 έως το 2002. Τα αποτελέσματα δείχνουν ότι υπάρχει ευνοϊκή σχέση μεταξύ των ΑΞΕ και της οικονομικής ανάπτυξης, αν και η σχέση αυτή παρατηρείται κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες.

Στη μελέτη τους, οι Ghatak & Halicioglu (2007) είχαν ως στόχο να καταδείξουν την επίδραση των ΑΞΕ στην παγκόσμια οικονομική ανάπτυξη. Ωστόσο, τα ευρήματα απέδωσαν μια διττή σημασία. Σύμφωνα με τους Alfaro κ.ά. (2004), οι χώρες στοχεύουν στην προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων υιοθετώντας μια νοοτροπία που αναγνωρίζει τις θετικές επιπτώσεις των ΑΞΕ, όπως η αύξηση των κερδών, η αυξημένη παραγωγικότητα, η μεταφορά τεχνολογίας, η εφαρμογή νέων διαδικασιών, η απόκτηση διοικητικών δεξιοτήτων και τεχνογνωσίας, η βελτίωση της κατάρτισης των εργαζομένων, η ανάπτυξη δικτύων παραγωγής και το μεγαλύτερο άνοιγμα της αγοράς.

Οι Berthlemy & Dimurger (2000) διέκριναν μεταξύ των ΑΞΕ που εξαρτώνται από την οικονομική ανάπτυξη και των ΑΞΕ που είναι εξωτερικά καθοδηγούμενες. Ταξινόμησαν τις επιχειρήσεις με βάση τις τεχνολογικές τους ικανότητες και χρησιμοποίησαν στοιχεία από κινεζικές επαρχίες που κάλυπταν τουλάχιστον δέκα έτη. Τα ευρήματα ανέδειξαν την καθοριστική σημασία των άμεσων ξένων επενδύσεων στην προώθηση της προόδου των κινεζικών επαρχιών διευκολύνοντας τη διάδοση της τεχνολογίας. Επιπλέον, η μελέτη υπογράμμισε την ύψιστη αναγκαιότητα της ανάπτυξης για τον επηρεασμό των επιλογών των επενδυτών.

2.1 Συνοπτική παρουσίαση του ευρωπαϊκού κανονισμού 2019 / 452 - η προέλευση και η ανάγκη εφαρμογής του – ενδεχόμενη καταστρατήγηση

2.1.1 Συνοπτική παρουσίαση του Ευρωπαϊκού Κανονισμού 2019

Ο ευρωπαϊκός κανονισμός 2019/452, γνωστός και ως κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, είναι μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που τέθηκε σε ισχύ τον Απρίλιο του 2019 και άρχισε να εφαρμόζεται τον Οκτώβριο του 2020. Σκοπός του εν λόγω κανονισμού είναι η θέσπιση ενός ενιαίου πλαισίου για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποτελείται από 17 άρθρα, ένα παράρτημα το οποίο περιλαμβάνει κατάλογο των έργων και προγραμμάτων ενωσιακού ενδιαφέροντος που προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 αυτού, καθώς επίσης και από την δήλωση της επιτροπής στο τέλος του κανονισμού. Σε αυτή, η επιτροπή, αναλαμβάνει την δέσμευση να κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα τυποποιημένα έντυπα που καταρτίζει για να διευκολύνει τα κράτη-μέλη ως προς την υποχρέωση υποβολής ετήσιας έκθεσης, ενώ στην αρχή του κανονισμού περιλαμβάνονται επιπλέον 38 σε αριθμό εκτιμήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον εν λόγω κανονισμό.

Πιο συγκεκριμένα:

Στο άρθρο 1 δηλώνεται το αντικείμενο του κανονισμού και το πεδίο εφαρμογής του, στο άρθρο 2, αναφέρονται, χρήσιμοι ορισμοί οι οποίοι πρέπει να

διευκρινιστούν για τον κανονισμό όπως ενδεικτικά, ο ορισμός της άμεσης ξένης επένδυσης, του ξένου επενδυτή, του ελέγχου κ.τ.λ.. Στο άρθρο 3 αναφέρεται η δυνατότητα τήρησης από τα κράτη-μέλη μηχανισμών ελέγχου και κάποιες προϋποθέσεις που πρέπει να υφίστανται γι' αυτούς, ενώ στο άρθρο 4, αναφέρονται, οι παράγοντες που μπορεί να συνεκτιμώνται από τα κράτη-μέλη ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για να διαπιστωθεί κατά πόσο μια άμεση ξένη επένδυση είναι πιθανό να θίξει την ασφάλεια ή/και την δημόσια τάξη.

Συνεχίζοντας, στο άρθρο 5, ορίζονται τα χρονικά περιθώρια υποβολής ετήσιας έκθεσης των κ-μ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία οφείλει να περιλαμβάνει συγκεντρωτικές πληροφορίες σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν στην επικράτεια τους. Στο άρθρο 6, αναφέρεται ο μηχανισμός συνεργασίας όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις που τελούν υπό έλεγχο, ενώ στο άρθρο 7, αναφέρεται, ο μηχανισμός συνεργασίας όσον αφορά τις ΑΞΕ που δεν τελούν υπό έλεγχο.

Παρακάτω, στο άρθρο 8, αναφέρεται η διαδικασία που θα ακολουθηθεί από την Επιτροπή, στην περίπτωση κατά την οποία μία άμεση ξένη επένδυση είναι πιθανόν να θίξει έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος, ενώ στο άρθρο 9, ρυθμίζεται, η απαίτηση παροχής πληροφοριών της Επιτροπής από τα κράτη-μέλη, οι οποίες πληροφορίες, θα πρέπει να γνωστοποιούνται στην Επιτροπή και στα τυχόν αιτούντα πληροφοριών κράτη-μέλη χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση ενώ οροθετείται το είδος αυτών των πληροφοριών.

Στο άρθρο 10, ρυθμίζεται η εμπιστευτικότητα των διαβιβαζόμενων πληροφοριών, οι οποίες και θα χρησιμοποιούνται μόνο για το σκοπό για τον οποίον ζητήθηκαν, και στο άρθρο 11 ορίζονται σημεία επαφής για την ορθότερη εφαρμογή του κανονισμού.

Στο άρθρο 12, αναφέρεται το έργο της ομάδας εμπειρογνομώνων για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία παρέχει συμβουλές και εμπειρογνωμοσύνη στην επιτροπή, στο άρθρο 13 ρυθμίζεται και αναφέρεται η δυνατότητα των κρατών μελών και της Επιτροπής να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών για ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων για λόγους ασφαλείας και

δημοσίας τάξης, και στο άρθρο 14 ρυθμίζεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Επιπλέον, στο άρθρο 15 ρυθμίζεται η αξιολόγηση λειτουργίας και αποτελεσματικότητας του κανονισμού στην οποία θα προβαίνει ανά πενταετία η Επιτροπή, ενώ στο άρθρο 16 ρυθμίζεται η ανατεθείσα στην επιτροπή εξουσία εκδόσεως πράξεων κατ' εξουσιοδότηση, κυρίως όσον αφορά την αλλαγή καταλόγου στο παράρτημα (άρθρο 8 παράγραφος 4).

Τέλος, στο άρθρο 17 ρυθμίζεται η έναρξη ισχύος του κανονισμού και τίθεται η εφαρμογή του από τις 11 Οκτωβρίου 2020.

2.1.2 Η προέλευση και η ανάγκη εφαρμογής του – ενδεχόμενη καταστρατήγηση

Η προέλευση του κανονισμού αντικατοπτρίζει την ανάγκη για ενιαίο και αποτελεσματικό πλαίσιο ελέγχου, λαμβάνοντας υπόψη την εξέλιξη της παγκόσμιας οικονομίας και την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των επενδύσεων. Πρωταρχικός στόχος του κανονισμού 2019/452 είναι η ανάπτυξη ενός τυποποιημένου και αποτελεσματικού ρυθμιστικού συστήματος για τις άμεσες ξένες επενδύσεις, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τη μεταβαλλόμενη δυναμική της παγκόσμιας οικονομίας και την αυξανόμενη πολυπλοκότητα των επενδύσεων. Ο στόχος είναι να διασφαλιστούν τα ευρωπαϊκά συμφέροντα, να εξασφαλιστεί η ασφάλεια και να διατηρηθεί η οικονομική σταθερότητα, διατηρώντας παράλληλα ένα περιβάλλον που ευνοεί τις επενδύσεις. Ο κανονισμός επιδιώκει επίσης να διασφαλίσει τα εθνικά συμφέροντα και τις βασικές υποδομές από εχθρικές ξένες επενδυτικές προσπάθειες. Η εξάπλωση της τεχνολογίας και η παγκοσμιοποίηση έχουν οδηγήσει σε αυξημένη προσοχή προς τις ευρωπαϊκές επενδύσεις από μη ευρωπαϊκά κράτη.

Οι πρωταρχικοί στόχοι του κανονισμού είναι επιπλέον, η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών στον έλεγχο των ξένων επενδύσεων και η διασφάλιση της διαφάνειας και της ισότητας των επενδύσεων. Ο κανονισμός διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διαβούλευση μεταξύ των κυβερνήσεων των μελών, ενισχύοντας έτσι την ικανότητά τους να

αξιολογούν τις συνέπειες της ασφάλειας και της οικονομίας των ξένων επενδύσεων.

Η εφαρμογή του κανονισμού 2019/452 είναι ζωτικής σημασίας για τη διαφύλαξη των εθνικών συμφερόντων και την εγγύηση της ασφάλειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αυξανόμενη ισχύς της παγκοσμιοποίησης οδηγεί σε μεγαλύτερες ευκαιρίες για τις ξένες επενδύσεις να ασκούν επιρροή σε κρίσιμους τομείς όπως οι ψηφιακές υποδομές, η ενέργεια και η υγεία. Ο κανονισμός θεσπίζει ένα ενιαίο πλαίσιο ελέγχου που ενισχύει την ικανότητα των κρατών-μελών να αξιολογούν τις επιπτώσεις των ξένων επενδύσεων στην ασφάλεια και την οικονομική σταθερότητα. Ενισχύει τη διασυνοριακή συνεργασία και την εποπτεία των άμεσων ξένων επενδύσεων, διασφαλίζοντας την αυτονομία και την ασφάλεια της Ευρώπης σε ένα προοδευτικά εξελισσόμενο γεωπολιτικό και οικονομικό περιβάλλον.

Η συνεργασία όσον αφορά τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής περιλαμβάνει όλες τις μορφές ΑΞΕ. Σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, οι ξένες επενδύσεις είναι κάθε είδους επενδύσεις που πραγματοποιούνται από αλλοδαπό επενδυτή με σκοπό τη δημιουργία ή τη διατήρηση μακροχρόνιου και άμεσου δεσμού μεταξύ του αλλοδαπού επενδυτή και της εταιρείας-στόχου, με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας σε κράτος-μέλος. Αυτό περιλαμβάνει επενδύσεις που επιτρέπουν στον αλλοδαπό επενδυτή να έχει σημαντικό ρόλο στη διαχείριση ή τον έλεγχο μιας εταιρείας που ασκεί οικονομική δραστηριότητα. Ως ξένος επενδυτής νοείται φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία από χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία σκοπεύει να επενδύσει ή έχει ήδη επενδύσει, με πρόθεση να πραγματοποιήσει άμεση επένδυση στην εν λόγω χώρα. Αν και οι επενδύσεις χαρτοφυλακίου δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, δεν θεσπίζει συγκεκριμένα ποσοτικά κριτήρια για τον ορισμό των επενδύσεων χαρτοφυλακίου και των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Οι άμεσες ξένες επενδύσεις μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε δύο διακριτές μορφές: επενδύσεις greenfield και συγχωνεύσεις και εξαγορές. Οι διεθνείς επενδύσεις greenfield συχνά συνεπάγονται τη σύσταση μιας νέας επιχείρησης ή την εγκατάσταση εγκαταστάσεων σε μια ξένη χώρα. Από την άλλη πλευρά, μια διεθνής συγχώνευση ή εξαγορά περιλαμβάνει τη μεταβίβαση της

κυριότητας υφιστάμενων περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με μια οικονομική δραστηριότητα σε έναν ξένο ιδιοκτήτη. Ο κανονισμός εφαρμόζεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η αγορά μιας εταιρείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται άμεση επένδυση και πραγματοποιείται από μία ή περισσότερες οντότητες που βρίσκονται εκτός της Ένωσης. Από την άλλη πλευρά, οι καταστάσεις στις οποίες οι επενδύσεις πραγματοποιούνται μόνο από μία ή περισσότερες οντότητες που έχουν συσταθεί στην Ένωση δεν καλύπτονται από τον κανονισμό. Ωστόσο, είναι δυνατόν οι συναλλαγές αυτές να υπόκεινται στους εθνικούς νόμους ελέγχου των κρατών-μελών, εφόσον συμμορφώνονται με τις διατάξεις της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με το δικαίωμα εγκατάστασης και την κίνηση κεφαλαίων (άρθρα 52 και 65 παράγραφος 1 στοιχείο β)). Οι διατάξεις αυτές επιτρέπουν την εφαρμογή ειδικών μέτρων για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

Το καθεστώς εγκατάστασης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δηλαδή ως εταιρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθορίζεται από τον τόπο της καταστατικής έδρας και το νομικό πλαίσιο βάσει του οποίου έχει συσταθεί η εταιρεία, όπως αναφέρεται στο άρθρο 54 της ΣΛΕΕ. Η ιθαγένεια των μετόχων δεν παίζει ρόλο στον προσδιορισμό αυτό. Η νομοθεσία της ΕΕ δεν αναφέρει ρητά ότι η ιθαγένεια ή το νομικό καθεστώς των μετόχων, είτε πρόκειται για φυσικά είτε για νομικά πρόσωπα, των εταιρειών που εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αντίκτυπο στην ικανότητα των εταιρειών να ασκούν τα δικαιώματα που τους παρέχει το δίκαιο της ΕΕ. Ωστόσο, υπάρχει μια εξαίρεση στον κανόνα αυτό. Οι επενδύσεις οντοτήτων της ΕΕ μπορούν να υπαχθούν στον κανονισμό 2019/452, εάν πληρούν τα κριτήρια της διάταξης κατά της καταστρατήγησης. Ο κανονισμός δεν ορίζει ρητά την καταστρατήγηση, αλλά η αιτιολογική σκέψη υπ' αριθμ.10 διευκρινίζει ότι τα μέτρα κατά της καταστρατήγησης θα πρέπει να αφορούν τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από την Ένωση μέσω τεχνητών ρυθμίσεων που παρακάμπτουν τους μηχανισμούς και τις αποφάσεις ελέγχου, ιδίως όταν ο επενδυτής ανήκει ή ελέγχεται τελικά από φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση τρίτης χώρας. Είναι απαραίτητο να προσδιοριστεί εάν συμμετέχουν σε σύστημα που έχει σχεδιαστεί για να παρακάμψει την επιβολή του κανονισμού. Ορισμένοι διεθνείς επενδυτές δηλώνουν ανοιχτά ότι ο άμεσος επενδυτής είναι μια ευρωπαϊκή εταιρεία συμμετοχών που έχουν δημιουργήσει

ειδικά για την προβλεπόμενη συναλλαγή. Ως εκ τούτου, ακόμη και αν δεν υπάρχει απόδειξη σκόπιμης πρόθεσης παράκαμψης του κανονισμού, ο συνδυασμός της έλλειψης οικονομικής δραστηριότητας της εταιρείας-επενδυτή και της σαφούς ικανότητας των ρυθμίσεων να παρακάμπτουν τους κανόνες που περιγράφονται στον κανονισμό είναι αρκετοί για να στοιχειοθετηθεί το τεκμήριο ότι η ρύθμιση είναι τεχνητή.

Ένα παράδειγμα καταστρατήγησης, όπως ορίζεται στην αιτιολογική σκέψη (10) του κανονισμού, που παρατηρείται συχνά, αφορά τις ξένες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση που διοχετεύονται μέσω μιας καθαρά ονομαστικής "εταιρείας-κελύφους" που βρίσκεται εντός της ΕΕ. εταιρεία αυτή δεν έχει καμία πραγματική οικονομική δραστηριότητα και χρησιμεύει αποκλειστικά ως νομική οντότητα για την επένδυση.¹⁰

2.2. Ανάλυση του κανονιστικού πλαισίου του κανονισμού και των βασικών διατάξεων – Εντοπισμός επικίνδυνων ΑΞΕ για την ΕΕ

2.2.1 Κανονιστικό Πλαίσιο - Επισκόπηση

¹¹Στο τέλος του 2017, η Ευρωπαϊκή Ένωση διέθετε ένα από τα πιο φιλελεύθερα επενδυτικά συστήματα παγκοσμίως, με τους επενδυτές τρίτων χωρών να κατέχουν 6,295 δισ. ευρώ σε μετοχές άμεσων ξένων επενδύσεων. Το 2019, υπήρξε σημαντική εισροή ευρωπαϊκών εταιρειών που επενδύουν απευθείας σε υπερπόντιες αγορές, ιδίως σε προηγμένες τεχνολογίες. Οι επιχειρήσεις που βρέθηκαν στο επίκεντρο των ξένων επενδυτών χαρακτηρίζονταν συχνά από έλλειψη διαφάνειας και ήταν είτε κρατικές επιχειρήσεις, είτε όμιλοι επιχειρήσεων, είτε ιδιωτικές εταιρείες που συνδέονται στενά με την κυβέρνηση. Η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι ξένες επενδύσεις στην ΕΕ θα μπορούσαν να καθοδηγούνται τόσο από πολιτικές όσο και από στρατηγικές εκτιμήσεις, εκτός από τα οικονομικά πλεονεκτήματα.Υπάρχει δυνητικός κίνδυνος οι ξένοι

¹⁰ FREQUENTLY ASKED QUESTIONS ON THE EU FRAMEWORK FOR FDI SCREENING (UPDATED JUNE 2021)

¹¹ DIANA A. A. REISMAN, THE EU AND FDI: WHAT TO EXPECT FROM THE NEW SCREENING REGULATION, IRSEM, AUGUST 31, 2020

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

επενδυτές να επιχειρήσουν να αποκτήσουν ιδιοκτησία ή να ασκήσουν επιρροή σε ευρωπαϊκές επιχειρήσεις που έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε βασικές τεχνολογίες, υποδομές, πόρους ή ευαίσθητες πληροφορίες. Ο κίνδυνος αυτός είναι πιο διαδεδομένος όταν οι ξένοι επενδυτές βρίσκονται υπό κρατική ιδιοκτησία ή έλεγχο, κάτι που μπορεί να συμβεί μέσω χρηματοδότησης ή άλλων μορφών καθοδήγησης. Οι εξαγορές αυτές μπορεί να επιτρέψουν στις κυβερνήσεις αυτές να χρησιμοποιήσουν τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία με τρόπο που βλάπτει όχι μόνο την τεχνολογική υπεροχή της ΕΕ, αλλά και την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη της.

Οι επενδυτές από την Κίνα, το Χονγκ Κονγκ και το Μακάο είναι αξιοσημείωτοι για τον σημαντικό αριθμό πρόσφατων εξαγορών τους. Τον Ιούλιο του 2016, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Στρατηγικής Πολιτικής σημείωσε ότι ο έλεγχος ασφαλείας αποκτά όλο και μεγαλύτερη σημασία λόγω του αυξανόμενου ενδιαφέροντος της Κίνας για περιουσιακά στοιχεία που έχουν επιπτώσεις στην ασφάλεια διαφόρων χωρών, όπως οι υποδομές κοινής ωφέλειας, οι μεταφορές ή οι τηλεπικοινωνίες. Η Dr. Valbona Zeneli από το Ευρωπαϊκό Κέντρο Μελετών Ασφάλειας George C. Marshall διαπίστωσε ότι η Κίνα έχει χρησιμοποιήσει μια "διαφοροποιημένη στρατηγική" στις επενδύσεις της σε όλη την Ευρώπη.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προέτρεψε για την άμεση έγκριση της νομοθετικής πρότασης για τον έλεγχο των ξένων επενδύσεων τον Ιούνιο του 2018. Κατά τη διάρκεια της συνόδου κορυφής ΕΕ-Κίνας στις 12 Μαρτίου 2019, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δήλωσε το σχέδιό της να εφαρμόσει μηχανισμό ελέγχου σε επίπεδο ΕΕ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η κίνηση αυτή αποσκοπεί στην καθιέρωση δίκαιου ανταγωνισμού με την Κίνα. Ο κανονισμός 2019/452 εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο Υπουργών στις 19 Μαρτίου 2019 και τέθηκε σε ισχύ στις 11 Οκτωβρίου 2020.

Στόχος του κανονισμού είναι ο μετριασμός των πιθανών απειλών για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που μπορεί να προκύψουν από τις ξένες επενδύσεις σε ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος, ενώ παράλληλα υποστηρίζεται η δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να καλωσορίζει τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η Επιτροπή επιβεβαιώνει τη δεκτικότητά της στις ΑΞΕ, υποστηρίζοντας ότι οι ξένες επενδύσεις αυξάνουν την παραγωγικότητα,

ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και διευρύνουν τις ευκαιρίες για τις εξαγωγές της ΕΕ σε νέες αγορές. Ο κανονισμός επιτρέπει στα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τους δυνητικούς κινδύνους για την ασφάλεια που παρουσιάζουν οι εισερχόμενες ΑΞΕ και θεσπίζει νομικές διαδικασίες για όλα τα μέρη προκειμένου να εκφράσουν τις ανησυχίες τους.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, ο κανονισμός διαρθρώνεται ως σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών, το οποίο αποσκοπεί στην αύξηση της γνώσης σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους χωρίς να επιβάλλει περαιτέρω νομικούς περιορισμούς στις εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις. Εξισορροπεί προσεκτικά μεταξύ των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων της Ένωσης και των αποκλειστικών αρμοδιοτήτων των κρατών-μελών. Οι άμεσες ξένες επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στο πλαίσιο της κοινής εμπορικής πολιτικής, αν και η νομοθεσία των κρατών-μελών για τον έλεγχο των ΑΞΕ απαγορεύει ρητά τις ξένες επενδύσεις που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο σε ζητήματα εθνικής ασφάλειας.

Ο κανονισμός τηρεί επίσης άλλες υποχρεώσεις που περιγράφονται στη Συνθήκη της ΕΕ σχετικά με την απεριόριστη κυκλοφορία των κεφαλαίων και την ελευθερία των επενδύσεων. Το άρθρο 63 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ απαγορεύει τους περιορισμούς στην κίνηση κεφαλαίων μεταξύ κρατών μελών και τρίτων χωρών. Ωστόσο, επιτρέπονται εξαιρέσεις βάσει του άρθρου 65 παράγραφος 1 στοιχείο β) της ΣΛΕΕ για λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εφόσον το μέτρο είναι σύμφωνο με τις γενικές αρχές του δικαίου της ΕΕ, όπως η ασφάλεια δικαίου και η αναλογικότητα.

Ο κανονισμός διασφαλίζει την ασφάλεια δικαίου με την εντολή προς τα κράτη-μέλη να δημοσιοποιούν και να εφαρμόζουν συγκεκριμένες διαδικασίες ελέγχου με διαφανή τρόπο. Οι ευθύνες των κρατών-μελών της ΕΕ στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου δεν έρχονται σε σύγκρουση με αυτόν, καθώς η Γενική Συμφωνία για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών επιτρέπει την απόκλιση από τις εν λόγω δεσμεύσεις, όταν τίθεται σε κίνδυνο κρίσιμο συμφέρον ασφαλείας.

2.2.2 Βασικές διατάξεις του κανονισμού

Ο κανονισμός 2019/452 για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων αποτελείται από 17 άρθρα, καθένα από τα οποία περιγράφει συγκεκριμένες διατάξεις και πτυχές του κανονιστικού πλαισίου. Τα βασικά άρθρα του κανονισμού, κατά την προσωπική πάντα άποψη της συγγραφέως της παρούσας, είναι τα άρθρα 1,3,4,6,7,8, 9 και 10. Πέραν των βασικών διατάξεων, σημαντικές για την διευκρίνηση του κανονισμού είναι και οι εκτιμήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην αρχή του κειμένου του κανονισμού.

Πιο συγκεκριμένα:

Άρθρο 1 - Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής:

Το άρθρο αυτό καθορίζει το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού, ορίζοντας , ότι ο κανονισμός θεσπίζει πλαίσιο για τον έλεγχο των ΑΞΕ στην ΕΕ, και μηχανισμό συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών μεταξύ τους αλλά και με την Επιτροπή, ώστε να αποφευχθεί η περίπτωση κάποια Άμεση Ξένη Επένδυση να θίξει την ασφάλεια και την δημόσια τάξη ενός κράτους-μέλους, τονίζοντας ότι μέσω του κανονισμού δεν θίγεται η αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους μέλους να διαφυλάξει την εθνική του ασφάλεια (άρθρο 4 παρ. 2 ΣΕΕ) καθώς και το δικαίωμα κάθε κράτους-μέλους να προστατεύει τα ζωτικά τους συμφέροντα (άρθρο 346 ΣΛΕΕ) . Επίσης στην παράγραφο 3 ορίζεται το δικαίωμα εκάστου κράτους-μέλους να αποφασίσει αν θα ελέγξει ή όχι μια συγκεκριμένη Άμεση Ξένη Επένδυση στο πλαίσιο του κανονισμού. Συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 1, όπου ορίζεται το πεδίο εφαρμογής και το αντικείμενο του κανονισμού, υπάρχει ελευθερία επιλογής από τα κράτη-μέλη σχετικά με το αν θα ελέγξουν ή όχι τις άμεσες ξένες επενδύσεις τους, το πλαίσιο και το μηχανισμό συνεργασίας που θα επιλέξουν. Αν και πρόκειται για κανονισμό και η εφαρμογή του είναι υποχρεωτική σε όλα τα κράτη-μέλη εντούτοις, η ελευθερία που δίνει ο κανονισμός , δίνει την αίσθηση ότι πρόκειται περισσότερο για οδηγία, κατά την άποψη της συγγραφέως.

Άρθρο 3 – Μηχανισμοί ελέγχου των κρατών-μελών

Το άρθρο 3 επικεντρώνεται στη θέσπιση ενός πλαισίου συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η συνεργασία αυτή είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική εφαρμογή του μηχανισμού ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων. Και πάλι σύμφωνα με τον κανονισμό τα κράτη-μέλη **δύνανται** να διατηρούν, να τροποποιούν ή να θεσπίζουν μηχανισμούς, χωρίς να διαφαίνεται υποχρεωτικότητα ως προς αυτό.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 2 οι κανόνες και οι διαδικασίες που σχετίζονται με τους μηχανισμούς ελέγχου θα πρέπει να είναι διαφανείς και να μην εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των τρίτων χωρών, ενώ οι περιστάσεις και οι λόγοι διενέργειας ελέγχου όπως και οι εφαρμοστέοι διαδικαστικοί κανόνες θα πρέπει να προσδιορίζονται λεπτομερώς από τα κράτη μέλη.

Σύμφωνα με την παράγραφο 3 θα πρέπει να εφαρμόζονται προθεσμίες στο πλαίσιο των μηχανισμών ελέγχου συνεκτιμωμένων και των παρατηρήσεων άλλων κρατών-μελών (άρθρα 6 & 7) και της γνώμης της επιτροπής (άρθρα 6, 7 & 8), και σύμφωνα με την παράγραφο 4 κάθε εμπορικά ευαίσθητη πληροφορία είτε πληροφορία εμπιστευτικού χαρακτήρα που διατίθεται στο κράτος που ενεργεί τον έλεγχο θα πρέπει να προστατεύεται, κάτι που ορίζεται και παρακάτω στο άρθρο 10 και 14, όπου προστατεύονται στο μεν πρώτο όπως θα αναλυθεί και παρακάτω, κάθε είδους εμπιστευτικές πληροφορίες, στο δε δεύτερο εν γένει τα προσωπικά δεδομένα. Με την παράγραφο αυτή εισάγεται επί της ουσίας μίας μορφής συμφωνίας εμπιστευτικότητας η οποία θα πρέπει να τηρείται μεταξύ των κρατών-μελών αλλά, και μεταξύ αυτών και της Επιτροπής.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 5 εισάγεται η δυνατότητα των οικείων επιχειρήσεων ενός κράτους-μέλους να προσφύγουν κατά των αποφάσεων των εθνικών αρχών σχετικά με τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, δίνοντας με αυτό τον τρόπο το δικαίωμα εναντίωσης στις επιχειρήσεις σε αποφάσεις που μπορεί να πάσχουν νομοθετικά ή να έρχονται σε αντίθεση με τα συμφέροντα τους, για λόγους που δεν άπτονται της προστασίας της εθνικής ασφάλειας, ενώ στην παράγραφο 6, εισάγεται η δυνατότητα των κρατών μελών

που διαθέτουν μηχανισμό ελέγχου, να διατηρούν, τροποποιούν ή θεσπίζουν μέτρα που είναι αναγκαία για να εντοπίζεται και να αποφεύγεται η **καταστρατήγηση** των μηχανισμών ελέγχου και των αποφάσεων ελέγχου. Με αυτή του την διάταξη ο κανονισμός, θέλει να προβλέψει περιπτώσεις όπου, εταιρείες που ανήκουν σε μεγάλο ποσοστό σε τρίτες χώρες ιδρύονται σε ευρωπαϊκές χώρες με σκοπό να αποφύγουν τον έλεγχο στην περίπτωση επένδυσης (ο κανονισμός αφορά τον έλεγχο των ξένων επενδύσεων οι οποίες προέρχονται από τρίτες χώρες και όχι της επένδυσης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξαιρουμένης της περίπτωσης αυτής). Συνήθως πρόκειται για εταιρείες μη ενεργές υπεράκτιες εταιρείες (offshore companies).

Στις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 3 ρυθμίζονται θέματα προθεσμιών, δηλαδή ρυθμίζεται η προθεσμία κοινοποίησης των υφιστάμενων μηχανισμών ελέγχου και κάθε θεσπιζόμενου νέου μηχανισμού ή τροποποίησής του εντός 30 ημερών από την έναρξη της ισχύος του νέου μηχανισμού ή της τροποποίησης του υφιστάμενου μηχανισμού, και το αργότερο εντός τριών μηνών η Επιτροπή δημοσιοποιεί κατάλογο με τους μηχανισμούς ελέγχου των κρατών-μελών τον οποίο και επικαιροποιεί.

Άρθρο 4 – Παράγοντες που μπορεί να συνεκτιμώνται από τα κράτη-μέλη ή την Επιτροπή:

¹²Το άρθρο 4 του κανονισμού περιγράφει τα κριτήρια που τα κράτη-μέλη μπορούν να λαμβάνουν υπόψη τους κατά την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν βασικές υποδομές, κρίσιμη τεχνολογία, την παροχή βασικών εισροών, τη διαθεσιμότητα ευαίσθητων πληροφοριών και την ελευθερία και την ποικιλομορφία των μέσων ενημέρωσης. Η Επιτροπή επισημαίνει επίσης κριτήρια που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα κράτη-μέλη και η κυβέρνηση, όπως το κατά πόσον ο ξένος επενδυτής τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο της κυβέρνησης τρίτης χώρας, κατά πόσον ο ξένος επενδυτής

¹² *ELFIE EKEGREN FRANZETTI, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS INTO THE EUROPEAN UNION, THE EFFECT OF REGULATION (EU) 2019/452 ON FOREIGN INVESTORS, AUTUMN SEMESTER 2020*

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

έχει προβεί στο παρελθόν σε ενέργειες που επηρέασαν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε κράτος-μέλος ή κατά πόσον υπάρχει σημαντική πιθανότητα ο ξένος επενδυτής να εμπλακεί σε παράνομες ή εγκληματικές δραστηριότητες.

Το άρθρο 4 εξυπηρετεί τον σκοπό της παροχής καθοδήγησης σχετικά με τα συναφή στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση του αντίκτυπου μιας άμεσης ξένης επένδυσης στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Αποσκοπεί επίσης στην ενίσχυση της διαφάνειας για τους ξένους επενδυτές που σκέφτονται να επενδύσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, τα κράτη-μέλη έχουν την αυτονομία να λαμβάνουν υπόψη πρόσθετες μεταβλητές που ευθυγραμμίζονται με τις δικές τους εθνικές απαιτήσεις, και ο καθορισμός της σημασίας των παραγόντων αυτών εναπόκειται στη διακριτική τους ευχέρεια.

Το άρθρο 4 δεν χρησιμεύει ως όριο για την κυβερνητική δράση, καθώς ο κανονισμός επιτρέπει περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων με βάση τη δημόσια ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, όπως αναφέρεται στο άρθρο 65 ΣΛΕΕ. Ο περιορισμός των βασικών ελευθεριών μπορεί να θεωρηθεί αποδεκτός με βάση τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια μόνο εάν υπάρχει πραγματικός και σημαντικά σοβαρός κίνδυνος για ένα βασικό κοινωνικό συμφέρον.

Μολονότι το άρθρο 4 διαδραματίζει καίριο ρόλο στην αξιολόγηση του δυνητικού αντίκτυπου μιας ΑΞΕ στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, τα κράτη-μέλη δεν επιτρέπεται να απαγορεύουν ευθέως μια ΑΞΕ μόνο για το λόγο ότι μπορεί να έχει αντίκτυπο στη δημόσια τάξη ή ασφάλεια. Επιπλέον, τα κράτη-μέλη δεν υποχρεούνται να γνωστοποιούν τις θεμελιώδεις αρχές που αποτελούν τη βάση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων. Αυτή η έλλειψη διαφάνειας μπορεί να εμποδίσει τους διεθνείς επενδυτές που επιθυμούν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις στο αντίστοιχο κράτος-μέλος.

Άρθρο 6 – Μηχανισμός συνεργασίας όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις που τελούν υπό έλεγχο:

¹³ Όταν ένα κράτος-μέλος ελέγχει τις άμεσες ξένες επενδύσεις, πρέπει να παρέχει γρήγορα ολοκληρωμένες πληροφορίες στα άλλα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή. Οι πληροφορίες αυτές πρέπει να περιλαμβάνουν λεπτομέρειες σχετικά με την ιδιοκτησία του ξένου επενδυτή, την αξία της συναλλαγής, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες που εμπλέκονται, τα κράτη-μέλη στα οποία πραγματοποιείται η επένδυση, την πηγή χρηματοδότησης και την ημερομηνία ολοκλήρωσης. Τα κράτη-μέλη που δεν επηρεάζονται άμεσα από την επένδυση έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν τις απόψεις τους, εάν θεωρούν ότι η επένδυση μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη τους. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι η επένδυση θα μπορούσε να έχει αντίκτυπο σε πολλά κράτη-μέλη ή διαθέτει σχετικές πληροφορίες, έχει την εξουσία να παράσχει γνώμη στο κράτος-μέλος που διενεργεί τον έλεγχο. Υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, τουλάχιστον το ένα τρίτο των κρατών-μελών έχει την εξουσία να αξιολογήσει την επίδραση της επένδυσης στη δημόσια τάξη τους. Το κράτος μέλος που διενεργεί την εξέταση έχει την εξουσία να ζητήσει από την Επιτροπή να εκδώσει γνώμη ή από άλλα κράτη-μέλη να διατυπώσουν παρατηρήσεις. Ωστόσο, η τελική απόφαση ανήκει αποκλειστικά στο κράτος-μέλος που εξετάζει και δεν ανατίθεται στην επιτροπή ή σε οποιαδήποτε υπερεθνική οντότητα. Ο κανονισμός παρέχει σαφείς κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή αυτής της διαδικασίας και το χρονοδιάγραμμά της.

Άρθρο 7 – Μηχανισμός συνεργασίας όσο αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις που δεν τελούν υπό έλεγχο:

Ο κανονισμός ορίζει μια διαδικασία για την επανεξέταση των άμεσων ξένων επενδύσεων που δεν ελέγχθηκαν από το κράτος-μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η επένδυση. Υπό αυτές τις συνθήκες, ένα διαφορετικό κράτος-μέλος έχει τη δυνατότητα να προσφέρει παρατηρήσεις στο εν λόγω κράτος-μέλος στόχο της επένδυσης και να παράσχει ουσιαστικές πληροφορίες σχετικά με την άμεση ξένη επένδυση και το κατά πόσο επηρεάζει την ασφάλεια

¹³ ΦΙΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΩΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ», ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020 (ΑΡΘΡΑ 6, 7, 8 ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

και δημόσια τάξη της. Εάν η Επιτροπή διαθέτει πληροφορίες σχετικά με την εν λόγω άμεση ξένη επένδυση και κρίνει ότι η συναλλαγή ενδέχεται να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη πολλών κρατών-μελών, έχει την εξουσία να παράσχει γνώμη. Ο κανονισμός θεσπίζει επίσης κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις μεθόδους και το χρονοδιάγραμμα για την εκτέλεσή τους.

Το εν λόγω κράτος-μέλος, το οποίο δεν διενεργεί έλεγχο για την συγκεκριμένη επένδυση ή ενδεχομένως δεν έχει μηχανισμό ελέγχου, έχει τη δυνατότητα να ζητήσει από την Επιτροπή να παράσχει γνώμη ή να ζητήσει από άλλα κράτη-μέλη να υποβάλουν παρατηρήσεις. Η διάταξη αυτή αποσκοπεί στην αντιμετώπιση καταστάσεων στις οποίες το εν λόγω κράτος-μέλος δεν είναι σε θέση να διενεργήσει έλεγχο λόγω έλλειψης μηχανισμών ελέγχου, οι μηχανισμοί ελέγχου δεν είναι εφαρμόσιμοι ή ο έλεγχος έχει ολοκληρωθεί. Σε περίπτωση που η Επιτροπή ή άλλο κράτος-μέλος κρίνει ότι η ΑΞΕ έχει αντίκτυπο στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, έχει την εξουσία να ζητήσει πληροφορίες από τη χώρα όπου πραγματοποιείται η επένδυση.

Τα κράτη-μέλη έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν παρατηρήσεις σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις που δεν υπόκεινται σε εξέταση και η Επιτροπή έχει την εξουσία να διατυπώσει γνώμη εντός προθεσμίας 15 μηνών από την ολοκλήρωση των επενδύσεων αυτών. Ωστόσο, από τις 11 Ιουλίου 2019, κάθε συναλλαγή που πραγματοποιείται μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο σχολίων από τα κράτη-μέλη ή γνώμης από την Επιτροπή μόλις τεθεί σε ισχύ ο κανονισμός για τις ΑΞΕ.

Η νομοθετική κάλυψη των άμεσων ξένων επενδύσεων που πραγματοποιούνται πριν από την εφαρμογή του δεν έχει εξουσία να επιφέρει οποιαδήποτε αλλαγή πέραν μιας απλής παρατήρησης ή γνωμοδότησης. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ο κανονισμός δεν διέπει τροποποιήσεις ή αναθεωρήσεις μιας άμεσης ξένης επένδυσης που έχει ήδη πραγματοποιηθεί σε ένα κράτος-μέλος και έχει αντίκτυπο στην εθνική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη ενός άλλου κράτους-μέλους ή της Ευρώπης στο σύνολό της. Κατά συνέπεια, ο κανονισμός δεν έχει προχωρήσει σε περαιτέρω ρύθμιση όσον αφορά τις ενεργές επενδύσεις πριν την εφαρμογή του, επιτρέποντας έτσι στα κράτη-μέλη και την Επιτροπή να

διατυπώνουν γνώμες και προτάσεις χωρίς να μεταβάλλεται επί της ουσίας η κατάσταση.

Άρθρο 8 – Άμεσες ξένες επενδύσεις που είναι πιθανόν να θίξουν έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος:

Ο κανονισμός για τις άμεσες ξένες επενδύσεις θεσπίζει συμπληρωματικώς με το άρθρο 8 τις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια άμεση ξένη επένδυση αναμένεται να επηρεάσει έργα ή προγράμματα που είναι σημαντικά για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ρύθμιση αυτή παρέχει στην Επιτροπή την εξουσία να διασφαλίζει έργα και προγράμματα που ωφελούν ολόκληρη την Ένωση και συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη, την απασχόληση και την ανταγωνιστικότητα των κρατών-μελών. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, είναι απαραίτητο να ενσωματωθούν συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και προγράμματα που λαμβάνουν σημαντική οικονομική στήριξη από την Ευρώπη, είτε εξ ολοκλήρου είτε σε μεγάλο βαθμό. Οι πρωτοβουλίες αυτές θα πρέπει επίσης να καθιερωθούν μέσω της ευρωπαϊκής νομοθεσίας και να επικεντρωθούν σε κρίσιμες υποδομές, τεχνολογίες ή συντελεστές παραγωγής που είναι υψίστης σημασίας.

Οι συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και τα προγράμματα που ενδιαφέρουν την Ένωση απαριθμούνται διεξοδικά στο παράρτημα του κανονισμού. Περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα πρωτοβουλιών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων πολλών προγραμμάτων που επικεντρώνονται στη διαστημική βιομηχανία, την άμυνα, τις μεταφορές, τις τηλεπικοινωνίες και την ενέργεια. Η επιτροπή έχει την εξουσία να τροποποιεί τον κατάλογο αυτό των έργων.

Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι μια ξένη άμεση επένδυση ενδέχεται να επηρεάσει έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος, έχει την εξουσία να γνωμοδοτήσει στο κράτος-μέλος όπου πραγματοποιείται η επένδυση, ανεξάρτητα από το αν το εν λόγω κράτος-μέλος έχει τον έλεγχο της επένδυσης. Οι διαδικασίες που περιγράφονται στα δύο προηγούμενα άρθρα εφαρμόζονται με τις αναγκαίες αλλαγές, λαμβάνοντας υπόψη συγκεκριμένες τροποποιήσεις. Μια βασική αλλαγή αφορά τη σημασία της άποψης της Επιτροπής.

Συγκεκριμένα, το κράτος-μέλος στο οποίο σχεδιάζεται ή έχει ήδη εκτελεστεί μια άμεση ξένη επένδυση πρέπει να εξετάσει τη γνώμη της Επιτροπής και να δώσει εξηγήσεις στην περίπτωση που η γνώμη της Επιτροπής δεν γίνει αποδεκτή.

Άρθρο 9 – Απαιτήσεις παροχής πληροφοριών:

¹⁴Τα κράτη-μέλη οφείλουν να παρέχουν συγκεκριμένες πληροφορίες μόλις λάβουν κοινοποίηση για έλεγχο ΑΞΕ ή αίτηση παροχής πληροφοριών από την Επιτροπή ή άλλο κράτος-μέλος. Αυτές περιλαμβάνουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς, την εκτιμώμενη αξία της άμεσης ξένης επένδυσης, το φάσμα των προϊόντων και υπηρεσιών, τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, τα κράτη-μέλη στα οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία υποδοχής, την πηγή χρηματοδότησης της επένδυσης και την προγραμματισμένη ή τρέχουσα ημερομηνία της ΑΞΕ. Τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να παρέχουν κάθε συμπληρωματική πληροφορία κατόπιν αιτήματος άλλου κράτους-μέλους της επιτροπής.

Το άρθρο 9, παράγραφος 5, ρυθμίζει τις περιπτώσεις στις οποίες ένα κράτος-μέλος αδυνατεί να συγκεντρώσει βασικές πληροφορίες σχετικά με την επένδυση. Υπό αυτές τις συνθήκες, είναι επιτακτική ανάγκη το κράτος να διευκρινίσει το σκεπτικό πίσω από την απόκρυψη των προαναφερθέντων πληροφοριών και να επιδείξει τη μέγιστη δυνατή επιμέλεια για τη συλλογή τους. Ελλείψει πληροφοριών, οι παρατηρήσεις άλλων κρατών-μελών και η κρίση της Επιτροπής θα βασίζονται στις υπάρχουσες πληροφορίες.

Η απουσία πληροφοριών σχετικά με τις ΑΞΕ δημιουργεί αίσθημα αβεβαιότητας και ανησυχίας στην παρούσα παράγραφο. Παρ' όλα αυτά, ένα κράτος-μέλος δεν μπορεί εύκολα να εξηγήσει την παράλειψη ανταλλαγής ή συλλογής στοιχείων σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Οι ΑΞΕ μπορούν να πραγματοποιηθούν μόνο εάν τα κράτη-μέλη διαθέτουν τις βασικές πληροφορίες, όπως επιτάσσει το άρθρο 9 παράγραφος 1.

Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής περιλαμβάνουν τη διατήρηση ενός τρέχοντος καταλόγου των εθνικών μηχανισμών ελέγχου, την αναζήτηση καθοδήγησης

¹⁴ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

από εμπειρογνώμονες, την υποβολή ετήσιων εκθέσεων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τις κυβερνήσεις της ΕΕ, τη διαβούλευση με συμβουλευτικές υπηρεσίες εμπειρογνομένων, την υποβολή ετήσιων εκθέσεων, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της νομοθεσίας και την εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

Άρθρο 10 – Εμπιστευτικότητα των διαβιβαζόμενων πληροφοριών:

¹⁵Το άρθρο 10, ομοιάζει με το άρθρο 3 παράγραφος 4 και χρησιμεύει ως συνολική συμφωνία εμπιστευτικότητας. Ορίζει ότι κάθε πληροφορία που λαμβάνεται βάσει του κανονισμού πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο για τον προβλεπόμενο σκοπό. Επιπλέον, τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή είναι υπεύθυνα για τη διασφάλιση του απορρήτου των πληροφοριών που συλλέγουν, σύμφωνα με την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία. Τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή πρέπει να εγγυώνται ότι το διαβαθμισμένο υλικό που κοινοποιείται βάσει του κανονισμού δεν αποχαρακτηρίζεται ούτε αποκαλύπτεται χωρίς την προηγούμενη γραπτή έγκριση των πηγών που το παρείχαν.

Οι εν λόγω διατάξεις αποτελούν από κοινού τη θεμελιώδη βάση του κανονισμού ΕΕ 2019/452, ο οποίος δημιουργεί τη νομοθετική δομή για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε επόμενο κεφάλαιο θα αναλυθούν τα ευρήματα και οι ιδέες για βελτίωση όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του κανόνα.

2.2.3 Ποιοι είναι οι κίνδυνοι που προσπαθεί να εντοπίσει η ΕΕ με το νέο πλαίσιο;

¹⁶Ο κανονισμός της ΕΕ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις περιγράφει τα κριτήρια που τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή μπορούν να λάβουν υπόψη τους κατά την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης στην

---

¹⁵ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

¹⁶ FREQUENTLY ASKED QUESTIONS ON THE EU FRAMEWORK FOR FDI SCREENING (UPDATED JUNE 2021)

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Οι ανησυχίες αυτές περιλαμβάνουν τις επιπτώσεις στις βασικές υποδομές, την τεχνολογία, τις ζωτικής σημασίας εισροές για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, την πρόσβαση σε ευαίσθητες πληροφορίες, την ελευθερία και την ποικιλομορφία των μέσων ενημέρωσης και πτυχές που συνδέονται με τους επενδυτές. Ο κανόνας δεν περιλαμβάνει ρητούς ορισμούς για τους όρους "ασφάλεια" και "δημόσια τάξη", αλλά περιγράφει τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης στα θέματα αυτά.

Η Γενική Συμφωνία για το Εμπόριο Υπηρεσιών (GATS) της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες της με τρίτες χώρες παρέχουν στα μέλη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) την εξουσία να εφαρμόζουν μέτρα που διασφαλίζουν τα ζωτικά συμφέροντα ασφαλείας τους σε τρία συγκεκριμένα σενάρια: όταν τα μέτρα αυτά αφορούν την παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται άμεσα ή έμμεσα με στρατιωτικές εγκαταστάσεις, όταν αφορούν αναλώσιμα υλικά ή τα υλικά προέλευσής τους και όταν τίθενται σε εφαρμογή σε περιόδους πολέμου ή άλλων παγκόσμιων καταστάσεων έκτακτης ανάγκης. Επιπλέον, η συμφωνία επιτρέπει στα μέλη του ΠΟΕ να εφαρμόζουν κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της δημόσιας τάξης, αλλά μόνο σε περιπτώσεις όπου υπάρχει πραγματική και σημαντική απειλή για ένα από τα θεμελιώδη συμφέροντα της κοινωνίας.

Ο κανόνας αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις σε όλους τους τομείς και περιλαμβάνει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο των εκτιμήσεων που μπορούν να λάβουν υπόψη τους τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή κατά την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Οι κρίσιμες υποδομές περιλαμβάνουν διάφορους τομείς όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, το νερό, η υγεία, οι επικοινωνίες, τα μέσα ενημέρωσης, η επεξεργασία/αποθήκευση δεδομένων, η αεροδιαστημική, η άμυνα, οι εκλογικές/χρηματοπιστωτικές υποδομές. Επιπλέον, οι κρίσιμες τεχνολογίες περιλαμβάνουν την τεχνητή νοημοσύνη, τη ρομποτική, τους ημιαγωγούς, την κυβερνοασφάλεια, την αποθήκευση ενέργειας, τις κβαντικές και πυρηνικές τεχνολογίες, καθώς και τις νανο- και βιοτεχνολογίες. Η παροχή βασικών εισροών περιλαμβάνει την ενέργεια, τις πρώτες ύλες και τα τρόφιμα.

Η εξέταση της κλαδικής δραστηριότητας του επενδυτή ή της εταιρείας-στόχου δεν είναι σχετική με την αξιολόγηση της πρόσβασης ή του ελέγχου ευαίσθητων πληροφοριών, όπως τα προσωπικά δεδομένα, και της ελευθερίας και της πολυφωνίας των μέσων ενημέρωσης. Το πλαίσιο της ΕΕ απαγορεύει την αξιολόγηση των άμεσων ξένων επενδύσεων με βάση άλλους παράγοντες εκτός από την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

Τελικά, ο κανονισμός της ΕΕ για τις ΑΞΕ περιγράφει τα κριτήρια που τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή μπορούν να λάβουν υπόψη τους κατά την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Αυτό συνεπάγεται την αξιολόγηση των επιπτώσεων στις ζωτικής σημασίας υποδομές, την τεχνολογία, τους πόρους, τη δυνατότητα απόκτησης ευαίσθητων πληροφοριών και την ελευθερία και την ποικιλομορφία των μέσων ενημέρωσης.

2.3 Ανάλυση της έννοιας του ελέγχου- Αξιολόγηση Ελέγχου: Ανάγκη και Οφέλη

2.3.1 Ανάλυση της έννοιας του ελέγχου

¹⁷Ο ορισμός του ελέγχου από τον κανονισμό περιλαμβάνει την ικανότητα ενός επενδυτή να ασκεί επιρροή στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων εντός της εταιρείας-στόχου. Η επιρροή αυτή έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις στρατηγικές, λειτουργικές ή οικονομικές αποφάσεις.

Ο κανονισμός έχει την αρμοδιότητα να καθορίζει ακριβή όρια ή κριτήρια για τον ποσοτικό προσδιορισμό και τον καθορισμό των παραμέτρων που καθορίζουν τον έλεγχο. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει κριτήρια όπως ποσοστά ιδιοκτησίας, δικαιώματα ψήφου ή άλλους δείκτες που υποδηλώνουν σημαντικό βαθμό εξουσίας.

Η πλειοψηφική ιδιοκτησία είναι μια διαδεδομένη μέθοδος άσκησης εξουσίας. Όταν ένας επενδυτής διαθέτει σημαντική πλειοψηφία μετοχών σε μια

---

¹⁷ ELFIE EKEGREN FRANZETTI, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS INTO THE EUROPEAN UNION, THE EFFECT OF REGULATION (EU) 2019/452 ON FOREIGN INVESTORS, AUTUMN SEMESTER 2020

επιχείρηση-στόχο, αυτό συνήθως σημαίνει ότι έχει τη δύναμη να ελέγχει τις αποφάσεις, ιδίως εκείνες που απαιτούν ψηφοφορία από τους μετόχους.

Τα δικαιώματα ψήφου αναφέρονται στη δυνατότητα άσκησης ελέγχου μέσω της ψηφοφορίας. Παρά την κατοχή ενός μικρού μεριδίου, ένας επενδυτής που κατέχει σημαντικό ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου μπορεί ωστόσο να ασκήσει επιρροή σε κρίσιμες επιλογές.

Εκπροσώπηση στο διοικητικό συμβούλιο: Ο κανονισμός μπορεί να αναγνωρίζει τον έλεγχο μέσω της εκπροσώπησης στο διοικητικό συμβούλιο. Εάν ένας επενδυτής έχει την ικανότητα να ορίζει ή να ασκεί επιρροή στον ορισμό κρίσιμων μελών του διοικητικού συμβουλίου, αυτό υποδηλώνει ένα βαθμό εξουσίας επί της πορείας της εταιρείας.

Οι συμβατικές ρυθμίσεις μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για τη διαπίστωση του ελέγχου. Η παρουσία συμφωνιών που παρέχουν σε έναν επενδυτή σημαντική εξουσία λήψης αποφάσεων, δικαιώματα βέτο ή ειδικά προνόμια μπορεί να χρησιμεύσει ως ένδειξη του βαθμού ελέγχου.

Στο πλαίσιο του κανονισμού ένα δεύτερος ορισμός της έννοιας «έλεγχος» υποδηλώνει την έρευνα σχετικά με το εάν μια επένδυση είναι δυνητική απειλή για την ασφάλεια και την δημόσια τάξη μιας χώρας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο όρος «έλεγχος», όπως χρησιμοποιείται στον κανονισμό, αναφέρεται σε μια διαδικασία που επιτρέπει στα κράτη-μέλη να αξιολογούν, να εξετάζουν, να εγκρίνουν, να επιβάλλουν όρους, να απαγορεύουν ή να ανακαλούν τις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Ομοίως, ο όρος μηχανισμοί ελέγχου αφορά ένα εργαλείο ή μια ευρεία εφαρμογή που συνοδεύει τις διοικητικές ανάγκες και επιβάλλει κατευθυντήριες γραμμές ή κανονισμούς που περιγράφουν τις διαδικασίες, τους όρους ή τις προϋποθέσεις για την αξιολόγηση, την εξέταση, την έγκριση, την επιβολή όρων ή την απαγόρευση των άμεσων ξένων επενδύσεων με βάση ανησυχίες για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Το σημαντικότερο, και κοινό σημείο σε όλα τα κράτη-μέλη είναι η διερεύνηση του εάν μια επένδυση αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, η οποία (διερεύνηση) πραγματοποιείται με διαφορετικό τρόπο σε κάθε κράτος-μέλος, διότι, υπάρχει πληθώρα διαφορετικών μηχανισμών ελέγχου ανάμεσα στα κράτη-μέλη, και δεν υπάρχει ένα κοινό σύστημα ελέγχου.

2.3.2 Αξιολόγηση του ελέγχου

Ο κανονισμός παρέχει στα κράτη-μέλη τη διακριτική ευχέρεια να διατηρούν, να τροποποιούν ή να θεσπίζουν μηχανισμούς ελέγχου για τη διασφάλιση της εθνικής τους επικράτειας και, κατά συνέπεια, της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο σύνολό της. Αυτό γίνεται για να αποτραπεί ένα σενάριο όπου ένας ξένος επενδυτής από χώρα εκτός ΕΕ, αποκτώντας σημαντική δύναμη (οικονομική και πολιτική) μέσω της συμμετοχής, των δικαιωμάτων ψήφου ή του ελέγχου της διοίκησης, θα μπορούσε ενδεχομένως να θέσει σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη της αντίστοιχης χώρας. Οι κανονισμοί που διέπουν τους μηχανισμούς ελέγχου των κρατών-μελών πρέπει **να τηρούν τις αρχές της διαφάνειας, της μη διάκρισης και της έγκαιρης συμμόρφωσης με τις καθορισμένες ημερομηνίες**. Ωστόσο, ο κανονισμός δεν επιβάλλει ενιαία μέθοδο ελέγχου για όλα τα κράτη-μέλη, αλλά τους επιτρέπει να εφαρμόζουν τους δικούς τους μηχανισμούς και κανονισμούς. Η νομοθεσία παρέχει ένα κοινό θεμέλιο, αλλά τα κράτη-μέλη έχουν τη δυνατότητα να δημιουργήσουν τα δικά τους συστήματα, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ποικίλοι μηχανισμοί ελέγχου σε ολόκληρη την ΕΕ.

Επιπλέον, ο κανονισμός έχει τη δυνατότητα να κάνει διάκριση μεταξύ θετικού και αρνητικού ελέγχου. Ο θετικός έλεγχος συνεπάγεται την ικανότητα λήψης αποφάσεων, ενώ ο αρνητικός έλεγχος περιλαμβάνει την εξουσία παρεμπόδισης αποφάσεων. Και οι δύο εκδοχές θα μπορούσαν δυνητικά να υποδηλώνουν επιρροή. Επιπλέον, η έννοια του ελέγχου περιλαμβάνει τόσο ατομικές όσο και κοινωνικές μορφές ελέγχου. Ο ατομικός έλεγχος αφορά την επιρροή που ασκεί ένας μεμονωμένος επενδυτής, ενώ ο συλλογικός έλεγχος συνεπάγεται τη συνεργασία πολλών επενδυτών για την άσκηση επιρροής στις αποφάσεις.

Ο κανονισμός συνδέει την έννοια του ελέγχου με θέματα που αφορούν την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Εάν ένας επενδυτής προβαίνει σε άμεση ξένη επένδυση για να αποκτήσει τον έλεγχο μιας εταιρείας που δραστηριοποιείται σε ζωτικής σημασίας κλάδους, μπορεί να κινήσει μια διαδικασία ελέγχου για την αξιολόγηση πιθανών κινδύνων. Η συνολική αποτελεσματικότητα του ρυθμιστικού πλαισίου ενισχύεται από διαφανείς

διαδικασίες λήψης αποφάσεων, ιδίως σε σχέση με την αξιολόγηση και τον εντοπισμό των κινδύνων.

Επιπλέον, όταν ο κανόνας αναφέρει μια άμεση ξένη επένδυση που υπόκειται σε έλεγχο, αναφέρεται συγκεκριμένα σε μια άμεση ξένη επένδυση που υποβάλλεται σε επίσημη αξιολόγηση ή εξέταση στο πλαίσιο των διαδικασιών ελέγχου. Σύμφωνα με τον κανονισμό, τα κράτη-μέλη επιτρέπεται να διατηρούν, να θεσπίζουν ή να τροποποιούν μηχανισμούς ελέγχου εντός της επικράτειάς τους με σκοπό τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.

Ως εκ τούτου, ο ίδιος ο κανονισμός δεν επιβάλλει περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων, αλλά αντίθετα **εξουσιοδοτεί** τα κράτη-μέλη να επιβάλλουν περιορισμούς στις κινήσεις κεφαλαίων μέσω μηχανισμών ελέγχου και αποφάσεων ελέγχου. Ο κανονισμός ορίζει ότι τα μέτρα ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη-μέλη πρέπει να είναι διαφανή και αμερόληπτα. Επιπλέον, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τα χρονοδιαγράμματα για τη λήψη παρατηρήσεων από άλλα κράτη-μέλη και γνωμοδοτήσεων από την Επιτροπή κατά την εφαρμογή των διαδικασιών ελέγχου.

Η ιδέα του ελέγχου στον Ευρωπαϊκό Κανονισμό 2019/452 είναι ένα σύνθετο και πολύπλευρο στοιχείο που διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στον εντοπισμό άμεσων ξένων επενδύσεων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Ο ακριβής ορισμός και η κατανόηση του στον κανονισμό είναι ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση ενός πλαισίου που εξισορροπεί αποτελεσματικά την αποδοχή των επενδύσεων, ενώ παράλληλα αντιμετωπίζει την απαίτηση ελαχιστοποίησης των πιθανών κινδύνων που συνδέονται με την υπερβολική επιρροή.

2.3.3 Ανάγκη ελέγχου των ΑΞΕ

¹⁸Η ανάγκη ρύθμισης των ΑΞΕ είναι ένα πολύπλευρο ζήτημα που απορρέει από τη συμβολή οικονομικών, ασφαλιστικών και στρατηγικών εκτιμήσεων. Ο κανονισμός 2019/452 και τα ανάλογα καθεστώτα παγκοσμίως αναγνωρίζουν

¹⁸ *ELFIE EKEGREN FRANZETTI, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS INTO THE EUROPEAN UNION, THE EFFECT OF REGULATION (EU) 2019/452 ON FOREIGN INVESTORS, AUTUMN SEMESTER 2020*

το γεγονός ότι οι ξένες επενδύσεις μπορούν να παρουσιάσουν τόσο προοπτικές όσο και κινδύνους για τα έθνη στα οποία πραγματοποιούνται.

Η ανάγκη ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων δικαιολογείται συχνά με την επίκληση της εθνικής ασφάλειας ως κύριας ανησυχίας. Βιομηχανίες όπως η άμυνα, οι βασικές υποδομές και η τεχνολογία διαδραματίζουν κρίσιμο ρόλο στη διασφάλιση της ασφάλειας ενός έθνους. Η έγκριση απεριόριστων ξένων επενδύσεων σε ορισμένους τομείς θα μπορούσε ενδεχομένως να θέσει τις χώρες σε διάφορους κινδύνους, όπως κατασκοπεία, δολιοφθορά ή διακινδύνευση κρίσιμων πληροφοριών. Ο κανονισμός εξυπηρετεί τον σκοπό της αποτροπής των ξένων επιχειρήσεων από την απόκτηση υπερβολικής επιρροής ή ελέγχου σε κρίσιμα περιουσιακά στοιχεία που θα μπορούσαν ενδεχομένως να υπονομεύσουν την ικανότητα ενός έθνους να διασφαλιστεί.

Ακόμα, οι κρίσιμες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων της ενέργειας, των μεταφορών και των τηλεπικοινωνιών, είναι απαραίτητες για τη λειτουργία ενός έθνους. Οι ανεξέλεγκτες ξένες επενδύσεις μπορεί να οδηγήσουν στην κυριαρχία σε ζωτικής σημασίας υποδομές, επηρεάζοντας έτσι την ικανότητα μιας χώρας να αντέχει και να ανακάμπτει από κρίσεις. Τα μέτρα ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων εφαρμόζονται για την προστασία των βασικών υποδομών, εξασφαλίζοντας την αδιάλειπτη λειτουργία τους και ελαχιστοποιώντας την ευαισθησία σε εξωτερική χειραγώγηση.

Παράγοντας αναγκαιότητας είναι και η διασφάλιση σταθερότητας. Η ανεξέλεγκτη εισροή ξένων επενδύσεων ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στη σταθερότητα της οικονομίας. Σε περιόδους οικονομικής αναταραχής, υπάρχει η πιθανότητα οι ξένοι επενδυτές να εκμεταλλευτούν τις αδυναμίες, με αποτέλεσμα την απώλεια θέσεων εργασίας, την αφαίρεση περιουσιακών στοιχείων ή άλλες ενέργειες που βλάπτουν την οικονομική υγεία ενός έθνους. Οι μέθοδοι ελέγχου των ΑΞΕ χρησιμεύουν στον περιορισμό των οικονομικών κινδύνων, διασφαλίζοντας ότι οι επενδύσεις συνάδουν με τους εθνικούς οικονομικούς στόχους και συμβάλλουν εποικοδομητικά στη σταθερότητα και την ανάπτυξη.

Επιπροσθέτως, καθώς η τεχνολογία γίνεται όλο και πιο κρίσιμη και η εξειδικευμένη τεχνογνωσία γίνεται απαραίτητη για τις εταιρείες, υπάρχει ο δυνητικός κίνδυνος τα κράτη-μέλη να βασίζονται υπερβολικά σε ξένες εταιρείες για βασικές τεχνολογίες και τεχνογνωσία. Οι ανεξέλεγκτες ΑΞΕ μπορεί να

οδηγήσουν σε ένα σενάριο όπου μια χώρα εξαρτάται υπερβολικά από εξωτερικές πηγές για κρίσιμες τεχνολογικές δεξιότητες. Σκοπός της ρύθμισης των ΑΞΕ είναι να διασφαλίσει την υπερβολική εξάρτηση από την ξένη τεχνολογία, διασφαλίζοντας ότι ένα κράτος-μέλος διατηρεί την εξουσία επί της τεχνολογικής υποδομής και των ικανοτήτων του.

Οι μη ρυθμιζόμενες ξένες επενδύσεις μπορεί ακόμα, να αποτελέσουν δυνητική απειλή για την πνευματική ιδιοκτησία ενός κράτους μέλους. Η ενοποίηση πολυάριθμων επιχειρήσεων σε ένα κράτος-μέλος μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την αδειοδότηση των εμπορικών σημάτων ή/και της κυριότητάς τους, καθώς και διαφόρων μορφών πνευματικής ιδιοκτησίας (όπως διπλώματα ευρεσιτεχνίας, βιομηχανικά σχέδια, υποδείγματα κ.λπ.), γεγονός που με τη σειρά του μπορεί να διευκολύνει τη μη εξουσιοδοτημένη διάδοση της ιδιωτικής γνώσης. Οι μέθοδοι ελέγχου των ΑΞΕ διασφαλίζουν τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας προωθώντας ένα φιλικό προς την καινοτομία περιβάλλον και εμποδίζοντας τα κράτη-μέλη να χορηγούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας χωρίς επαρκή ρύθμιση.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ εφαρμόζουν ρυθμιστικά μέτρα για τις άμεσες ξένες επενδύσεις για την προώθηση της αμοιβαιότητας. Όταν οι εταιρείες μιας χώρας αντιμετωπίζουν περιορισμούς στις επενδύσεις στο εξωτερικό, η εφαρμογή κανονιστικών ρυθμίσεων για τις ΑΞΕ γίνεται μια μέθοδος που εγγυάται ότι οι ξένοι επενδυτές υπόκεινται σε συγκρίσιμες συνθήκες εντός των δικών της ορίων. Οι κανόνες για τις άμεσες ξένες επενδύσεις διασφαλίζουν τον ισότιμο ανταγωνισμό και προωθούν την αμοιβαία ανταλλαγή, δημιουργώντας ένα περιβάλλον ίσων ευκαιριών τόσο για τους εγχώριους όσο και για τους διεθνείς επενδυτές.

Ως απάντηση στις γεωπολιτικές ανησυχίες, η ανάγκη ρύθμισης των άμεσων ξένων επενδύσεων μπορεί να αυξηθεί. Τα κράτη μπορεί να διστάζουν να εγκρίνουν επενδύσεις από χώρες με τις οποίες έχουν τεταμένους διπλωματικούς δεσμούς. Ο έλεγχος των άμεσων ξένων επενδύσεων συμβάλλει στον μετριασμό των γεωπολιτικών κινδύνων, απαγορεύοντας την αγορά κρίσιμων πόρων ή περιουσιακών στοιχείων από οντότητες από δυνητικά αντίπαλες χώρες.

Ο τρόπος που αντιλαμβάνεται το κοινό και οι πιέσεις που ασκούνται από την πολιτική επηρεάζουν τη διαμόρφωση των πολιτικών για τις ΑΞΕ. Οι αρχές

μπορούν να επιβάλλουν κανονισμούς ως αντίδραση στις ανησυχίες του κοινού σχετικά με την ξένη επιρροή σε εγχώριους τομείς και βασικά περιουσιακά στοιχεία. Τα μέτρα ελέγχου των ΑΞΕ αποσκοπούν στην ικανοποίηση των προσδοκιών του κοινού και στην άμβλυση των πολιτικών πιέσεων, ενισχύοντας έτσι τη νομιμότητα των κυβερνητικών δραστηριοτήτων.

Τελικά, η ανάγκη ρύθμισης των άμεσων ξένων επενδύσεων απορρέει από έναν περίπλοκο συνδυασμό απαιτήσεων εθνικής ασφάλειας, ανησυχιών οικονομικής σταθερότητας, τεχνολογικής ανεξαρτησίας και γεωπολιτικών επιρροών. Στόχος του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452 και παρόμοιων πλαισίων είναι η επίτευξη μιας αρμονικής ισορροπίας, διασφαλίζοντας ότι οι ξένες επενδύσεις έχουν θετικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη της χώρας υποδοχής, ενώ παράλληλα προστατεύουν ζωτικά συμφέροντα και μειώνουν πιθανούς κινδύνους.

2.3.4 Οφέλη ελέγχου των ΑΞΕ

¹⁹Τα πλεονεκτήματα του ελέγχου των ΑΞΕ ευθυγραμμίζονται στενά με τις αιτιολογήσεις για την αναγκαιότητα του ελέγχου. Ο κανονισμός 2019/452 έχει ως στόχο, όπως προαναφέρθηκε, τη διαφύλαξη της εθνικής ασφάλειας, την προστασία των κρίσιμων υποδομών, τη διασφάλιση της οικονομικής σταθερότητας και της διατήρησης των θέσεων εργασίας, την αποφυγή υπερβολικής εξάρτησης από την τεχνολογία, τη διαφύλαξη της πνευματικής ιδιοκτησίας, την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού και της αμοιβαιότητας, τη διαχείριση των γεωπολιτικών κινδύνων, τη διατήρηση της δημόσιας εμπιστοσύνης και της πολιτικής νομιμότητας, την προστασία των στρατηγικών περιουσιακών στοιχείων, τη διατήρηση της ελευθερίας των επενδύσεων, την προώθηση της συνεργασίας και της αρμονίας μεταξύ των κρατών-μελών, την ευθυγράμμιση των πολιτικών, τη στήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης, τη διαχείριση της μεταφοράς τεχνολογίας με εγγυήσεις, την ενίσχυση των δυνατοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, τον μετριασμό των κινδύνων στις χρηματοπιστωτικές αγορές, την προώθηση της πολιτιστικής και κοινωνικής

¹⁹ <https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/foreign-direct-investment-fdi/>

αρμονίας, τη στήριξη των τοπικών επιχειρήσεων, την πρόληψη των ρυθμιστικών κενών και την προώθηση των διεθνών σχέσεων και της συνεργασίας.

Ο έλεγχος των ΑΞΕ προσφέρει πλεονεκτήματα που υπερβαίνουν τα άμεσα ζητήματα ασφάλειας και περιλαμβάνουν άλλους οικονομικούς, κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς παράγοντες. Ο κανονισμός αποσκοπεί στη διασφάλιση των ζωτικών συμφερόντων της ΕΕ και των κρατών-μελών της, αποτρέποντας τις ΑΞΕ από το να αποτελούν κίνδυνο, ενώ παράλληλα προωθεί μεγαλύτερη ευελιξία και ελευθερία για τις επενδύσεις εντός της εσωτερικής αγοράς.

2.4 Πεδίο εφαρμογής και στόχοι του κανονισμού

²⁰Ο κανονισμός θεσπίζει μια διαδικασία συνεργασίας μεταξύ των κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αξιολόγηση και τον ενδεχόμενο περιορισμό των άμεσων ξένων επενδύσεων που θα μπορούσαν ενδεχομένως να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των κρατών-μελών της. Σκοπός αυτού του μηχανισμού είναι να καθιερωθεί μια συγχρονισμένη στρατηγική για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων σε κρίσιμους τομείς που είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια και τη λειτουργία της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο κανονισμός αναγνωρίζει ότι ορισμένες ξένες επενδύσεις έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν βασικές υποδομές, τεχνολογία ή ευαίσθητες πληροφορίες και αποσκοπεί στη διαφύλαξη της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο κανονισμός θεσπίστηκε κατ' εφαρμογή της αποκλειστικής αρμοδιότητας της ΕΕ για την κοινή εμπορική πολιτική, ιδίως για τις άμεσες ξένες επενδύσεις δυνάμει του άρθρου 207, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ. Εντούτοις, η εθνική ασφάλεια και η δημόσια τάξη είναι τομέας που εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των κρατών-μελών. Τα κράτη μέλη έχουν την ελευθερία να δημιουργήσουν

²⁰ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ- ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, 2023, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2023-27/SR-2023-27_EL.pdf

έναν μηχανισμό ελέγχου και να καθορίσουν την έκτασή του, εφόσον δεν αποκλίνει από τη νομοθεσία της Ένωσης.

Ο κανονισμός περιλαμβάνει διάφορα κρίσιμα στοιχεία, όπως τα ρυθμιστικά μέτρα που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη, τη διαδικασία συνεργασίας για τις άμεσες ξένες επενδύσεις και την αξιολόγηση από την Επιτροπή των ΑΞΕ που ενδέχεται να επηρεάσουν έργα ή προγράμματα σημαντικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Στόχος του κανονισμού είναι να ενισχύσει την ικανότητα της ΕΕ και των κρατών-μελών της να εντοπίζουν, να αξιολογούν και να αμβλύνουν πιθανά ζητήματα ασφάλειας ή δημόσιας τάξης που ενδέχεται να προκύψουν από άμεσες ξένες επενδύσεις. Ο κανονισμός δημιουργεί ένα σύστημα συνεργασίας στο οποίο τα κράτη μέλη και η Επιτροπή μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες, να ζητούν πρόσθετες πληροφορίες και να εκφράζουν επιφυλάξεις σχετικά με συγκεκριμένες επενδύσεις, ενώ δεν είναι ανεξάρτητος, αλλά αποτελεί μάλλον συστατικό στοιχείο ενός ευρύτερου συνόλου μέτρων που διέπει τη ροή των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ενιαία αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) και από την ΕΕ προς άλλες αγορές. Λειτουργεί σε συνδυασμό με άλλες πολιτικές της ΕΕ που μπορεί να αφορούν τις ίδιες συναλλαγές από άλλες οπτικές γωνίες και νομικές θέσεις.

2.5 Προσπάθεια ορισμού των βασικών όρων του κανονισμού Δημόσια τάξη και Ασφάλεια

²¹Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, τα κράτη μέλη έχουν την εξουσία να επιβάλλουν περιορισμούς στις άμεσες ξένες επενδύσεις εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με βάση λόγους ασφαλείας ή δημόσιας τάξης. Ως εκ τούτου, είναι απόλυτα σημαντικό να εξεταστεί τι συνιστά λόγο ασφαλείας ή δημόσιας τάξης. Πρώτα απ' όλα, είναι σημαντικό να αναγνωριστεί ότι η ευθύνη για την εθνική ασφάλεια ανήκει αποκλειστικά στο κράτος-μέλος. Τα κράτη-μέλη έχουν την ελευθερία να επιλέγουν τα πρότυπα για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια με βάση τις αντίστοιχες εθνικές τους ανάγκες. Ωστόσο, είναι

---

²¹ *ELFIE EKEGREN FRANZETTI, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS INTO THE EUROPEAN UNION, THE EFFECT OF REGULATION (EU) 2019/452 ON FOREIGN INVESTORS, AUTUMN SEMESTER 2020*

σημαντικό να σημειωθεί ότι τα κράτη-μέλη δεν διαθέτουν την εξουσία να καθορίζουν αυτόνομα τα δημόσια συμφέροντα χωρίς καμία εποπτεία από τις αρχές της Ένωσης. Ωστόσο, οι περιορισμοί που επιβάλλονται για την εξυπηρέτηση των δημόσιων συμφερόντων πρέπει να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας, να συμμορφώνονται με βασικές αρχές του δικαίου της ΕΕ, όπως η αρχή της νομικής σαφήνειας, και δεν πρέπει να θεσπίζονται αποκλειστικά για εμπορικούς σκοπούς.

Επιπλέον, το δημόσιο συμφέρον που επικαλούνται πρέπει να αναφέρεται με σαφήνεια και ακρίβεια και δεν μπορεί να προβληθεί, εκτός εάν υπάρχει πραγματική και ουσιαστική βλάβη σε θεμελιώδες κοινωνικό συμφέρον.

Επιπλέον, το Δικαστήριο (ΔΕΕ) έχει καθορίσει ότι οι περιορισμοί στην απεριόριστη κίνηση των οικονομικών πόρων μπορούν να θεωρηθούν επιτρεπτοί μόνο εάν στηρίζονται σε ανησυχίες για τη δημόσια ασφάλεια ή την κοινωνική σταθερότητα, και εάν τα μέτρα θεωρούνται "ουσιώδη" για τη διασφάλιση των συμφερόντων που αποσκοπούν να προστατεύσουν, και μόνο εάν οι στόχοι αυτοί δεν μπορούν να επιτευχθούν με λιγότερο περιοριστικές μεθόδους. Ακόμα, είναι ζωτικής σημασίας οι μετρήσεις αυτές να μην λειτουργούν ως μέσο αυθαίρετης μεροληψίας ή ως κρυφός περιορισμός της απεριόριστης ροής οικονομικών πόρων. Ο στόχος είναι να εμποδίσουν τα κράτη-μέλη να χρησιμοποιήσουν αυτή την εξουσία για σκοπούς διακρίσεων. Παρ' όλα αυτά, η νομολογία του Δικαστηρίου επιβεβαιώνει ότι η κίνηση κεφαλαίων από και προς έθνη εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης πραγματοποιείται εντός ενός διακριτού νομικού πλαισίου σε αντίθεση με τις μεταφορές εντός της ΕΕ. Κατά συνέπεια, είναι πιθανό ότι τα κράτη-μέλη μπορούν να προβάλουν πιο βάσιμους λόγους για την επιβολή περιορισμών στην απεριόριστη ροή οικονομικών πόρων σε σύγκριση με τους περιορισμούς που επιβάλλονται μεταξύ των κρατών-μελών.

Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ, τα κράτη-μέλη διαθέτουν ένα συγκεκριμένο επίπεδο ανεξαρτησίας στον καθορισμό του τι συνιστά απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι ο κανονισμός θα πρέπει να παρέχει στα κράτη-μέλη την απαιτούμενη προσαρμοστικότητα ώστε να λαμβάνουν υπόψη τις δικές τους εθνικές συνθήκες και ειδικές περιστάσεις κατά την αξιολόγηση των άμεσων ξένων επενδύσεων για λόγους που σχετίζονται με

την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του τι συνιστά σκοπό ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δεν ορίζονται ρητά.

Τα πρότυπα για την αξιολόγηση της θεμελίωσης της δημόσιας τάξης και της ασφάλειας μπορούν να συναχθούν από τα νομικά προηγούμενα του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και τις αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου των συγκεντρώσεων. Είναι σημαντικό να τονιστεί ότι ο κανονισμός για τις συγκεντρώσεις (ΕΚ 139/2004) θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για την εξέταση των συγκεντρώσεων, αλλά δεν προβλέπει συγκεκριμένα κριτήρια ή όρια. Υπό το πρίσμα αυτού του πλαισίου, ας εξετάσουμε την κατανόηση της λέξης "έννομα συμφέροντα" από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) όσον αφορά τον κανονισμό συγκεντρώσεων.

Ο κανονισμός περί συγκεντρώσεων θεσπίζει τρεις διακριτές κατηγορίες θεμιτών συμφερόντων: την πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης, τη δημόσια ασφάλεια και τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας.

Επιπλέον, η Επιτροπή έχει την ικανότητα να αποκαλύπτει και να διακρίνει άλλα δημόσια συμφέροντα μέσω μιας προληπτικής αξιολόγησης.

Η έννοια της δημόσιας ασφάλειας, στο πλαίσιο του ελέγχου των συγκεντρώσεων, μπορεί να βασίζεται στη διασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής μιας υπηρεσίας ή ενός προϊόντος ή στην προστασία του θεμελιώδους και ζωτικού συμφέροντος της διατήρησης της δημόσιας υγείας. Τόσο ο κανονισμός όσο και η ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου των ΑΞΕ προβλέπουν ότι οι απαιτήσεις ασφάλειας και δημόσιας πολιτικής μπορούν να επικαλεστούν για τη διασφάλιση των υποδομών και του υγειονομικού εφοδιασμού.

Κατά την αξιολόγηση της αιτιολόγησης ενός μέτρου σε σχέση με τη δημόσια τάξη ή την ασφάλεια, τα κράτη-μέλη έχουν τη διακριτική ευχέρεια να λαμβάνουν υπόψη τις δικές τους εθνικές απαιτήσεις. Ωστόσο, είναι ζωτικής σημασίας τα μέτρα που εφαρμόζονται να είναι αναλογικά, να τηρούν τις θεμελιώδεις αρχές της νομοθεσίας της ΕΕ και να μην περιέχουν στοιχεία που εισάγουν διακρίσεις. Επιπλέον, η επίκληση περιστάσεων δημόσιας τάξης και ασφάλειας δικαιολογείται μόνο όταν υπάρχει πραγματική και ουσιαστική απειλή για ένα βασικό κοινωνικό συμφέρον. Τα νομικά προηγούμενα του Δικαστηρίου σχετικά

με τον έλεγχο των συγχωνεύσεων παρέχουν τα κριτήρια για να αποφασιστεί κατά πόσον μια ξένη άμεση επένδυση σε μια πράξη συγχώνευσης και εξαγοράς αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια.

3.1 Εξέλιξη του πλαισίου ελέγχου των ΑΞΕ στην ΕΕ – Διαδικασία Ελέγχου

²²Οι μηχανισμοί ελέγχου των επενδύσεων, οι οποίοι αναφέρονται στα νομοθετικά και διοικητικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση και τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων πριν από τη χορήγησή τους, υπάρχουν σε ορισμένες χώρες από τη δεκαετία του 1960. Η εφαρμογή τέτοιων κανονισμών επιτρέπει στις κυβερνήσεις να εξετάζουν διεξοδικά κάθε επενδυτική πρόταση σε σχέση με την πιθανή επιρροή της σε βασικές ανησυχίες για την ασφάλεια. Μέχρι πρόσφατα, ωστόσο, πολλές χώρες δεν διέθεταν συστήματα ελέγχου των επενδύσεων και αντ' αυτού βασίζονταν σε απαιτήσεις αδειοδότησης ανά τομέα ή, στην καλύτερη περίπτωση, σε συγκρίσιμους μηχανισμούς. Μέχρι το 2016, υπήρχε έλλειψη νέας νομοθεσίας και αλλαγές στις υφιστάμενες διαδικασίες σε πολλά έθνη. Ωστόσο, η πολιτική δράση στον τομέα αυτό έχει αυξηθεί έκτοτε.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ξεκίνησε τη συζήτηση για το θέμα αυτό ήδη από το 2012, ως απάντηση στις παγκόσμιες εμπορικές εξελίξεις και το εμπόριο σε κρίσιμους τομείς. Ειδικότερα, εισήγαγε μια στρατηγική προσανατολισμένη στην ασφάλεια και την άμυνα. Τον Φεβρουάριο του 2017, οι κυβερνήσεις της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας εξέφρασαν την ανησυχία τους σχετικά με τις επενδύσεις από τρίτες χώρες. Συγκεκριμένα, εξέφρασαν ανησυχίες σχετικά με τις ξένες κρατικές επιχειρήσεις που αποκτούσαν σημαντικά περιουσιακά στοιχεία και τεχνολογίες από εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της βιομηχανικής τους στρατηγικής, χωρίς να προσφέρονται οι ίδιες επενδυτικές ευκαιρίες στη χώρα προέλευσης των ΑΞΕ για τις χώρες της ΕΕ. Τα τρία παραπάνω κράτη-μέλη αναγνώρισαν ότι η ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ επιτρέπει στα κράτη-μέλη να απορρίπτουν ξένες επενδύσεις που θέτουν

²²ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, 2023

σε κίνδυνο τη δημόσια ασφάλεια και τάξη, ενώ 11 κράτη-μέλη είχαν ήδη εφαρμόσει ένα σύστημα ελέγχου. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τις εξειδικευμένες γνώσεις της Επιτροπής, τάχθηκαν υπέρ της θέσπισης περαιτέρω εγγυήσεων βάσει οικονομικών κριτηρίων. Το επιχείρημα αυτό θεωρήθηκε ως μέσο διασφάλισης των ευρωπαϊκών συμφερόντων σε ένα ανταγωνιστικό γεωπολιτικό περιβάλλον. Τον Μάιο του 2017, η Επιτροπή πρότεινε τη δημιουργία ενός πλαισίου που θα χρησιμοποιούνταν από τα κράτη μέλη και την Επιτροπή για τη ρύθμιση των ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το πλαίσιο αυτό θα επέτρεπε επίσης στα κράτη-μέλη να λαμβάνουν υπόψη τα μοναδικά χαρακτηριστικά τους και τις συνθήκες που επικρατούν σε κάθε χώρα. Η Επιτροπή δημοσίευσε στις 13 Σεπτεμβρίου 2017 πρόταση κανονισμού που αποσκοπεί στη θέσπιση νομικού πλαισίου για τη ρύθμιση της εισροής άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ιδέα υποστηρίχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το 2019 και εγκρίθηκε επίσημα από το Συμβούλιο τον Μάρτιο του ίδιου έτους. Ως εκ τούτου, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/452 τέθηκε σε ισχύ στις 11 Οκτωβρίου 2020.

Οι μέθοδοι ελέγχου των ΑΞΕ διαφέρουν μεταξύ των μεγάλων εμπορικών κρατών του κόσμου όσον αφορά το εύρος, τις εξουσίες, τη δομή διακυβέρνησης, την κάλυψη τομέων, καθώς και τις υποχρεώσεις και τις συνέπειες για τους επενδυτές και τους στόχους. Για παράδειγμα, οι Ηνωμένες Πολιτείες έχουν θεσπίσει ένα πλαίσιο που εποπτεύεται από την Επιτροπή για τις ξένες επενδύσεις, όπως εξηγείται σε επόμενο κεφάλαιο. Ωστόσο, η ενιαία ρύθμιση σε επίπεδο ΕΕ από μια ενιαία δικαιοδοσία παρουσιάζει διάφορα εμπόδια που δεν υπάρχουν σε μεμονωμένα κ-μ, παρά τη δυναμική εφαρμογή συγκρίσιμων αρχών. Το πλαίσιο των ΗΠΑ μοιάζει πολύ με τους μηχανισμούς ελέγχου των κρατών-μελών όσον αφορά το εύρος και τις αρμοδιότητες.

Ο μηχανισμός συνεργασίας που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της πολιτικής της ΕΕ για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων τίθεται σε ισχύ, μετά από μεταβατική περίοδο 18 μηνών μεταξύ της θέσπισής και της εκτέλεσής του. Από τις 11/10/2020, τα κράτη-μέλη και η Επιτροπή καθιέρωσαν επίσημη συνεργασία όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την έκφραση ανησυχιών σε περίπτωση που

υπάρχει πιθανή απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε άλλο κράτος-μέλος ή σε σχέση με έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι πρωταρχικοί φορείς που εμπλέκονται στον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων είναι οι ρυθμιστικοί φορείς των κρατών-μελών και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην έκθεσή του με τίτλο "Η απάντηση της ΕΕ στη στρατηγική της Κίνας για τις κρατικά καθοδηγούμενες επενδύσεις" (Review 03/2020), το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τόνισε ότι μια ενιαία προσέγγιση(συντρέχουσα αρμοδιότητα) από την ΕΕ σε τομείς πολιτικής όπου τόσο η ΕΕ όσο και τα κράτη-μέλη έχουν κοινή αρμοδιότητα θα μπορούσε να είναι επωφελής. Ωστόσο, η παρουσία αρμοδιοτήτων στον τομέα αυτό τόσο για την ΕΕ όσο και για τα κράτη-μέλη συνεπάγεται ότι είναι πιθανό να υπάρχουν διαφορετικές προοπτικές και προσεγγίσεις. Η κατάσταση αυτή μπορεί να εμποδίσει την άμεση και συγχρονισμένη αντιμετώπιση των δυσκολιών που αντιμετωπίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση ως συλλογική οντότητα.

Τα κράτη-μέλη έχουν την αυτονομία να καθορίσουν αν θέλουν να αναπτύξουν διαδικασίες για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων. Μόλις ένα κράτος μέλος εφαρμόσει έναν τέτοιο μηχανισμό, υποχρεούται να ενημερώνει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη για τις περιπτώσεις άμεσων ξένων επενδύσεων που βρίσκονται υπό τον έλεγχό του, σύμφωνα με τις διαδικασίες συνεργασίας που περιγράφονται στον κανονισμό. Το χρονικό πλαίσιο για την ολοκλήρωση της διαδικασίας ελέγχου διαφέρει μεταξύ των κρατών μελών και κυμαίνεται από δύο μήνες (στη Μάλτα) έως έξι μήνες (στη Γερμανία). Τα κράτη-μέλη έχουν την υποχρέωση να υποβάλλουν στην Επιτροπή ετήσια έκθεση με λεπτομέρειες σχετικά με τις ΑΞΕ που πραγματοποιήθηκαν εντός των συνόρων τους κατά το προηγούμενο έτος. Οφείλουν επίσης να γνωστοποιούν τυχόν αιτήματα που έχουν λάβει από άλλα κράτη-μέλη σχετικά με τον μηχανισμό συνεργασίας και την εφαρμογή του δικού τους συστήματος ελέγχου.

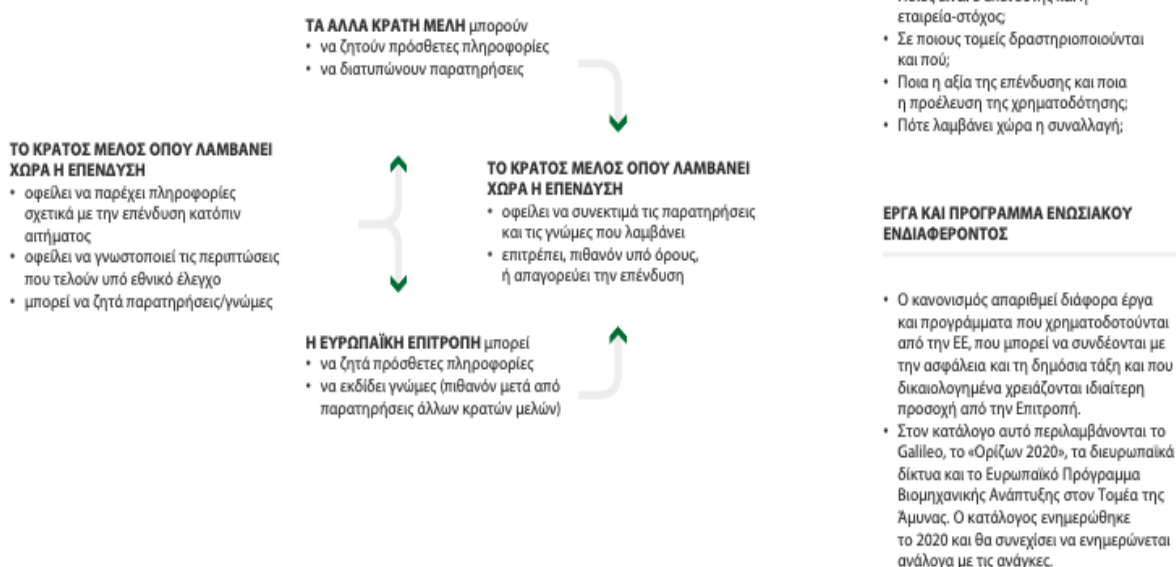
Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την δημοσίευση και τήρηση επικαιροποιημένου καταλόγου των μηχανισμών ελέγχου που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη, την διαχείριση του μηχανισμού συνεργασίας για τις περιπτώσεις άμεσων ξένων επενδύσεων που τελούν υπό έλεγχο και την διαχείριση και επικαιροποίηση των

πληροφοριών σχετικά με τους μηχανισμούς ελέγχου που έχουν θεσπιστεί από τα κράτη-μέλη. Σκοπός είναι η αξιολόγηση όλων των περιπτώσεων ΑΞΕ που έχουν αναφερθεί από τα κράτη-μέλη. Επιπλέον, έχει το δικαίωμα να εκφράσει γνώμη για μια συγκεκριμένη ΑΞΕ, εφόσον διαθέτει επαρκείς πληροφορίες για να την υποστηρίξει, ανεξάρτητα από το αν η επένδυση τελεί υπό έλεγχο. Έχει επίσης το δικαίωμα να εκφράσει γνώμη για μια συγκεκριμένη ΑΞΕ εάν έχει επαρκείς πληροφορίες για να την υποστηρίξει. Ακόμα, ο ρόλος της είναι να προστατεύει τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των ξένων επενδυτών να εγκαθιστούν και να μεταφέρουν κεφάλαια εντός της ΕΕ, να εγγυάται τη συμμόρφωση με τις παγκόσμιες συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις άμεσες ξένες επενδύσεις και να υποβάλλει τακτικές εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εκτέλεση του κανονισμού της ΕΕ για τον έλεγχο των ΑΞΕ.

Το γράφημα παρακάτω, παρουσιάζει μια συνοπτική επισκόπηση του πλαισίου για τον έλεγχο των ΑΞΕ στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΣΥΝΗΘΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ: 35 ΗΜΕΡΕΣ

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

²³Η τελική απόφαση για την έγκριση μιας ελεγχόμενης ξένης επένδυσης ανήκει στο κράτος-μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η επένδυση. Ενώ άλλα κράτη-μέλη ή η Επιτροπή μπορούν να εκφράσουν ανησυχίες, δεν έχουν την εξουσία να εμποδίσουν ή να ακυρώσουν την εν λόγω επένδυση. Ένα κράτος-μέλος μόλις λάβει σχόλια από άλλα κράτη-μέλη ή γνώμη από την Επιτροπή, υποχρεούται να αξιολογήσει προσεκτικά και να δώσει τη δέουσα βαρύτητα στα εν λόγω σχόλια ή γνώμες. Η εκτίμηση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα διαθέσιμα μέτρα που προβλέπονται από την εθνική του νομοθεσία ή στο πλαίσιο της ευρύτερης χάραξης πολιτικής του.

Ο κανονισμός περιγράφει πολλά στοιχεία που τα κράτη-μέλη πρέπει να ενσωματώσουν στους μηχανισμούς ελέγχου τους. Τα στοιχεία αυτά αποσκοπούν στο να διευκολύνουν την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αναμένεται να ρυθμίζονται οι άμεσες ξένες επενδύσεις από το κράτος μέλος στο οποίο προορίζεται η επένδυση. Οι πτυχές που περιλαμβάνονται σε αυτό το πλαίσιο συνίστανται σε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για τη διαδικασία αξιολόγησης, την πρόβλεψη για τους ξένους επενδυτές να αμφισβητούν τις επιλογές ελέγχου, την εφαρμογή διαφανών και αμερόληπτων διαδικασιών όσον αφορά τους μηχανισμούς ελέγχου και τη διασφάλιση των εμπιστευτικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικά ευαίσθητων δεδομένων.

Ο μηχανισμός συνεργασίας μπορεί να ενεργοποιηθεί εντός 15 μηνών από την ολοκλήρωση της επένδυσης, υπό την προϋπόθεση ότι η επένδυση δεν υπόκειται σε ρύθμιση σε εθνικό επίπεδο. Κάθε κράτος-μέλος υποχρεούται να συμμετέχει σε πραγματική συνεργασία και το κράτος -μέλος υποδοχής πρέπει να αξιολογεί τα σχόλια που λαμβάνει ή τη γνώμη της Επιτροπής πριν λάβει απόφαση σχετικά με μια άμεση ξένη επένδυση. Το κράτος μέλος στο οποίο σχεδιάζεται ή ολοκληρώνεται η άμεση ξένη επένδυση πρέπει να λαμβάνει υπόψη του τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής.

Ο κανονισμός υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να παρέχουν συγκεκριμένες λεπτομέρειες σχετικά με τις συναλλαγές άμεσων ξένων επενδύσεων που

---

²³ EU COMMISSION: FREQUENTLY ASKED QUESTIONS ON THE EU FRAMEWORK FOR FDI SCREENING (UPDATED JUNE 2021, FAQ: 23, 25,26,27,28,29,30,35,36)

πραγματοποιούνται στη δικαιοδοσία τους και υπόκεινται σε ρύθμιση, καθώς και άλλες συναλλαγές ΑΞΕ που έχουν προταθεί ή οριστικοποιηθεί στη δικαιοδοσία τους. Προκειμένου να εξορθολογιστεί η συλλογή σχετικών, ακριβών και εστιασμένων δεδομένων, η Επιτροπή έχει καταρτίσει τυποποιημένο μορφότυπο που πρέπει να χρησιμοποιούν τα κράτη-μέλη όταν ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη για τις δραστηριότητές τους που σχετίζονται με τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Τα κράτη-μέλη έχουν την εξουσία να ζητούν συγκεκριμένες πληροφορίες είτε από τον επενδυτή είτε από την επιχείρηση-στόχο και υποχρεούνται να παρέχουν τις πληροφορίες αυτές αμέσως. Οι επενδυτές και οι σύμβουλοί τους έχουν έννομο συμφέρον να παρέχουν ολοκληρωμένες και ακριβείς πληροφορίες στο κράτος-μέλος ελέγχου όπου εδρεύει η εταιρεία-στόχος.

Μετά τους πρώτους μήνες εργασιών σύμφωνα με τον κανονισμό, κατέστη προφανές ότι τα στοιχεία που υποβάλλει ο επενδυτής ή/και η εταιρεία-στόχος στην κοινοποίησή τους στην αρμόδια εθνική εποπτική αρχή ενός κράτους-μέλους αποτελούν κρίσιμο παράγοντα στην ανάλυση που διεξάγεται από άλλες εθνικές αρχές και την Επιτροπή. Οι ακριβείς και περιεκτικές πληροφορίες επιτρέπουν στις άλλες εθνικές αρχές και την Επιτροπή να διενεργήσουν ενδελεχή αξιολόγηση εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της γνωστοποίησης της άμεσης ξένης επένδυσης που υπόκειται σε έλεγχο από το κράτος-μέλος όπου σχεδιάζεται ή έχει ήδη ολοκληρωθεί. Εάν οι παρεχόμενες πληροφορίες είναι ανεπαρκείς, οι αρχές των άλλων κρατών-μελών και η Επιτροπή μπορούν να κληθούν να ζητήσουν πρόσθετες πληροφορίες, διατηρώντας παράλληλα το δικαίωμα να διατυπώσουν ανάλογες παρατηρήσεις ή να εκφράσουν γνώμη.

3.2 Ο ρόλος των κυρίως συμμετεχόντων Εθνικών Αρχών και Επιτροπής στον έλεγχο των ΑΞΕ

²⁴Η εφαρμογή του κανονισμού της ΕΕ για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων ξεκίνησε μια παραγωγική συζήτηση σχετικά με τον έλεγχο των

---

²⁴ΠΗΓΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ: ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ: ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ, 2023

επενδύσεων στην Ευρώπη, με αποτέλεσμα πολλά κράτη-μέλη να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες ελέγχου τους ή να εφαρμόσουν νέες. Τον Μάρτιο του 2020, η Επιτροπή προέτρεψε τα κράτη-μέλη που δεν διαθέτουν υφιστάμενες διαδικασίες ελέγχου ή που καλύπτουν ελλιπώς τις σχετικές συναλλαγές να δημιουργήσουν ένα ενδεδειγμένο σύστημα ελέγχου. Ωστόσο, δεν υπάρχει νομική απαίτηση για κάτι τέτοιο και συνιστάται σε όλα τα κράτη-μέλη να εφαρμόσουν μια ολοκληρωμένη διαδικασία ελέγχου.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτρέπει επίμονα τα κράτη-μέλη, τόσο σε πολιτικό όσο και σε τεχνικό επίπεδο, να υιοθετήσουν, να τροποποιήσουν και να εφαρμόσουν έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό ελέγχου, όπως περιγράφεται στις κατευθυντήριες γραμμές της για το 2020 και το 2022 σχετικά με τη διαχείριση των άμεσων ξένων επενδύσεων κατά τη διάρκεια κρίσεων δημόσιας υγείας, οικονομικής ευπάθειας και συγκεκριμένα από τη Ρωσία και τη Λευκορωσία.

Το 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχε στα κράτη μέλη τεχνική και πολιτική καθοδήγηση, διοργάνωσε τεχνικά εργαστήρια και διευκόλυνε την ανταλλαγή πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των βέλτιστων πρακτικών. Ωστόσο, παρά τη συνεχιζόμενη συνεργασία και τις αξιοσημείωτες ομοιότητες στους εθνικούς μηχανισμούς ελέγχου, τα κράτη μέλη παρουσιάζουν σημαντικές διαφορές στον ορισμό του επίσημου ελέγχου, στον καθορισμό χρονοδιαγραμμάτων, στον καθορισμό της τομεακής κάλυψης, στον καθορισμό των απαιτήσεων κοινοποίησης και σε άλλες συναφείς πτυχές.

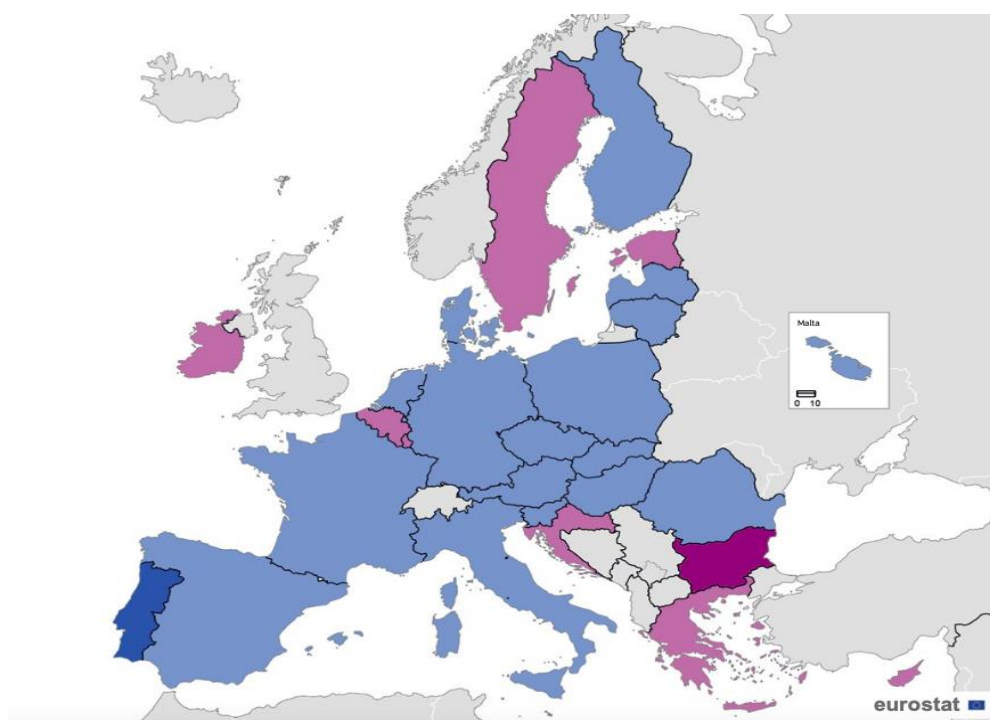
Κατά την περίοδο 2022-23, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διατήρησε την επικοινωνία και τη συνεργασία με τα κράτη-μέλη για να διασφαλίσει τη δημιουργία, την επικαιροποίηση και την εφαρμογή των εθνικών συστημάτων ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων. Η Επιτροπή αναμένει ότι κάθε ένα από τα 27 κράτη-μέλη θα δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο εθνικό πλαίσιο για τον έλεγχο, προκειμένου να διασφαλίσει την Ένωση από δυνητικά επικίνδυνες επενδύσεις από τρίτες χώρες.

EU COMMISSION: FREQUENTLY ASKED QUESTIONS ON THE EU FRAMEWORK FOR FDI SCREENING (UPDATED JUNE 2021)
ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: ΤΡΙΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ, ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 19.10.2023

Η σύγκρουση μεταξύ της Ρωσίας και της Ουκρανίας, σε συνδυασμό με τις αβεβαιότητες που περιβάλλουν τα γεωπολιτικά γεγονότα, έχει τονίσει τη σημασία σημαντικών οικονομικών τομέων, όπως η ενέργεια, η άμυνα και οι κρίσιμες τεχνολογίες. Κατά συνέπεια, πολλά κράτη-μέλη της ΕΕ εφάρμοσαν είτε νέους εθνικούς μηχανισμούς ελέγχου είτε ενίσχυσαν και παρέτειναν τους υφιστάμενους.

Χάρτης Μαΐου του 2023

- Steps initiated
- Adoption of screening mechanism ongoing
- Screening mechanism adopted/updated since 2017
- Screening mechanism adopted before 2017

Administrative boundaries: ©EuroGeographics ©UN-FAO ©Turkstat
Cartography: Eurostat - IMAGE, 05/2023

Source: Member States' reporting.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη σύνοψη της νομοθετικής κατάστασης και των εξελίξεων στα 27 κράτη μέλη για το έτος 2022.

Είχαν εθνικό μηχανισμό ελέγχου των ΑΞΕ (δεν επικαιροποιήθηκε το 2022)	Τσεχία, Δανία, Γερμανία, Φινλανδία, Μάλτα, Πορτογαλία, Σλοβενία
Είχαν εθνικό μηχανισμό ελέγχου των ΑΞΕ (επικαιροποιήθηκε το 2022)	Αυστρία, Γαλλία, Ουγγαρία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ισπανία
Είχαν διαδικασία διαβούλευσης ή νομοθετική διαδικασία που αναμένεται να οδηγήσει σε τροποποιήσεις υφιστάμενου μηχανισμού	Κάτω Χώρες, Ρουμανία
Θέσπισαν νέο εθνικό μηχανισμό ελέγχου των ΑΞΕ	Σλοβακία
Είχαν διαδικασία διαβούλευσης ή νομοθετική διαδικασία που αναμένεται να οδηγήσει σε θέσπιση νέου μηχανισμού	Βέλγιο, Κροατία, Κύπρος, Εσθονία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Λουξεμβούργο, Σουηδία
Πρωτοβουλία σε εξέλιξη	Βουλγαρία

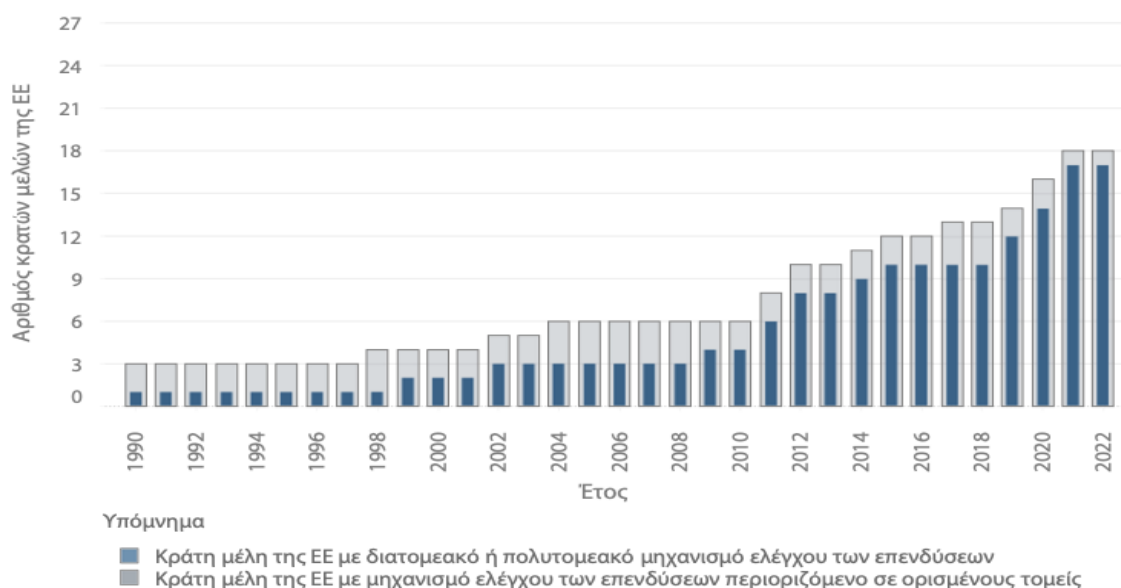
Οι εθνικές νομοθετικές εξελίξεις επικεντρώθηκαν κυρίως σε τρεις βασικούς τομείς: 1) την έναρξη νομοθετικής διαδικασίας για τη θέσπιση εθνικού μηχανισμού ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων, 2) την ενίσχυση των εθνικών διαδικασιών ελέγχου και τη διεύρυνση του φάσματος των τομέων που υπόκεινται σε ρύθμιση και 3) την παράταση της ισχύος των εθνικών μηχανισμών ελέγχου.

Νέοι μηχανισμοί ελέγχου εντός των κρατών-μελών

Η εσθονική κυβέρνηση ενέκρινε την τελική έκδοση του νόμου για την αξιολόγηση της αξιοπιστίας των ξένων επενδύσεων τον Μάιο του 2022. Το 2022, η Ιρλανδία δημοσίευσε προκαταρκτική νομοθεσία που εισάγει ένα νέο πλαίσιο για τον έλεγχο των ΑΞΕ. Η πρόταση βρίσκεται επί του παρόντος υπό εξέταση από το κοινοβούλιο της χώρας. Η εφαρμογή του μηχανισμού ελέγχου αναμένεται να αρχίσει στις αρχές του 2024. Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ενέκρινε το 2021 πρόταση για τη θέσπιση μηχανισμού ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων. Το 2022, η πρωτοβουλία αυτή αξιολογήθηκε από το Συμβούλιο της Επικρατείας για γνωμοδότηση και στη συνέχεια τροποποιήθηκε. Το σχέδιο συμφωνίας συνεργασίας υποβλήθηκε σε έλεγχο από εννέα βελγικά θεσμικά όργανα, συμπεριλαμβανομένου του ομοσπονδιακού κοινοβουλίου και των κοινοβουλίων των ομοσπονδιακών οντοτήτων, και έλαβε έγκριση το 2023. Η εφαρμογή του βελγικού εθνικού μηχανισμού ελέγχου άρχισε την 1η Ιουλίου 2023. Η Κύπρος εισήγαγε νέα νομοθεσία το 2022 για τη θέσπιση εθνικού

πλασίου ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων, η οποία απαιτεί την έγκριση της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κύπρου. Η Βουλγαρία έχει ξεκινήσει μια διαδικασία για τη δημιουργία μιας ρυθμιστικής δομής. Το 2022, η Γαλλία εφάρμοσε ετήσια παράταση της προσωρινής απαίτησης για τους ξένους επενδυτές να αναφέρουν τις συμμετοχές τους όταν αποκτούν τουλάχιστον το 10% των δικαιωμάτων ψήφου σε εταιρείες που διαπραγματεύονται στο χρηματιστήριο. Η Λετονία εφάρμοσε αναθεωρήσεις ως απάντηση στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας, οι οποίες απαγορεύουν πλέον στους πολίτες της Λευκορωσίας και της Ρωσίας να αποκτούν σημαντική συμμετοχή ή να ασκούν καθοριστική επιρροή σε μια εταιρεία που είναι κρίσιμης σημασίας για την εθνική ασφάλεια. Η Ιταλία εφάρμοσε άμεσα μέτρα για την αντιμετώπιση των οικονομικών και ανθρωπιστικών επιπτώσεων που προκύπτουν από τον κυβερνοπόλεμο της Ρωσίας, ιδίως στους τομείς της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, των πρώτων υλών και των γεωργικών προϊόντων. Η Πολωνία παρέτεινε τα προσωρινά νομοθετικά μέτρα που απορρέουν από τον νόμο για τη ρύθμιση ορισμένων επενδύσεων έως τον Ιούνιο του 2025. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν συγκεκριμένα την προσθήκη ενός καταλόγου πρόσθετων τομέων που υπόκεινται σε έλεγχο. Στο παρακάτω κεφάλαιο αναλύονται εκτενέστερα οι μηχανισμοί ελέγχου 13 κ-μ, ενώ παρατίθεται (στη βιβλιογραφία) ο πίνακας της Επιτροπής των μηχανισμών ελέγχου όλων των κρατών-μελών για το 2023.

Το γράφημα παρακάτω, απεικονίζει σχηματικά την εξέλιξη του αριθμού των κρατών-μελών της ΕΕ που διαθέτουν μηχανισμούς ελέγχου.

Σημ.: Στοιχεία για το 2022 (κατάσταση στις 30 Ιουνίου 2022). Προβολές βασισμένες σε καταστάσεις του δημοσίου ή σε πληροφορίες που συγκεντρώσαμε κατά τις συζητήσεις μας με τις αρχές των κρατών μελών στο πλαίσιο της εν προκειμένω μελέτης. Η έννοια του «οποιοδήποτε μηχανισμού ελέγχου επενδύσεων» περιλαμβάνει τους μηχανισμούς ελέγχου ή εξέτασης που εφαρμόζονται σε έναν μόνο τομέα.

© ΟΟΣΑ, 2022: [Framework for Screening Foreign Direct Investment into the EU – Assessing](#)

3.3 Οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών-μελών σήμερα (επισκόπηση, στατιστικά στοιχεία, ισχύοντες μηχανισμοί)

²⁵Αναλυτικότερα, οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών-μελών σύμφωνα με τα στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) βάσει έρευνας την οποία επιτέλεσε για το πλαίσιο ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση μετά την εφαρμογή του κανονισμού 2019/452.

1.Βέλγιο

Από τις 30 Ιουνίου 2022, το Βέλγιο δεν έχει εφαρμόσει ομοσπονδιακό πλαίσιο ελέγχου των επενδύσεων. Το Bestuursdecreet, το οποίο τέθηκε σε ισχύ τον Ιανουάριο του 2019, παρέχει στη φλαμανδική κυβέρνηση την εξουσία να

²⁵ *FRAMEWORK FOR SCREENING FOREIGN DIRECT INVESTMENT INTO THE EU OECD 2022*

LIST OF SCREENING MECHANISMS NOTIFIED BY MEMBER STATES, LAST UPDATE: 13 OCTOBER 2023

ακυρώνει ή να καθιστά αναποτελεσματική οποιαδήποτε νομική ενέργεια που περιλαμβάνει ξένο έλεγχο ή εξουσία λήψης αποφάσεων εντός φλαμανδικού ή τοπικού κυβερνητικού οργανισμού. Ωστόσο, η διαδικασία δεν έχει κοινοποιηθεί επισήμως στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και δεν περιλαμβάνεται στον μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ. Το Ομοσπονδιακό Γραφείο Δημόσιων Οικονομικών συμμετέχει ενεργά στο μηχανισμό συνεργασίας.

2. Κροατία

Μέχρι τις 30 Ιουνίου 2022, οι κροατικές αρχές δεν είχαν συστήσει ή κοινοποιήσει μηχανισμό ελέγχου επενδύσεων. Οι κροατικές αρχές είχαν ορίσει μόνο ένα εθνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς του μηχανισμού συνεργασίας βάσει του κανονισμού. Η συμμετοχή της Κροατίας στον μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ ρυθμίζεται από τον κροατικό κανονισμό που εφαρμόζει τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/452 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Ο εν λόγω κανονισμός τέθηκε σε ισχύ στις 3 Οκτωβρίου 2020. Το Υπουργείο Οικονομίας και Βιώσιμης Ανάπτυξης της Κροατίας έχει δημιουργήσει ένα εθνικό σημείο επαφής, γνωστό ως Τμήμα Ελέγχου Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Το εν λόγω τμήμα στελεχώνεται από ομάδα τριών ατόμων και είναι υπεύθυνο για την εφαρμογή των εξωτερικών πολιτικών που αφορούν τον μηχανισμό συνεργασίας.

Μια διυπουργική επιτροπή για την επαλήθευση των άμεσων επενδύσεων στην Ένωση, συμπληρώνει το θεσμικό πλαίσιο. Η διυπουργική επιτροπή ενισχύει τη θεσμική δομή διευκολύνοντας τον συντονισμό και την αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κυβερνητικών οργανισμών που είναι αρμόδιοι για την εφαρμογή των κανόνων της Κροατίας και της ΕΕ. Η ομάδα αποτελείται από μόνιμους αντιπροσώπους από διάφορα υπουργεία, συμπεριλαμβανομένων των υπουργείων Εξωτερικών και Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, Εσωτερικών, Άμυνας και άλλων κρατικών οργανισμών.

Το άρθρο 4 του κροατικού κανονισμού περιγράφει τα συγκεκριμένα καθήκοντα και τις αρμοδιότητες του σημείου επαφής για την αναζήτηση πληροφοριών από ξένους επενδυτές ή κροατικές επιχειρήσεις σχετικά με συναλλαγές που

πραγματοποιούνται εντός της Κροατίας. Οι αλλοδαποί επενδυτές υποχρεούνται να συμμορφώνονται με το αίτημα παροχής πληροφοριών και πρέπει να παρέχουν αμέσως τις επιθυμητές πληροφορίες στο εθνικό σημείο επαφής εντός προθεσμίας επτά ημερών. Ωστόσο, . Οι κροατικές αρχές δεν φαίνεται να διαθέτουν κανένα μέσο για να εξαναγκάσουν τους ξένους επενδυτές να παράσχουν τις πληροφορίες ή να επιβάλουν κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Η Κροατία εκτελεί επί του παρόντος σχέδιο σε συνεργασία με τον ΟΟΣΑ, το οποίο αναμένεται να αποδώσει προτάσεις για τη διαμόρφωση ενός συστήματος ελέγχου των επενδύσεων ειδικά προσαρμοσμένου στην Κροατία.

3. Τσεχία

Η Τσεχική Δημοκρατία έχει εφαρμόσει ένα κανονιστικό πλαίσιο για την εποπτεία και τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων με τη θέσπιση του νόμου. 34/2021. Πρόκειται για την πρώτη εισαγωγή ενός τέτοιου μηχανισμού στην ιστορία της χώρας. Η εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού ξεκίνησε την 1η Μαΐου 2021, με τον Υπουργό Βιομηχανίας και Εμπορίου να λειτουργεί ως εθνικός υπεύθυνος επικοινωνίας και να επιβλέπει τη διαδικασία συνεργασίας που περιγράφεται στον κανονισμό της ΕΕ. Πρόσθετες οντότητες, όπως η τσεχική Υπηρεσία Πληροφοριών Ασφαλείας, το Υπουργείο Άμυνας, το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υπουργείο Εξωτερικών, μπορούν να συμμετέχουν στην αξιολόγηση και τη διατύπωση παρατηρήσεων και απόψεων.

Η Τσεχική Δημοκρατία συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών, όπως ορίζει ο κανονισμός της ΕΕ. Ωστόσο, δεν υπάρχουν σαφείς κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την κοινοποίηση των πληροφοριών που ζητούνται από άλλα κράτη-μέλη ή την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιπλέον, οι μέθοδοι με τις οποίες οι τσεχικές αρχές μπορούν να συγκεντρώσουν ή να διαβιβάσουν αποτελεσματικά πληροφορίες από ιδιωτικές επιχειρήσεις στην Τσεχική Δημοκρατία για επενδύσεις που δεν υπάγονται στην τοπική δικαιοδοσία παραμένουν ασαφείς. Είναι δυνατόν να συναχθεί το συμπέρασμα ότι οι τσεχικές αρχές μπορούν να αποδείξουν την ικανότητά τους να συλλέγουν και να διαβιβάζουν αυτές τις πληροφορίες με την έναρξη διαδικασίας ελέγχου

εντός της Τσεχικής Δημοκρατίας, χρησιμοποιώντας την εξουσία να ξεκινούν αυτεπάγγελα διαδικασίες, όπως περιγράφεται στο νόμο 34/2021.

Ο μηχανισμός ελέγχου των επενδύσεων περιλαμβάνει τρία συστήματα με διακριτές διαδικαστικές ρυθμίσεις: οι επενδύσεις που συνδέονται με ιδιαίτερα ευαίσθητους τομείς απαιτούν προηγούμενη έγκριση, ενώ άλλες ξένες επενδύσεις δεν απαιτούν προηγούμενη έγκριση ή κοινοποίηση από τον επενδυτή. Επιπλέον, οι ξένοι επενδυτές έχουν τη δυνατότητα να ξεκινήσουν μια εθελοντική διαδικασία ελέγχου, γνωστή ως "διαβούλευση", για να διαπιστώσουν την αποδοχή μιας συγκεκριμένης επένδυσης. Ορισμένες επενδύσεις στον τομέα των μέσων ενημέρωσης συνεπάγονται υποχρεωτική διαδικασία διαβούλευσης, αλλά δεν απαιτούν προηγούμενη έγκριση.

Ο Υπουργός Βιομηχανίας και Εμπορίου είναι ο επικεφαλής για την εποπτεία της αξιολόγησης των επενδύσεων στην Τσεχική Δημοκρατία. Σύμφωνα με τη νομοθεσία, μια ειδική ομάδα αποτελούμενη από έναν διευθυντή και έξι αναλυτές θα είναι υπεύθυνοι για τη διεξαγωγή της διαδικασίας ελέγχου. Διάφορες κυβερνητικές υπηρεσίες και οργανισμοί συμμετέχουν στη διαδικασία ελέγχου περιοδικά ή σποραδικά, λαμβάνοντας αιτήματα αδειοδότησης και διαβούλευσης από το Υπουργείο Οικονομικών.

Οι τσεχικές αρχές δεν διαθέτουν τη νομοθετική ικανότητα να αξιολογούν, να απαγορεύουν, να επιβάλλουν απαιτήσεις ή να τερματίζουν μια επένδυση, εάν αναμένεται να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή εάν πρόκειται για συγκεκριμένη επένδυση στην Τσεχική Δημοκρατία ή σε έργα ή προγράμματα με σημασία για την ΕΕ. Ωστόσο, είναι επιτακτική ανάγκη να εξετάζουν και να ενσωματώνουν τις εισερχόμενες πληροφορίες από συνεργατικούς διαύλους, προκειμένου να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες κρίσεις σχετικά με συναλλαγές που ελέγχονται στην Τσεχική Δημοκρατία. Ο αυτεπάγγελτος έλεγχος μπορεί να ξεκινήσει στην Τσεχική Δημοκρατία εάν θεωρηθεί ότι κινδυνεύει η ασφάλεια της δημόσιας τάξης ή εάν υπάρχουν ενδείξεις μη συμμόρφωσης με την υποχρέωση υπαγωγής μιας συναλλαγής σε έλεγχο. Ο έλεγχος αυτός μπορεί να ενεργοποιηθεί με παρατηρήσεις άλλων κρατών μελών ή γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής.

Ο μηχανισμός ελέγχου των επενδύσεων εφαρμόζεται σε τρεις συγκεκριμένες περιπτώσεις: εξαγορές σε προκαθορισμένους ευαίσθητους τομείς, εξαγορές εθνικού ραδιοφωνικού ή τηλεοπτικού σταθμού ή εκδότη περιοδικών με ημερήσια κυκλοφορία 100.000 αντιτύπων, καθώς και κάθε άλλη επένδυση που δεν εμπίπτει στις προαναφερθείσες κατηγορίες και δεν υπόκειται σε εθελοντική "διαβούλευση", αλλά ενδέχεται να αποτελέσει απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Τσεχικής Δημοκρατίας. Ο έλεγχος εφαρμόζεται μόνο σε επενδύσεις που πραγματοποιούνται από αλλοδαπούς επενδυτές, ιδίως υπηκόους τρίτων χωρών, οι οποίες οδηγούν σε σημαντικό βαθμό ελέγχου μιας εταιρείας-στόχου.

Η διαδικασία ελέγχου διεξάγεται είτε σε ένα στάδιο (για περιπτώσεις που αφορούν απαιτήσεις νόμιμης άδειας ή αυτεπάγγελτη εξέταση) είτε σε δύο στάδια. Η διαδικασία σε δύο στάδια αρχίζει με μια αρχική διαβούλευση, η οποία έχει μέγιστη διάρκεια 45 ημερών, κατά τη διάρκεια της οποίας ο επενδυτής διαθέτει 15 ημέρες για να παράσχει ακριβή στοιχεία. Εάν η προκαταρκτική αξιολόγηση μιας επένδυσης που υποβάλλεται σε διαβούλευση υποδεικνύει την ύπαρξη πιθανού κινδύνου, η επένδυση θα υποβληθεί σε ενδελεχή αξιολόγηση σύμφωνα με τους ίδιους διαδικαστικούς κανονισμούς όπως μια συναλλαγή που απαιτεί προηγούμενη άδεια. Εκτενής αξιολόγηση διενεργείται για συναλλαγές που απαιτούν υποχρεωτικό προκαταρκτικό έλεγχο, εξετάζονται στο πλαίσιο του συστήματος *ex officio* ή έχουν αναγνωριστεί στη διαβούλευση ως δυνητικά προβληματικές. Η διαδικασία των διυπηρεσιακών διαβουλεύσεων και της σύνταξης απόφασης μπορεί να απαιτήσει το πολύ 90 ημέρες (ή 120 ημέρες για εξαιρετικά περίπλοκες περιπτώσεις). Η διαδικασία ολοκληρώνεται με την άνευ όρων έγκριση του Υπουργείου, εκτός εάν το Υπουργείο κρίνει ότι η συναλλαγή αποτελεί δυνητική απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Τσεχικής Δημοκρατίας. Στο δεύτερο σενάριο, το Υπουργείο αποστέλλει την προκαταρκτική απόφαση στην Κυβέρνηση για επανεξέταση- η Κυβέρνηση έχει προθεσμία 45 ημερών για να λάβει οριστική απόφαση. Το Υπουργείο κοινοποιεί αμέσως την απόφαση.

4. Γαλλία

Στη Γαλλία, υπάρχουν δύο ξεχωριστοί μηχανισμοί για την αντιμετώπιση των κινδύνων ασφάλειας και δημόσιας τάξης που συνδέονται με τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Ο πρώτος μηχανισμός είναι μια υποχρεωτική διαδικασία επανεξέτασης για συγκεκριμένες εξαγορές που πραγματοποιούνται από αλλοδαπούς σε ορισμένους τομείς, όπως περιγράφεται στον Νομισματικό και Χρηματοπιστωτικό Κώδικα. Ο δεύτερος μηχανισμός σχετίζεται με τον έλεγχο των συγχωνεύσεων και επιτρέπει την κρατική παρέμβαση σε περιπτώσεις που θεωρείται ότι εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον, όπως αναφέρεται στον Code de commerce. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η ιθαγένεια του αγοραστή δεν επηρεάζει την εφαρμογή αυτού του μηχανισμού. Από τις 30 Ιουνίου 2022, οι γαλλικές αρχές ενημέρωσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τον αρχικό μηχανισμό που εφαρμόζεται βάσει του Code monétaire et financier ως μηχανισμός ελέγχου των επενδύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο β) του γαλλικού εμπορικού κώδικα.

Το γαλλικό υπουργείο Οικονομικών έχει ορίσει το εθνικό σημείο επαφής για τον μηχανισμό ελέγχου, με έναν αναπληρωτή επικεφαλής να λειτουργεί ως σημείο επαφής για τον μηχανισμό συνεργασίας βάσει του κανονισμού της ΕΕ. Μέχρι τις 30 Ιουνίου 2022, η Γαλλία δεν είχε θεσπίσει ούτε σχεδίαζε να θεσπίσει ακριβείς διαδικαστικούς κανόνες για τη συμμετοχή στον μηχανισμό συνεργασίας, ούτε είχε τροποποιήσει τους ισχύοντες κανόνες της ώστε να ευθυγραμμιστεί με τον μηχανισμό συνεργασίας που περιγράφεται στον κανονισμό.

Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του μηχανισμού συνεργασίας της ΕΕ, η Γαλλία ανέφερε συνολικά 108 συναλλαγές, που αντιστοιχούν σχεδόν στο ένα τρίτο των υποθέσεων που διαχειρίστηκαν οι γαλλικές αρχές κατά το ίδιο χρονικό διάστημα. Ο μηχανισμός συνεργασίας της ΕΕ έχει ενισχύσει και επεκτείνει το σύστημα ελέγχου των ξένων επενδύσεων της Γαλλίας και έχει προωθήσει μια κουλτούρα ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, υπάρχουν διφορούμενες ρυθμίσεις που επιτρέπουν στις γαλλικές αρχές να συλλέγουν αποτελεσματικά πληροφορίες σχετικά με συναλλαγές που πραγματοποιούνται εντός της Γαλλίας αλλά δεν υπόκεινται στη γαλλική εποπτεία.

Ο Code monétaire et financier είναι ένα γαλλικό κανονιστικό πλαίσιο για την εποπτεία των επενδύσεων που επισημοποιήθηκε αρχικά το 1966 και έχει υποστεί πολλαπλές αναθεωρήσεις από την ίδρυσή του. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η Γαλλία κατέχει επί του παρόντος έναν από τους υψηλότερους αριθμούς αναθεωρημένων συναλλαγών ανά έτος, με 328 υποθέσεις που κατατέθηκαν το 2021. Ο αριθμός αυτός είναι διπλάσιος από τον αριθμό που είχε καταγραφεί τρία χρόνια πριν, ο οποίος ανερχόταν σε 137 περιπτώσεις το 2017. Το 2021, το γαλλικό καθεστώς ελέγχου των ΑΞΕ ενέκρινε 124 καλυπτόμενες συναλλαγές. Το ποσοστό των καλυπτόμενων συναλλαγών στο σύνολο των εισερχόμενων ΑΞΕ αυξήθηκε κατά σχεδόν 100% από το 2017 έως το 2020.

Η κυβέρνηση δεν υποχρεούται να δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα ή τις συγκεκριμένες κρίσεις που λαμβάνονται στο πλαίσιο του μηχανισμού ελέγχου και ο ακριβής αριθμός των συναλλαγών που υπόκεινται σε όρους, περιορίζονται ή ακυρώνονται είναι αβέβαιος. Το 2021, η Γαλλία εφάρμοσε πολυάριθμα μέτρα για την αντιμετώπιση ζητημάτων ασφάλειας και δημόσιας τάξης που σχετίζονται με τις άμεσες ξένες επενδύσεις.

Για τις επενδύσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού ελέγχου επενδύσεων, σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τον Υπουργό Οικονομίας, Οικονομικών και Ανάκαμψης. Η Γαλλία έχει εφαρμόσει διοικητικές διαδικασίες για τη διαχείριση των αιτήσεων αδειοδότησης, την παροχή αποτελεσματικής καθοδήγησης για τις εν λόγω αιτήσεις και τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών εντός του πλαισίου συνεργασίας που θεσπίζει ο κανονισμός. Το κεντρικό γραφείο του μηχανισμού ελέγχου βρίσκεται στο γαλλικό Υπουργείο Οικονομικών όπου έξι πράκτορες έχουν πλέον αναλάβει την εποπτεία και την παροχή καθοδήγησης για τις αιτήσεις αδειοδότησης που υποβάλλονται από επενδυτές. Την ευθύνη για τη διενέργεια της αξιολόγησης κινδύνου έχουν οι αρμόδιες διοικήσεις, κυρίως η Γενική Αντιπροσωπεία Άμυνας (DGA) για θέματα άμυνας. Εάν απαιτείται, μπορεί επίσης να εμπλακούν άλλες δομές, όπως η Γενική Γραμματεία Εθνικής Άμυνας και Ασφάλειας (SGDN) ή η Γενική Διεύθυνση Εθνικής Αστυνομίας (Direction Générale de la Police Nationale). Το Comité interministériel des investissements étrangers en France (CIIEF), το οποίο

αποτελείται από 30 δημόσιους υπαλλήλους από διάφορα υπουργεία, υπηρεσίες και οργανισμούς, είναι υπεύθυνο για τη διεξαγωγή της ουσιαστικής αξιολόγησης των αιτήσεων έγκρισης.

Οι γαλλικές αρχές δεν έχουν τη δικαιοδοσία να απαγορεύσουν μια συναλλαγή, να επιβάλουν προσωρινό μέτρο, να δώσουν εντολή για μετριασμό επένδυσης ή να την ακυρώσουν, εάν η συναλλαγή αναμένεται να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη άλλου κράτους μέλους της ΕΕ ή σημαντικές πρωτοβουλίες ή προγράμματα της ΕΕ. Οι γαλλικές αρχές είναι εξουσιοδοτημένες να λαμβάνουν μέτρα σχετικά με τις επενδύσεις μόνο εάν αυτές απειλούν τα συμφέροντα ασφαλείας της Γαλλίας.

Το επίπεδο αξιοποίησης από τις γαλλικές αρχές των εισερχόμενων πληροφοριών από τον μηχανισμό συνεργασίας για τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την έγκριση μεμονωμένων ξένων επενδύσεων στη Γαλλία δεν είναι ακόμη σαφές. Το άρθρο R151-17 του Code monétaire et financier επιτρέπει στις αρχές να συμμετέχουν σε διεθνή συνεργασία αποκλειστικά και μόνο με σκοπό την αξιολόγηση της ακρίβειας των πληροφοριών που παρέχει ένας ξένος επενδυτής. Η αξιολόγηση κινδύνου δεν λαμβάνει υπόψη σχόλια ή γνώμες άλλων κρατών-μελών ή της Επιτροπής κατά τον καθορισμό του καταλόγου των κριτηρίων που πρέπει να ληφθούν υπόψη.

Εάν οι γαλλικές αρχές λάβουν νέες πληροφορίες μέσω του μηχανισμού συνεργασίας, δεν φαίνεται να έχουν τη δυνατότητα να επανεξετάσουν μια προηγούμενη απόφαση. Τα μέτρα που συνδέονται με μια άδεια μπορούν να αξιολογηθούν εάν οι περιστάσεις που σχετίζονται με την άδεια επιτρέπουν μια τέτοια δυνατότητα, όπως αναφέρεται στον Code monétaire et financier.

Το σύστημα ελέγχου εφαρμόζει ομοιόμορφα πανομοιότυπα κριτήρια σε όλες τις συναλλαγές που εμπíπτουν στην αρμοδιότητά του. Ο μηχανισμός και το αίτημα προηγούμενης έγκρισης περιλαμβάνουν τρεις συγκεκριμένες καταστάσεις: όταν ένας επενδυτής από χώρα εκτός ΕΕ αποκτά πάνω από το 25% των δικαιωμάτων ψήφου, όταν ένας επενδυτής αποκτά τον έλεγχο μιας γαλλικής εταιρείας, όπως ορίζεται στο άρθρο L.233-3 του εμπορικού κώδικα, ή όταν ένας επενδυτής από οποιαδήποτε ξένη χώρα αποκτά μέρος ή το σύνολο ενός υποκαταστήματος μιας γαλλικής εταιρείας.

Υπάρχει ασάφεια σχετικά με τον ορισμό του ξένο επενδυτή. Επιπλέον, η υφιστάμενη γαλλική διαδικασία ελέγχου των επενδύσεων εφαρμόζεται αποκλειστικά σε συναλλαγές που αφορούν ένα περιορισμένο φάσμα δραστηριοτήτων που ασκούν οι επιχειρήσεις-στόχοι (δραστηριότητες που προσδιορίζονται στο άρθρο R.151-3 του Νομισματικού και Χρηματοοικονομικού Κώδικα).

Στη Γαλλία, η διαδικασία ελέγχου επενδύσεων ξεκινά όταν οι ξένοι επενδυτές υποχρεούνται να ζητήσουν προηγούμενη έγκριση ή όταν η συναλλαγή δεν κοινοποιείται από τον επενδυτή, οπότε ξεκινά αυτεπαγγέλτως. Οι γαλλικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν μη εγκεκριμένες συναλλαγές στο πλαίσιο του συστήματος χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει ένα ακριβές σύνολο πληροφοριών, το οποίο περιλαμβάνει τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του κανονισμού. Από τις αρχές του 2022, η αίτηση για άδεια απαιτεί πλέον πρόσθετες πληροφορίες, όπως το έντυπο κοινοποίησης της ΕΕ.

Η διαδικασία εξέτασης αποτελείται από δύο φάσεις: μια αρχική αξιολόγηση, η οποία πρέπει να ολοκληρωθεί εντός 30 εργάσιμων ημερών το πολύ μετά την παραλαβή της αίτησης, και μια δεύτερη φάση που μπορεί να διαρκέσει έως και 45 εργάσιμες ημέρες. Κατά τη διάρκεια της δεύτερης φάσης, οι αρχές μπορούν να διεξάγουν πρόσθετες αξιολογήσεις, εάν κρίνουν ότι είναι απαραίτητο να αξιολογήσουν τις προϋποθέσεις ή να προβούν σε απορρίψεις. Εάν δεν ληφθεί απόφαση εντός των 45 εργάσιμων ημερών, η άδεια λέγεται ότι έχει απορριφθεί. Οι ημερομηνίες δεν έχουν τροποποιηθεί ενόψει της εφαρμογής του κανονισμού της ΕΕ, μια σκόπιμη απόφαση που ελήφθη για να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος στους εμπλεκόμενους οικονομικούς φορείς.

Οι γαλλικές αρχές ενημερώσει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ σχετικά με το ένα τρίτο περίπου των υποθέσεων που εξετάστηκαν μέσω της εθνικής διαδικασίας. Μετά την πλήρη εφαρμογή του κανονισμού της ΕΕ, η Γαλλία ενημέρωσε αμέσως το ευρωπαϊκό δίκτυο για κάθε συναλλαγή στην οποία συμμετείχε μη ευρωπαίος επενδυτής κατά τους

πρώτους μήνες. Ωστόσο, οι αρχές επέλεξαν να ενημερώνουν το δίκτυο μόνο για συναλλαγές στις οποίες εμπλέκεται μη ευρωπαϊός επενδυτής και οι οποίες κρίνονται "επιλέξιμες για έλεγχο στη Γαλλία".

Η αξιολόγηση του κατά πόσον μια συναλλαγή ενέχει κίνδυνο για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τα συμφέροντα της εθνικής άμυνας βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη σειρά παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, της πιθανότητας εγκληματικής συμπεριφοράς, των διασυνδέσεων με ξένες κυβερνήσεις ή της σημαντικής οικονομικής στήριξης από κυβερνήσεις τρίτων χωρών.

5. Γερμανία

Η Γερμανία ασκεί έλεγχο επί των ξένων επενδύσεων από το 2004, με τη συμπερίληψη ρητών μέτρων στο νόμο περί εξωτερικού εμπορίου και πληρωμών (AWG) και στον αντίστοιχο κανονισμό περί εξωτερικού εμπορίου και πληρωμών (AWV). Αφού εισήγαγε αρχικά έναν μάλλον στενό ελεγκτικό μηχανισμό που περιοριζόταν σε πολεμικά όπλα και κρυπτοτεχνολογία το 2004 η Γερμανία διεύρυνε σημαντικά τους μηχανισμούς ελέγχου της το 2009, προσθέτοντας έναν έλεγχο σε ολόκληρη την οικονομία για αγοραστές εκτός ΕΕ. Μέσω μιας περαιτέρω σειράς μεταρρυθμίσεων, η Γερμανία ανέπτυξε σταδιακά τους κανόνες της σε έναν ενοποιημένο και διαφοροποιημένο μηχανισμό εξέτασης επενδύσεων. Η εφαρμογή του ελέγχου των επενδύσεων το 2004 περιορίστηκε αρχικά σε δύο συγκεκριμένους τομείς που συνδέονται με τις συμβατικές αμυντικές βιομηχανίες. Το 2017, η Γερμανία πρωτοστάτησε σε μια κοινή προσπάθεια με τη Γαλλία και την Ιταλία για την εφαρμογή του ελέγχου των επενδύσεων στην Ευρώπη, με τελικό αποτέλεσμα τη θέσπιση νομοθεσίας της ΕΕ.

Σύμφωνα με τον κανονισμό της ΕΕ, η Γερμανία ανέθεσε επίσημα στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Δράσης για το Κλίμα (BMWK) την αρμοδιότητα του εθνικού σημείου επαφής. Μόλις λάβει μια κοινοποίηση από άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ μέσω του μηχανισμού συνεργασίας, το BMWK αξιολογεί το θέμα και συνεργάζεται με τα αρμόδια γερμανικά υπουργεία και υπηρεσίες. Η αρμοδιότητα της γερμανικής

κυβέρνησης να συλλέγει πληροφορίες από επενδυτές ή άλλους ιδιώτες περιγράφεται στο τμήμα 14α παρ. 2 του Νόμος περί εξωτερικού εμπορίου και πληρωμών (AWG). Το εν λόγω τμήμα ορίζει ότι οι επενδυτές πρέπει να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με τις ξένες επενδύσεις στη Γερμανία που βρίσκονται υπό τον έλεγχο των γερμανικών αρχών. Ωστόσο, δεν προσδιορίζει ρητά την εξουσία της αρχής να συλλέγει πληροφορίες σε περιπτώσεις που μια συναλλαγή δεν υποβάλλεται ή δεν υπόκειται πλέον σε έλεγχο.

Η Γερμανία είναι ένα από τα πέντε κράτη-μέλη που έχουν αναφέρει τον μεγαλύτερο αριθμό συναλλαγών στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας του κανονισμού. Το 2021, η Γερμανία συμμετείχε ενεργά σε περιπτώσεις που τέθηκαν υπόψη της μέσω του μηχανισμού συνεργασίας. Σχεδόν οι μισές από τις υποθέσεις με τις οποίες ασχολήθηκαν οι γερμανικές αρχές προήλθαν από αυτή τη διαδικασία.

Η γερμανική διαδικασία ελέγχου επενδύσεων περιλαμβάνει διακριτές δέσμες κανονισμών για τρεις περιπτώσεις συναλλαγών, καθεμία από τις οποίες συνδέεται με διαφορετικά επίπεδα έντασης ελέγχου, διαδικαστικές κατευθυντήριες γραμμές και ευθύνες των επενδυτών. Η διαδικασία ελέγχου των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής περιορισμών ή απαγορεύσεων, διενεργείται από το γερμανικό ομοσπονδιακό υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων και Δράσης για το Κλίμα (BMWK), το οποίο λαμβάνει επίσης όλες τις σχετικές αποφάσεις. Η ανάθεση των υποθέσεων σε μεμονωμένους χειριστές υποθέσεων βασίζεται εν μέρει στις εξειδικευμένες γνώσεις τους για συγκεκριμένους τομείς ή χώρες προέλευσης των εισερχόμενων επενδύσεων.

Η Γερμανία αναθεώρησε το νομοθετικό της πλαίσιο για τον έλεγχο των επενδύσεων το 2021 για να ευθυγραμμιστεί με τον κανόνα της ΕΕ, τροποποιώντας έτσι τις υφιστάμενες απαιτήσεις. Το πλαίσιο διακρίνει μεταξύ διατομεακού ελέγχου άμεσων ξένων επενδύσεων και τομεακού ελέγχου. Οι πρόσφατα εφαρμοσθέντες κανονισμοί σχετικά με τον διατομεακό έλεγχο δηλώνουν σαφώς ότι οι αρχές έχουν την εξουσία να αναλάβουν δράση εάν κινδυνεύουν να θιγούν τα συμφέροντα ασφαλείας άλλων κρατών-μελών της ΕΕ ή πρωτοβουλίες και προγράμματα της ΕΕ. Οι ανησυχίες της Γερμανίας για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη λαμβάνονται εξίσου υπόψη με εκείνες άλλων

κρατών-μελών και σχετικών έργων και προγραμμάτων της ΕΕ. Ωστόσο, υπάρχει μια σημαντική εξαίρεση για συναλλαγές σε τομείς που υπόκεινται σε αυστηρότερους κανονισμούς στο πλαίσιο της τομεακής αξιολόγησης σύμφωνα με τα άρθρα 60-62 AWW. Ακόμη και οι αγορές Ευρωπαίων επενδυτών σε αυτούς τους τομείς μπορούν να υποβληθούν σε έλεγχο όσον αφορά τις επιπτώσεις τους στα "ουσιώδη συμφέροντα ασφαλείας" της Γερμανίας (άρθρο 60 παράγραφος 1 AWW).

Σύμφωνα με το γερμανικό εθνικό δίκαιο, οι γερμανικές αρχές δεν υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις ανησυχίες ασφάλειας ή δημόσιας τάξης άλλων κρατών-μελών ή συμφέροντα που σχετίζονται με έργα και προγράμματα της ΕΕ όταν πρόκειται για συναλλαγές σε αυτούς τους εξαιρετικά ευαίσθητους κλάδους. Ωστόσο, οι γερμανικές αρχές ενημερώνουν την Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ μέσω του μηχανισμού συνεργασίας της ΕΕ, όπως περιγράφεται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 6 παράγραφος 1 του κανονισμού. Οι διαδικασίες για την ενσωμάτωση των πληροφοριών που λαμβάνονται μέσω του μηχανισμού συνεργασίας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των γερμανικών αρχών, καθώς και για τη διάδοσή τους στις αρμόδιες αρχές που συμμετέχουν στη διαδικασία ελέγχου, δεν έχουν καθοριστεί με σαφήνεια. Κατά συνέπεια, δεν είναι σαφές πώς οι πληροφορίες αυτές θα λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων στα συμφέροντα άλλων κρατών-μελών ή σε έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχαν οι γερμανικές αρχές, η BMWK κοινοποιεί τα σχόλια που έλαβε από άλλα κράτη-μέλη και τις γνώμες που έλαβε από την Επιτροπή σε άλλα γερμανικά υπουργεία και αρχές. Τα εν λόγω σχόλια και γνώμες λαμβάνονται υπόψη κατά τη λήψη της τελικής απόφασης σε μια διαδικασία ελέγχου.

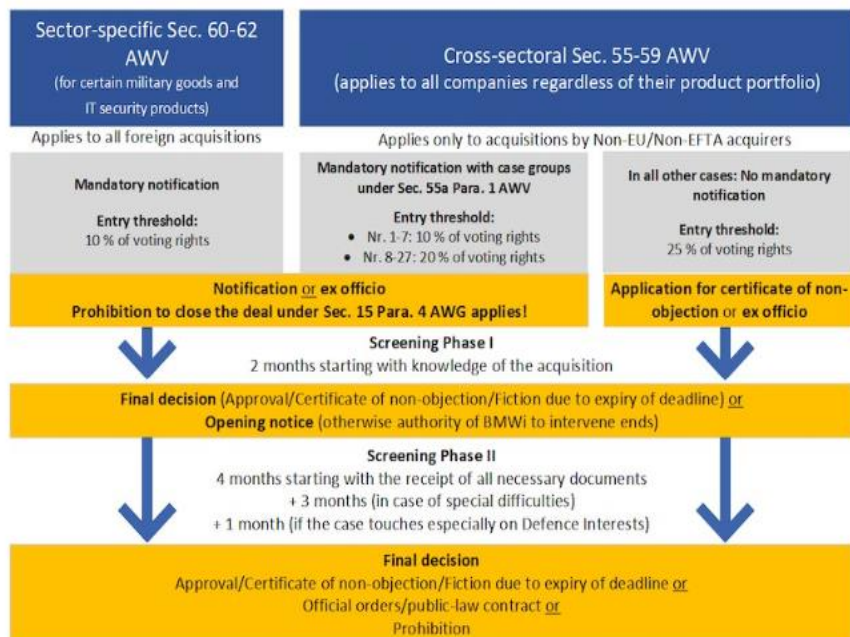
Ο γερμανικός μηχανισμός ελέγχου περιλαμβάνει τρία σενάρια: την υποχρεωτική απαίτηση για προηγούμενη έγκριση στο πλαίσιο του τομεακού ελέγχου (άρθρο 62 AWW), την απόκτηση τμημάτων επιχειρήσεων ή ουσιαστικών εξαγορών και τη δυνατότητα ελέγχου των συναλλαγών σε όλους τους τομείς της οικονομίας για την άμεση ή έμμεση απόκτηση συμμετοχών σε επιχειρήσεις ή την απόκτηση τμημάτων επιχειρήσεων ή την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 55 AWW. Η διατομεακή

μέθοδος εφαρμόζεται αποκλειστικά σε αγοραστές που δεν προέρχονται από τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (ΕΟΧ).

Το σύστημα ελέγχου αποτελείται από δύο διακριτά στάδια, το καθένα με προκαθορισμένες περιόδους. Κατά τη διάρκεια της αρχικής φάσης, η οποία μπορεί να διαρκέσει έως και δύο μήνες και αρχίζει όταν οι αρχές λαμβάνουν γνώση της συναλλαγής, αξιολογούν εάν είναι απαραίτητη μια πιο ενδελεχής εξέταση σε μια επόμενη φάση, η οποία επιτρέπει περισσότερο χρόνο. Η εξέταση μπορεί να πραγματοποιηθεί όταν πληρούνται τα αρχικά επίπεδα ενεργοποίησης ή όταν καθορίζονται υψηλότερα όρια κατά τη διάρκεια μελλοντικών εξαγορών. Οι αρχές έχουν τη δυνατότητα να κινήσουν νέες διαδικασίες και να ακυρώσουν προηγούμενες αποφάσεις, εάν διαπιστώσουν ότι οι πληροφορίες στις οποίες βασίστηκαν οι αποφάσεις αυτές είναι είτε ανεπαρκείς είτε λανθασμένες. Αυτό γίνεται σύμφωνα με το γενικό διοικητικό δίκαιο, το οποίο θέτει συγκεκριμένους χρονικούς περιορισμούς για τη λήψη τέτοιων μέτρων αφότου οι αρχές αντιληφθούν το ζήτημα.

Οι γερμανικές αρχές έχουν την εξουσία να απαγορεύσουν μια συναλλαγή εάν αναμένεται να έχει αντίκτυπο στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Γερμανίας, άλλων κρατών-μελών ή σε έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος και εάν τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη μείωση του προβλήματος δεν επαρκούν.

Σχήμα 8. Οπτική απεικόνιση των διαδικασιών διαλογής στη Γερμανία

Πηγή: [Κλιματικής Δράσης](#), χρονολόγητο.

6. Ελλάδα

Η Ελλάδα δεν έχει ακόμη θεσπίσει μηχανισμό ελέγχου επενδύσεων ούτε έχει κοινοποιήσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή έναν τέτοιο μηχανισμό έως τις 30 Ιουνίου 2022. Ωστόσο, οι ελληνικές αρχές εργάζονται για τη δημιουργία ενός τέτοιου μηχανισμού και έχουν ορίσει εθνικό σημείο επαφής για τον μηχανισμό συνεργασίας βάσει του κανονισμού της ΕΕ. Η Β1 Διεύθυνση Σχεδιασμού Εξωστρέφειας και Συντονισμού Φορέων Εξωστρέφειας του Υπουργείου Εξωτερικών έχει οριστεί ως το ελληνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς του κανονισμού της ΕΕ. Η υπηρεσία συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες ελληνικές αρχές για την ανταλλαγή κοινοποιήσεων, τη συλλογή παρατηρήσεων και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τον μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ. Ωστόσο, δεν υπάρχουν δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις αρμοδιότητες του εθνικού σημείου επαφής ή άλλων αρχών ή τις διαδικασίες τους για την αποτελεσματική συλλογή πληροφοριών. Οι ελληνικές αρχές ανακοίνωσαν στα τέλη του 2021 ότι σκοπεύουν να δημιουργήσουν μηχανισμό ελέγχου για λόγους

ασφαλείας ή δημόσιας τάξης και επί του παρόντος προετοιμάζουν σχέδιο νομοθεσίας για τον εθνικό μηχανισμό ελέγχου των ΑΞΕ.

7. Ιρλανδία

Η Ιρλανδία εργάζεται για τη δημιουργία ενός μηχανισμού ελέγχου των επενδύσεων βάσει του κανονισμού της ΕΕ, με νομοθεσία που έχει καταρτιστεί και εγκριθεί από την κυβέρνηση προς δημοσίευση. Η Μονάδα Ελέγχου Επενδύσεων στο Υπουργείο Επιχειρήσεων, Εμπορίου και Απασχόλησης (D/ETE) είναι υπεύθυνη για το συντονισμό των απαντήσεων στις κοινοποιήσεις που λαμβάνονται μέσω του Μηχανισμού Συνεργασίας. Μια άτυπη διυπουργική ομάδα (IDG) έχει συσταθεί για την υποστήριξη αυτού του έργου και την πρόβλεψη της επικείμενης νομοθεσίας.

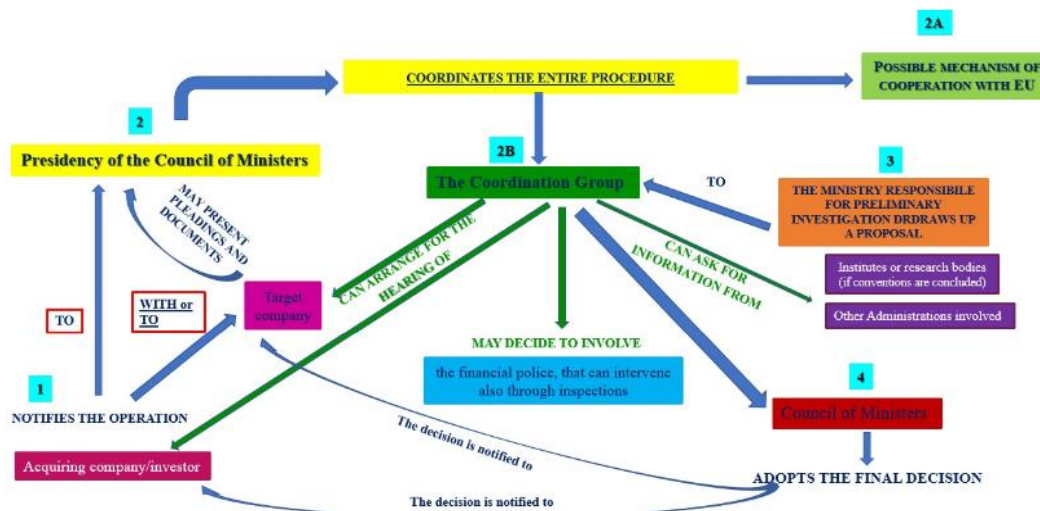
Η D/ETE έχει περιορίσει τη συμμετοχή της σε κοινοποιήσεις ιρλανδικών περιπτώσεων ελέγχου ή σε απαντήσεις σε άμεσα αιτήματα της Επιτροπής ή άλλων κρατών-μελών. Οι πληροφορίες που υποβάλλονται από τις εταιρείες που συμμετέχουν σε μια συναλλαγή είναι προαιρετικές μέχρι να θεσπιστεί η επικείμενη νομοθεσία. Η ιρλανδική ανταπόκριση στις κοινοποιήσεις γίνεται σε άτυπη βάση από τη Μονάδα Ελέγχου Επενδύσεων, ενώ ζητείται η συμβολή άλλων σχετικών κυβερνητικών υπηρεσιών και οργανισμών.

Το "νομοσχέδιο για τον έλεγχο των συναλλαγών εκτός ΕΕ" θα επιτρέψει στην Ιρλανδία να ελέγχει για πρώτη φορά τις επενδύσεις από χώρες εκτός ΕΕ. Το νομοσχέδιο θα προβλέπει τη διασφάλιση ότι η Ιρλανδία μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις της να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις τάσεις των ΑΞΕ και να απαντά σε ερωτήσεις και γνωμοδοτήσεις που εκδίδουν τα κράτ- μέλη της ΕΕ ή η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός των χρονικών πλαισίων που ορίζονται σε αυτές. Θα εισαγάγει επίσης για πρώτη φορά στην Ιρλανδία έναν μηχανισμό ελέγχου, συνδυάζοντας την υποχρεωτική κοινοποίηση για ορισμένους τομείς και δραστηριότητες με μια διακριτική ευχέρεια που επιτρέπει στον υπουργό να ελέγχει άλλες συναλλαγές με τρίτες χώρες, όταν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να πιστευτεί ότι υπάρχουν κίνδυνοι για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Εν κατακλείδι, η Ιρλανδία δεσμεύεται να θεσπίσει μηχανισμό ελέγχου των επενδύσεων βάσει του κανονισμού της ΕΕ.

8. Ιταλία

Εικόνα 9. Οπτική απεικόνιση της διαδικασίας διαλογής στην Ιταλία

Πηγή: Segretariato Generale - Dipartimento per il coordinamento amministrativo, Ufficio per la concertazione amministrativa e il monitoraggio, Servizio per le attività propedeutiche all'esercizio dei poteri speciali, 19 Μαΐου 2022.

Η Ιταλία εισήγαγε το 2012 το μηχανισμό ελέγχου, γνωστό ως "χρυσές εξουσίες" ή "ειδικές εξουσίες", για τη διαχείριση των κινδύνων που προκύπτουν από διεθνείς επενδύσεις για τα συμφέροντα της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης. Ο μηχανισμός καλύπτει ορισμένες συναλλαγές και εσωτερικές εταιρικές συναλλαγές σε δύο ομάδες βιομηχανικών τομέων: τις βιομηχανίες που σχετίζονται με την άμυνα και την εθνική ασφάλεια και μια ευρύτερη ομάδα βιομηχανικών τομέων που περιλαμβάνει την ενέργεια, τις μεταφορές και τις επικοινωνίες.

Το Τμήμα Διοικητικού Συντονισμού (DICA) στο πλαίσιο της Προεδρίας του Υπουργικού Συμβουλίου ενεργεί ως το ιταλικό εθνικό σημείο επαφής για τους σκοπούς της ΕΕ. Το σημείο επαφής λαμβάνει τα εισερχόμενα αιτήματα στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας και συγκεντρώνει πληροφορίες μετά από διαβούλευση με τις ενδιαφερόμενες αρχές για να τις διαβιβάσει σε άλλα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή της ΕΕ. Οι Ιταλικές αρχές μπορούν στο πλαίσιο του ελέγχου να ζητήσουν από τους επενδυτές να παράσχουν πρόσθετες πληροφορίες.

Το πλαίσιο ελέγχου των επενδύσεων της Ιταλίας βασίζεται στο νομοθετικό διάταγμα 21 του 2012, το οποίο μετατράπηκε σε νόμο με τον νόμο 56 του 2012 και τέθηκε σε ισχύ στις 3 Οκτωβρίου 2014. Επτά διατάγματα παρέχουν λεπτομέρειες και κανόνες για την εφαρμογή των χρυσών εξουσιών. Το συνολικό πλαίσιο έχει επανειλημμένα προσαρμοστεί και το πεδίο εφαρμογής του έχει σταδιακά επεκταθεί για να καλύψει πρόσθετους τομείς.

Η Ιταλία ανέφερε σταθερή και ταχεία αύξηση του αριθμού των συναλλαγών που κοινοποιούνται στην ιταλική κυβέρνηση. Το 2020, οι χρυσές εξουσίες χρησιμοποιήθηκαν σε 24 περιπτώσεις, ενώ μόνο μία συναλλαγή απαγορεύτηκε και μέτρα εφαρμόστηκαν σε 23 περιπτώσεις. 154 συναλλαγές, που αντιστοιχούν σχεδόν στο ήμισυ του συνόλου των κοινοποιημένων συναλλαγών, θεωρήθηκαν ότι δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού της ΕΕ (επομένως δεν υπόκεινται επισήμως σε έλεγχο). Αυτός ο μεγάλος αριθμός συναλλαγών που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ιταλικής νομοθεσίας μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι πολλές συναλλαγές κατατίθενται για λόγους πληροφόρησης και προς το συμφέρον της πλήρους διαφάνειας για την αποφυγή κυρώσεων σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης κοινοποίησης.

Το 2022, το νομοθετικό διάταγμα 21 προέβλεπε έναν μηχανισμό προ-υποβολής, ο οποίος θα μπορούσε να μειώσει τον αριθμό των συναλλαγών που υπόκεινται σε έλεγχο. Ο διαδικτυακός τόπος του Προέδρου του Υπουργικού Συμβουλίου συγκεντρώνει πλέον τους κανόνες και παρέχει κεντρική πρόσβαση στα έντυπα κατάθεσης και στις πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της πολιτικής.

Το ιταλικό Τμήμα Διοικητικού Συντονισμού (DICA) είναι υπεύθυνο για τη διυπουργική οργάνωση και τη νομική υποστήριξη της άσκησης των χρυσών εξουσιών. Μια υπηρεσία στο πλαίσιο του εν λόγω τμήματος, η Servizio per le attività propedeutiche all'esercizio dei poteri speciali (Υπηρεσία για προπαρασκευαστικές δραστηριότητες για την άσκηση ειδικών αρμοδιοτήτων), συντονίζει και διαχειρίζεται τις προπαρασκευαστικές δραστηριότητες για την άσκηση των χρυσών εξουσιών και προετοιμάζει και επικαιροποιεί τις αξιολογήσεις της ομάδας συντονισμού. Το 2022, η διοικητική ικανότητα συντονισμού του Τμήματος ενισχύθηκε σημαντικά με τη δημιουργία μιας νέας

μονάδας αξιολόγησης για τη στρατηγική ανάλυση όσον αφορά την άσκηση των ειδικών εξουσιών.

Όταν μια συναλλαγή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των χρυσών εξουσιών, το Γραφείο του Πρωθυπουργού ορίζει ένα υπουργείο για τη διεξαγωγή έρευνας και την προετοιμασία πρότασης για την άσκηση των χρυσών εξουσιών. Η επιλογή του υπουργείου εξαρτάται από τον τομέα που αφορά η συναλλαγή. Το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης διεξήγαγε σχεδόν τις μισές από τις έρευνες το 2020. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό μειώθηκε σημαντικά με την έναρξη ισχύος του πρωθυπουργικού διατάγματος αριθ. 179/2020, το οποίο συμπλήρωσε την ομάδα συντονισμού με εκπροσώπους των αρμόδιων υπουργείων.

Μια ομάδα συντονισμού στο γραφείο του Πρωθυπουργού αξιολογεί τις επιπτώσεις κάθε συναλλαγής στο πλαίσιο των χρυσών εξουσιών. Το διυπουργικό αυτό όργανο συγκεντρώνει εκπροσώπους από το γραφείο του Πρωθυπουργού και τους επικεφαλής συγκεκριμένων γραφείων των αρμόδιων υπουργείων. Το αρμόδιο για τη διερεύνηση υπουργείο καταρτίζει σχέδιο πρότασης για την άσκηση των χρυσών εξουσιών ή προτείνει σχέδιο απόφασης που περιγράφει τους λόγους για τη μη άσκηση των εν λόγω εξουσιών, λαμβάνοντας υπόψη τα πορίσματα και τις απόψεις της ομάδας συντονισμού. Η τελική απόφαση λαμβάνεται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Δεν είναι βέβαιο αν οι ιταλικές αρχές θα ήταν σε θέση να αξιολογήσουν, να επιβάλουν όρους ή υποχρεώσεις, να απαγορεύσουν μια επένδυση ή να λάβουν προσωρινά μέτρα εάν μια συναλλαγή ενδέχεται να επηρεάσει την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη άλλων κρατών-μελών της ΕΕ ή έργα ή προγράμματα ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος. Δεν έχουν θεσπιστεί σαφείς κανόνες για να καθοριστεί ο βαθμός στον οποίο οι ιταλικές αρχές χρησιμοποιούν τις εισερχόμενες πληροφορίες από τον μηχανισμό συνεργασίας για τις δικές τους αποφάσεις σχετικά με την έγκριση συγκεκριμένων ξένων επενδύσεων στην Ιταλία.

Ο ιταλικός μηχανισμός ελέγχου καλύπτει δύο τομείς: συναλλαγές με ξένους επενδυτές και εσωτερικές εταιρικές συναλλαγές που αφορούν στρατηγικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως η ενέργεια, οι μεταφορές, οι επικοινωνίες και άλλοι τομείς. Υποχρεωτική κοινοποίηση απαιτείται για ορισμένες συναλλαγές ή εσωτερικές εταιρικές συναλλαγές από ξένους επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των αποκλήσεων άνω του 3% του

μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου για εισηγμένες και μη εισηγμένες εταιρείες, καθώς και ορισμένων εσωτερικών εταιρικών συναλλαγών που οδηγούν σε συγχωνεύσεις, διαχωρισμούς, μεταβιβάσεις υποκαταστημάτων ή θυγατρικών ή μεταφορά της καταστατικής έδρας στο εξωτερικό.

Για τους επενδυτές εκτός ΕΕ, απαιτείται υποχρεωτική κοινοποίηση για κάθε άμεση ή έμμεση απόκτηση του 10% των μετοχών ή των δικαιωμάτων ψήφου από επενδυτές εκτός ΕΕ με αξία ίση ή μεγαλύτερη του 1 εκατ. ευρώ, καθώς και για περαιτέρω αποκτήσεις που οδηγούν σε συμμετοχές άνω του 15%, 20%, 25% και 50% του μετοχικού κεφαλαίου. Για όλους τους επενδυτές, ανεξάρτητα από την εθνικότητά τους, απαιτείται υποχρεωτική κοινοποίηση για κάθε απόκτηση ελέγχου σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε στρατηγικούς τομείς, καθώς και για ορισμένες εσωτερικές εταιρικές πράξεις που εκδίδονται από επιχείρηση που κατέχει ένα ή περισσότερα περιουσιακά στοιχεία που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικά, εάν η εταιρική πράξη οδηγεί σε αλλαγή του ελέγχου, της ιδιοκτησίας ή της διαθεσιμότητας των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων.

Οι ιταλικές αρχές εξετάζουν τις συναλλαγές σε μία φάση, με 45 ημερολογιακές ημέρες στη διάθεσή τους για να αξιολογήσουν και να αποφασίσουν σχετικά με τη λήψη μέτρων. Το ρολόι αναστέλλεται εάν είτε το κράτος-μέλος είτε η Επιτροπή της ΕΕ δηλώσουν την πρόθεσή τους να εκδώσουν σχόλια ή γνώμη, και εάν οι ιταλικές αρχές ζητήσουν από την Επιτροπή να εκδώσει γνώμη ή από άλλα κράτη-μέλη να υποβάλουν σχόλια.

Το ιταλικό σημείο επαφής κοινοποιεί τη συναλλαγή στα άλλα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή αφού αξιολογήσει αν η συναλλαγή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των ιταλικών κανονισμών και την παρουσία οντοτήτων εκτός ΕΕ. Η αξιολόγηση του κατά πόσον μια συναλλαγή ή μια εσωτερική εταιρική δράση αποτελεί απειλή για τα ουσιώδη συμφέροντα της άμυνας και της εθνικής ασφάλειας βασίζεται σε έναν κλειστό κατάλογο παραγόντων.

9. Μάλτα

Η Μάλτα δημιούργησε μηχανισμό ελέγχου των επενδύσεων βάσει του νόμου του 2020 για το Εθνικό Γραφείο Ελέγχου Άμεσων Ξένων Επενδύσεων. Ο νόμος

NFDIS και ο μηχανισμός που θεσπίστηκε βάσει αυτού τέθηκε σε ισχύ στις 11 Οκτωβρίου 2020, την ίδια ημέρα που άρχισε να εφαρμόζεται ο κανονισμός της ΕΕ. Μεταξύ Σεπτεμβρίου 2020 και Σεπτεμβρίου 2021, οι αρχές της Μάλτας κοινοποίησαν στα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή δεκαπέντε συναλλαγές που υποβλήθηκαν σε έλεγχο στη Μάλτα. Στο ίδιο χρονικό διάστημα, το NFDIS εξέτασε περισσότερες από 300 επενδυτικές προτάσεις που πραγματοποιήθηκαν σε άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ.

Σύμφωνα με τις μαλτέζικες αρχές, στο Γραφείο NFDIS συμμετέχουν τα αρμόδια υπουργεία, όπως το Οικονομίας, Εσωτερικών, Ανταγωνισμού, Οικονομικών κ.λπ

Το NFDIS συμμετείχε επίσης στη συλλογή πληροφοριών από άλλα κράτη-μέλη της ΕΕ ή την Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, μέχρι τον Ιούνιο του 2022, δεν υπάρχουν σαφείς κανόνες σχετικά με τις συγκεκριμένες διαδικασίες και τη συμμετοχή του NFDIS στον κανονισμό. Το NFDIS έχει επίσης λάβει πάνω από 1.000 αιτήματα προελέγχου από τα κράτη-μέλη της ΕΕ, με μόνο δέκα συναλλαγές να θεωρούνται "ακυρωμένες" λόγω μη εκπλήρωσης των απαιτήσεων "δέουσας επιμέλειας" ή για άλλους λόγους.

Το NFDIS και το Συμβούλιο Υπουργών του έχουν την εξουσία να εφαρμόζουν τον μηχανισμό ελέγχου, χωρίς άμεση υπουργική ή κυβερνητική συμμετοχή στη διαδικασία ή στις τελικές αποφάσεις. Το Συμβούλιο έχει σημαντική διακριτική ευχέρεια όσον αφορά τη λειτουργία του γραφείου του και την εκλογή του προέδρου του. Είναι υπεύθυνο για τη θέσπιση και τη διατήρηση των κανόνων για τον έλεγχο και τη συνέχιση του μηχανισμού ελέγχου. Στο βαθμό που οι κανόνες για τον έλεγχο των επενδύσεων δεν προβλέπονται στη νομοθεσία, το Γραφείο θεσπίζει το ίδιο τους κανόνες για τον μηχανισμό ελέγχου καθώς και τους κανόνες για τη διενέργεια του εν λόγω ελέγχου (άρθρο 9 παράγραφος 1 του νόμου του Γραφείου NFDIS). Εως της 30 Ιουνίου 2022, καμία από αυτές τις ρυθμίσεις δεν ήταν δημοσίως τεκμηριωμένη, αλλά το Γραφείο NFDIS ανακοίνωσε την πρόθεσή του να τεκμηριώσει δημοσίως τις ρυθμίσεις αυτές.

Το NFDIS μπορεί να εκδίδει, να εγκρίνει, να θέτει όρους, να απαγορεύει ή να ακυρώνει επενδύσεις για λόγους ασφάλειας ή δημόσιας τάξης στη Μάλτα. Το Συμβούλιο αποφασίζει αν μια επένδυση πρέπει να εγκριθεί, να τερματιστεί, να περιοριστεί ή να ακυρωθεί με απόφαση πλειοψηφίας. Το Συμβούλιο συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μία φορά κάθε έξι εβδομάδες, και οι προτάσεις για επενδύσεις συζητούνται σε κυκλική βάση.

Το NFDIS έχει οριστεί ως το σημείο επαφής για τη διανομή πληροφοριών βάσει του κανονισμού της ΕΕ. Είναι επίσης υπεύθυνο για την εφαρμογή των τελικών αποφάσεων ελέγχου και για την επιβολή και παρακολούθηση κάθε όρου που συνδέεται με μια απόφαση ελέγχου.

Δεν φαίνεται ότι οι αρχές της Μάλτας έχουν αρμοδιότητα να αξιολογούν, να θέτουν όρους, ή να απαγορεύουν ημια συναλλαγή που απειλεί την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ενός άλλου κράτους μέλους της ΕΕ, εκτός της Μάλτας, ή που ενδέχεται να επηρεάσει έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος.

Ο μηχανισμός ελέγχου των επενδύσεων της Μάλτας ενεργοποιείται με κοινοποίηση που λαμβάνεται από οποιοδήποτε πρόσωπο εμπλέκεται σε άμεση ξένη επένδυση στη Μάλτα (ή *αυτεπαγγέλτως* ελλείψει τέτοιας κοινοποίησης). Η κοινοποίηση πρέπει να γίνει όταν μια ξένη επένδυση πραγματοποιείται από πρόσωπο που ανήκει σε πρόσωπο εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε τομείς που αναφέρονται στον πίνακα του νόμου NFDIS. Οι τομείς που αναφέρονται στον πίνακα είναι οι ίδιοι με εκείνους που προσδιορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού της ΕΕ.

Η αξιολόγηση του κατά πόσον μια συναλλαγή που υπόκειται σε υποχρέωση κοινοποίησης αντιπροσωπεύει πραγματικό κίνδυνο και, ως εκ τούτου, παρέμβαση πραγματοποιείται σε δύο φάσεις. Πέντε εργάσιμες ημέρες είναι διαθέσιμες στη φάση της προαξιολόγησης για να εκτιμηθεί κατά πόσον μια κοινοποιηθείσα συναλλαγή παρουσιάζει "δυναμικό κινδύνου" και πρέπει να υποβληθεί σε επίσημο έλεγχο. Η δεύτερη φάση συνίσταται σε εμπειρισταωμένη εξέταση, για την οποία διατίθενται εξήντα ημερολογιακές

ημέρες. Ο χρόνος που διατίθεται για την εν λόγω εμπειριστατωμένη εξέταση μπορεί να παραταθεί εάν είναι απαραίτητο.

Συναλλαγές που πρέπει να κοινοποιηθούν βάσει του νόμου για το Γραφείο NFDIS, αλλά δεν έχουν κοινοποιηθεί, μπορούν να ακυρωθούν (νόμος NFDIS, άρθρο 16). Η εφαρμογή μιας απόφασης για τη λύση μιας επένδυσης μπορεί να εκτελεστεί μόνο βάσει δικαστικής απόφασης (NFDIS, άρθρο 15 παρ. 2). Το ίδιο το Γραφείο δεν έχει αρμοδιότητα να εκτελέσει την απόφασή του ή να διατάξει προσωρινά μέτρα.

10. Σλοβακία

Η Σλοβακική Δημοκρατία έχει καταβάλει αρκετές προσπάθειες για τη δημιουργία ενός μηχανισμού ελέγχου των επενδύσεων. Δημιούργησε εθνικό σημείο επαφής για την εφαρμογή του κανονισμού εγκαίρως πριν από την έναρξη ισχύος του, μέσω της απόφασης 558/2020. Ο Μηχανισμός ελέγχου αφορούσε ειδικότερα περιουσιακά στοιχεία κρίσιμων υποδομών, Ο οποίος χαρακτηρίστηκε από τις ίδιες τις αρχές της Σλοβακίας ως ανεπαρκής.

Από το 2019 και έπειτα, οι σλοβακικές αρχές προετοιμάζω νομοθεσία η οποία προβλέπει στην θέσπιση ενός ευρύτερου μηχανισμού ελέγχου επενδύσεων. Μετά από διαβουλεύσεις ο υπουργός οικονομικών κατέθεσε το 2021 σχέδιο νόμου με τίτλο "Έλεγχος ξένων επενδύσεων και τροποποιήσεις ορισμένων νόμων" που θα συμβάλλει στην προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης της Σλοβακικής Δημοκρατίας ή/και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο νέος νόμος, ο οποίος καταργεί τον προηγούμενο για τις κρίσιμες υποδομές, τέθηκε σε ισχύ από τις αρχές του 2023.

Το Υπουργείο Οικονομίας της Σλοβακικής Δημοκρατίας ορίστηκε ως το επίσημο σημείο επαφής σε εθνικό επίπεδο για την εφαρμογή του κανονισμού που προσδιορίζεται στην απόφαση 558/2020. Το Τμήμα Επενδύσεων του Υπουργείου λειτουργεί ως σημείο επαφής, επιβλέποντας την ανταλλαγή πληροφοριών στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Συνεργασίας. Το σύστημα λαμβάνει και αξιολογεί τις εισερχόμενες κοινοποιήσεις, τις μεταβιβάζει στα αρμόδια υπουργεία και υπηρεσίες, συλλέγει σχόλια, ιδέες και πληροφορίες

που παρέχονται από τα εν λόγω υπουργεία και υπηρεσίες και συμμετέχει σε διαβουλεύσεις μαζί τους ανάλογα με τις ανάγκες.

Το ψήφισμα 558/2020 δίνει εντολή για τη συνεργασία όλων των μελών της κυβέρνησης και των προέδρων άλλων σημαντικών οργάνων της κρατικής διοίκησης με το Υπουργείο Οικονομικών. Κάθε υπουργείο και αρμόδιος φορέας έχει καθιερώσει άτυπες διοικητικές διαδικασίες και έχει οριστεί ένα πρόσωπο επαφής για την εποπτεία των επενδύσεων. Ωστόσο, δεν υπάρχουν δημόσια προσβάσιμα στοιχεία σχετικά με την ενεργό συμμετοχή της Σλοβακικής Δημοκρατίας στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών που περιγράφεται στον κανονισμό της ΕΕ. Δεν είναι επίσης γνωστό το συγκεκριμένο επίπεδο των κρατικών πόρων που διατίθενται για τη συμμετοχή στον μηχανισμό συνεργασίας που θεσπίζει ο κανονισμός της ΕΕ.

Η Επιτροπή της ΕΕ ενημερώθηκε για τη δημιουργία του προσωρινού συστήματος ελέγχου με τον νόμο 72/2021 Coll., ο οποίος τροποποίησε τον νόμο 45/2011 Coll. για τις κρίσιμες υποδομές. Η εν λόγω τροποποίηση επέτρεψε την εφαρμογή ταχείας διαδικασίας ως απάντηση στην επιδημία COVID-19. Οι πρωταρχικοί στόχοι της μεταρρύθμισης είναι η διασφάλιση της αδιάλειπτης λειτουργίας και της αξιοπιστίας των βασικών υποδομών. Η κυβερνητική έγκριση είναι απαραίτητη για οποιαδήποτε μεταβολή στην ιδιοκτησία, τη μεταβίβαση ή την προμήθεια περιουσιακών στοιχείων, μετοχών ή φορέων που διαχειρίζονται βασικές υποδομές. Αυτό περιλαμβάνει αλλαγές που προκύπτουν από εκκαθάριση, διαδικασίες πτώχευσης ή αναδιάρθρωση, ανεξάρτητα από την εθνικότητα του αγοραστή.

Ο νόμος περί ελέγχου των επενδύσεων της Σλοβακικής Δημοκρατίας περιγράφει την υποχρέωση του Υπουργείου Οικονομίας να αξιολογεί εάν μια συναλλαγή ενδέχεται να διαταράξει τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια και στη συνέχεια να συντάσσει κυβερνητική απόφαση για την αποτροπή της μεταβίβασης ή την εφαρμογή όρων για τον μετριασμό μιας πιθανής διαταραχής. Παρά τις ανησυχίες του Υπουργείου Οικονομίας για την ασφάλεια της δημόσιας τάξης, η σλοβακική κυβέρνηση διατηρεί την εξουσία να εγκρίνει ενδεχομένως μια συναλλαγή, υπό συγκεκριμένες συνθήκες.

Δεν υπάρχουν ακόμη διαθέσιμες πληροφορίες για τον προσωρινό μηχανισμό ελέγχου της Σλοβακικής Δημοκρατίας και ιδίως όσον αφορά τον αριθμό των υποθέσεων ή οποιαδήποτε ενέργεια που έλαβαν οι αρχές. Σύμφωνα με τις σλοβακικές αρχές, αυτό θεωρείται ευαίσθητη πληροφορία.

Το σλοβακικό σύστημα ελέγχου ενεργοποιείται όταν μια συναλλαγή αναφέρεται από τον αγοραστή, τον στόχο της εξαγοράς ή οποιονδήποτε έχει τη δυνατότητα να μεταβιβάσει περιουσιακά στοιχεία. Οι κανόνες κατηγοριοποιούν τις συναλλαγές σε δύο τύπους με βάση τις σχετικές διαδικαστικές υποχρεώσεις τους: πρέπει να αναφερθούν συναλλαγές που αφορούν τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης, τμήματος επιχείρησης, ή την αλλαγή ιδιοκτησίας σε ποσοστό συμμετοχής τουλάχιστον 10% ή την αντίστοιχη επιρροή στην επιχείρηση. Η αξιολόγηση από το Υπουργείο Οικονομίας είναι προαιρετική αλλά όχι υποχρεωτική.

Η διαδικασία διαλογής κινείται με τη λήψη γνωστοποίησης της συναλλαγής από τον αγοραστή, τον αποκτώντα ή οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο με δυνατότητα μεταβίβασης περιουσιακών στοιχείων. Η διαδικασία ελέγχου αποτελείται από δύο στάδια: μια αρχική αξιολόγηση που διενεργείται από το Υπουργείο Οικονομίας, η οποία ολοκληρώνεται εάν δεν εντοπιστούν ανησυχίες για την ασφάλεια και η συναλλαγή επιτρέπεται άνευ όρων. Εάν το Υπουργείο Οικονομίας διαπιστώσει την ύπαρξη απειλών για την ασφάλεια, συνιστά στη σλοβακική κυβέρνηση είτε την άρνηση της συγκατάθεσης είτε τη χορήγηση συγκατάθεσης υπό όρους. Κατά τη δεύτερη φάση, η σλοβακική κυβέρνηση θα πρέπει να αποφασίσει αν θα εγκρίνει τη συναλλαγή, αν θα αρνηθεί τη συγκατάθεσή της ή αν θα παράσχει συγκατάθεση υπό όρους.

Η τελική απόφαση των σλοβακικών αρχών σχετικά με την έγκριση, την υπό όρους έγκριση ή την απαγόρευση μιας συναλλαγής θα πρέπει να αποσκοπεί στην επίτευξη του ευνοϊκότερου αποτελέσματος για τη Σλοβακική Δημοκρατία, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική προοπτική και εξετάζοντας κατά πόσον η εν λόγω συναλλαγή επιφέρει περισσότερα πλεονεκτήματα από ό,τι κινδύνους όσον αφορά τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια. Ο νόμος δίνει

προτεραιότητα στη επιβολή όρων στην συναλλαγή ως την κύρια μέθοδο για την αντιμετώπιση μιας απειλής για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ η απαγόρευση εξετάζεται μόνο ως τελική επιλογή.

11. Σλοβενία

Η Σλοβενία θέσπισε έναν προσωρινό ρυθμιστικό μηχανισμό για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ασφάλειας και δημόσιας τάξης που συνδέονται με τις άμεσες ξένες επενδύσεις, ο οποίος δημιουργήθηκε ως απάντηση στην πανδημία COVID-19. Ο μηχανισμός ZIUOPE δημιουργήθηκε σύμφωνα με τον νόμο περί μέτρων παρέμβασης για τον μετριασμό και την εξάλειψη των συνεπειών της πανδημίας COVID-19. Η συμφωνία τέθηκε σε ισχύ τον Μάιο 2020 και πρόκειται να λήξει τον Ιούνιο 2023. Ο σλοβενικός νόμος για την προώθηση των επενδύσεων πρόκειται να ενσωματώσει μια διαρκή διαδικασία ελέγχου των επενδύσεων.

Το Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης και Τεχνολογίας (MGRT) ενεργεί ως ο κύριος σύνδεσμος για τον κανονισμό ΕΕ 2019/452, διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών, προοπτικών και ανατροφοδότησης με την Επιτροπή και άλλα κράτη-μέλη. Δυστυχώς, επί του παρόντος δεν υπάρχουν προσβάσιμα στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή της Σλοβενίας στη διαδικασία ανταλλαγής πληροφοριών, όπως περιγράφεται στον κανονισμό. Επιπλέον, δεν είναι επίσης γνωστή η έκταση των κρατικών πόρων που διατίθενται για τη συμμετοχή στο μηχανισμό συνεργασίας βάσει του κανονισμού.

Οι υφιστάμενοι κανονισμοί επιτρέπουν στις σλοβενικές αρχές να ανταλλάσσουν πληροφορίες μέσω του μηχανισμού συνεργασίας για συναλλαγές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του μηχανισμού ελέγχου. Ωστόσο, οι σλοβενικές αρχές φαίνεται να μην διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη για τη συλλογή δεδομένων σχετικά με επενδύσεις που δεν ελέγχονται στη Σλοβενία. Κατά συνέπεια, η ικανότητά τους να παρέχουν αυτές τις πληροφορίες στα κράτη μέλη της ΕΕ που υποβάλλουν το αίτημα είναι περιορισμένη.

Το σύστημα ελέγχου της Σλοβενίας επιβάλλει την υποχρεωτική δημοσιοποίηση των επενδύσεων που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, αν και δεν απαιτεί προηγούμενη έγκριση για την εκτέλεση συγκεκριμένης συναλλαγής. Ο μηχανισμός περιλαμβάνει διάφορα σενάρια σχετικά με τις ξένες επενδύσεις, με την επιφύλαξη συγκεκριμένων κριτηρίων. Τα σενάρια αυτά περιλαμβάνουν συγχωνεύσεις και εξαγορές, αγορές γης και ακινήτων, επενδύσεις σε νέους τομείς στη Σλοβενία, καθώς και αλλαγές στην επιχειρηματική εστίαση ή στις προσφορές προϊόντων μιας υφιστάμενης εταιρείας που ανήκει στο εξωτερικό.

Οι σλοβενικές αρχές δεν έχουν αποκαλύψει λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία της διαδικασίας ελέγχου των προσωρινών επενδύσεων. Η θεσμική δομή του μηχανισμού ελέγχου αποτελείται από μια διαδικασία δύο σταδίων: τη μόνιμη επιτροπή κοινοποίησης, η οποία προτείνει μια ενδελεχή αξιολόγηση μιας συγκεκριμένης συναλλαγής, και μια προσωρινή επιτροπή αποτελούμενη από τρία έως δέκα μέλη, η οποία έχει την εξουσία να υποχρεώνει κεντρικές ή τοπικές αρχές, καθώς και ιδιωτικές οντότητες, να παρέχουν πληροφορίες και να προτείνουν μια πορεία δράσης στον υπουργό με σκοπό να λάβει την τελική απόφαση. Οι σλοβενικές αρχές διαθέτουν τη δικαιοδοσία να αξιολογούν, να απαγορεύουν, να επιβάλλουν όρους ή να ανακαλούν επενδύσεις που επηρεάζουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της Σλοβενίας, καθώς και πρωτοβουλίες ή προγράμματα που ενδιαφέρουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η δυνατότητα αυτή δεν είναι βέβαιη εάν η συναλλαγή δεν περιλαμβάνει τέτοια συμφέροντα, ωστόσο είναι πιθανό να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη άλλου κράτους. Ο μηχανισμός συνεργασίας περιλαμβάνει επίσης έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη της Σλοβενίας.

Ο μηχανισμός συνεργασίας στερείται συγκεκριμένων διατάξεων σχετικά με τη χρήση των πληροφοριών που αποκτούν οι σλοβενικές αρχές μέσω του συστήματος. Παρόλα αυτά, τα δεδομένα αυτά θα αξιοποιούνται για τη λήψη αποφάσεων από τις ελεγκτικές αρχές και τον Υπουργό στο πλαίσιο του συνολικού καταλόγου των λόγων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Υποχρεωτική ειδοποίηση απαιτείται όταν μια συναλλαγή οδηγεί στην απόκτηση από αλλοδαπό επενδυτή ποσοστού ιδιοκτησίας ή δικαιωμάτων ψήφου

τουλάχιστον 10% σε σλοβενική οντότητα που δραστηριοποιείται σε ευαίσθητο επιχειρηματικό τομέα που απαριθμείται στο άρθρο 72 παράγραφος 3 του ZIUOOP. Η κοινοποίηση είναι απαραίτητη όταν μια επιχείρηση με ξένες επενδύσεις αναλαμβάνει δραστηριότητες όπως η ίδρυση, η επέκταση, η διαφοροποίηση ή η παραγωγή νέων προϊόντων ή όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στην παραγωγική διαδικασία.

Οι ξένοι επενδυτές αναφέρονται σε νομικά πρόσωπα που ιδρύονται εκτός Σλοβενίας. Η επιτροπή κοινοποίησης εξετάζει την έννοια της πραγματικής ιδιοκτησίας όταν καθορίζει αν μια οντότητα ταξινομείται ως "αλλοδαπή". Ο μηχανισμός επανεξέτασης δεν εφαρμόζεται σε κοινοπραξίες μεταξύ αλλοδαπών και σλοβενικών φυσικών ή νομικών προσώπων που παρέχουν περιουσιακά στοιχεία ή κεφάλαιο σε σλοβενική εταιρεία, αλλά δεν κατέχουν μετοχές. Απαιτείται γνωστοποίηση εάν ένας αλλοδαπός επενδυτής αποκτήσει την ακίνητη περιουσία που είναι απαραίτητη για τη χρήση κρίσιμων υποδομών ή γη και ακίνητα που βρίσκονται κοντά σε τέτοιες υποδομές. Η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων δεν υπόκειται σε απαίτηση κοινοποίησης ούτε σε εξέταση στο πλαίσιο του σλοβενικού μηχανισμού ελέγχου επενδύσεων γενικότερα.

Από τον Ιούνιο του 2022, οι σλοβενικές αρχές διέκοψαν τη χρήση τυποποιημένου εντύπου γνωστοποίησης και χρησιμοποιούν πλέον ένα σύστημα ελέγχου τριών φάσεων για τις καλυπτόμενες συναλλαγές. Η επιτροπή κοινοποίησης είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια αρχικής αξιολόγησης των εισερχόμενων κοινοποιήσεων, τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων και την παροχή εκτίμησης σχετικά με τη σκοπιμότητα διενέργειας συνολικής αξιολόγησης μιας συγκεκριμένης συναλλαγής στον Υπουργό Οικονομικής Ανάπτυξης και Τεχνολογίας. Σε περίπτωση που κατά την αρχική διαδικασία εντοπιστεί οποιοσδήποτε πιθανός κίνδυνος, ο Υπουργός έχει την εξουσία να ορίσει εξειδικευμένη επιτροπή αποτελούμενη από διακριτά μέλη για κάθε μία από τις κοινοποιήσεις. Ο Υπουργός θα πρέπει να λάβει απόφαση σχετικά με το επιτρεπτό, το υπό όρους επιτρεπτό, την απαγόρευση ή την ακύρωση της υπό εξέταση καλυπτόμενης συναλλαγής, με βάση τη σύσταση της ειδικής επιτροπής. Ο νόμος ορίζει μέγιστο χρονικό πλαίσιο δύο μηνών για την

αξιολόγηση μιας καλυπτόμενης συναλλαγής, ωστόσο δεν ορίζει τους συγκεκριμένους χρονικούς περιορισμούς για καθένα από τα τρία στάδια της διαδικασίας. Τα ακριβή χρονοδιαγράμματα της ειδικής επιτροπής εξαρτώνται από την απόφαση του εκάστοτε υπουργού να συστήσει επιτροπή ελέγχου σε ειδική βάση. Το ρυθμιστικό χρονικό πλαίσιο για την επεξεργασία μιας αίτησης άδειας, ανεξάρτητα από το αν κοινοποιείται στο ευρωπαϊκό δίκτυο, περιορίζεται σταθερά σε δύο μήνες κατ' ανώτατο όριο.

Η Σλοβενία δεν έχει αναφέρει κανένα περιστατικό σε άλλα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή της ΕΕ. Η συναλλαγή θα κοινοποιηθεί μόλις υποβληθεί σε όλες τις εσωτερικές διαδικασίες και κριθεί κατάλληλη για υποβολή στον/στους αλλοδαπό/ούς επενδυτή/ές, όπως καθορίζεται από την επιτροπή κοινοποίησης για την εισαγωγή της διαδικασίας επανεξέτασης. Επιπλέον, μεμονωμένες συναλλαγές μπορούν να υπόκεινται σε αυτεπάγγελτη επανεξέταση για περίοδο έως και πέντε ετών μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης.

Η διαδικασία προεπιλογής που διεξάγεται από την Επιτροπή Κοινοποίησης για τον εντοπισμό πιθανών κινδύνων και την εισήγηση περαιτέρω εξέτασης συγκεκριμένων συναλλαγών στον Υπουργό Οικονομικής Ανάπτυξης και Τεχνολογίας διέπεται από τα κριτήρια που περιγράφονται στο άρθρο 72 της ZIUOPE. Εάν οι δραστηριότητες της εταιρείας/επιχείρησης-στόχου καλύπτονται από τις διατάξεις του άρθρου 72 παράγραφος 3 της ZIUOPE, αυτό υποδηλώνει ότι η περίπτωση θεωρείται "επιλέξιμη". Εάν μια υπόθεση δεν πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας, η Επιτροπή Κοινοποίησης σταματά τη διαδικασία προελέγχου και αποφασίζει ότι η υπόθεση δεν απαιτεί υποχρέωση κοινοποίησης. Η Επιτροπή Γνωστοποίησης θα αξιολογήσει κατά πόσον ο αλλοδαπός επενδυτής πληροί τα κριτήρια που περιγράφονται στο άρθρο 72 παράγραφος 4 για να καθορίσει αν είναι επιλέξιμος.

Οι συναλλαγές που θεωρούνται επικίνδυνες και έχουν εντοπιστεί ως σχεδιαζόμενες ή επικείμενες μπορεί να υπόκεινται σε τρεις διαφορετικές επίσημες αντιδράσεις: έγκριση, επιβολή όρων, απαγόρευση. Οι εν λόγω αντιδράσεις περιγράφονται στο άρθρο 74 παράγραφος 1 του ZIUOPE.

12. Ισπανία

Η Ισπανία ενημέρωσε επίσημα την Επιτροπή της ΕΕ σχετικά με τέσσερα διαφορετικά νομικά της πλαίσια που αναφέρονται ως "μηχανισμοί ελέγχου των επενδύσεων" σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 7 του κανονισμού της ΕΕ. Αυτά περιλαμβάνουν: Ένα μηχανισμό ελέγχου επενδύσεων που οργανώθηκε βάσει του νόμου 19/2003, σχετικά με το νομικό σύστημα για τις μεταφορές κεφαλαίων και τις οικονομικές συναλλαγές με το εξωτερικό και του βασιλικού διατάγματος 664/1999 για τις ξένες επενδύσεις. Οι κανόνες αυτοί περιέχουν επίσης το γενικό νομικό πλαίσιο για τις ξένες επενδύσεις στην Ισπανία. Ο μηχανισμός ελέγχου βάσει των ως άνω νόμων απαιτούν προηγούμενη άδεια για ορισμένες συναλλαγές στον αμυντικό τομέα, στον τομέα των όπλων και εκρηκτικών για μη στρατιωτική χρήση και για συναλλαγές που εγείρουν ανησυχίες σχετικά με την ισπανική δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια τάξη που σχετίζονται με συγκεκριμένους τομείς. Ένας δεύτερος μηχανισμός δημιουργείται στο πλαίσιο των απαιτήσεων αδειοδότησης για τους παρόχους υπηρεσιών οπτικοακουστικής μετάδοσης (ραδιοφωνίας ή τηλεόρασης) και των σχετικών περιορισμών, σύμφωνα με τους οποίους επενδυτές από τρίτες χώρες εκτός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου μπορούν να κατέχουν συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο ενός εθνικού κατόχου άδειας. Ο μηχανισμός θεσπίζεται στο άρθρο 25 του νόμου 7/2010 - Γενικός νόμος για την οπτικοακουστική επικοινωνία. Η Ισπανία έχει την εξουσία να ελέγχει συγκεκριμένες συμφωνίες που αφορούν εταιρείες της ισπανικής ενεργειακής βιομηχανίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ανησυχίες για την ασφάλεια του εφοδιασμού που περιγράφονται στο νόμο 3/2013. Η Ισπανία έχει επίσης ενημερώσει σχετικά με την εφαρμογή του νόμου 9/2014 για τις τηλεπικοινωνίες, όπως απαιτείται από το άρθρο 3 παράγραφος 7 του κανονισμού της ΕΕ.

Το άρθρο 1.2 του ΠΔ 664/1999 διέπει την αλληλεπίδραση μεταξύ διαφορετικών νομικών πλαισίων, διασφαλίζοντας ότι δεν επηρεάζεται η τομεακή νομοθεσία. Η γενική διαδικασία ελέγχου δεν χρησιμοποιείται επανειλημμένα για την αντιμετώπιση των ίδιων κινδύνων μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών για μια συγκεκριμένη τομεακή πράξη. Ο μηχανισμός οριζόντιας επανεξέτασης χρησιμοποιείται ως τελικό μέτρο για να διασφαλιστεί ότι η εξουσία των

τομεακών ρυθμιστικών αρχών ή των ανεξάρτητων οργανισμών δεν τίθεται ποτέ σε κίνδυνο.

Το Υπουργείο Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου της Ισπανίας έχει οριστεί ως το σημείο επαφής για τις ανταλλαγές στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας της ΕΕ. Το Συμβούλιο Ξένων Επενδύσεων, γνωστό και ως Junta de Inversiones Exteriores, είναι υπεύθυνο για την εποπτεία της πλειονότητας των καθηκόντων που σχετίζονται με τον μηχανισμό συνεργασίας που περιγράφεται στον κανονισμό της ΕΕ. Οι αιτήσεις παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού κατανέμονται στους διαχειριστές υποθέσεων του Υπουργείου Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου και του Υπουργείου Άμυνας για αξιολόγηση. Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας του, η Ισπανία συγκαταλέγεται μεταξύ των πέντε πιο αφοσιωμένων συμμετεχόντων στον μηχανισμό συνεργασίας βάσει του κανονισμού της ΕΕ.

Σύμφωνα με το άρθρο 7 του νόμου 19/2003, το Υπουργικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να σταματήσει προσωρινά το καθεστώς απελευθέρωσης για συγκεκριμένες συναλλαγές που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη δημόσια εξουσία, την εθνική άμυνα ή δραστηριότητες που έχουν τη δυνατότητα να διαταράξουν τη δημόσια τάξη, την ασφάλεια και τη δημόσια υγεία. Η προηγούμενη έγκριση από το Υπουργικό Συμβούλιο είναι απαραίτητη για επενδύσεις σε συγκεκριμένους κλάδους που είναι εισηγμένοι στο χρηματιστήριο, καθώς και για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτές με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Οι εξαγορές που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7α του νόμου 19/2003 μπορούν να χορηγηθούν μέσω απλουστευμένης διαδικασίας, η οποία απαιτεί μόνο προηγούμενη έγκριση από τον Γενικό Διευθυντή Διεθνούς Εμπορίου και Επενδύσεων.

Οι ισπανικές αρχές μόλις άρχισαν να δημοσιεύουν ενοποιημένα στοιχεία σχετικά με την εκτέλεση της διαδικασίας ελέγχου της χώρας, αποκαλύπτοντας μια αξιοσημείωτη αύξηση του αριθμού των συναλλαγών που απαιτούν εξέταση από τον Μάρτιο του 2020. Τόσο το 2020 όσο και το 2021, δεν υπήρξαν περιπτώσεις απαγορευμένων αγορών και η χρήση μέτρων ήταν σπάνια. Η έκταση των διαθέσιμων πληροφοριών είναι περιορισμένη, καθώς οι αποφάσεις

που λαμβάνονται μέσω της απλουστευμένης προσέγγισης δεν δημοσιοποιούνται με συνέπεια.

Οι ισπανικές αρχές έχουν εφαρμόσει μια διαδικασία ελέγχου για τις άμεσες ξένες επενδύσεις, η οποία εποπτεύεται είτε από το Υπουργείο Άμυνας είτε από το Υπουργείο Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου. Το Υπουργείο Άμυνας λειτουργεί ειδικό γραφείο υποδοχής για τη διαχείριση των αιτήσεων για άδεια, ενώ το Υπουργείο Βιομηχανίας, Τουρισμού και Εμπορίου διαθέτει τη δική του Γενική Διεύθυνση Διεθνούς Εμπορίου και Επενδύσεων. Ο διυπουργικός φορέας που είναι γνωστός ως JINVEX συντάσσει εσωτερική έκθεση για κάθε συναλλαγή, ανεξάρτητα από τον τομέα που αφορά. Κάθε υπουργική υπηρεσία που συμμετέχει στο συμβούλιο παρέχει αξιολόγηση για όλα τα επίσημα αιτήματα και τις διαβουλεύσεις. Μέχρι στιγμής δεν έχει κινηθεί καμία διαδικασία επιβολής κυρώσεων.

Δεν υπάρχουν στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι οι ισπανικές αρχές διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρογνωμοσύνη για να αξιολογήσουν, να περιορίσουν, να επιβάλουν μέτρα ή να τερματίσουν μια επένδυση εάν αναμένεται να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη άλλου κράτους-μέλους της ΕΕ ή έργα ή προγράμματα με σημασία για την ΕΕ. Οι ισπανικές αρχές δικαιολογούνται να λαμβάνουν μέτρα σχετικά με τις επενδύσεις μόνο εάν αυτές συνιστούν απειλή για την εθνική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τη δημόσια τάξη στην Ισπανία.

Το υφιστάμενο σύστημα ελέγχου των επενδύσεων περιορίζεται σε "αλλοδαπούς ιδιώτες" που κατέχουν πάνω από το 25% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου στην εταιρεία-στόχο ή ασκούν άμεση ή έμμεση επιρροή σε αυτήν. Επιπλέον, εφαρμόζεται σε συναλλαγές εντός περιορισμένου φάσματος τομέων που έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στην ισπανική ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια υγεία.

Ο μηχανισμός ελέγχου των επενδύσεων, όπως προβλέπεται από το νόμο 19/2003, ενεργοποιείται όταν μια συναλλαγή οδηγεί στην απόκτηση από αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο του 10% ή περισσότερο των μετοχών μιας ισπανικής επιχείρησης ή όταν ένας αλλοδαπός επενδυτής συμβάλλει

σημαντικά στη διαχείριση ή τον έλεγχο μιας ισπανικής επιχείρησης. Οι συναλλαγές που πληρούν τα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 7α του νόμου 19/2003, με αξία μεταξύ 1 εκατ. ευρώ και 5 εκατ. ευρώ, ή εκείνες που ήταν ήδη σε εξέλιξη με σταθερή, διευκρινισμένη ή προσδιορίσιμη τιμή πριν από την έναρξη ισχύος του άρθρου 7α τον Μάρτιο του 2020, θα διεκπεραιώνονται με τη μεταβατική απλουστευμένη διαδικασία.

Η διαδικασία ελέγχου των επενδύσεων ενεργοποιείται όταν ένας ξένος επενδυτής υποχρεούται να ζητήσει προηγούμενη εκκαθάριση, ή εάν ο επενδυτής δεν αναφέρει τη συναλλαγή, ενεργοποιείται αυτεπαγγέλτως. Οι ισπανικές αρχές έχουν καθιερώσει μια αρχική διαδικασία διαβούλευσης, η οποία θα μεταβεί σε επίσημη διαδικασία μετά την έγκριση του σχεδίου βασιλικού διατάγματος. Η αίτηση έγκρισης πρέπει να περιλαμβάνει μια ακριβή συλλογή γεγονότων που να περιλαμβάνει όλα τα κριτήρια που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 του κανονισμού. Η διαδικασία επανεξέτασης πραγματοποιείται σε μία μόνο φάση, η οποία μπορεί να διαρκέσει το πολύ έξι μήνες. Η πάροδος του χρόνου μπορεί να διακοπεί εάν οι αρχές ζητήσουν περαιτέρω πληροφορίες από οποιαδήποτε πλευρά ή εάν απαιτούνται τεχνικές/εσωτερικές εκθέσεις από άλλους δημόσιους φορείς.

Η απλουστευμένη διαδικασία έχει πιο συνοπτικό χρονοδιάγραμμα: οι εγκρίσεις από τον Γενικό Διευθυντή Διεθνούς Εμπορίου και Επενδύσεων πρέπει να χορηγούνται εντός περιόδου 30 ημερών. Οι ισπανικές αρχές ενημερώνουν αμέσως τον Μηχανισμό Συνεργασίας για μια συναλλαγή που υπόκειται στον νόμο 19/2003, αμέσως μετά την επίσημη υποβολή αίτησης έγκρισης από τον επενδυτή.

13. Σουηδία

Η Σουηδία δεν έχει ακόμη εφαρμόσει ένα σύστημα ελέγχου των επενδύσεων ούτε έχει ενημερώσει επίσημα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με αυτό. Ωστόσο, οι σουηδικές αρχές προσπαθούν ενεργά να δημιουργήσουν έναν μηχανισμό ελέγχου. Η σουηδική κυβέρνηση έχει δημιουργήσει ένα εθνικό σημείο επαφής για τη διευκόλυνση του μηχανισμού συνεργασίας που περιγράφεται στον κανονισμό και έχει εφαρμόσει νόμους που περιγράφουν τη

συμμετοχή της στο μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ. Η Υπηρεσία Επιθεώρησης Στρατηγικών Προϊόντων (ISP) ορίστηκε ως το επίσημο σημείο επαφής της Σουηδίας σύμφωνα με τον κανονισμό. Η ISP έχει τη δυνατότητα να αποκτά πληροφορίες από άλλες αρχές μέσω της υποχρέωσης συνεργασίας, η οποία συνεπάγεται ότι μια αρχή μοιράζεται πληροφορίες κατόπιν αιτήματος μιας άλλης αρχής, εφόσον αυτές δεν είναι διαβαθμισμένες. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται κατά τη συλλογή πληροφοριών προστατεύονται από τον νόμο περί πρόσβασης του κοινού σε πληροφορίες και απορρήτου.

Τον Αύγουστο του 2019, η σουηδική κυβέρνηση κίνησε μια κυβερνητική έρευνα για τις άμεσες ξένες επενδύσεις, προκειμένου να προτείνει ένα πλαίσιο για τον έλεγχο. Τον Νοέμβριο του 2021, η σουηδική επιτροπή για τις ΑΞΕ υπέβαλε την τελική της έκθεση για να προτείνει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να σχεδιαστεί ένας σουηδικός μηχανισμός ελέγχου των ΑΞΕ σε προστατευόμενες περιοχές. Τον Μάιο του 2022, ο σουηδός υπουργός Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων δήλωσε ότι η σουηδική κυβέρνηση ετοιμάζει επί του παρόντος κυβερνητικό νομοσχέδιο για το θέμα αυτό, το οποίο θα εισαχθεί στο σουηδικό κοινοβούλιο.

3.4 Συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών στο επίπεδο της ΕΕ για τον έλεγχο των ΑΞΕ- κύριοι τομείς ΑΞΕ

²⁶Η συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών και της ΕΕ στο πλαίσιο του κανονισμού 2019/452 αποτελεί κρίσιμη πρόοδο στη διακυβέρνηση των άμεσων ξένων επενδύσεων. Η δομή του κανονισμού δημιουργεί ένα ισχυρό θεμέλιο για τη συνεργασία, αναγνωρίζοντας τα κοινά συμφέροντα και την αλληλεξάρτηση των κρατών-μελών της ΕΕ ως απάντηση στα παγκόσμια οικονομικά ζητήματα. Παρά την παρουσία εμποδίων, η αφοσίωση στη συνεχή συζήτηση, προσαρμογή και ευθυγράμμιση καταδεικνύει μια προληπτική νοοτροπία. Ενισχύοντας τη στρατηγική της για τον έλεγχο των ΑΞΕ, η ΕΕ θα βασιστεί σε μεγάλο βαθμό στους μηχανισμούς συνεργασίας για τη δημιουργία ενός πιο

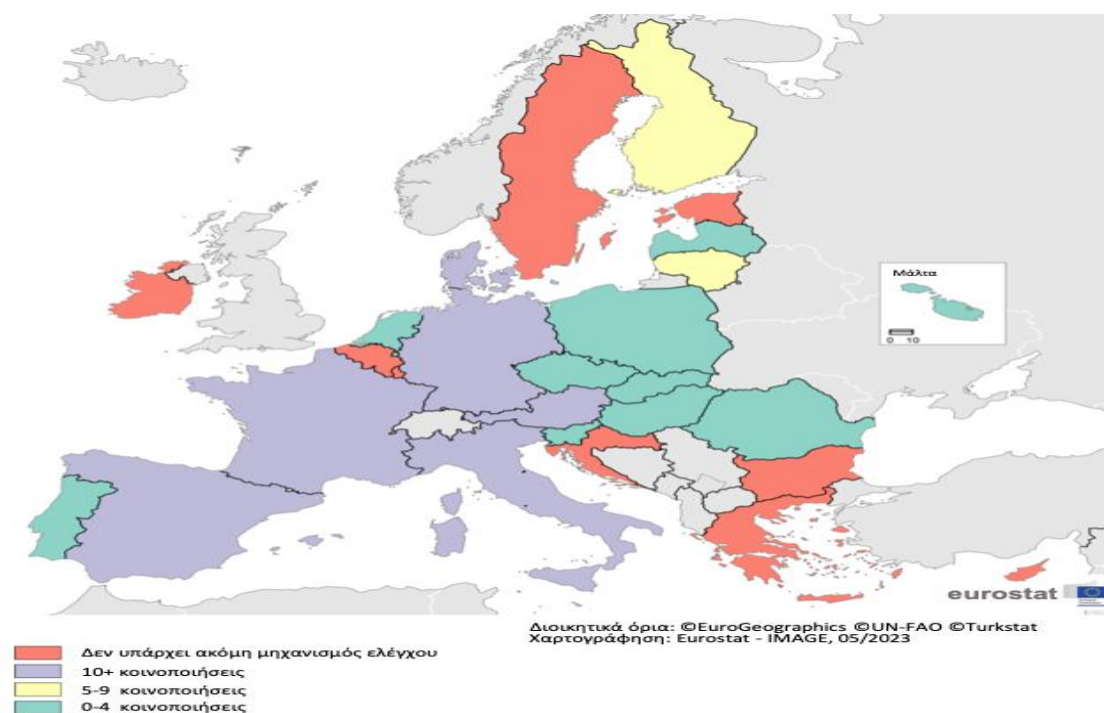
²⁶ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: ΤΡΙΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΞΕ, ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 19.10.2023

ασφαλούς και ανθεκτικού οικονομικού περιβάλλοντος. Αυτό θα επιτευχθεί διατηρώντας τόσο την εθνική κυριαρχία όσο και τη συλλογική ισχύ.

Τα ακόλουθα στοιχεία περιλαμβάνονται στην έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις ΑΞΕ του 2022:

Το 2022, υποβλήθηκαν συνολικά 423 κοινοποιήσεις βάσει του άρθρου 6 του κανονισμού ΑΞΕ από 17 κράτη-μέλη, αριθμός αυξημένος σε σύγκριση με τα 13 κράτη-μέλη που υπέβαλαν κοινοποιήσεις το 2021. Περισσότερο από το 90% αυτών των κοινοποιήσεων αποδόθηκε σε έξι κράτη μέλη: Αυστρία, Δανία, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία και Ισπανία. Οι συναλλαγές που ανακοινώθηκαν είχαν σημαντικές διαφορές όσον αφορά τους κλάδους της εταιρείας-στόχου, την αξία της συναλλαγής και την προέλευση των τελικών επενδυτών, μεταξύ άλλων κριτηρίων. Ο χάρτης που εμφανίζεται παρακάτω απεικονίζει την ποσότητα των κοινοποιήσεων που ελήφθησαν μέσω του μηχανισμού συνεργασίας της ΕΕ για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων. Το 2022, από τα δεκαοκτώ κράτη μέλη που διέθεταν εθνικό μηχανισμό ελέγχου (πλέον 22), δέκα κράτη-μέλη

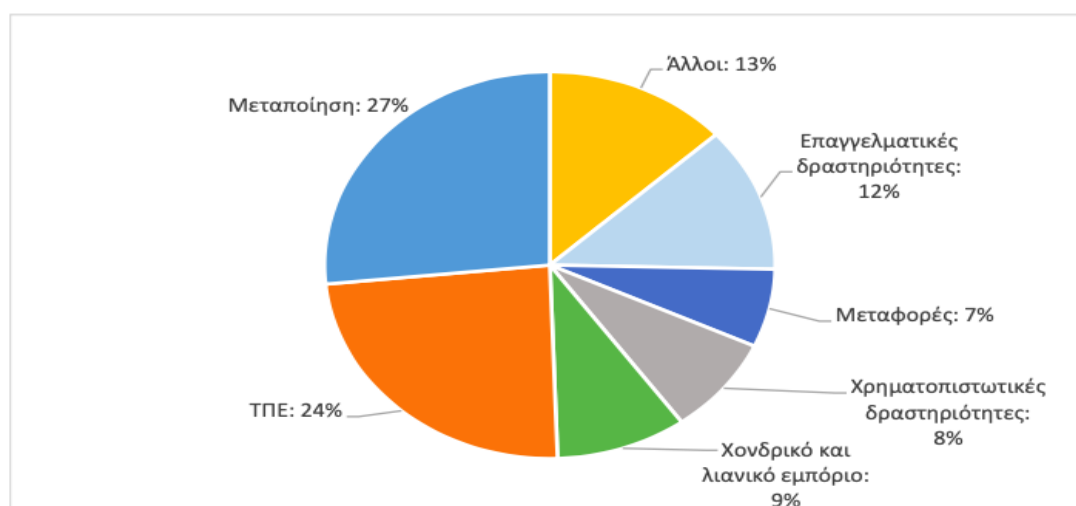

υπέβαλαν 0-4 κοινοποιήσεις, δύο υπέβαλαν 5-9 κοινοποιήσεις και έξι υπέβαλαν περισσότερες από 10 κοινοποιήσεις.

Κύριοι τομείς άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά την αρχική φάση

Το 2022, οι τομείς της μεταποίησης, των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ), των επαγγελματικών δραστηριοτήτων και του χονδρικού και λιανικού εμπορίου παρουσίασαν τον μεγαλύτερο όγκο συναλλαγών, αντικατοπτρίζοντας το πρότυπο που παρατηρήθηκε το 2021. Οι δύο αρχικοί τομείς παρέμειναν αμετάβλητοι σε σχέση με εκείνους που προσδιορίστηκαν στη δεύτερη ετήσια έκθεση, αν και με διαφορετική σειρά. Ο τομέας των επαγγελματικών δραστηριοτήτων κατέλαβε την τρίτη θέση, έχοντας εκτοπίσει τον τομέα των χρηματοπιστωτικών δραστηριοτήτων, και στη συνέχεια ακολούθησε ο τομέας του χονδρικού και λιανικού εμπορίου.

Κύριοι στοχευόμενοι τομείς συνολικά το 2022

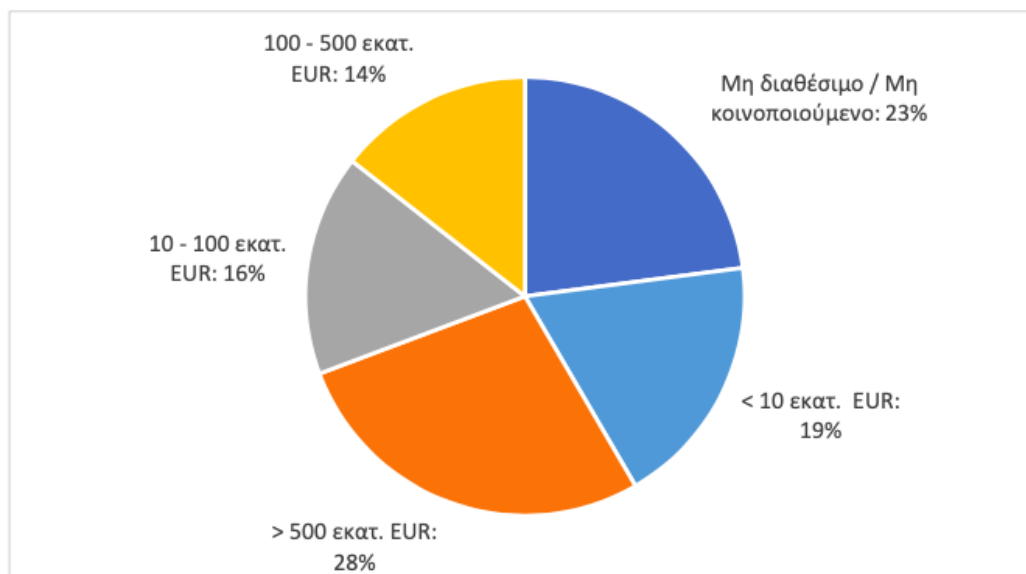

Πηγή: Κοινοποιήσεις των κρατών μελών

Μέση αξία των ΑΞΕ στην ΕΕ

Όσον αφορά την αξία των συναλλαγών, σχεδόν οι μισές (49%) είχαν αξία κάτω των 500 εκατ. ευρώ (έναντι 62% στην προηγούμενη έκθεση). Στην τρέχουσα έκθεση, το 42% των συναλλαγών είχε αξία 100 εκατ. ευρώ ή μεγαλύτερη, η οποία είναι χαμηλότερη από το 55% που αναφέρθηκε στην προηγούμενη έκδοση.

Αντίστοιχη αξία ανά κοινοποιηθείσα συναλλαγή ΑΞΕ το 2022

Πηγή: Κοινοποιήσεις των κρατών μελών

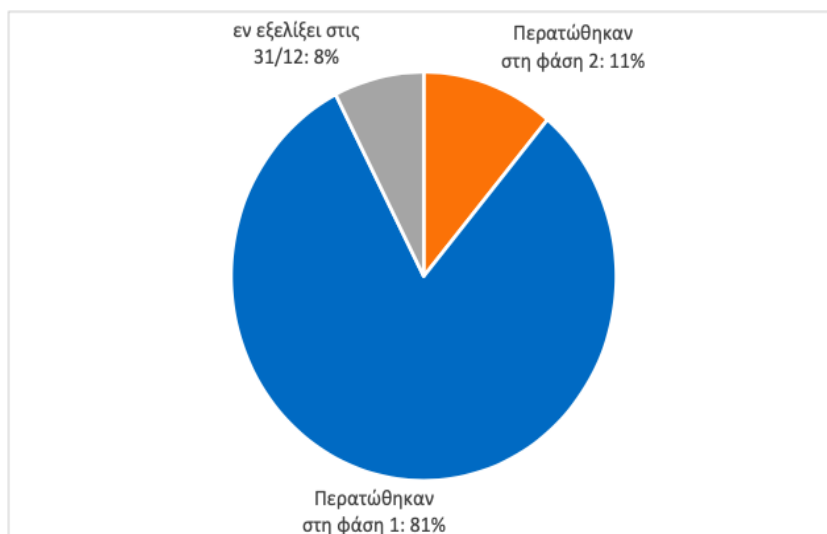
Οι συναλλαγές που έχουν δημοσιοποιηθεί καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα αξιών, που κυμαίνονται από 1 έως περίπου 25 δισεκατομμύρια ευρώ, που αντιπροσωπεύουν τη μεγαλύτερη αξία.

Αποτελεσματικότητα και ταχύτητα στην επίλυση υποθέσεων άμεσων ξένων επενδύσεων

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αξιολογεί τις συναλλαγές ΑΞΕ που έχουν αναφερθεί από τα κράτη-μέλη σύμφωνα με τον κανονισμό, ο οποίος αποτελείται από δύο πιθανές φάσεις.

Όλες οι κοινοποιηθείσες συναλλαγές αξιολογούνται στο πλαίσιο της φάσης 1, ενώ μόνο περιορισμένος αριθμός συναλλαγών προχωρούν στη φάση 2. Η φάση 2 περιλαμβάνει τη διεξαγωγή ενδελεχούς αξιολόγησης των υποθέσεων που έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε πολλά κράτη-μέλη ή αποτελούν κίνδυνο για έργα ή προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορεί να γνωμοδοτήσει οριστικά για τα θέματα της Φάσης 2.

Διάγραμμα 10 — Υποθέσεις που περατώθηκαν κατά τη φάση 1 και τη φάση 2 και υποθέσεις εν εξελίξει

Πηγή: Κοινοποιήσεις των κρατών μελών

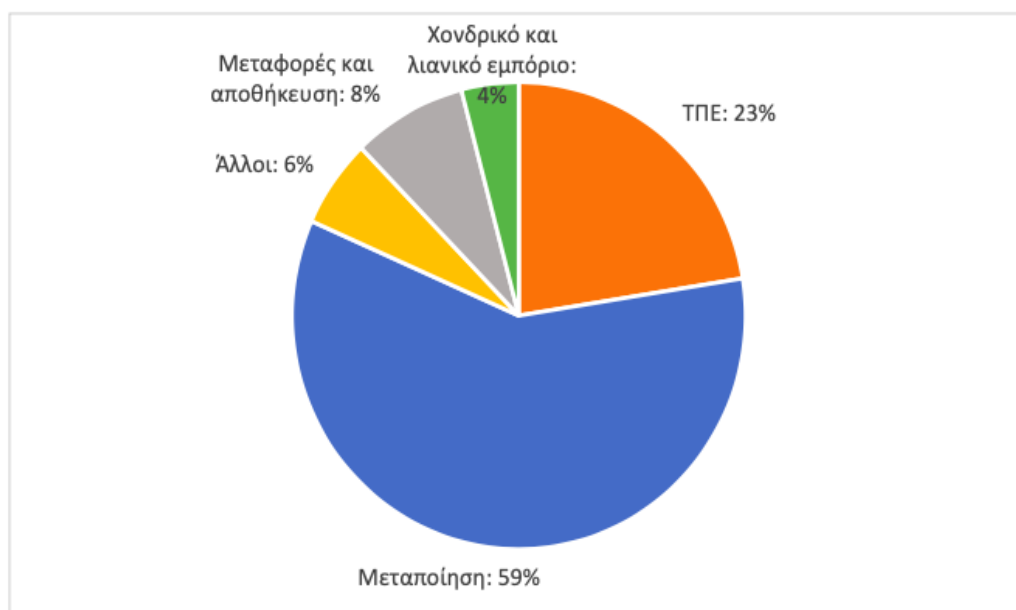
Από τις 423 περιπτώσεις που αναφέρθηκαν το 2022 μέσω του μηχανισμού συνεργασίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέλυσε το 81% αυτών στη φάση 1. Το 11% των περιπτώσεων προχώρησε στη φάση 2, με αποτέλεσμα να ζητηθούν περαιτέρω πληροφορίες από το κοινοποιούν κράτος-μέλος. Κατά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της έκθεσης του Ελεγκτικού Συνεδρίου (μέρος της οποίας παρατίθεται στο παρόν κεφάλαιο), το 8% των υποθέσεων αυτών ήταν ακόμη ενεργές, δηλαδή δεν είχαν ακόμη ολοκληρωθεί στη φάση 1 ή 2.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητά πρόσθετες πληροφορίες στη φάση 2 μιας συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένων λεπτομερειών σχετικά με τα προϊόντα, τις υπηρεσίες, τους πελάτες, τους προμηθευτές, τα μερίδια αγοράς, την επιρροή των επενδυτών, το χαρτοφυλάκιο πνευματικής ιδιοκτησίας, τις προσπάθειες έρευνας και ανάπτυξης και άλλα σχετικά χαρακτηριστικά. Σκοπός είναι να αξιολογηθεί η σημασία της εταιρείας-στόχου και οι δυνητικοί κίνδυνοι που συνδέονται με την επένδυση, εξασφαλίζοντας μια ακριβέστερη εκτίμηση των δυνητικών κινδύνων της εταιρείας.

Κύριοι τομείς άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατά τη φάση 2.

Οι πρωταρχικοί κλάδοι που αποτέλεσαν στόχο για τον έλεγχο της φάσης 2 περιλάμβαναν τη μεταποίηση και την τεχνολογία πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ). Η μεταποίηση και οι ΤΠΕ αποτέλεσαν το 82% όλων των περιπτώσεων της φάσης 2. Ο τομέας της μεταποίησης σημείωσε σημαντική άνοδο, από 44% το 2021 (όπως αναφέρθηκε προηγουμένως) σε 59% το 2022. Σε αντίθεση με το 2021, η Επιτροπή ασκεί πλέον μεγαλύτερο έλεγχο στον τομέα των μεταφορών και της αποθήκευσης, ο οποίος ξεπέρασε τις χρηματοπιστωτικές δραστηριότητες και κατατάσσεται επί του παρόντος στην τρίτη θέση όσον αφορά την προτεραιότητα εξέτασης. Το χονδρικό και λιανικό εμπόριο ακολουθεί με μικρή διαφορά. Η κατηγορία "Άλλα" περιλαμβάνει διάφορους τομείς που αντιπροσωπεύουν λιγότερο από το 4% του συνολικού αριθμού των περιστατικών.

Βασικοί στοχευόμενοι τομείς της φάσης 2 στις υποθέσεις του 2022

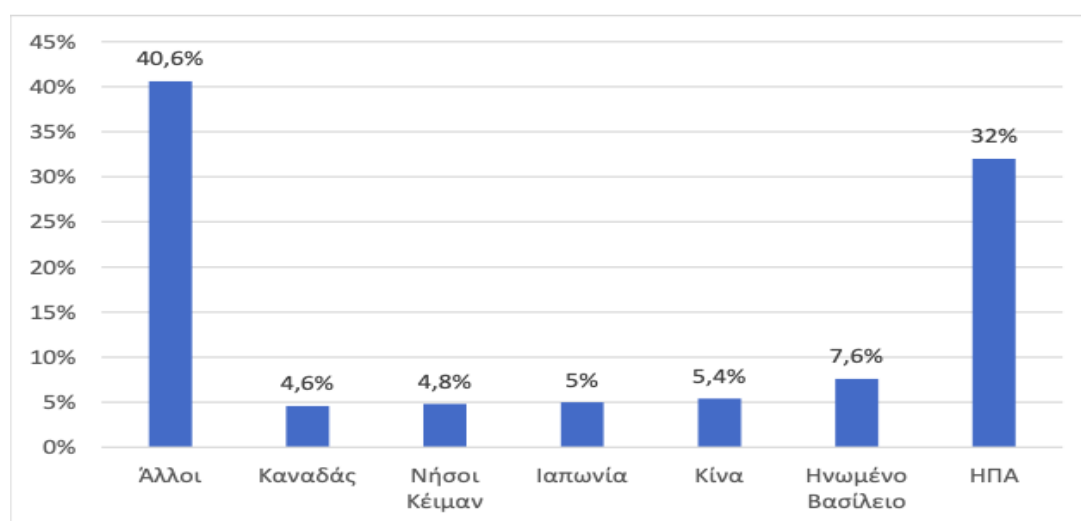
Το έτος 2022, υπήρχαν συνολικά 11 κράτη-μέλη που ήταν υπεύθυνα για 56 περιπτώσεις της φάσης 2. Στις υποθέσεις της φάσης 2, τα κράτη-μέλη χρειάστηκαν κατά μέσο όρο 24 ημερολογιακές ημέρες για να παραδώσουν τις ζητούμενες πληροφορίες, σε σύγκριση με 22 ημερολογιακές ημέρες στην πρώτη έκθεση. Η διάρκεια κυμαινόταν από 1 έως 126 ημέρες, ενώ στην πρώτη

έκθεση κυμαινόταν από 3 έως 101 ημερολογιακές ημέρες. Ο κανονισμός ΑΞΕ δεν ορίζει συγκεκριμένες προθεσμίες για την αντίδραση των κρατών-μελών, αλλά οι προθεσμίες που ορίζονται στον κανονισμό αναστέλλονται μέχρι να παραληφθούν όλες οι απαραίτητες πληροφορίες.

Χώρες προέλευσης επενδυτών

Από τις 423 περιπτώσεις που αναφέρθηκαν το 2022, οι κύριες χώρες προέλευσης ήταν οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Κίνα, η Ιαπωνία, οι Νήσοι Κέιμαν και ο Καναδάς. Σε σύγκριση με το 2021, το ποσοστό των τελικών επενδυτών από τις ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο μειώθηκε από 40% σε 32% και από 10% σε 7,6%, αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό των επενδυτών που προέρχονται από την Κίνα παρουσίασε μείωση από 7% σε 5,4%. Το ποσοστό των Ιαπώνων επενδυτών αυξήθηκε από 3% το 2021 σε 5% το 2022. Το 2021, το ποσοστό των περιπτώσεων που αναφέρθηκαν από άλλα κράτη εκτός των έξι κορυφαίων ήταν μόλις 29%. Ωστόσο, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε σε σχεδόν 40% κατά την τρέχουσα περίοδο. Αυτό σηματοδοτεί σημαντική αύξηση στη διεύρυνση της πηγής των τελικών επενδυτών. Αυτό προκύπτει από τα στοιχεία που δείχνουν ότι το 2022, οι τελικοί επενδυτές προέρχονταν από 52 διαφορετικά έθνη, σε σύγκριση με 43 το 2021.

Προέλευση των τελικών επενδυτών στις υποθέσεις του 2022

Πρόσθετες διαπιστώσεις

Το 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διενήργησε αυτεπάγγελτους ελέγχους των συναλλαγών άμεσων ξένων επενδύσεων που είχαν αναφερθεί από τα κράτη-μέλη σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 του κανονισμού. Η Επιτροπή έχει την αρμοδιότητα να διατυπώνει γνώμες σχετικά με τις συναλλαγές ΑΞΕ που έχουν αναφερθεί από τα κράτη-μέλη. Ωστόσο, οι γνωμοδοτήσεις αυτές είναι εμπιστευτικές και εφαρμόζονται σε λιγότερο από το 3% όλων των αναφερόμενων περιπτώσεων. Τα συμπεράσματα της Επιτροπής μπορούν επίσης να συνεπάγονται την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών με το κράτος-μέλος που διενεργεί τον έλεγχο και να προτείνει πιθανά μέτρα για τον περιορισμό των κινδύνων που εντοπίστηκαν.

Τα κράτη-μέλη συμμετέχουν ενεργά στον μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ παρέχοντας παρατηρήσεις στα κοινοποιούντα κράτη-μέλη. Τα βασικά ευρήματα που προκύπτουν από την προηγούμενη έκθεση της Επιτροπής το 2021 δείχνουν ότι ο μηχανισμός συνεργασίας της ΕΕ διαχειρίζεται αποτελεσματικά τις υποθέσεις, με το 81% αυτών να επιλύεται στη φάση 1 και λιγότερο από το 3% των υποθέσεων να οδηγούν σε γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Υπάρχει μια συνεχιζόμενη τάση προς την κατεύθυνση της αυξημένης διαφοροποίησης του ελέγχου μεταξύ των κρατών-μελών, με ορισμένα κράτη μέλη να συνεισφέρουν μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων.

Επιπλέον, ο χρόνος που απαιτείται από τα κράτη-μέλη για να απαντήσουν σε αίτημα της Επιτροπής για πρόσθετες πληροφορίες οδηγεί σε αξιοσημείωτη διαφορά στη διάρκεια των υποθέσεων που εισέρχονται στη φάση 2 σε σχέση με την φάση 1, ενώ οι πρωταρχικοί τομείς ενδιαφέροντος των ξένων επενδυτών υπέστησαν ορισμένες αλλαγές, με τη μεταποίηση να καταλαμβάνει σήμερα την πρώτη θέση και τις επαγγελματικές δραστηριότητες να κατατάσσονται στην τρίτη θέση. Παρ' όλα αυτά, το έτος 2022, ένας μεγαλύτερος αριθμός υπο-τομέων στην κατηγορία της μεταποίησης αποτέλεσε στόχο των άμεσων ξένων επενδύσεων.

Επιπλέον, οι χώρες που εμπλέκονταν σε περιπτώσεις που κοινοποιήθηκαν βάσει του κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των ΗΠΑ, του Ηνωμένου

Βασιλείου, της Κίνας, της Ιαπωνίας, των Νήσων Κέιμαν και του Καναδά, διατήρησαν μια μάλλον σταθερή παρουσία όσον αφορά την προέλευση του τελικού επενδυτή. Το 2022, ο αριθμός των επενδυτών από διάφορα έθνη ανήλθε σε 52, σε σύγκριση με 43 το 2021, γεγονός που υποδηλώνει ότι η ΕΕ έχει γίνει πιο δεκτική σε επενδυτές από ένα ευρύτερο φάσμα χωρών.

Τον Απρίλιο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρείχε οδηγίες στα κράτη-μέλη σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις που προέρχονται από τη Ρωσία και τη Λευκορωσία. Σκοπός αυτών των κατευθυντήριων γραμμών είναι να τονιστεί η ανάγκη προσεκτικού ελέγχου των επενδύσεων σε βασικά περιουσιακά στοιχεία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από επιχειρήσεις ή άτομα που συνδέονται με τις κυβερνήσεις της Ρωσίας ή της Λευκορωσίας.

Το 2022, δεν υπήρξαν περιπτώσεις μη εξουσιοδοτημένης αποκάλυψης ή διάδοσης πληροφοριών σχετικά με κοινοποιήσεις, γνωμοδοτήσεις ή άλλες ενέργειες που υλοποιήθηκαν σύμφωνα με τον κανονισμό για τις ΑΞΕ. Η διασφάλιση της κατάλληλης διαχείρισης και διαφύλαξης όλων των δεδομένων που παρέχονται για τους σκοπούς που περιγράφονται στα άρθρα 6, 7 και 8 του κανονισμού είναι ουσιαστικής σημασίας για τη δημιουργία της απαιτούμενης εμπιστοσύνης μεταξύ όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

Τέλος, τον Οκτώβριο του 2022, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε μια μελέτη σχετικά με τον μηχανισμό συνεργασίας για τις ΑΞΕ με στόχο την αξιολόγηση της σχέσης μεταξύ των ελέγχων που διενεργούνται από τις εθνικές αρχές και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η μελέτη παρείχε πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με την ανάγκη αναθεώρησης του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ το 2023, λαμβάνοντας υπόψη τις γνώσεις που αποκτήθηκαν από την εφαρμογή της νομοθεσίας. Από τον Οκτώβριο του 2020 και μετά, η Επιτροπή και τα κράτη-μέλη εξέτασαν πάνω από 1.000 συμφωνίες άμεσων ξένων επενδύσεων. Η δημόσια διαβούλευση ξεκίνησε στις 14 Ιουνίου 2023 και ολοκληρώθηκε εντός μηνός. Η Επιτροπή αξιολόγησε επί του παρόντος το υφιστάμενο πλαίσιο και **πρότεινε τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ στις 24 Ιανουαρίου του 2024.**

3.5 Δραστηριότητες ελέγχου των ΑΞΕ απο τα κράτη-μέλη - Δικαιώματα και Αρμοδιότητες που εισάγει ο Κανονισμός

²⁷Ο κανονισμός θεσπίζει μηχανισμό συνεργασίας για την εποπτεία των άμεσων ξένων επενδύσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ωστόσο, τα κράτη-μέλη στα οποία πραγματοποιείται η επένδυση έχουν την εξουσία να καθορίζουν εάν οι επενδύσεις πρέπει να ρυθμίζονται, να εγκρίνονται και να υπόκεινται σε ορισμένους όρους ή περιορισμούς. Το παρόν κεφάλαιο βασίζεται σε στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη-μέλη σχετικά με τις περιπτώσεις που ρυθμίστηκαν και παρακολουθήθηκαν βάσει της αντίστοιχης νομοθεσίας και των συστημάτων ελέγχου τους κατά τα έτη 2022 και 2023.

3.5.1 Ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το 2022

Το 2021, λήφθηκε σημαντικός αριθμός αιτήσεων αδειοδότησης σε εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού, το οποίο διέπει την υποχρέωσή τους να υποβάλλουν εκθέσεις, τα κράτη-μέλη υπέβαλαν συνολικά 1.563 αιτήσεις αδειών και υποθέσεις αυτεπάγγελτης εξέτασης το 2021.

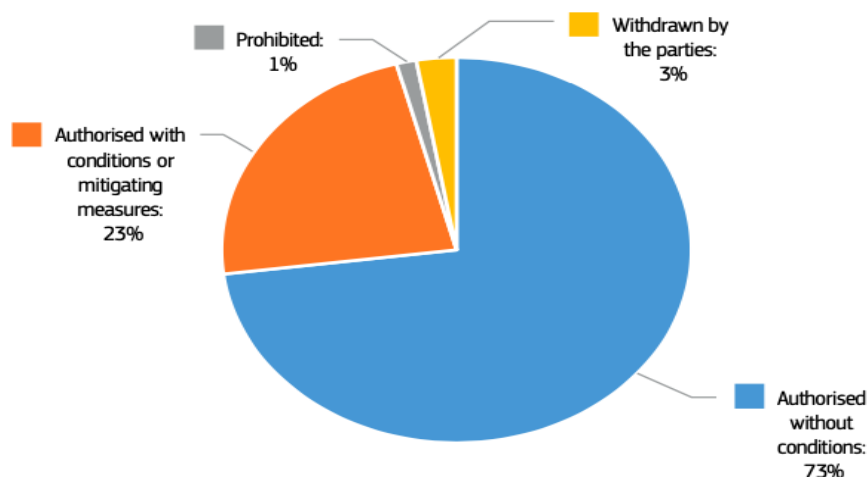
Στην ΕΕ παρατηρήθηκε αύξηση του επίσημου ελέγχου περισσότερων υποθέσεων, με το 29% των 1.563 αιτήσεων για έγκριση και αυτεπάγγελτων υποθέσεων να ελέγχονται επίσημα, γεγονός που υποδηλώνει αύξηση από τα προηγούμενα έτη. Αυτό θα μπορούσε να αποδοθεί στην αυξημένη προσοχή σε δυνητικά "κρίσιμες" υποθέσεις και στις μεταβαλλόμενες επενδυτικές τάσεις. Περίπου το 71% του συνόλου των αιτήσεων κρίθηκαν μη επιλέξιμες ή δεν απαιτήθηκε επίσημος έλεγχος λόγω έλλειψης επιπτώσεων στην ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Ο αριθμός των αιτήσεων αδειοδότησης κατανέμεται άνισα μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ, με τέσσερα κράτη-μέλη να

---

²⁷ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ: ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΙ ΤΡΙΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΞΕ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ, ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 19.10.2023, 1.9.2022-ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΑΞΕ ΑΠΟ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ

αντιπροσωπεύουν περίπου το 70% όλων των υποθέσεων το 2021. Από τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν επίσημα, το 73% εγκρίθηκε άνευ όρων, ενώ το 23% περιελάμβανε όρους ή μέτρα. Οι εθνικές αρχές μπλόκαραν τις συναλλαγές μόνο στο 1% του συνόλου των υποθέσεων που αποφασίστηκαν, ενώ για το 3% οι συναλλαγές αποσύρθηκαν από τα μέρη.

Κοινοποιημένες αποφάσεις για υποθέσεις ΑΞΕ

Source: Member States' reporting.

Συνοψίζοντας, οι προαναφερθείσες παρατηρήσεις οδηγούν στα ακόλουθα κύρια συμπεράσματα:

Το 2021, τα κράτη-μέλη διαπίστωσαν ότι οι αιτήσεις που έλαβαν ήταν πιο ευαίσθητες σε σύγκριση με το 2020, δεδομένου ότι υπήρχε μεγαλύτερο ποσοστό περιπτώσεων που υποβλήθηκαν σε επίσημο έλεγχο.

Η κατανομή των αιτήσεων αδειοδότησης μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ ήταν ανομοιόμορφη, με το 70% περίπου του συνόλου των αιτήσεων να λαμβάνεται από τέσσερα κράτη. Η αρχική ετήσια έκθεση ανέφερε ποσοστό 86,5%. Αυτό παραπέμπει σε διάκριση της εξουσίας μεταξύ των κρατών μελών. Το 2021, το 73% των συναλλαγών που υποβλήθηκαν σε έλεγχο και έλαβαν απόφαση έγιναν ανεπιφύλακτα αποδεκτές, ποσοστό που είναι μειωμένο σε σχέση με το 79% που αναφέρθηκε στην πρώτη έκθεση του 2020.

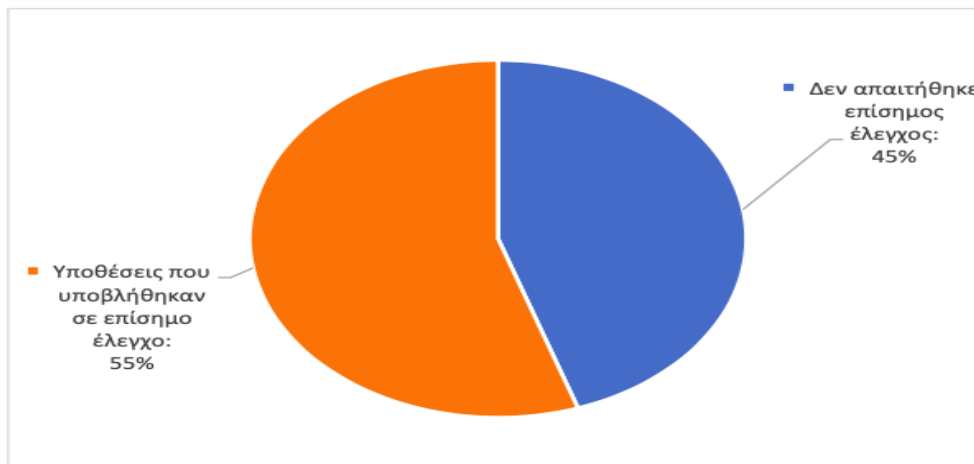
Το ποσοστό των αποφασισμένων υποθέσεων που περιλάμβαναν όρια και μέτρα αυξήθηκε σημαντικά στο 23%, μια αξιοσημείωτη αύξηση από το 12% της προηγούμενης έκθεσης.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης σταμάτησαν μόλις το 1% των συναλλαγών, ποσοστό κάπως χαμηλότερο από το ποσοστό του 2% του προηγούμενου έτους, όπως αναφερόταν στην αρχική έκθεση. Αυτό επιβεβαιώνει τη δέσμευση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να καλωσορίσει τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Επισημαίνει επίσης ότι τα κράτη-μέλη απορρίπτουν μόνο καταστάσεις που παρουσιάζουν σημαντικούς κινδύνους για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

3.5.2 Ετήσια έκθεση της Επιτροπής για το 2023

Το 2022, διεκπεραιώθηκαν συνολικά 1.444 αιτήσεις αδειοδότησης και υποθέσεις αυτεπάγγελτα με βάση τα συγκεντρωτικά στοιχεία που ελήφθησαν από τα κράτη-μέλη. Δεν οδήγησαν όλες οι αιτήσεις αδειοδότησης σε έλεγχο, καθώς αυτό καθορίζεται σε μεγάλο βαθμό από τη νομοθεσία των κρατών-μελών και τις μεθόδους ταξινόμησης και επεξεργασίας των αιτήσεων. Τα κράτη-μέλη εφαρμόζουν διαφορετικά πρωτόκολλα ελέγχου. Κατά συνέπεια, ο αριθμός των αναφερόμενων περιπτώσεων εξαρτάται από τις συγκεκριμένες διαδικασίες που ακολουθεί κάθε κράτος, όπως η έκταση της αίτησής τους, το κατά πόσον οι έλεγχοι επιλεξιμότητας διενεργούνται εκ των προτέρων ή εκ των υστέρων, και ούτω καθεξής. Για παράδειγμα, ορισμένα κράτη-μέλη χαρακτηρίζουν τις περιπτώσεις ως μη επιλέξιμες πριν από τη διεξαγωγή επίσημης διαδικασίας ελέγχου, ενώ άλλα κάνουν πρώτα επίσημο έλεγχο των περιπτώσεων και στη συνέχεια τις κηρύσσουν μη επιλέξιμες. Ως εκ τούτου, τα διαγράμματα και τα στατιστικά στοιχεία που παρέχονται στο παρόν κεφάλαιο αποσκοπούν στην ακριβή απεικόνιση των διαδικασιών ελέγχου των κρατών-μελών, όπως περιγράφονται στις εκθέσεις τους, ανεξάρτητα από το εθνικό τους σύστημα.

Δραστηριότητα ελέγχου των ΑΞΕ από τα κράτη μέλη

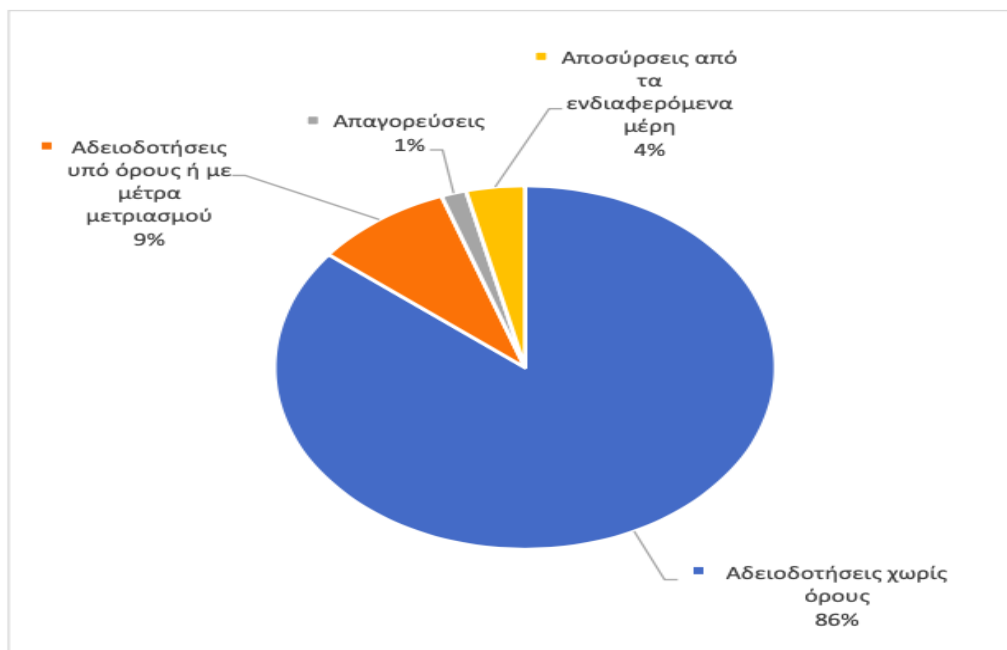
Παρατηρείται σαφής τάση προς την αύξηση της επίσημης ρύθμισης μεγαλύτερου αριθμού περιπτώσεων. Περίπου το 55% των αιτήσεων αδειοδότησης και των αυτεπάγγελτων υποθέσεων υποβλήθηκαν σε επίσημη αξιολόγηση. Αυτό αντιπροσωπεύει σημαντική αύξηση του ποσοστού των υποθέσεων που υποβλήθηκαν σε επίσημη εξέταση σε σύγκριση με το 2021. Περίπου το 45% των περιπτώσεων κρίθηκαν μη επιλέξιμες ή δεν χρειάστηκε επίσημος έλεγχος.

Η κατανομή των αιτήσεων αδειοδότησης μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ είναι άνιση, ιδίως για το έτος 2022. Παρ' όλα αυτά, υπάρχει μια διαφορά στο επίπεδο εξέτασης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Το 2022, τα τέσσερα κορυφαία κράτη-μέλη ήταν υπεύθυνα για το 66% όλων των αιτήσεων αδειοδότησης, ποσοστό μειωμένο σε σχέση με το 70% το 2021 και σημαντική πτώση σε σχέση με πάνω από 87% στην αρχική έκθεση του 2020.

Το 2022, η πλειονότητα (86%) των αδειών εγκρίθηκε άνευ όρων για τις περιπτώσεις που εξετάστηκαν επίσημα και για τις οποίες τα κράτη μέλη κοινοποίησαν απόφαση. Παρ' όλα αυτά, το 9% των αποφάσεων εκδόθηκε με όρους. Το 2021, το ποσοστό αυτό αυξήθηκε στο 23%. Στις περιπτώσεις αυτές, οι εθνικοί ρυθμιστικοί φορείς προέβησαν σε διαπραγματεύσεις ή, σε ορισμένες περιπτώσεις, επέβαλαν συγκεκριμένα μέτρα, εγγυήσεις και υποχρεώσεις στους επενδυτές ως προϋπόθεση για τη χορήγηση έγκρισης στην προτεινόμενη

άμεση ξένη επένδυση. Τελικά, οι εθνικές αρχές απέκλεισαν τελικά τις συναλλαγές μόνο στο 1% του συνόλου των περιπτώσεων στις οποίες εκδόθηκε απόφαση, ενώ ένα επιπλέον 4% των συναλλαγών αποσύρθηκε οικειοθελώς από τα εμπλεκόμενα μέρη.

Διάγραμμα 7 — Κοινοποιημένες αποφάσεις για υποθέσεις ΑΞΕ

Πηγή: Στοιχεία που υπέβαλαν τα κράτη μέλη

Συνοψίζοντας, από τις προαναφερθείσες μελέτες προκύπτουν οι ακόλουθες παρατηρήσεις:

Το 2022, τα κράτη-μέλη εξέτασαν υψηλότερο ποσοστό των αιτήσεων αδειοδότησης που έλαβαν ως ευαίσθητες σε σύγκριση με το 2021, καθώς υπήρξε μεγάλη αύξηση του αριθμού των περιπτώσεων που υποβλήθηκαν σε επίσημο έλεγχο. Το 2022, ενεκρίθη το 86% των συναλλαγών χωρίς περιορισμούς, όπως αναφέρθηκε στην Επιτροπή. Αντίθετα, το 2021, μόνο το 73% των συναλλαγών εγκρίθηκε χωρίς όρους. Τα κράτη-μέλη εφάρμοσαν μέτρα ως προϋπόθεση για την πραγματοποίηση των συναλλαγών στο 9% των περιπτώσεων. Το ποσοστό ήταν υψηλότερο το 2021, φθάνοντας το 23%.

Τα κράτη-μέλη απαγόρευαν μόνο το 1% των συναλλαγών, το οποίο είναι συνεπές με το προηγούμενο έτος. Η δήλωση αυτή επιβεβαιώνει ότι η

Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί τη δεκτικότητά της στις άμεσες ξένες επενδύσεις και ότι τα κράτη-μέλη απορρίπτουν μόνο τις συναλλαγές που παρουσιάζουν σημαντικούς κινδύνους για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

3.5.3 Δικαιώματα και Αρμοδιότητες που εισάγει ο Κανονισμός

Ο κανονισμός παρέχει στα κράτη-μέλη διάφορα δικαιώματα και εξουσίες, όπως η υποχρεωτική ανταλλαγή πληροφοριών, το δικαίωμα να εκφράζουν ανησυχίες σχετικά με τις εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις και τη δυνατότητα να ανταποκρίνονται τόσο στις ελεγχόμενες όσο και στις μη ελεγχόμενες ΑΞΕ. Το πλαίσιο για τις ΑΞΕ περιορίζει σε ελάχιστο βαθμό τη συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και των κυβερνήσεων τρίτων χωρών.

Ο κανονισμός προβλέπει δύο μεθόδους για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής. Σε περίπτωση που ένα κράτος-μέλος ασκεί έλεγχο σε μια εισερχόμενη Άμεση Ξένη Επένδυση, είναι απαραίτητο να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη. Η κοινοποίηση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει σχετικές λεπτομέρειες, όπως η ιδιοκτησία του επενδυτή, η πηγή χρηματοδότησης και το επιχειρηματικό σχέδιο. Κάθε κράτος-μέλος πρέπει να υποβάλλει ετησίως στην Επιτροπή έκθεση με ενοποιημένα στοιχεία για όλες τις ΑΞΕ.

Ο κανονισμός παρέχει στα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή την εξουσία να εκφράζουν ανησυχίες για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σχετικά με τις εισερχόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις σε ένα συγκεκριμένο κράτος-μέλος. Ένα κράτος-μέλος έχει το δικαίωμα να εκφράσει μη δεσμευτικό σχόλιο προς ένα άλλο κράτος-μέλος που δέχεται άμεσες ξένες επενδύσεις, εάν πιστεύει ότι αυτό είναι απαραίτητο για την προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης του. Η Επιτροπή έχει την εξουσία να προσφέρει δύο είδη μη δεσμευτικών συμπερασμάτων ως απάντηση σε μια προβαλλόμενη απειλή: μια επίσημη γνώμη και μια γνώμη βάσει του άρθρου 8.

Ο κανονισμός θεσπίζει επίσης διακριτές διαδικασίες για τις ρυθμιζόμενες και τις μη ρυθμιζόμενες άμεσες ξένες επενδύσεις. Όταν ένα κράτος-μέλος έχει τον έλεγχο μιας εισερχόμενης άμεσης ξένης επένδυσης, υποχρεούται να ενημερώνει αμέσως την Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη. Επιπλέον, το κράτος-μέλος πρέπει να υποβάλει σχετικά σχόλια ή γνώμες εντός 35 ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της συναλλαγής. Εάν ένα κράτος μέλος δεν προβεί σε έλεγχο μιας εισερχόμενης ΑΞΕ, τόσο τα κράτη-μέλη όσο και η Επιτροπή έχουν την εξουσία να διατυπώσουν σχετικά σχόλια ή απόψεις, ακόμη και έως και 15 μήνες μετά την οριστικοποίηση της συναλλαγής.

Η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να τροποποιεί τον κατάλογο των έργων ή προγραμμάτων που ενδιαφέρουν την Ένωση, όπως περιγράφεται στο παράρτημα, μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης, μετά από διαβούλευση με εμπειρογνώμονες από όλα τα κράτη μέλη. Το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχουν περιορισμένο ρόλο στο πλαίσιο των ΑΞΕ, καθώς λαμβάνουν μόνο μια ετήσια έκθεση που συντάσσει η Επιτροπή και καλούν την Επιτροπή σε συνεδριάσεις των επιτροπών για την παροχή εξηγήσεων σχετικά με θέματα που αφορούν την εφαρμογή του νόμου.

Τα κράτη-μέλη εκτός ΕΕ δεν έχουν επίσημο ρόλο στη διαδικασία ελέγχου. Ωστόσο, ένα κράτος εκτός ΕΕ, όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες, θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει ανεπίσημα διπλωματικά κανάλια για να ασκήσει πίεση στην Επιτροπή ή σε ένα κράτος-μέλος, προτρέποντάς τα να παράσχουν γνώμη ή δήλωση.

4.1 Παρατηρήσεις των κρατών-μελών και επιχειρήσεων της ΕΕ για την διαβούλευση σχετικά με τον κανονισμό (αξιολόγηση & αναθεώρηση - Ιούλιος 2023)

²⁸Η πλειονότητα των φορέων και των ενδιαφερομένων μερών που ασχολούνται με τον έλεγχο των επενδύσεων και τη χάραξη πολιτικής στα κράτη-μέλη της ΕΕ έχουν θετική γνώμη για τον κανονισμό 2019/452 στο σύνολό του και ειδικότερα

²⁸ FRAMEWORK FOR SCREENING FOREIGN DIRECT INVESTMENT INTO THE EU, OECD, 2022

για την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας. Ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) προέβη σε αξιολόγηση του πλαισίου του κανονισμού και της αποτελεσματικότητάς του, μέσω της ετήσιας έκθεσης για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση, η οποία και κοινοποιήθηκε δημόσια και επίσημα σε όλα τα κ-μ.

Οι κυβερνητικοί παράγοντες επισήμαναν διάφορα πλεονεκτήματα, μεταξύ των οποίων: αυξημένη πολιτική αναγνώριση της σημασίας της αξιολόγησης συγκεκριμένων άμεσων ξένων επενδύσεων σε σχέση με τις πιθανές συνέπειες για την ασφάλεια και τη δημόσια πολιτική τους, βελτιωμένη κατανόηση των επενδυτικών προτύπων στην Ευρώπη, ενισχυμένη συνεργασία και ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των εθνικών αρχών των κρατών-μελών σε έναν αναπτυσσόμενο τομέα πολιτικής, και πιο τεκμηριωμένες αποφάσεις ελέγχου.

Οι σύμβουλοι ξένων επενδυτών ανέφεραν σχετικά με το πλαίσιο της ΕΕ, ότι, η εφαρμογή του δεν είχε ουσιαστικό αντίκτυπο στις διαδικασίες ή στα αποτελέσματα του επενδυτικού ελέγχου στα κράτη-μέλη. Παρατήρησαν δε παρατεταμένης διάρκειας διαδικασίες ελέγχου και μέτριες τροποποιήσεις στις μεθόδους εκτέλεσης του κανονισμού, αποδίδοντας τις παρατηρήσεις αυτές στον μηχανισμό συνεργασίας. Επιπλέον, αναγνώρισαν ότι, οι επιπτώσεις των συναλλαγών στην ασφάλεια αξιολογούνται πλέον διεξοδικότερα, ενώ οι επιλογές γίνονται με μεγαλύτερη πληροφόρηση ως προς την επένδυση. Συμφώνησαν επίσης ότι οι όποιες καθυστερήσεις στους χρόνους διεκπεραίωσης είναι πιθανό να αντισταθμιστούν από τα οφέλη της αυξημένης ασφάλειας και δημόσιας τάξης στην Ένωση.

Τα κράτη μέλη ιεραρχούν τα οφέλη του κανονισμού της ΕΕ με διαφορετικό τρόπο. Η έμφαση που αποδίδεται σε συγκεκριμένα οφέλη επηρεάζεται συχνά από τη στάση των επιμέρους κρατών-μελών όσον αφορά τον έλεγχο των επενδύσεων. Οι χώρες που δεν έχουν ή έχουν μικρή εμπειρία στον έλεγχο προτιμούν να τονίζουν την πολιτική ώθηση και την ευαισθητοποίηση που δημιούργησε η εφαρμογή του κανονισμού της ΕΕ. Επιπλέον, συχνά τονίζουν ότι ο μηχανισμός συνεργασίας τους παρείχε μια νέα κατανόηση των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση εκτός των δικών τους συνόρων και ενίσχυσε την ευαισθητοποίησή τους σε άγνωστα μέχρι τότε πρότυπα. Οι αρχάριοι στον

έλεγχο των επενδύσεων επαινούν επίσης ιδιαίτερα τις αλληλεπιδράσεις στην ομάδα εμπειρογνομόνων και τα συναφή πλαίσια, τα οποία θεωρούν ότι αποτελούν ένα περιβάλλον που καλλιεργεί μια κοινότητα επαγγελματιών και μια ανεκτίμητη ευκαιρία ανταλλαγής εμπειριών και βέλτιστων πρακτικών. Τα κράτη-μέλη που έχουν μεγαλύτερη ιστορία στον ενεργό έλεγχο των επενδύσεων, καθώς και ορισμένες χώρες που προσχώρησαν πρόσφατα, θεωρούν γενικά ότι ο μηχανισμός συνεργασίας είναι το σημαντικότερο και χαρακτηριστικότερο πλεονέκτημα του πλαισίου της ΕΕ. Επιπλέον, αναγνωρίζουν την πολιτική ώθηση που δόθηκε από την προέλευση και την εκτέλεση του κανονισμού της ΕΕ, η οποία έπεισε μεγαλύτερο αριθμό κρατών-μελών για τα οφέλη του ελέγχου των επενδύσεων.

Τα κράτη-μέλη συμμετέχουν στον μηχανισμό συνεργασίας σε διαφορετικό βαθμό και ασκούν διαφορετικά επίπεδα εποπτείας επί των συναλλαγών που πραγματοποιούνται στην επικράτειά τους. Έξι κράτη μέλη συμμετέχουν σε μεγάλο βαθμό στην ανταλλαγή πληροφοριών μέσω του μηχανισμού συνεργασίας και εποπτεύουν σημαντικό αριθμό συναλλαγών. Αντίθετα, πολλά άλλα κράτη-μέλη ασκούν περιορισμένο έλεγχο επί των συναλλαγών ή δεν διαθέτουν καθόλου μηχανισμό ελέγχου. Με βάση την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, και συγκεκριμένα την πρώτη ετήσια έκθεση σχετικά με τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ένωση, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ της 11ης Οκτωβρίου 2020 και της 30ής Ιουνίου 2021, η πλειονότητα των περιπτώσεων (πάνω από το 90%) αναφέρθηκε από πέντε κράτη μέλη, τα οποία ήταν η Αυστρία, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ισπανία.

Οι αρχές ορισμένων κρατών μελών διατηρούν επιφυλακτική στάση όσον αφορά τη ρύθμιση των επενδύσεων εν γένει. Τονίζουν τα πιθανά μειονεκτήματα της αξιολόγησης για την ελκυστικότητα των οικονομιών τους για ξένες επενδύσεις, ιδίως όταν ανταγωνίζονται με χώρες που δεν εφαρμόζουν έλεγχο.

²⁹Παρακάτω, παρατίθενται οι απόψεις (10 σε αριθμό) κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και επιχειρήσεων αυτής ή/και μεμονωμένων

²⁹ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13739-Ελεγχος-των-αμεσων-ξενων-επενδυσεων-ΑΞΕ-αξιολογηση-και-αναθεωρηση-του-πλαισιου-της-ΕΕ/feedback_el?p_id=32186570

πολιτών σε σχέση με τον κλάδο των επενδύσεων. Οι απόψεις αυτές κοινοποιήθηκαν στην Επιτροπή στο πλαίσιο της διαβούλευσης το καλοκαίρι του 2023 για την αξιολόγηση και αναθεώρηση του κανονισμού.

1. Eve Matringe, Πολίτης της ΕΕ, Λουξεμβούργο, 21 Ιουλίου 2023

«Ο κανονισμός παραβλέπει σημαντικούς τομείς όπως την εκπαίδευση (παρά το γεγονός ότι η ιδιωτικοποίηση αυτού του τομέα ανοίγει την πόρτα σε εχθρικές ξένες επιρροές), την τυποποίηση (δηλαδή τον καθορισμό βιομηχανικών ή τεχνικών προτύπων σε ορισμένους τομείς παραγωγής ή υπηρεσιών) και την διαχείριση αποβλήτων. Ακόμα, θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακίνητα περιουσιακά στοιχεία (η Κίνα απαγορεύει εδώ και καιρό σε μη Κινέζους ιδιώτες να αποκτήσουν ακίνητα στην Κίνα), καθώς και οι γεωργικές και δασικές εκτάσεις. Επιπλέον, ο κατάλογος των κριτηρίων που θεσπίζει ο κανονισμός θα πρέπει να είναι εύκολα επικαιροποιήσιμος, με βάση τις αποφάσεις που λαμβάνουν σε εθνικό επίπεδο τα κράτη-μέλη. Τα μέτρα που εφαρμόζονται από τρίτα κράτη για τη διασφάλιση των συμφερόντων τους θα πρέπει επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο εξέτασης, προκειμένου να καθιερωθεί συστηματική αμοιβαιότητα. Ένα από τα κριτήρια για τον προσδιορισμό του κατά πόσον ένα κράτος αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη θα πρέπει να περιλαμβάνει το κριτήριο του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η πραγματοποίηση επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης από κράτος που δεν υποστηρίζει τις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

2. Υπουργείο Οικονομικών Σλοβακίας, 20 Ιουλίου 2023

« Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, προτείνουμε την τροποποίηση του υφιστάμενου ορισμού του ξένου επενδυτή ώστε να αντιπροσωπεύει με ακρίβεια την πραγματική φύση των αναφερόμενων άμεσων ξένων επενδύσεων. Συγκεκριμένα, προτείνουμε να αναγνωρισθεί ότι οι συνδέσεις με τρίτες χώρες μπορεί να μην είναι πάντα άμεσες. Αντιθέτως, είναι συνήθως έμμεσες στις

περισσότερες περιπτώσεις. Πιστεύουμε ότι ο αναθεωρημένος ορισμός θα πρέπει να εστιάζει περισσότερο στην προέλευση των ξένων επενδυτών σε τρίτες χώρες. Στόχος μας είναι να αποσαφηνίσουμε το θέμα αυτό. Η βάση της πρότασής μας είναι ο κανονισμός (ΕΕ) 2022/2560 του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2022, ο οποίος αντιμετωπίζει το ζήτημα των ξένων επιδοτήσεων που στρεβλώνουν την εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του ως άνω κανονισμού, ως ξένη επιδότηση ορίζεται η χρηματοδοτική συνεισφορά που παρέχεται από τρίτη χώρα, είτε άμεσα είτε έμμεσα, η οποία παρέχει όφελος σε επιχείρηση που ασκεί οικονομικές δραστηριότητες. Επιπροσθέτως, το άρθρο 2 παράγραφος 4 του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ θα πρέπει να επανεξεταστεί για να επαναπροσδιοριστεί η έννοια του ελέγχου. Αυτό είναι απαραίτητο, δεδομένου ότι υπάρχουν ενδείξεις ότι ορισμένα κράτη-μέλη δεν ενημερώνουν τα άλλα κ-μ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για όλες τις άμεσες ξένες επενδύσεις που αξιολογούνται. Το άρθρο 2 του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ θα πρέπει να περιλαμβάνει τον ορισμό του προκαταρκτικού ελέγχου, ο οποίος θα διαφέρει από τον έλεγχο, προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας της ΕΕ. Στο πλαίσιο του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ, προτείνουμε να επεκταθεί το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1 του κανονισμού, ώστε να περιλαμβάνει την έρευνα και την ανάπτυξη. Αυτό είναι απαραίτητο, δεδομένου ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις (ΑΞΕ) θα μπορούσαν ενδεχομένως να συνεπάγονται βιομηχανική κατασκοπεία. Το άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ περιγράφει τις εξαιρέσεις από την υποχρέωση των κρατών-μελών να αναφέρουν ορισμένες άμεσες ξένες επενδύσεις σε άλλα κ-μ και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Για να διασφαλιστεί η συνοχή, προτείνουμε τη θέσπιση τυποποιημένων περιστάσεων που θα ενεργοποιούν την υποχρέωση των αντίστοιχων κ-μ να ενημερώνουν για τέτοιου είδους επενδύσεις. Προτείνουμε επίσης, την επέκταση των άρθρων 6 παράγραφος 9 και 7 παράγραφος 7 του κανονισμού με την εισαγωγή μιας νέας απαίτησης για τα κράτη-μέλη να παρέχουν αιτιολογία σχετικά με το αν τηρήθηκε ένα σχόλιο ή μια γνώμη, και αν όχι, να παρέχουν εξήγηση για το πώς και γιατί δεν τηρήθηκε. Το άρθρο 6 παράγραφος 8 του κανονισμού, ορίζει ότι, εάν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή γνωμοδοτήσει ότι μια ξένη άμεση επένδυση ενδέχεται να επηρεάσει την

ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη συγκεκριμένων κρατών-μελών, θα ήταν επωφελές για τα ενδιαφερόμενα κ-μ να ενημερωθούν για το αποτέλεσμα. Αυτό περιλαμβάνει την ενημέρωση των ενδιαφερόμενων κρατών-μελών σχετικά με το αν η γνώμη ακολουθήθηκε, πώς ακολουθήθηκε, και αν δεν ακολουθήθηκε, τους λόγους για τους οποίους δεν ακολουθήθηκε. Για να μειωθεί ο όγκος των κοινοποιήσεων, προτείνουμε να δοθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η εξουσία να χαρακτηρίζει μια κοινοποιηθείσα επένδυση ως επένδυση που δεν υπόκειται στον κανονισμό ελέγχου των ΑΞΕ.»

3. Ief Daems - ICLA - The Association of Inhouse Competition Lawyers, Βέλγιο, 17 Ιουλίου 2023

Η Ένωση Δικηγόρων Εσωτερικού Ανταγωνισμού (ICLA) προέτρεψε την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να αξιολογήσει τα λειτουργικά στοιχεία και την αποτελεσματικότητα του κανονισμού 2019/452 πριν υποβάλει την αξιολόγησή του στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο. Η ICLA υποστηρίζει ότι οι διασυνοριακές διεθνείς επενδύσεις έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν σημαντικά τόσο την εθνική ασφάλεια όσο και τη δημόσια πολιτική. Οι επενδύσεις εξασφαλίζουν την επαρκή διαθεσιμότητα χρημάτων για την καινοτομία και την ανάπτυξη, προωθούν την παγκόσμια συνεργασία και ανοίγουν τις πόρτες στις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις για να διεισδύσουν σε νέες αγορές.

Η αξιολόγηση του κανονισμού της ΕΕ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις πραγματοποιείται σε μια κρίσιμη στιγμή, καθώς οι επιχειρήσεις διαφόρων κλιμάκων ανησυχούν όλο και περισσότερο για τους επαχθείς κανονισμούς, τα έξοδα και τις επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα που συνδέονται με τη διεξαγωγή επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην ΕΕ. Οι εταιρείες χρειάζονται πρόσβαση σε παγκόσμια κεφάλαια προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάπτυξή τους, ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου οι αγορές μετοχών είναι συμβατικά μικρότερες σε σύγκριση με εκείνες των Ηνωμένων Πολιτειών. Οι πολιτικές συμμαχίες έχουν υποστεί μετασχηματισμούς, και συγκεκριμένα γεγονότα αποδεικνύουν ότι η χειραγώγηση της εθνικής ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά τις ζωτικής σημασίας υποδομές, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη διεκδίκηση της πολιτικής υπεροχής.

Για την προώθηση των επενδύσεων στην ΕΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει τα πιθανά πλεονεκτήματα ενός επικαιροποιημένου και βελτιωμένου συστήματος ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων. Αυτό θα βοηθούσε στη μείωση των δαπανών που σχετίζονται με τους περιορισμούς των επενδύσεων, διατηρώντας παράλληλα τους στρατηγικούς της στόχους. Η ICLA προτείνει τρία βασικά στοιχεία για τη βελτίωση του συστήματος ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση: α) εναρμόνιση της νομοθεσίας μεταξύ των κρατών μελών, β) ενισχυμένη διαφάνεια και συνεργασία και γ) βελτίωση της διοικητικής αποτελεσματικότητας και εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών.

Επιπροσθέτως, η έννοια του "ξένου επενδυτή" αποτελεί την αρχική βάση για την εξέταση κάθε φακέλου άμεσης ξένης επένδυσης. Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη-μέλη δεν υποχρεούνται να τηρούν έναν όμοιο ορισμό και έχουν διαμορφώσει τα δικά τους νομοθετικά πρότυπα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη-μέλη θα πρέπει να αξιολογήσουν τη σκοπιμότητα τυποποίησης της έννοιας του "αλλοδαπού επενδυτή" με την υιοθέτηση μιας κοινής ερμηνείας που να αποκλείει κάθε επενδυτή που έχει τελική οικονομική ιδιοκτησία εντός της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη-μέλη θα πρέπει να αξιολογήσουν τη δυνατότητα εναρμόνισης του ορισμού του "ξένου επενδυτή" με την υιοθέτηση μιας κοινής αντίληψης που να αποκλείει κάθε επενδυτή με τελική πραγματική κυριότητα εντός της ΕΕ. Το μέτρο αυτό θα εγγυόταν ότι οι συναλλαγές σε ευαίσθητους κλάδους, όπως η άμυνα, θα υπόκεινται σε υποχρεωτική κοινοποίηση.

Οι συναλλαγές, όπως οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές, συχνά εκτελούνται και ολοκληρώνονται εντός αυστηρών χρονικών περιορισμών λόγω παραγόντων όπως οι συνθήκες της αγοράς, οι συμφωνίες χρηματοδότησης, οι διαταραχές στη διοίκηση και οι πιθανές διακυμάνσεις στην αποτίμηση. Η ΕΕ θα πρέπει να υποστηρίξει την εφαρμογή νομικά απαιτούμενων "περιόδων αναστολής" τόσο για τις αναθεωρήσεις της φάσης 1 (προκαταρκτικές αναθεωρήσεις) όσο και για τις αναθεωρήσεις της φάσης 2 (εμπεριστατωμένες έρευνες) από τα κράτη-μέλη. Εάν η αρχή δεν λάβει αρνητική απόφαση εντός της καθορισμένης περιόδου αναμονής, η συναλλαγή θα πρέπει να θεωρείται εγκεκριμένη και να μπορεί να

προχωρήσει. Οι αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία να "σταματούν την πρόοδο" μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενώ η συνολική διάρκεια μιας διαδικασίας αξιολόγησης επενδύσεων θα πρέπει να περιορίζεται σε λιγότερο από 90 ημέρες.

Ο κανόνας προσδιορίζει τις συγκεκριμένες συναλλαγές και επενδύσεις που καθιστούν αναγκαία την εξέταση των άμεσων ξένων επενδύσεων. Επιπλέον, παρέχει έναν εκτενή κατάλογο κλάδων που θεωρούνται ευαίσθητοι, όπου οι επενδύσεις που προσελκύουν διεθνή έλεγχο θα μπορούσαν ενδεχομένως να θέσουν σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια. Οι διαφορετικές ερμηνείες των γεγονότων ενεργοποίησης του μηχανισμού ελέγχου μπορεί να οδηγήσουν σε σύγχυση και ισχυρισμούς που δεν αντιμετωπίζουν και αντικατοπτρίζουν με ακρίβεια την πρωταρχική ανησυχία.

Ο κανονισμός της ΕΕ για τις συγκεντρώσεις (EUMR) περιέχει ένα σημαντικό σώμα νομικών αποφάσεων που μπορούν να βοηθήσουν στην απόφαση της δικαιοδοσίας για τα αποτελέσματα του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων. Παρ' όλα αυτά, οι επενδυτές θα πρέπει να αξιολογούν διεξοδικά τους πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με τη ρύθμιση των ΑΞΕ προτού προβούν σε επιλογές, καθώς τα δυσμενή αποτελέσματα θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά τη θέση τους και την ικανότητά τους να αποκτήσουν νέα πελατεία, προμηθευτές, επενδυτικές προοπτικές ή συνεργάτες. Η βελτίωση της διαφάνειας και της συνεργασίας της διαδικασίας ελέγχου των ΑΞΕ της ΕΕ θα ήταν επωφελής για την προώθηση των επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η διαφάνεια είναι απαραίτητη για τη λήψη αποφάσεων, καθώς μόνο λίγα κράτη-μέλη προσφέρουν μη εμπιστευτικά αντίγραφα των συμπερασμάτων τους στο κοινό ή σε ενδιαφερόμενα τρίτα μέρη. Η σκόπιμη και προγραμματισμένη δημοσιοποίηση πληροφοριών σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των ΑΞΕ μπορεί να οδηγήσει σε σημαντικά πλεονεκτήματα, διατηρώντας παράλληλα την αξιοπιστία της εθνικής ασφάλειας και της δημόσιας τάξης.

Οι επενδυτές θα πρέπει να αξιολογούν τους κινδύνους από τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων ανά κράτος-μέλος και όχι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ), καθώς τα κράτη-μέλη έχουν την τελική εξουσία στη λήψη αποφάσεων. Αυτό προϋποθέτει τη δυνατότητα απόκτησης ολοκληρωμένων δεδομένων σε επίπεδο χώρας. Να απαιτείται από τα κράτη-μέλη να

υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις που να περιγράφουν τους τύπους των υποθέσεων που εξέτασαν, τους παράγοντες που προκάλεσαν ενδελεχείς έρευνες και τα πορίσματα στα οποία κατέληξαν. Η αποκάλυψη των χωρών προέλευσης των αιτήσεων θα βοηθούσε στον εντοπισμό των χωρών που ενδέχεται να απαιτούν πιο ενδελεχή εξέταση.

Ακόμα, ένα πρόσθετο ζήτημα προκύπτει από την έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ των αρχών και των εμπλεκόμενων μερών στη διαδικασία εξέτασης. Ορισμένες αρχές ανέλαβαν την πρωτοβουλία να συνεργαστούν με τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω προσωπικών συζητήσεων, ενώ άλλες παρέτειναν τη διαδικασία εξέτασης χωρίς να δώσουν καμία εξήγηση για την καθυστέρηση. Ο ρυθμιστικός μηχανισμός για τις ΑΞΕ θα πρέπει να βελτιωθεί ώστε να παρέχει διαφάνεια και να ενισχύει τη συνεργασία για την τόνωση των επενδύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ο κανονισμός έχει δεχθεί επικρίσεις λόγω της ανεπαρκούς τήρησης της δέουσας διαδικασίας και της έλλειψης αλληλεπίδρασης με τις εθνικές αρχές, με αποτέλεσμα να παρεμποδίζεται η διαμόρφωση στρατηγικών αποτελεσμάτων και ο προσδιορισμός κατάλληλων διορθωτικών μέτρων. Μια αποτελεσματική στρατηγική περιλαμβάνει την παροχή στα ενδιαφερόμενα μέρη άφθονων ευκαιριών για να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με πιθανά θέματα εθνικής ασφάλειας από την αρχή και συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας που δημιουργήθηκε βάσει του κανονισμού βασίζεται στην έγκαιρη υποβολή γνωμών και παρατηρήσεων από τα κράτη-μέλη και την Επιτροπή στο οικείο κράτος-μέλος. Η εφαρμογή τυποποιημένων μεθόδων συλλογής δεδομένων μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των κοινών εντύπων υποβολής και άλλων διοικητικών διαδικασιών. Η αγγλική γλώσσα θα πρέπει να υιοθετηθεί καθολικά ως επίσημη γλώσσα για την τεκμηρίωση, σύμφωνα με τις νομικές ρυθμίσεις κάθε κράτους μέλους.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εφαρμόσει μια νέα ευρωπαϊκή οικονομική στρατηγική που επικεντρώνεται στην ενίσχυση της εποπτείας των εισερχόμενων επενδύσεων και στην ιεράρχηση της ρύθμισης των εξερχόμενων

επενδύσεων για την αντιμετώπιση πιθανών ανησυχιών για την ασφάλεια. Πριν από την εφαρμογή ενός νέου καθεστώτος ελέγχου, είναι ζωτικής σημασίας να αντιμετωπιστούν ορισμένα βασικά ερωτήματα. Αυτά περιλαμβάνουν τον εντοπισμό ζητημάτων εθνικής ασφάλειας, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας ενός μηχανισμού παρακολούθησης των επενδυτικών ροών, την εκτίμηση του κινδύνου εκτροπής κεφαλαίων μέσω ενδιάμεσων κρατών και την εξέταση της πιθανής μείωσης του αντίκτυπου στην ανάπτυξη κεφαλαίων ευρωπαϊκής προέλευσης στο εξωτερικό.

4. Sebastian Krujatz Data & Law GmbH, Βερολίνο, 15 Ιουλίου 2023

Η Data + Law, μια εταιρεία που προσφέρει λύσεις για τη συμμόρφωση και τη ρυθμιστική πληροφόρηση με τη χρήση δεδομένων, συνέβαλε στην αξιολόγηση του κανονισμού 2019/452 της ΕΕ, ο οποίος επικεντρώνεται στην παροχή βοήθειας στους διεθνείς επενδυτές για την πλοήγηση στους πολύπλοκους κανονισμούς που σχετίζονται με το διασυνοριακό εμπόριο και τις διασυνοριακές επενδύσεις. Ο κανονισμός της ΕΕ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις χρησιμεύει ως κρίσιμο εργαλείο για τον συντονισμό των ελέγχων ασφαλείας των άμεσων ξένων επενδύσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν και ο αριθμός των απορρίψεων είναι σχετικά χαμηλός μέχρι στιγμής, έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει σημαντικά τις επενδυτικές επιλογές. Η ομάδα Data + Law έχει βοηθήσει με επιτυχία διεθνείς επενδυτές να λάβουν εγκρίσεις ελέγχου ΑΞΕ για πολλές διασυνοριακές συναλλαγές σε διάφορες δικαιοδοσίες, όπως η ΕΕ, οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Αυστραλία και άλλες τοποθεσίες.

Η ομάδα συνιστά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προβεί σε συνολική αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφόρων ελέγχων ασφαλείας εντός της ΕΕ στην εσωτερική αγορά τα τελευταία χρόνια. Ενθαρρύνεται ιδιαίτερα να αναζητήσει απαντήσεις στα ακόλουθα ερωτήματα: α) τη σχέση μεταξύ της εθνικής ασφάλειας, της καινοτομίας στην ΕΕ και των ξένων επενδύσεων, οι οποίες είναι αλληλένδετες, και β) πώς τα καθεστώτα ελέγχου των επενδύσεων μπορούν να γίνουν πιο φιλικά προς τους επενδυτές.

Οι ξένες επενδύσεις έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν τους εγχώριους τομείς διοχετεύοντας κεφάλαια και τεχνογνωσία, ενισχύοντας τον ανταγωνισμό, διευκολύνοντας τη διεθνή συνεργασία, ενθαρρύνοντας την εξειδίκευση και προωθώντας μια ατμόσφαιρα που ευνοεί περισσότερο την καινοτομία. Για να ενισχυθεί η φιλικότητα των καθεστώτων ελέγχου προς τους επενδυτές, είναι ζωτικής σημασίας να δοθεί προτεραιότητα στη μακροπρόθεσμη προβλεψιμότητα των αποτελεσμάτων, να αποτραπούν διαφορετικά αποτελέσματα σε ολόκληρη την ΕΕ και να ελαχιστοποιηθεί η υπερβολική πολιτικοποίηση της διαδικασίας επανεξέτασης.

Για τη διατήρηση της ομοιόμορφης λήψης αποφάσεων και την αποφυγή άνισων αποτελεσμάτων, είναι επιτακτική ανάγκη η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη-μέλη της να συνεργάζονται στενά και άμεσα. Οι πολιτικές εθνικής ασφάλειας και ανταγωνισμού θα πρέπει να συγχρονιστούν, καθώς ο περιορισμός των ξένων επενδύσεων σε ευάλωτες αγορές της ΕΕ μπορεί να μειώσει τον ανταγωνισμό και ενδεχομένως να οδηγήσει σε αυξημένη ενοποίηση ή μονοπώληση της αγοράς σε ορισμένους τομείς της αγοράς της ΕΕ.

Η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού της ΕΕ για τις ΑΞΕ όσον αφορά τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης απαιτεί αξιόπιστα δεδομένα σχετικά με την εμφάνιση και τη σοβαρότητα των απειλών. Η σύγκριση πληροφοριών από κράτη που έχουν καθιερώσει συστήματα ελέγχου για μεγάλο χρονικό διάστημα με εκείνα που δεν έχουν ακόμη εφαρμόσει τέτοια συστήματα και η αξιολόγηση των δεδομένων που συλλέγονται από τους συμμετέχοντες στον κλάδο θα μπορούσαν να παράσχουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τη συσχέτιση μεταξύ της παρουσίας ενός ξένου επενδυτή και του αυξημένου κινδύνου ανάληψης τέτοιων δραστηριοτήτων.

5. UNIFE - The European Rail Supply Industry, Βέλγιο, 14 Ιουλίου 2023

Η Ευρωπαϊκή Ένωση της Βιομηχανίας Σιδηροδρομικών Προμηθειών (UNIFE) εξέφρασε τη γνώμη της σχετικά με τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΕΕ 2019/452). Η UNIFE, το

αντιπροσωπευτικό όργανο περισσότερων από 115 διακεκριμένων εταιρειών σιδηροδρομικών προμηθειών στην Ευρώπη, εμπλέκεται σε όλες τις πτυχές των συστημάτων σιδηροδρομικών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένου του σχεδιασμού, της κατασκευής, της συντήρησης και της ανακαίνισης υποσυστημάτων και συναφούς εξοπλισμού. Η UNIFE χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή ενός κανονισμού ελέγχου των ΑΞΕ, ο οποίος αποσκοπεί στο να ενθαρρύνει τα κράτη να διενεργούν ενδεδειγμένους ελέγχους στις ξένες επενδύσεις που αφορούν την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, ιδίως σε σχέση με βασικές υποδομές.

Οι βιομηχανίες μεταφορών θα πρέπει να ταξινομηθούν ως "κρίσιμες τεχνολογίες" και να αξιολογηθούν διεξοδικά, λαμβάνοντας υπόψη τον αντίκτυπό τους στην εθνική και ευρωπαϊκή ασφάλεια και δημόσια τάξη. Η UNIFE προτρέπει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου κανονισμού με την εφαρμογή διαφόρων τροποποιήσεων, διασφαλίζοντας ότι οι επενδύσεις που συνιστούν δυνητική απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη θα έχουν προτεραιότητα, αποφεύγοντας παράλληλα πρόσθετες επιπλοκές ή γραφειοκρατικά εμπόδια.

Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του υφιστάμενου κανονισμού, η UNIFE προτείνει την υιοθέτηση και την προώθηση ενιαίων μηχανισμών μεταξύ όλων των κρατών-μελών, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης σύγκλισης και της απαίτησης αξιολόγησης των "κρίσιμων υποδομών" και των "κρίσιμων τεχνολογιών" που σχετίζονται με τον τομέα των μεταφορών. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει επίσης να ενισχύσει τις αρμοδιότητές της εκδίδοντας γνωμοδοτήσεις ή αξιολογήσεις προς όλα τα κράτη-μέλη σχετικά με τις "υποδομές ζωτικής σημασίας" και τις "τεχνολογίες ζωτικής σημασίας" που έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

Ο κανονισμός για τις ΑΞΕ θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την έννοια του ξένου επενδυτή, ιδίως στις περιπτώσεις όπου ένας ξένος επενδυτής βρίσκεται υπό την άμεση ή έμμεση επιρροή κυβέρνησης άλλου κράτους. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στη δημιουργία δύο διαφορετικών κατηγοριών ανταγωνιστών στην ευρωπαϊκή αγορά, θέτοντας τις ευρωπαϊκές εταιρείες σε μειονεκτική θέση.

Η UNIFE στοχεύει στη διεύρυνση του φάσματος των έργων και προγραμμάτων ενδιαφέροντος της ΕΕ που θα αξιολογούνται ως προς τη συμβατότητά τους με τις ξένες επενδύσεις, ιδίως στο πλαίσιο του επικείμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2028-2034, το οποίο περιλαμβάνει όλα τα προγράμματα της ΕΕ που μπορούν δυνητικά να παράσχουν βοήθεια στον τομέα των σιδηροδρόμων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να παράσχει βοήθεια στα κράτη μέλη στο πλαίσιο αυτό.

Αρκετές γειτονικές χώρες έχουν επίσης θεσπίσει κανονισμούς για τις άμεσες ξένες επενδύσεις, αναδεικνύοντας το καθιερωμένο πρότυπο ελέγχου των ΑΞΕ σε κρίσιμους τομείς και βιομηχανίες που εκτείνονται πέραν της δικαιοδοσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόσφατη μελέτη του ΟΟΣΑ υπογραμμίζει τη σημασία της απόδοσης ιδιαίτερης προσοχής στον τομέα των σιδηροδρόμων λόγω της κυριαρχίας της CRRC (China Railway Rolling Stock Corporation), του μεγαλύτερου κατασκευαστή σιδηροδρόμων στον κόσμο, ως του μοναδικού μεγάλου παραγωγού τροχαίου υλικού που ανήκει και ελέγχεται από το κράτος.

Τέλος, ο κανονισμός για τις ΑΞΕ θα πρέπει να ενσωματώσει την αμοιβαιότητα και να αντιμετωπίσει το ζήτημα του θεμιτού ανταγωνισμού. Οι πάροχοι σιδηροδρομικών υπηρεσιών της ΕΕ αντιμετωπίζουν διάφορα εμπόδια και υπερβολικούς περιορισμούς όταν επιχειρούν να επενδύσουν σε τρίτες χώρες, οι οποίοι συχνά υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής του νομικού πλαισίου.

6. AEGIS Europe, Βέλγιο, 14 Ιουλίου 2023

Η AEGIS Europe ενέκρινε την τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, προκειμένου να διασφαλιστεί ο θεμιτός ανταγωνισμός σε παγκόσμια κλίμακα και να διαφυλαχθεί η στρατηγική ανεξαρτησία της Ευρώπης. Οι βιομηχανικοί τομείς εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως οι σιδηρούχοι χάλυβες, τα μη σιδηρούχα μέταλλα, τα κεραμικά, ο σιδηροδρομικός εξοπλισμός, τα ποδήλατα και τα ηλιακά πάνελ, παράγουν ετήσια έσοδα 530-550 δισεκατομμυρίων ευρώ και παρέχουν απασχόληση σε 1,7 εκατομμύρια άτομα σε ολόκληρη την ΕΕ. Ο κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ θα πρέπει να επικαιροποιηθεί ώστε να αντιπροσωπεύει με ακρίβεια το

σημερινό γεωπολιτικό τοπίο και να μειώσει την εξάρτηση της ΕΕ από συγκεκριμένα έθνη σε κλάδους που είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η AEGIS Europe υποστηρίζει σταθερά μια πολιτική ανοίγματος προς τις άμεσες ξένες επενδύσεις, αναγνωρίζοντας ότι η βιομηχανία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξαρτάται από την απρόσκοπτη πρόσβαση σε κεφάλαια προκειμένου να προωθήσει την καινοτομία και να επιτύχει ανάπτυξη. Παρ' όλα αυτά, υπήρχε έλλειψη σαφήνειας και διαφάνειας γύρω από τις άμεσες ξένες επενδύσεις που εισρέουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που οδήγησε στην έκδοση του κανονισμού προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτές οι ανησυχίες. Η AEGIS Europe προτείνει την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου με την εναρμόνιση των μεθόδων ελέγχου των ΑΞΕ μεταξύ όλων των κρατών-μελών. Το κύριο βάρος θα πρέπει να δοθεί στην αξιολόγηση του κατά πόσον οι ξένες επενδύσεις αποτελούν κίνδυνο για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, προκειμένου να ενισχυθεί τόσο η αποτελεσματικότητα όσο και η αποδοτικότητα.

Για να ενισχυθεί η συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα πρέπει να παρέχει γνωμοδοτήσεις και αξιολογήσεις στις αρμόδιες αρχές των κρατών-μελών πριν από τις αποφάσεις τους σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις που αφορούν "κρίσιμες υποδομές" και "κρίσιμες τεχνολογίες", οι οποίες ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στην ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Ο μηχανισμός συνεργασίας θα πρέπει να ενσωματώνει συγκεκριμένα κριτήρια και μετρήσεις για την αξιολόγηση των επιπτώσεων μιας άμεσης ξένης επένδυσης.

Η AEGIS Europe υπογραμμίζει επίσης τη σημασία της αξιολόγησης της προέλευσης του ξένου επενδυτή, λαμβάνοντας υπόψη τα σενάρια κατά τα οποία ένας ξένος επενδυτής βρίσκεται υπό την άμεση ή έμμεση επιρροή της κυβέρνησης μιας τρίτης χώρας. Επιπλέον, οι επενδύσεις από το εσωτερικό της Ένωσης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη είτε ο άμεσος επενδυτής είναι ιδιώτης είτε εταιρεία από τρίτη χώρα.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει την ικανότητα να αξιολογεί τις άμεσες ξένες επενδύσεις στο πλαίσιο έργων ή προγραμμάτων που ενδιαφέρουν την Ένωση, όπως τα διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών και τα προγράμματα-πλαίσια "Ορίζοντας 2020". Ωστόσο, η αξιολόγηση των άμεσων επενδύσεων θα πρέπει

να έχει ευρύτερο πεδίο εφαρμογής προκειμένου να αποφευχθεί η μη εξουσιοδοτημένη μεταφορά τεχνολογίας που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Η AEGIS Europe επιδιώκει να διευρύνει το φάσμα των έργων και προγραμμάτων που υπόκεινται σε έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων, ιδίως σε σχέση με το επερχόμενο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ) 2028-2034, τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) και τα πρόσφατα θεσμοθετημένα Σημαντικά Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος (ΣΜΕΕ). Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα πρέπει να συμμετέχει ενεργά σε αυτά τα έργα και προγράμματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ένωση και παρέχουν στήριξη στις επιχειρήσεις της ΕΕ.

Ο κανονισμός για τις ΑΞΕ θα πρέπει να ευθυγραμμιστεί με το διεθνές μέσω σύναψης δημόσιων συμβάσεων (ΙΠΙ) και τον κανονισμό για τις ξένες επιδοτήσεις. Ο πρώτος κανονισμός διευκολύνει την επέκταση των παγκόσμιων αγορών προμηθειών και καθιερώνει ισχυρή επιρροή, ενώ ο κανονισμός για τις ξένες επιδοτήσεις αντιμετωπίζει ζητήματα που αφορούν τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Η διενέργεια ελέγχου αμοιβαιότητας (αρχή της αμοιβαιότητας και η ανάγκη διασφάλισης της δικαιοσύνης και των ίσων ευκαιριών για όλους) είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση του επιπέδου ανοίγματος στις επενδύσεις στο τρίτο κράτος από το οποίο προέρχονται οι άμεσες ξένες επενδύσεις, με στόχο την πρόσβαση στην αγορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Οι επενδυτές της ΕΕ συναντούν εμπόδια όταν προσπαθούν να επενδύσουν σε τρίτες χώρες και οι επενδύσεις πρέπει να αξιολογούνται με βάση την αμοιβαιότητα και τη συμβολή τους στον θεμιτό ανταγωνισμό.

7. Eva Chamizo, IBERDROLA S.A., Ισπανία, 12 Ιουλίου 2023

«Ο μηχανισμός ελέγχου των διεθνών άμεσων επενδύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει εντοπίσει και επιλύσει αποτελεσματικά τις ανησυχίες για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που συνδέονται με τις ΑΞΕ, διατηρώντας ταυτόχρονα τη δεκτικότητα της ΕΕ στις διεθνείς επενδύσεις. Το ανανεωμένο πλαίσιο ελέγχου θα πρέπει να διατηρήσει αυτή την ισορροπία. Ένας αποτελεσματικός και αποδοτικός μηχανισμός ελέγχου των ΑΞΕ είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία μεταξύ του συνολικού ανοίγματος της ΕΕ στις ξένες επενδύσεις και της προστασίας των ζωτικών

συμφερόντων της. Η Iberdrola υποστηρίζει την εξέταση του κανονισμού 2019/452 από την Επιτροπή, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεχής αποτελεσματικότητά του και η βελτίωση των συστημάτων ελέγχου των ΑΞΕ σε όλα τα κράτη-μέλη. Πρωταρχικός στόχος θα πρέπει να είναι η διασφάλιση του θεμιτού ανταγωνισμού και η ενίσχυση της νομικής. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί επιτρέποντας και προωθώντας την ανταλλαγή βασικών πληροφοριών και εφαρμόζοντας πιο αποτελεσματικές και εξορθολογισμένες διαδικασίες επανεξέτασης. Συγκεκριμένα, υποστηρίζουμε τη θέσπιση διαφανών και τυποποιημένων κανονισμών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό περιλαμβάνει την εφαρμογή ελάχιστων κοινών κριτηρίων για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής των μηχανισμών ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων, όπως για παράδειγμα ποιες περιπτώσεις θα πρέπει να υπόκεινται σε υποχρεωτική κοινοποίηση. Επιπλέον, προτείνουμε την ανάπτυξη κριτηρίων για την αξιολόγηση των ευαίσθητων ΑΞΕ και την αντιμετώπιση των κινδύνων που συνδέονται με αυτές, την ελαχιστοποίηση του περιττού διοικητικού κόστους, την απλοποίηση και τυποποίηση των διαδικασιών και των χρονοδιαγραμμάτων και την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής, προκειμένου να αποφευχθούν περιττές καθυστερήσεις στις συναλλαγές. Υποστηρίζουμε τη δημιουργία μιας ενιαίας και ασφαλούς πλατφόρμας τεχνολογίας πληροφοριών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πλατφόρμα αυτή θα διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών και την επικοινωνία μεταξύ των κοινοποιούντων μερών, των κρατών-μελών και της Επιτροπής σχετικά με τις συναλλαγές άμεσων ξένων επενδύσεων που υπόκεινται σε έλεγχο. Επιπροσθέτως, είναι σημαντική η ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής στην εποπτεία του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων και η επιβολή πρόσθετων μέτρων για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαφύλαξης των εμπιστευτικών επιχειρηματικών και προσωπικών πληροφοριών που υποβάλλονται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών κοινοποίησης των ΑΞΕ.»

8. Niels Karssen, VDMA, Γερμανία, 12 Ιουλίου 2023

Η VDMA πιστεύει ότι οι άμεσες ξένες επενδύσεις ενισχύουν την οικονομία, τις θέσεις εργασίας και την ανταγωνιστικότητα της ΕΕ. Η ΕΕ πρέπει να συνεχίσει

να είναι δεκτική σε αυτές τις επενδύσεις και να αποφύγει τη γραφειοκρατία και τους διφορούμενους νόμους στο θέμα αυτό. - Σύμφωνα με τη VDMA, πριν από την επικαιροποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει τις διαδικασίες ελέγχου των επενδύσεων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο. - Η VDMA δεν πιστεύει ότι οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό από επιχειρήσεις της ΕΕ δημιουργούν ανησυχία για την ασφάλεια. Οι κατασκευαστές μηχανημάτων πραγματοποιούν επενδύσεις στο εξωτερικό είτε ως στρατηγική κίνηση για την απόκτηση ανταγωνιστικού μεριδίου αγοράς στο κράτος-στόχο είτε ως αποτέλεσμα τεχνολογικών απαιτήσεων.

9. Robert Limmergård, SOFF, Σουηδία , 12 Ιουλίου 2023

«Μέχρι σήμερα, δεν υπάρχει έλεγχος ΑΞΕ στη Σουηδία. Ο νόμος εξετάζεται επί του παρόντος από το κοινοβούλιο και θα πρέπει να τεθεί σε ισχύ το συντομότερο δυνατόν τον Δεκέμβριο του 2023. Ως εκ τούτου, είναι αδύνατο να εκτιμηθούν οι πιθανές επιπτώσεις του εθνικού ελέγχου. Συμφωνούμε με τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν η Συνομοσπονδία Σουηδικών Επιχειρήσεων και η Ένωση Σουηδικών Βιομηχανιών Μηχανικών, με τις οποίες συντονίσαμε τα σχόλιά μας.»

10. European Sea Ports Organisation (ESPO), Βέλγιο, 10 Ιουλίου 2023

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Θαλάσσιων Λιμένων (ESPO) κάλεσε την Επιτροπή να επανεξετάσει τον κανονισμό για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων. Η ESPO υπογραμμίζει τη σημασία της προστασίας του απεριόριστου επενδυτικού κλίματος της Ευρώπης, δεδομένου ότι οι λιμένες απαιτούν σημαντικά κεφάλαια και έχουν επωφεληθεί σε μεγάλο βαθμό από σημαντικές επενδύσεις από πηγές εκτός ΕΕ. Με την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων, οι ευρωπαϊκοί λιμένες μπορούν να διατηρήσουν την ανταγωνιστικότητά τους και να κάνουν σημαντικά βήματα προς την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στην Πράσινη Συμφωνία. Η ESPO τάσσεται υπέρ της διατήρησης ενός περιεκτικού και ελκυστικού επενδυτικού κλίματος ως θεμελιώδους δόγματος της εμπορικής πολιτικής της Ευρώπης.

Η ESPO επιπλέον, τάσσεται υπέρ μιας τυποποιημένης μεθόδου αξιολόγησης των άμεσων ξένων επενδύσεων που θα εφαρμόζεται ομοιόμορφα σε όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να προωθείται ο θεμιτός ανταγωνισμός. Η ESPO υποστηρίζει την υποχρεωτική εφαρμογή του μηχανισμού σε όλα τα κράτη-μέλη και προτείνει ότι ορισμένα στοιχεία της οδηγίας του 2019 θα μπορούσαν να τυποποιηθούν περαιτέρω για την προώθηση του θεμιτού ανταγωνισμού.

Το επικαιροποιημένο πλαίσιο της ΕΕ για τον έλεγχο των Άμεσων Ξένων Επενδύσεων θα πρέπει να εγγυάται ότι οι ζωτικής σημασίας υποδομές της Ευρώπης τυγχάνουν ισότιμης μεταχείρισης και υπόκεινται σε ομοιόμορφους κανονισμούς.

Τέλος, η ESPO θεωρεί πως η διασφάλιση της νομικής σαφήνειας, του απορρήτου και των σαφώς καθορισμένων και συνεπών χρονοδιαγραμμάτων είναι υψίστης σημασίας σε κάθε σύστημα ελέγχου. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της ελκυστικότητας της Ευρώπης ως ελκυστικού προορισμού για επενδύσεις σε λιμένες και για την παροχή σαφών σημάτων στους δυνητικούς επενδυτές. Με βάση συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης, οι διαδικασίες ελέγχου θα πρέπει να είναι διαφανείς και αμερόληπτες. Οι αρχές θα πρέπει οπωσδήποτε να διαθέτουν επαρκή αριθμό υπαλλήλων για να διευκολύνουν τις ταχείες και εξαντλητικές διαδικασίες ελέγχου, οι οποίες όταν θα είναι σε εξέλιξη, θα πρέπει να παραμένουν ιδιωτικές.

4.2 Στοχευμένη διαβούλευση σχετικά με την αξιολόγηση και την αναθεώρηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/452- Συνοπτικά Αποτελέσματα

³⁰Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διεξήγαγε διαβούλευση σχετικά με την αξιολόγηση και την τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ από τις 14 Ιουνίου έως τις 21 Ιουλίου 2023, την οποία και δημοσίευσε στις 28/11/2023. Το 83% των ερωτηθέντων έκρινε ότι είναι σκόπιμο να διασφαλιστεί η ασφάλεια και η δημόσια τάξη από κινδύνους που συνδέονται με συγκεκριμένες άμεσες ξένες επενδύσεις, ενώ το 95% των ερωτηθέντων έκρινε ότι ο σκοπός αυτός είναι πιο ισχυρός από άλλους. Οι ερωτηθέντες συμφώνησαν κυρίως ότι ο κανονισμός

³⁰ EU COMMISSION: SUMMARY RESULTS-TARGETED CONSULTATION ON THE EVALUATION AND REVISION OF REGULATION (EU) 2019/452 (THE 'FDI SCREENING REGULATION'), 28-11-23

για τον έλεγχο των ΑΞΕ ενίσχυσε την αποτελεσματικότητα της προστασίας της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης από πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με ορισμένες άμεσες ξένες επενδύσεις, ξεπερνώντας το επίπεδο προστασίας που θα είχε επιτευχθεί εάν τα επιμέρους κράτη-μέλη λειτουργούσαν ανεξάρτητα.

Ο μηχανισμός συνεργασίας της ΕΕ ενίσχυσε την ευθυγράμμιση των εθνικών κανονισμών όσον αφορά την εκτίμηση και αξιολόγηση των κινδύνων και τα διαδικαστικά χαρακτηριστικά των εθνικών διαδικασιών ελέγχου. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων αναγνώρισε ότι ο κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ βοήθησε σημαντικά τα κράτη-μέλη και την Επιτροπή στον εντοπισμό συναλλαγών ΑΞΕ υψηλού κινδύνου. Επιπλέον, επαλήθευσαν ότι, ο έλεγχος δεν αποθαρρύνει τις ΑΞΕ.

Οι ερωτηθέντες τάχθηκαν σθεναρά υπέρ της διατήρησης του πρωταρχικού ρόλου του κράτους-μέλους που είναι υπεύθυνο για τη σχεδιαζόμενη συναλλαγή άμεσων ξένων επενδύσεων, σε συνεργασία με άλλα κράτη-μέλη και την Επιτροπή, όταν πρόκειται για τη διερεύνηση, αδειοδότηση, ρύθμιση ή απαγόρευση τέτοιων συναλλαγών που ενδέχεται να επηρεάσουν την ασφάλεια. Σημειώθηκε σημαντική υποστήριξη για τη συμπερίληψη των συναλλαγών στις οποίες ο άμεσος επενδυτής έχει έδρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά τελικά ανήκει σε φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία **χώρας εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης**. Επιπλέον, υποστηρίχθηκε η καθιέρωση ενός ελάχιστου συνόλου τομέων που όλα τα κράτη-μέλη θα πρέπει να εξετάζουν προσεκτικά για τις προτεινόμενες ΑΞΕ.

Ο μηχανισμός συνεργασίας επιβάλλει έναν δικαιολογημένο διοικητικό φόρτο εργασίας στα μέρη που εμπλέκονται στη συναλλαγή, ωστόσο τα σχόλια που ελήφθησαν από επιχειρηματικούς ομίλους, επιχειρήσεις και συνδικάτα αρνητικά σχετικά με τον διοικητικό φόρτο της διαδικασίας ελέγχου των ΑΞΕ. Οι ερωτηθέντες από τις δημόσιες αρχές είχαν διαφορετικές απόψεις σχετικά με το εύλογο του διοικητικού φόρτου των κρατών-μελών σε σχέση με τον έλεγχο όλων των συναλλαγών. Σημαντικό ποσοστό των συμμετεχόντων ανέφερε ότι η **απουσία ομοιομορφίας στο χρονοδιάγραμμα ελέγχου** των συναλλαγών άμεσων ξένων επενδύσεων μεταξύ των κρατών-μελών είναι ένας από τους

διαδικαστικούς παράγοντες που εμποδίζει την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας.

Η πρωτογενής διαδικασία διαβούλευσης για την εξέταση και την τροποποίηση του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ ήταν μια εστιασμένη προσπάθεια που καλωσόρισε τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών και του κοινού. Πραγματοποιήθηκε μέσω ερωτηματολογίου το οποίο ήταν προσβάσιμο μέσω του EUSurvey. Το ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο περιλάμβανε 31 ερωτήσεις, επιτρέποντας στους ερωτηθέντες να δώσουν ανοικτές απαντήσεις για τα περισσότερα θέματα και να υποβάλουν έγγραφο θέσης για να υποστηρίξουν την απάντησή τους.

Συνολικά 47 οντότητες συμμετείχαν στη διαβούλευση και 15 από αυτούς υπέβαλαν έγγραφα θέσεων. Οι συνεισφορές περιλάμβαναν δημόσιους φορείς, εταιρείες, επιχειρηματικούς ομίλους, συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλες οντότητες. Οι απαντήσεις ήταν γεωγραφικά ποικίλες, καλύπτοντας κυρίως χώρες της ΕΕ, αλλά και χώρες εκτός. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έλαβε απαντήσεις από το Βέλγιο (10), τη Γερμανία (8), τις Κάτω Χώρες (4), την Ισπανία (4), τη Σουηδία (3), τη Γαλλία (2) και την Ιρλανδία (2). Στην έρευνα συμμετείχαν και ερωτηθέντες από τον Καναδά, την Ιαπωνία, το Ηνωμένο Βασίλειο και τις ΗΠΑ. Όλοι οι ερωτηθέντες που εκπροσωπούσαν τη δημόσια εξουσία προέρχονταν από κράτη-μέλη.

Από το σύνολο των ερωτηθέντων, το 65% ανέφερε ότι έχει **άμεση εμπειρία με την εφαρμογή εθνικών μηχανισμών ελέγχου και το 68% ανέφερε ότι έχει εμπειρία με το πλαίσιο της ΕΕ για τον έλεγχο των ΑΞΕ**. Οι ερωτηθέντες που παρείχαν πληροφορίες σχετικά με την οικονομική τους δραστηριότητα προσδιόρισαν τις δραστηριότητές τους ως εξής: νομικές υπηρεσίες για εταιρείες που εμπλέκονται σε συναλλαγές που υποβάλλονται σε έλεγχο, μεταποίηση, πληροφορίες και επικοινωνία, χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες, άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και υπηρεσίες μεταφοράς και αποθήκευσης. Όσον αφορά το μέγεθος του οργανισμού, πάνω από τις μισές απαντήσεις δόθηκαν από μεγάλες επιχειρήσεις με 250 ή περισσότερους υπαλλήλους. Στη διαβούλευση συμμετείχαν επίσης οργανισμοί

διαφόρων μεγεθών, συμπεριλαμβανομένων των μικρών (10-49 εργαζόμενοι), των μεσαίων (50-249 εργαζόμενοι) και των πολύ μικρών (1-9 εργαζόμενοι).

Η συντριπτική πλειονότητα των ερωτηθέντων (83%) έκρινε ότι ο σκοπός της διαφύλαξης της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης από τους κινδύνους που συνδέονται με ορισμένες άμεσες ξένες επενδύσεις είναι συναφής. Κανένας από τους ερωτηθέντες δεν ανέφερε ότι ο στόχος αυτός ήταν μη σχετικός.

Η εφαρμογή του κανονισμού για τον έλεγχο των ΑΞΕ έχει ενισχύσει σημαντικά τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης από τις πιθανές απειλές που θέτουν συγκεκριμένες άμεσες ξένες επενδύσεις, πέραν του επιπέδου προστασίας που θα είχε επιτευχθεί εάν τα κράτη-μέλη είχαν ενεργήσει ανεξάρτητα. Ο μηχανισμός συνεργασίας ενισχύει τις πληροφορίες σχετικά με την ασφάλεια που είναι διαθέσιμες στα κράτη-μέλη, επηρεάζοντας τη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά την αξιολόγηση των συναλλαγών. Έχει επίσης προωθήσει μεγαλύτερη ευθυγράμμιση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τον ορισμό και την αξιολόγηση των κινδύνων ασφαλείας και έχει ενθαρρύνει την υιοθέτηση ή την επικαιροποίηση των εθνικών πλαισίων ελέγχου.

Το πλαίσιο της ΕΕ για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων έχει αποδειχθεί επιτυχές στην αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων των μεμονωμένων ΑΞΕ στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη εντός της ΕΕ. Μία δημόσια αρχή που απάντησε αρνητικά εξέφρασε την πεποίθηση ότι **κάθε κράτος μέλος εξακολουθεί να δίνει προτεραιότητα στην επίδραση στην εθνική ασφάλεια έναντι των επιπτώσεων σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.**

Ο κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ επιτρέπει στα κράτη-μέλη και την Επιτροπή να εντοπίζουν με ακρίβεια τις συναλλαγές ΑΞΕ που ενδέχεται να έχουν αρνητικό αντίκτυπο σε ζωτικά αγαθά της ΕΕ, ιδίως όταν διακυβεύεται η ασφάλεια ή η δημόσια τάξη. Επιπλέον, σύμφωνα με την αξιολόγηση ΑΞΕ διασφαλίζει επαρκώς τις ευαίσθητες και εμπιστευτικές πληροφορίες σχετικά με τις συναλλαγές ΑΞΕ που παρέχονται από το/τα κοινοποιηθέντα μέρος/μέρη στους φορείς ελέγχου των κρατών-μελών.

Από το σύνολο των απαντήσεων, το 74% συμφώνησε με την άποψη ότι **ο κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ αύξησε την αποτελεσματική προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης**. Από την άλλη πλευρά, οι περισσότεροι ερωτηθέντες δεν συμμερίζονταν την άποψη ότι ο μηχανισμός συνεργασίας έχει αυξήσει τη σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις διαδικαστικές πτυχές των εθνικών μηχανισμών ελέγχου (ιδίως τις προθεσμίες, τις απαιτήσεις πληροφόρησης και τη φιλικότητα προς το χρήστη).

Οι απόψεις των ερωτηθέντων ήταν πιο σύνθετες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα του ισχύοντος πλαισίου της ΕΕ για τον εντοπισμό κινδύνων για την ασφάλεια ή/και τη δημόσια τάξη των κ-μ της ΕΕ. Από τους ερωτηθέντες, συμφώνησαν οι 18 ενώ 14 διαφώνησαν. Τα μέρη που συμφωνούν αποτελούνται από κυβερνητικές υπηρεσίες, εταιρείες/επιχειρήσεις, ενώσεις επιχειρήσεων και συνδικάτα. Οι διαφωνούντες αποτελούνται από 7 επιχειρηματικούς ομίλους, 5 επιχειρήσεις και 2 δημόσιους φορείς. Όταν ερωτήθηκαν σχετικά με την αποτελεσματικότητα του σημερινού συστήματος της ΕΕ όσον αφορά τον εντοπισμό θεμάτων ασφάλειας και δημόσιας τάξης σε διασυνοριακό επίπεδο, 16 ερωτηθέντες συμφώνησαν, ενώ 12 διαφώνησαν.

Οι επενδυτές λαμβάνουν υπόψη τους κινδύνους που σχετίζονται με τον έλεγχο των ΑΞΕ κατά τη λήψη αποφάσεων. Εάν το αποτέλεσμα του ελέγχου των ΑΞΕ είναι αρνητικό, είτε η έγκριση είναι με όρους ή υπάρχουν σημαντικές καθυστερήσεις, μπορεί να βλαφτεί η φήμη τους και, ως εκ τούτου, να εμποδιστεί η ικανότητά τους να προσελκύσουν νέους πελάτες, προμηθευτές, επενδυτικούς στόχους ή εταίρους. Εάν το διοικητικό συμβούλιο αποτύχει να προβλέψει με ακρίβεια αυτούς τους κινδύνους, μπορεί να επιλέξει να απέχει από τις επενδύσεις.

Η απουσία ενός ενιαίου συστήματος ελέγχου των ΑΞΕ σε όλα τα κράτη-μέλη μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την πιθανή επιρροή των εθνικών μηχανισμών ελέγχου στις επενδυτικές αποφάσεις εντός της ΕΕ, οδηγώντας στην ανησυχία της επιλογής των καλύτερων. Δεν υπάρχουν εμπειρικά δεδομένα που να υποδηλώνουν ότι ο έλεγχος θα είχε αποτρεπτικό αποτέλεσμα στις επενδύσεις.

Μόνο οι επενδύσεις που είναι δυνητικά εχθρικές και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απαγόρευσης ή του μετριασμού είναι πιθανό να επηρεαστούν.

Ο μηχανισμός συνεργασίας της ΕΕ έχει διαπιστωθεί ότι ασκεί σημαντική επιρροή στις επιχειρηματικές αποφάσεις, δεδομένου ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων απέφυγε να δώσει απάντηση σχετικά με τον αντίκτυπό του στις επενδύσεις. Ωστόσο, η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας στον εντοπισμό και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με συναλλαγές ΑΞΕ που είναι σημαντικές για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της ΕΕ ήταν σποραδική ή σπάνια. 29 ερωτηθέντες θεωρούν πως ο κανονισμός για τον έλεγχο των ΑΞΕ έχει βοηθήσει σημαντικά τα κράτη-μέλη και την Επιτροπή στον ακριβή εντοπισμό των συναλλαγών ΑΞΕ που έχουν σημασία για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της ΕΕ.

Κατά τη συζήτηση των περιορισμών της αποτελεσματικότητας του μηχανισμού συνεργασίας, τα ακόλουθα ζητήματα επισημάνθηκαν ως σημαντικά προβλήματα: Τα κράτη-μέλη έχουν τη δυνατότητα να μην διαθέτουν μηχανισμό εξέτασης των συναλλαγών άμεσων ξένων επενδύσεων με βάση ανησυχίες για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, ενώ μπορούν να εφαρμόσουν μηχανισμό ελέγχου που τους επιτρέπει να εξετάζουν τις συναλλαγές ΑΞΕ μόνο αφού αυτές έχουν ήδη ολοκληρωθεί. Ακόμα το κράτος-μέλος που διενεργεί τον έλεγχο δεν υποχρεούται να παρέχει εξηγήσεις στα άλλα κράτη-μέλη ή στην Επιτροπή σχετικά με την εξέταση των παρατηρήσεων τους ή της γνώμης της Επιτροπής στην τελική τους απόφαση.

Η πλειονότητα των ερωτηθέντων έκρινε ότι οι ακόλουθες πτυχές είναι ήσσονος σημασίας ή δεν προκαλούν καμία ανησυχία:

η ελευθερία των κρατών μελών να αποφασίζουν σε εθνικό επίπεδο ποιοι τομείς, περιουσιακά στοιχεία (όπως υποδομές, τεχνολογίες και εισροές) και οικονομικές δραστηριότητες ελέγχονται,

η έλλειψη νομικής δέσμευσης των παρατηρήσεων άλλων κρατών-μελών για το κράτος-μέλος στο οποίο σχεδιάζεται ή ολοκληρώνεται η συναλλαγή,

η έλλειψη νομικής δέσμευσης της γνώμης της Επιτροπής σχετικά με την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε πολλά κράτη-μέλη για το κράτος μέλος στο οποίο σχεδιάζεται ή ολοκληρώνεται η συναλλαγή και το γεγονός ότι η γνώμη της Επιτροπής σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της ΕΕ κοινοποιείται μόνο στο κράτος-μέλος που διενεργεί τον έλεγχο και όχι σε άλλα κράτη-μέλη.

Η μελέτη της Επιτροπής επιδίωξε να αναλύσει τις συγκεκριμένες συναλλαγές που θα πρέπει να ελέγχονται από τον μηχανισμό συνεργασίας, λαμβάνοντας υπόψη **την προέλευση του επενδυτή ή το κράτος στο οποίο είναι εγκατεστημένος/επιχείρηση**. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων, συμπεριλαμβανομένων 11 δημόσιων αρχών, υποστήριξε την επέκταση του πεδίου εφαρμογής ώστε να συμπεριλάβει συναλλαγές στις οποίες ο άμεσος επενδυτής **έχει την έδρα του στην ΕΕ, αλλά τελικά ανήκει σε φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία από χώρα εκτός της ΕΕ** που μπορεί να συμμετέχει ενεργά στη διοίκηση ή τον έλεγχο της εταιρείας-στόχου. Επιπλέον, 8 ακόμη οντότητες εξέφρασαν την υποστήριξή τους για την ενσωμάτωση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ανήκουν τελικά σε φυσικό πρόσωπο ή εταιρεία από χώρα εκτός ΕΕ που έχει τη δυνατότητα να συμμετέχει ενεργά στη διαχείριση ή τον έλεγχο της εταιρείας-στόχου. Μεταξύ αυτών των 8 ερωτηθέντων, οι 4 ήταν δημόσιες αρχές.

Η πλειονότητα των συμμετεχόντων θεώρησε ότι η αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου πλαισίου της ΕΕ μπορεί να ενισχυθεί με την ενσωμάτωση ενός **ελάχιστου συνόλου κλάδων** στους οποίους όλα τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να εξετάζουν τις προτεινόμενες συναλλαγές. Μόνο ένα μικρό ποσοστό των συμμετεχόντων πίστευε ότι η αποτελεσματικότητα του υφιστάμενου πλαισίου της ΕΕ θα μπορούσε να ενισχυθεί με την υποχρέωση όλων των κρατών-μελών να ενημερώνουν τον μηχανισμό συνεργασίας για όλες τις προτεινόμενες συναλλαγές, ανεξάρτητα από το αν η συναλλαγή ελέγχεται ή όχι και εάν η εταιρεία-στόχος δραστηριοποιείται σε συγκεκριμένους ιδιαίτερα ευαίσθητους κλάδους, οι οποίοι θα προσδιορίζονται στον κανονισμό για τον έλεγχο των ΑΞΕ.

Οι πρωταρχικοί στόχοι της Επιτροπής κατά την εκπροσώπηση της ΕΕ στη διεθνή συνεργασία για τον έλεγχο των ΑΞΕ περιλαμβάνουν την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις τάσεις των ΑΞΕ και την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για την εφαρμογή μέτρων ελέγχου. Οι δράσεις αυτές έτυχαν της μεγαλύτερης υποστήριξης.

Το ερωτηματολόγιο εξέτασε πολλές πτυχές της διαδικασίας συνεργασίας, αποσπώντας απαντήσεις που κυμαίνονταν από την πλήρη συμφωνία έως την πλήρη διαφωνία. Η πλειονότητα των ερωτηθέντων συμφώνησε ότι ο μηχανισμός συνεργασίας δεν παρεμποδίζει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων των κρατών-μελών κατά τον έλεγχο των συναλλαγών. Επιπλέον, δίνει τη δυνατότητα σε άλλα κράτη-μέλη να ενημερώνονται για συναλλαγές που θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη τους και διευκολύνει την ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών σχετικά με μεμονωμένες συναλλαγές. Το διοικητικό κόστος που προκύπτει από τον μηχανισμό συνεργασίας είναι κατάλληλο για τα μέρη που εμπλέκονται στη συναλλαγή.

Όταν ρωτήθηκαν για όλες τις συναλλαγές, οι ερωτηθέντες από τις δημόσιες αρχές είχαν διαφορετικές απόψεις σχετικά με το διοικητικό βάρος που επιβαρύνει τα κράτη-μέλη λόγω του μηχανισμού συνεργασίας. Συγκεκριμένα, 8 ερωτηθέντες συμφώνησαν με τη δήλωση ότι υπάρχει ιδιαίτερο διοικητικό βάρος και καθυστερήσεις, ενώ 7 ερωτηθέντες διαφώνησαν. Ωστόσο, όταν πρόκειται για συναλλαγές που συνιστούν σημαντική απειλή για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, 16 συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι ο διοικητικός φόρτος για τα κράτη-μέλη είναι δικαιολογημένος.

Όσον αφορά τη δημόσια υποβολή εκθέσεων, η πλειονότητα των ερωτηθέντων εξέφρασε τη συμφωνία της ότι οι ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής προσφέρουν κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του μηχανισμού συνεργασίας, ενώ 9 ερωτηθέντες είχαν αντίθετη άποψη. Ωστόσο, υπήρξε σημαντική υποστήριξη από όλες τις ομάδες ερωτηθέντων για την εφαρμογή μιας νέας διάταξης που θα υποχρεώνει όλα τα κράτη-μέλη να δημοσιεύουν ετήσιες εκθέσεις σχετικά με τους μηχανισμούς ελέγχου τους. Επιπλέον, υποστηρίχθηκε το πλαίσιο της ΕΕ να θεσπίσει ενιαία ελάχιστα πρότυπα για το

περιεχόμενο και τη μεθοδολογία αυτών των εκθέσεων, τα οποία θα πρέπει να ακολουθούνται τόσο από τα κράτη-μέλη όσο και από την Επιτροπή.

Η έρευνα ρώτησε επίσης για την έκταση των πληροφοριών που πρέπει να κοινοποιούνται στον μηχανισμό συνεργασίας και οι περισσότεροι συμμετέχοντες συμφώνησαν ότι υπάρχει επαρκές επίπεδο διαφάνειας όσον αφορά τις απαραίτητες πληροφορίες για σκοπούς κοινοποίησης. Δόθηκε ισχυρή υποστήριξη για πρόσθετη τυποποίηση των πληροφοριών που απαιτούνται για τη συμπερίληψη στην κοινοποίηση. Όταν ζητήθηκαν περισσότερες πληροφορίες από την Επιτροπή ή άλλα κράτη-μέλη, η πλειοψηφία των ερωτηθέντων επέλεξε να μην εκφράσει γνώμη για το αν οι παρεχόμενες πληροφορίες ήταν αρκετές. Ωστόσο, 11 ερωτηθέντες συμφώνησαν ότι ήταν επαρκείς, ενώ 2 διαφώνησαν.

Ο κανονισμός για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων αποτελεί βασικό μέσο για τα κράτη μέλη και την Επιτροπή για τη διαφύλαξη της ασφάλειας και **της δημόσιας τάξης της ΕΕ. Ωστόσο, υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τα διαδικαστικά στοιχεία του μηχανισμού συνεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της απουσίας συγχρονισμού** μεταξύ των χρονοδιαγραμμάτων των κρατών-μελών για την αξιολόγηση των συναλλαγών άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ) και της εξάρτησης από την έναρξη του επίσημου ελέγχου από το κράτος-μέλος για να καθοριστεί πότε οι συναλλαγές ΑΞΕ αναφέρονται στον μηχανισμό συνεργασίας.

Οι ερωτηθέντες είχαν διαφορετικές απόψεις σχετικά με τη χρησιμότητα μιας ενιαίας και ασφαλούς πλατφόρμας για την ενημέρωση των μερών ώστε να δίνουν πληροφορίες σχετικά με συγκεκριμένες συναλλαγές ΑΞΕ. Ωστόσο, όταν εξετάστηκαν μόνο οι ερωτηθέντες από τον ιδιωτικό τομέα, το επίπεδο υποστήριξης έγινε πιο εμφανές. 26 ερωτηθέντες υποστήριξαν την λειτουργία πλατφόρμας που θα επιτρέπει στις αρμόδιες αρχές των 27 κρατών-μελών και στην Επιτροπή να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με μεμονωμένες συναλλαγές ΑΞΕ. Η εναρμόνιση των χρονοδιαγραμμάτων σε εθνικό επίπεδο για τον έλεγχο των συναλλαγών ΑΞΕ που υπόκεινται στον μηχανισμό συνεργασίας της ΕΕ και η εναρμόνιση των χρονοδιαγραμμάτων για την αίτηση

περαιτέρω πληροφοριών από τα μέρη και για την υποβολή των πληροφοριών αυτών υποστηρίχθηκαν επίσης από πολλούς ερωτηθέντες.

Σύμφωνα δε με έναν ερωτηθέντα από ένωση επιχειρήσεων, υπάρχει ασυνέπεια στην εφαρμογή βασικών εννοιών όπως "έλεγχος" και "ιδιοκτησία", καθώς και στην εξέταση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης και στην αξιολόγηση του ελέγχου των συγκεντρώσεων, σε διάφορους τομείς του κανονισμού της ΕΕ.

Για να αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα, είναι σημαντικό να επιδιωχθεί μεγαλύτερη ευθυγράμμιση των εφαρμοστέων προτύπων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των ανησυχιών για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Αυτό περιλαμβάνει το σύστημα ελέγχου των ΑΞΕ και την αξιολόγηση της επιλεξιμότητας των επιχειρήσεων να λαμβάνουν χρηματοδότηση από την ΕΕ ή από τα κράτη-μέλη σε στρατηγικούς τομείς.

4.3 Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ με το CFIUS των Ηνωμένων Πολιτειών

³¹Οι Ηνωμένες Πολιτείες δεν διαθέτουν μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων (ΑΞΕ), αν και διαθέτουν μηχανισμούς και θεσμικά όργανα που είναι υπεύθυνα για την αξιολόγηση των ξένων επενδύσεων, ιδίως εκείνων που ενδέχεται να συνιστούν απειλή για την εθνική ασφάλεια. Ο κύριος φορέας που είναι αρμόδιος για την αξιολόγηση των ξένων επενδύσεων είναι η Επιτροπή για τις ξένες επενδύσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες (CFIUS). Η CFIUS είναι μια διυπηρεσιακή κοινοπραξία υπό την ηγεσία του Υπουργού Οικονομικών σε συνεργασία με άλλα υπουργεία και υπηρεσίες της αμερικανικής κυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένων των υπουργείων Άμυνας, Εσωτερικής Ασφάλειας, Εμπορίου και άλλων. Στόχος της επιτροπής είναι η αξιολόγηση των συναλλαγών που ενδέχεται να οδηγήσουν στην απόκτηση ελέγχου μιας αμερικανικής εταιρείας από αλλοδαπό φυσικό ή νομικό πρόσωπο, με ιδιαίτερη έμφαση σε θέματα εθνικής ασφάλειας.

---

³¹DIANA A. A. REISMAN, *THE EU AND FDI: WHAT TO EXPECT FROM THE NEW SCREENING REGULATION*, THE INSTITUTE FOR STRATEGIC RESEARCH, AUGUST 31, 2020

Ο νόμος του 2018 για τον εκσυγχρονισμό του ελέγχου του κινδύνου ξένων επενδύσεων (Foreign Investment Risk Review Modernization Act of 2018 - FIRRM) διεύρυνε τη δικαιοδοσία και την εξουσία της Επιτροπής για τις ξένες επενδύσεις στις Ηνωμένες Πολιτείες (CFIUS) για την αντιμετώπιση μεταβαλλόμενων ζητημάτων εθνικής ασφάλειας και τη θέσπιση πρωτοκόλλων για την εντατικοποίηση της εξέτασης συγκεκριμένων μη ρυθμιζόμενων επενδύσεων και συναλλαγών. Η ανάλυση των μηχανισμών ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες και την Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αποτελέσει πολύτιμο πρότυπο για την κατανόηση των επιπτώσεων του κανονισμού.

Τόσο οι Ηνωμένες Πολιτείες όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρούν εξαντλητικούς καταλόγους κριτηρίων που χρησιμοποιούν για να αξιολογήσουν τη δυνητική απειλή για την ασφάλεια που συνιστά μια συγκεκριμένη άμεση ξένη επένδυση. Τόσο η Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες (CFIUS) όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτουν σημαντική διακριτική ευχέρεια στην επιλογή των συναλλαγών ΑΞΕ που θα ελέγξουν. Επιπλέον, τόσο ο κανονισμός όσο και η FIRRM προωθούν τη διαβίβαση πληροφοριών σε διάφορες δικαιοδοσίες. Ο νόμος για τον εκσυγχρονισμό της αναθεώρησης των ξένων επενδύσεων (FIRRM) παρέχει στις Ηνωμένες Πολιτείες την εξουσία να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με άμεσες ξένες επενδύσεις από άλλες χώρες με "συμμάχους και τρίτους". Επιτρέπει επίσης την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τους ξένους επενδυτές με άλλα κράτη-μέλη και την Επιτροπή.

Ωστόσο, υπάρχουν αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των κανονιστικών πλαισίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και του FIRRM στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων στις Ηνωμένες Πολιτείες (CFIUS) έχει την εξουσία να απαγορεύει ή να σταματά προσωρινά την εισροή άμεσων ξένων επενδύσεων στις ΗΠΑ. Αντίθετα, ο κανονισμός επιτρέπει αποκλειστικά στην Επιτροπή και τα κράτη-μέλη να εκφράζουν ανησυχίες στο κράτος-μέλος που δέχεται τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Το κράτος-μέλος υποχρεούται να

αξιολογήσει προσεκτικά τις ανησυχίες, αλλά διατηρεί την εξουσία να τις απορρίψει.

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, ο δικαστικός έλεγχος είναι συνήθως υποχρεωτικός, ενώ η FIRREA επιτρέπει το ενδεχόμενο διακριτικής μεταχείρισης έναντι επενδυτών από συγκεκριμένες χώρες. Η συμπερίληψη της διάταξης "sense of Congress" (αίσθηση του Κογκρέσου) στο FIRREA παρέχει στην αμερικανική Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς την εξουσία να αντιμετωπίζει επιλεκτικά επενδυτές από συγκεκριμένα έθνη που θεωρούνται ότι προκαλούν σημαντική ανησυχία. Ο ευρωπαϊκός κανονισμός δεν περιέχει καμία ρήτρα που να θεσπίζει διακρίσεις μεταξύ άλλων χωρών.

Τελικά, το σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι πιο δεκτικό προς τους κινέζους ξένους επενδυτές σε σύγκριση με τη δομή των Ηνωμένων Πολιτειών. Η CFIUS αναμένεται να δώσει προτεραιότητα στην εξέταση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από κινεζικής ιδιοκτησίας επιχειρήσεις, ενώ ο μηχανισμός ελέγχου της ΕΕ απαγορεύει σαφώς τη διάκριση μεταξύ τρίτων χωρών. Συνολικά, η ΕΕ προσφέρει μια πιο ουσιαστική νομική προσφυγή για τους ξένους επενδυτές που αντιλαμβάνονται αθέμιτη μεταχείριση κατά τη διαδικασία ελέγχου. Αυτό λειτουργεί ως πρόσθετο κίνητρο για τα κράτη-μέλη της ΕΕ να εξασφαλίσουν δίκαιη μεταχείριση των ξένων επενδυτών.

³²Παρακάτω, παρατίθεται πίνακας του Ελεγκτικού Συνεδρίου σχετικά με το πλαίσιο ελέγχου της ευρωπαϊκής ένωσης σε σύγκριση με το πλαίσιο των ΗΠΑ.

Σύγκριση του πλαισίου ελέγχου της ΕΕ και των ΗΠΑ.

³² ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ- ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, 2023, https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2023-27/SR-2023-27_EL.pdf

Στοιχεία του πλαισίου ελέγχου των ΑΞΕ	Πλαίσιο ελέγχου των ΑΞΕ και μηχανισμός συνεργασίας της ΕΕ	Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων των Ηνωμένων Πολιτειών (CFIUS)
Διακυβέρνηση	<p>Η ΓΔ TRADE διαχειρίζεται τον μηχανισμό συνεργασίας από κοινού με όλα τα κράτη μέλη. Επίσης, διαχειρίζεται τις γενικές συζητήσεις πολιτικής στους κόλπους της ομάδας των εμπειρογνομόνων που έχουν οριστεί από όλα τα κράτη μέλη.</p>	<p>Η CFIUS είναι μια διυπηρεσιακή επιτροπή, εξουσιοδοτημένη να εξετάζει τις επιπτώσεις στην εθνική ασφάλεια των άμεσων ξένων επενδύσεων που γίνονται στις Ηνωμένες Πολιτείες.</p>
Εξουσίες	<p>Το πλαίσιο ελέγχου των ΑΞΕ είναι μέσο εξουσιοδότησης και όχι εναρμόνισης. Δεν υποχρεώνει τα κράτη μέλη να ελέγχουν, ούτε τους επιβάλλει τι να ελέγχουν.</p> <p>Η τελική απόφαση να απαγορευθεί ή να εγκριθεί μια ΑΞΕ επαφίεται στα κράτη μέλη.</p> <p>Η Επιτροπή μπορεί να εκδίδει γνώμη, όταν διαπιστώνει ότι συγκεκριμένη ΑΞΕ πιθανόν να έχει επιπτώσεις στη δημόσια τάξη ή στην ασφάλεια περισσοτέρων του ενός κρατών μελών ή σε έργα και προγράμματα ενωσιακού ενδιαφέροντος.</p> <p>Η γνώμη αυτή μπορεί να περιέχει μη δεσμευτικά μέτρα μετριασμού ή σύσταση για απαγόρευση της επένδυσης.</p>	<p>Η CFIUS είναι εξουσιοδοτημένη να απαγορεύει συναλλαγές που εμπίπτουν στη δικαιοδοσία της.</p> <p>Μπορεί επίσης να επιβάλλει μέτρα για τον μετριασμό των απειλών για την εθνική ασφάλεια των ΗΠΑ.</p> <p>Η απαγόρευση επένδυσης ή η επιβολή μέτρων μετριασμού είναι δεσμευτικές.</p>

4.4 Το εθνικό πλαίσιο ελέγχου της Κίνας-Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ για της ΑΞΕ με το πλαίσιο της Κίνας

4.4.1 Το εθνικό πλαίσιο ελέγχου της Κίνας

³³Το 2020, η Κίνα ξεπέρασε όλες τις άλλες χώρες και έγινε ο κύριος δικαιούχος ξένων άμεσων επενδύσεων, κυρίως λόγω των ισχυρών πολιτικών της. Η Κίνα είχε δραστηριοποιηθεί στη θέσπιση πολιτικών που ενθαρρύνουν τις επενδύσεις, όπως ο νόμος για τις ξένες επενδύσεις που δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο του 2020 και η σύντμηση του αρνητικού καταλόγου των επενδύσεων τον Ιούλιο, για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων το 2020.

Η Εθνική Επιτροπή Ανάπτυξης και Μεταρρυθμίσεων ("NDRC") και το Υπουργείο Εμπορίου ("MOFCOM"), με τη σύμφωνη γνώμη του Κρατικού Συμβουλίου, εξέδωσαν τα Μέτρα για την αναθεώρηση της ασφάλειας των ξένων επενδύσεων (Μέτρα NSR 2020) στις 19 Δεκεμβρίου 2020.

Τα εν λόγω μέτρα (νομοθεσία 23 άρθρων) προσφέρουν ολοκληρωμένες πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής των συναλλαγών, την έναρξη και τις διαδικασίες επανεξέτασης, τις πιθανές αποφάσεις επανεξέτασης, την εποπτεία και την εφαρμογή των αποφάσεων επανεξέτασης και τον χειρισμό των παραβιάσεων, όλα βασισμένα σε μεγάλο βαθμό στην πρακτική επανεξέτασης της εθνικής ασφάλειας της Κίνας τα τελευταία 25 χρόνια.

Το παράρτημα της Σαγκάης του Εμπορικού Επιμελητηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέφρασε την ανησυχία του σχετικά με τις πιθανές επιπτώσεις αυτών των περιορισμών, καθώς θα μπορούσαν να περιορίσουν την έκταση των ξένων επενδύσεων και να συγκρουστούν με τους διακηρυγμένους στόχους της Κίνας για την προώθηση της αυξημένης διαφάνειας. Ωστόσο, η κινεζική κυβέρνηση διαβεβαίωσε ότι οι πολιτικές του NSR 2020 δεν έχουν προστατευτικό χαρακτήρα και αποτελούν αναπόσπαστο στοιχείο της ρυθμιστικής δομής του νόμου της για τις ξένες επενδύσεις. Οι κανονισμοί επιτρέπουν στην κινεζική κυβέρνηση να χειρίζεται αποτελεσματικά τους ταυτόχρονους στόχους της προστασίας της εθνικής ασφάλειας και της ενθάρρυνσης των επενδύσεων σε ορισμένες βιομηχανίες υψηλής τεχνολογίας.

---

³³ CHINA'S NEW NATIONAL SECURITY SCREENING RULES ON FOREIGN INVESTMENT / EAST ASIA INSTITUTE - NATIONAL UNIVERSITY OF SINGAPORE 04.02.2021

Η Κίνα ενθαρρύνει ενεργά τις ξένες επενδύσεις για περισσότερα από σαράντα χρόνια, αρχής γενομένης από την εισαγωγή της αρχικής νομοθεσίας για τις εσωτερικές ξένες επενδύσεις το 1979. Ωστόσο, το 1995, εισήχθησαν ορισμένα μέτρα για τον μετριασμό των κινδύνων ασφαλείας που συνδέονται με τις ξένες επενδύσεις που εισέρχονται στη χώρα. Η Κίνα εφάρμοσε μια σειρά διαδικασιών αξιολόγησης, που περιλαμβάνουν τρία στάδια, για την εποπτεία και την αξιολόγηση των ξένων επενδύσεων που εισέρχονται στη χώρα.

Το 2003, η Κίνα εισήγαγε διαδικασίες επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένων προσωρινών μέτρων για τις συγχωνεύσεις και εξαγορές τοπικών επιχειρήσεων από ξένους επενδυτές, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση των ανησυχιών εθνικής ασφάλειας που συνδέονται με τις ξένες επενδύσεις στη χώρα. Ωστόσο, το συγκεκριμένο υλικό, μαζί με ένα άλλο έγγραφο που κυκλοφόρησε το 2006, δεν περιείχε λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία αξιολόγησης και περιόριζε την εστίαση της αξιολόγησης σε εγχώρια οικονομικά ζητήματα που αφορούν τις ξένες επενδύσεις, ιδίως σε εκείνα που σχετίζονται με τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές. Την ίδια περίοδο, εφαρμόστηκαν κανονισμοί για την απαγόρευση των ξένων επενδύσεων, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο των συγχωνεύσεων και εξαγορών, με στόχο την αποτροπή επενδύσεων που ενδέχεται να θέσουν σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια ή να βλάψουν τη δημόσια ευημερία.

Το 2011, η Κίνα εισήγαγε το σύστημα επανεξέτασης της ασφάλειας για τους ξένους επενδυτές με τη δημοσίευση της "Ανακοίνωσης του Γενικού Γραφείου του Κρατικού Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση του συστήματος επανεξέτασης της ασφάλειας για τις συγχωνεύσεις και εξαγορές εγχώριων επιχειρήσεων από ξένους επενδυτές" (εφεξής "έγγραφο του 2011"), μαζί με δύο συμπληρωματικά έγγραφα που εξέδωσε το MOFCOM. Τα έγγραφα αυτά παρέχουν λεπτομέρειες σχετικά με την έκταση και το περιεχόμενο της επανεξέτασης, τον φορέα επανεξέτασης, την απαιτούμενη τεκμηρίωση για την επανεξέταση και τη διαδικασία διεξαγωγής της επανεξέτασης. Το πεδίο εφαρμογής της επανεξέτασης επεκτάθηκε ώστε να καλύπτει όχι μόνο την εθνική οικονομική ασφάλεια, αλλά και την ασφάλεια που αφορά την εθνική άμυνα, την οικονομική σταθερότητα, την κοινωνική τάξη και την τεχνολογία.

Το 2015 και το 2018, η Κίνα δημοσίευσε δύο συμπληρωματικά έγγραφα, συγκεκριμένα τα "Δοκιμαστικά μέτρα για την επανεξέταση της εθνικής ασφάλειας των ξένων επενδύσεων σε πιλοτικές ζώνες ελεύθερου εμπορίου" και τα "Μέτρα για τις υπερπόντιες μεταφορές δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας", με στόχο την ενίσχυση του πλαισίου αξιολόγησης της ασφάλειας σε ορισμένους τομείς. Η μέθοδος αξιολόγησης της εθνικής ασφάλειας για τις ξένες επενδύσεις υιοθετήθηκε επίσημα στην Κίνα το 2019 μέσω της εφαρμογής του νόμου για τις ξένες επενδύσεις και των σχετικών εκτελεστικών κανόνων του.

Τα πρόσφατα εισαχθέντα μέτρα αναθεώρησης της εθνικής ασφάλειας για το 2020 χρησιμεύουν ως ένα σημαντικό έγγραφο που συμπληρώνει τον νόμο για τις ξένες επενδύσεις. Θεσπίζουν μια σαφή νομική βάση και εμπειριστατωμένες επιχειρησιακές οδηγίες για τις κινεζικές αρχές προκειμένου να εποπτεύουν τις ξένες επενδύσεις που θα μπορούσαν δυνητικά να επηρεάσουν την εθνική ασφάλεια. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ελλείψεις στην ενίσχυση ορισμένων πτυχών του κινεζικού συστήματος NSR για τις εισερχόμενες ξένες επενδύσεις.

Η δημοσίευση των μέτρων της Κίνας για την επανεξέταση του εθνικού κινδύνου ασφαλείας του 2020 (NSR) αποτελεί αντίδραση στην παγκόσμια αύξηση του ελέγχου ασφαλείας των άμεσων ξένων επενδύσεων. Από το 2016, αρκετές μεγάλες οικονομίες παγκοσμίως, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ιαπωνίας, της Αυστραλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, έχουν εφαρμόσει ή ενισχύσει τους μηχανισμούς τους για τον έλεγχο της εθνικής ασφάλειας των ξένων επενδύσεων (NSR).

Τον τελευταίο καιρό, οι ξένοι κανονισμοί έχουν στοχεύσει ειδικά τις κινεζικές κρατικές ή ελεγχόμενες επενδύσεις, καθιστώντας το θέμα αυτό ευαίσθητο για την Κίνα καθώς συμμετέχει σε διεθνείς διαπραγματεύσεις και διαμορφώνει εγχώριες πολιτικές. Ωστόσο, και οι εταιρείες της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην Κίνα, από την πλευρά τους, εξακολουθούν να εκφράζουν συνεχή δυσαρέσκεια για την άδικη μεταχείριση που τυγχάνουν.

Η έκθεση έρευνας για το επιχειρηματικό κλίμα στην Κίνα το 2020, που διεξήχθη από το Αμερικανικό Επιμελητήριο της Κίνας, τόνισε τον σημαίνοντα ρόλο του

ρυθμιστικού περιβάλλοντος που επηρεάζει τα επίπεδα επενδύσεων των αμερικανικών εταιρειών στην Κίνα.

4.4.2 Σύγκριση του πλαισίου της ΕΕ για της ΑΞΕ με το πλαίσιο της Κίνας

³⁴Η σπανιότητα των δημοσίως διαθέσιμων πληροφοριών αποκλείει την παροχή μιας ακριβούς και περιεκτικής σύνοψης των κινεζικών επενδύσεων στην ΕΕ που να συνδέεται ρητά με την κινεζική κυβερνητική επενδυτική στρατηγική. Ως εκ τούτου, για την επισκόπηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου, χρησιμοποιήθηκαν στοιχεία σχετικά με τις συνολικές κινεζικές ξένες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εστιάζοντας συγκεκριμένα στο σύνολο των άμεσων ξένων επενδύσεων από την Κίνα (συμπεριλαμβανομένου του Χονγκ Κονγκ) προς την Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία χρόνια.

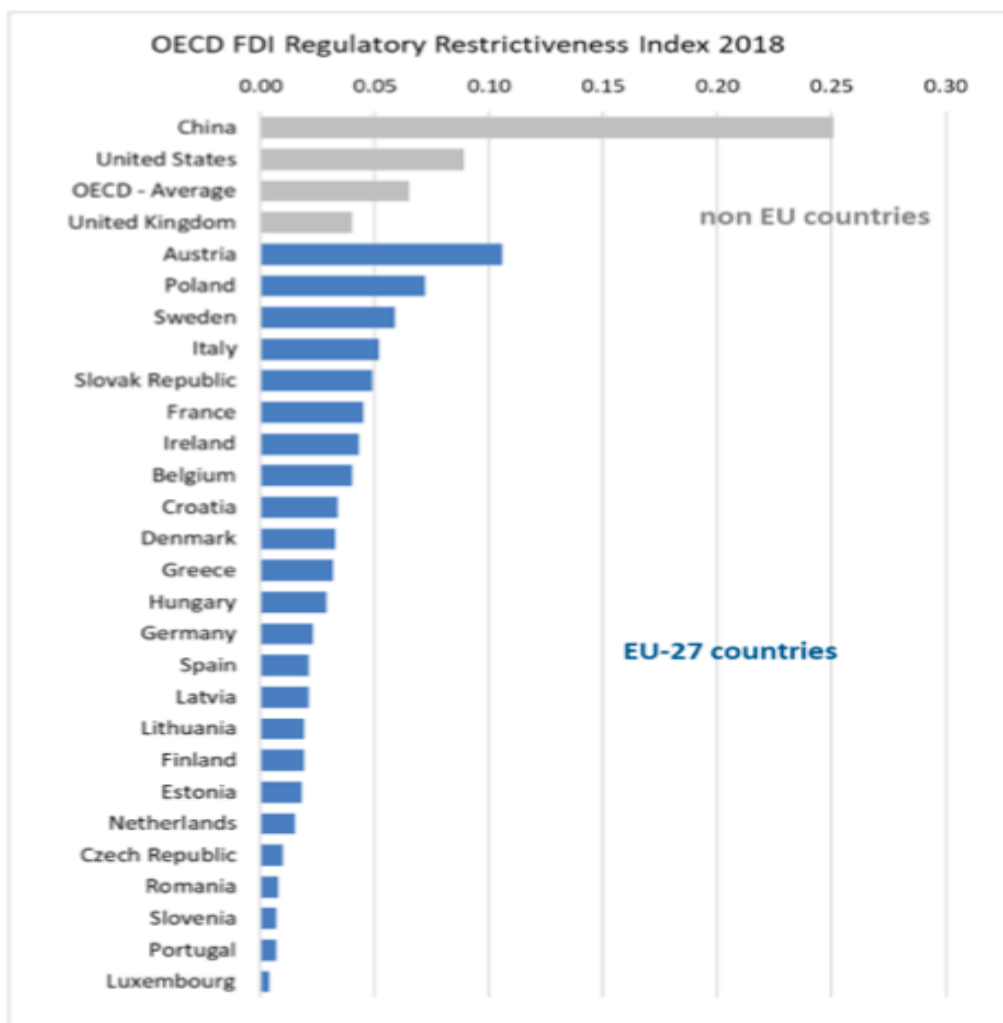
Ο δείκτης ρυθμιστικών περιορισμών των ΑΞΕ του ΟΟΣΑ μετρά τους συγκεκριμένους περιορισμούς που επιβάλλουν οι κυβερνήσεις στις άμεσες ξένες επενδύσεις σε διάφορα έθνη, περιλαμβάνοντας όλες τις χώρες μέλη του ΟΟΣΑ και της G20. Ο δείκτης αυτός περιλαμβάνει τέσσερις κύριες κατηγορίες περιορισμών στις ΑΞΕ: περιορισμοί στην ξένη ιδιοκτησία μετοχών, ρυθμιστικά μέτρα ή απαγορεύσεις, περιορισμοί στην απασχόληση ξένων υπηκόων σε κρίσιμους ρόλους και λειτουργικοί περιορισμοί (όπως περιορισμοί στην ίδρυση υποκαταστημάτων και στον επαναπατρισμό κεφαλαίων ή στην ιδιοκτησία γης). Το διάγραμμα που παρουσιάζεται στο Σχήμα 5 απεικονίζει την έκταση των περιορισμών που επιβάλλουν τα κράτη-μέλη της ΕΕ και άλλες επιλεγμένες τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Κίνας, στις επενδύσεις από ξένες οντότητες. Η επενδυτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης χαρακτηρίζεται γενικά από διαφάνεια και σχετικά λιγότερους περιορισμούς σε σύγκριση με άλλες περιοχές παγκοσμίως, ωστόσο υπάρχουν διαφορετικά επίπεδα περιορισμών εντός της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί τις ξένες επενδύσεις ως κινητήρια δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, διευκολύνοντας τις διασυνδέσεις μεταξύ των εταιρειών της και των παγκόσμιων δικτύων αξίας. Επί του παρόντος, η Ευρωπαϊκή Ένωση

³⁴ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 03 ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ, Η ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ, 2020

κατέχει την πρώτη θέση παγκοσμίως όσον αφορά την ικανότητά της να προσελκύει άμεσες ξένες επενδύσεις. Το 2017, η Ευρωπαϊκή Ένωση αντιπροσώπευε περίπου το 35% των συνολικών παγκόσμιων προορισμών για ξένες επενδύσεις.

Figure 5 – OECD Regulatory Restrictiveness Index 2018

Note: When the Index values 0, it means that the country is open. The value 1 means that the country is closed. The higher the value between 0 and 1 the more closed a country is considered to be.

Source: "OECD FDI Regulatory Restrictiveness Index Chart latest year", *OECD. Stat.*

Το επίπεδο ανοίγματος των επενδύσεων στην Κίνα είναι χαμηλότερο σε σύγκριση με εκείνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι περιορισμοί των ξένων επενδύσεων της Κίνας, οι οποίοι περιλαμβάνουν "αρνητικούς καταλόγους", επιβάλλουν περιορισμούς στην πρόσβαση των ξένων επενδυτών στην κινεζική αγορά σε διάφορους κλάδους, συμπεριλαμβανομένων ορισμένων τομέων που

θεωρούνται κρίσιμοι από τεχνολογική άποψη. Όπως προκύπτει από μελέτη που διεξήγαγε η Επιτροπή του Κοινού Κέντρου Ερευνών, οι ευρωπαϊκές εταιρείες σε συγκεκριμένους κλάδους υποχρεούνται να συνάπτουν συνεργασίες με κινεζικές επιχειρήσεις και να μοιράζονται την τεχνογνωσία τους. Οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν μειονέκτημα στις συνθήκες μετά την είσοδο σε σύγκριση με τις αντίστοιχες κινεζικές επιχειρήσεις λόγω του κινεζικού ρυθμιστικού πλαισίου, της περιορισμένης πρόσβασης στην κινεζική αγορά και της έλλειψης κυβερνητικής βοήθειας. Ο Πίνακας παρακάτω, παρουσιάζει συνοπτικά τους περιορισμούς των ξένων επενδύσεων στην Κίνα σε διάφορους τομείς, σε σύγκριση με την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Πίνακας 1 – Περιορισμοί των ξένων επενδύσεων ανά τομέα στην Κίνα, συγκριτικά με την ΕΕ.

Τομείς	Επενδυτικό καθεστώς της Κίναςέναντι των επενδυτών της ΕΕ	Επενδυτικό καθεστώς της ΕΕέναντι των κινέζων επενδυτών
Εξερεύνηση και εκμετάλλευση πετρελαίου και φυσικού αερίου	Μόνο κοινές επιχειρήσεις	Κανένας περιορισμός
Εκτύπωση δημοσιεύσεων	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Κατασκευή αυτοκινήτων	έως 50 %	Κανένας περιορισμός
Επισκευή, σχεδιασμός και κατασκευή πλοίων	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Σχεδιασμός και παραγωγή αεροσκαφών	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Παραγωγή δορυφορικής τηλεοπτικής μετάδοσης	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Κατασκευή & λειτουργία ηλεκτρικών δικτύων	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Κατασκευή & λειτουργία σιδηροδρομικών δικτύων	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Κατασκευή & λειτουργία πολιτικών αεροδρομίων	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Εταιρείες τηλεπικοινωνιών	Μόνο μειοψηφική συμμετοχή	Κανένας περιορισμός
Τράπεζες	έως 20 %	Κανένας περιορισμός
Ασφαλιστικές εταιρείες	έως 50 %	Κανένας περιορισμός

Πηγή: Με βάση στοιχεία από Holslag «The Silk Road Trap, Medford», Polity Press, 2019. Δεδομένου ότι οι περιορισμοί της Κίνας για τις ξένες επενδύσεις επικαιροποιούνται τακτικά, οι πληροφορίες που παρέχονται σε αυτόν τον πίνακα ενδέχεται να αλλάξουν σύμφωνα με την εκάστοτε επικαιροποίηση.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση εποπτεύει τις άμεσες ξένες επενδύσεις από χώρες όπως η Κίνα, χρησιμοποιώντας επίσημες στατιστικές της Eurostat, ιδιωτικές πηγές και στοιχεία από το Κοινό Κέντρο Ερευνών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να αναγνωρίσουμε ότι τα στοιχεία για τις άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν ορισμένους περιορισμούς, όπως επισημαίνεται από το Υπουργείο Εμπορίου της Κίνας (MOFCOM). Το 1995, οι Κινέζοι επενδυτές αποτελούσαν μόλις το 0,3% των συνολικών άμεσων ξένων επενδύσεων, παρά το γεγονός ότι υπήρξε αύξηση των επενδύσεων από την Κίνα. Οι κινεζικές άμεσες ξένες επενδύσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση ανήλθαν σε 202 δισ. ευρώ το 2018, αντιπροσωπεύοντας μερίδιο 3,3%. Τα χρηματοπιστωτικά κέντρα που προσφέρουν ευνοϊκές φορολογικές συνθήκες έχουν τη δυνατότητα να προσελκύουν σημαντικές ποσότητες ΑΞΕ. Το Λουξεμβούργο είναι ο κύριος αποδέκτης των κινεζικών επενδύσεων, λαμβάνοντας σημαντικό ποσό ύψους 82,5 δισ. ευρώ, με τις Κάτω Χώρες να ακολουθούν από κοντά. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν αυτοί οι περιορισμοί, η Επιτροπή δημιούργησε μια νέα βάση δεδομένων, γνωστή ως βάση δεδομένων για την ξένη ιδιοκτησία επιχειρήσεων του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Αυτή η βάση δεδομένων καταγράφει ειδικά την ξένη ιδιοκτησία, με έμφαση στην ιδιοκτησία που υπερβαίνει το 50% του κεφαλαίου μη εισηγμένων εταιρειών και στον/στους σημαντικότερο/ους μέτοχο/ους. Οι Κινέζοι επενδυτές κατείχαν σωρευτική περιουσία ύψους 2.114 δισεκατομμυρίων ευρώ μέχρι το τέλος του 2017, αντιπροσωπεύοντας το 0,89% της συνολικής αξίας όλων των επιχειρήσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

5.1 Κριτική αξιολόγηση του κανονισμού και των επιπτώσεων του

³⁵Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο αξιολόγησε τον κανονισμό ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων της ΕΕ, ο οποίος περιλαμβάνει τον μηχανισμό συνεργασίας, προκειμένου να καθορίσει την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά του όσον αφορά τον μετριασμό των απειλών για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Ο έλεγχος, ο οποίος διενεργήθηκε από την εφαρμογή του κανονισμού έως τον Σεπτέμβριο του 2023, παρείχε στην

³⁵ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ- ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 24 - 57 2023, [HTTPS://WWW.ECA.EUROPA.EU/ECAPUBLICATIONS/SR-2023-27/SR-2023-27_EL.PDF](https://www.eca.europa.eu/ecapublications/sr-2023-27/sr-2023-27_el.pdf)

Επιτροπή πολύτιμες πληροφορίες για την αξιολόγηση του πλαισίου και την εκπόνηση νομοθετικής πρότασης (κεφ. 5.3). Ο έλεγχος αξιολόγησε την επάρκεια του πλαισίου ελέγχου, όσον αφορά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του, ιδίως όσον αφορά την προστασία από τις απειλές για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που συνδέονται με τις ΑΞΕ. Τα κριτήρια ελέγχου δημιουργήθηκαν με βάση τη σχετική νομοθεσία, όπως οι Συνθήκες της ΕΕ, τις συμφωνίες του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου, τη νομολογία, τις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης και τα σχετικά έγγραφα. Ο έλεγχος τις εν γένει λειτουργικότητας του κανονισμού δεν περιλάμβανε αξιολόγηση της νομοθεσίας, των μεθόδων και των επιλογών ελέγχου των κρατών-μελών.

Το πλαίσιο ελέγχου των ΑΞΕ έχει βελτιώσει τη συνεργασία, αλλά οι περιορισμοί του μειώνουν την αποτελεσματικότητά του. Η Επιτροπή θα πρέπει σύμφωνα με το ΕΕΣ να λάβει υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές που περιγράφονται στις Συνθήκες, καθώς και τη δικαιοδοσία της ΕΕ και των κρατών-μελών της σε σχέση με τις άμεσες ξένες επενδύσεις, την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Είναι πολύ σημαντικό, να δοθούν σαφείς και εναρμονισμένοι ορισμοί βασικών πτυχών και ιδεών.

Η ΕΕ έχει εφαρμόσει μέτρα για την ενίσχυση της ρύθμισης και της συνεργασίας όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις, αν και υπάρχουν εγγενείς περιορισμοί που απαιτούν προσοχή. Ο μηχανισμός συνεργασίας του κανονισμού διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών και της Επιτροπής σχετικά με τους ελέγχους και τις εκτιμήσεις κινδύνου που σχετίζονται με τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Αυτό τους επιτρέπει να εντοπίζουν πιθανούς κινδύνους για άλλα κράτη-μέλη ή πρωτοβουλίες και προγράμματα της ΕΕ. Το πλαίσιο αυτό ενισχύει την κατανόηση των επενδυτικών προτύπων στην Ευρώπη και προωθεί την αυξημένη συνεργασία και την ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των αρμόδιων εθνικών φορέων. Ωστόσο, το πλαίσιο υπόκειται σε **εγγενείς περιορισμούς όσον αφορά τον σχεδιασμό του και τις αρμοδιότητες της ΕΕ, οι οποίοι μειώνουν την αποτελεσματικότητά του όσον αφορά τον μετριασμό των ζητημάτων ασφάλειας και δημόσιας τάξης και δημιουργούν διφορούμενες ζώνες που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική προστασία της ΕΕ.**

Ο κανονισμός χρησιμεύει πρωτίστως **ως πλαίσιο που εξουσιοδοτεί** τα κράτη-μέλη να θεσπίζουν **εθνική νομοθεσία για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων**, χωρίς να τους επιβάλλει καμία υποχρέωση. Τα κράτη-μέλη έχουν τη διακριτική ευχέρεια να καθορίζουν την έκταση των μηχανισμών τους σε σημαντικούς τομείς, όπως ο προσδιορισμός των επενδύσεων που θα ρυθμίζονται, ο καθορισμός των κριτηρίων για τον εντοπισμό του ελέγχου από εταιρεία τρίτης χώρας, ο καθορισμός τομέων ως κρίσιμων για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη και η απόφαση για το αν θα ρυθμίζουν τελικά τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η Επιτροπή δεν έχει την εξουσία να εμποδίζει συναλλαγές ΑΞΕ ή να επιβάλλει υποχρεωτικούς όρους σε αυτές, ακόμη και σε περιπτώσεις που εμπλέκονται συμφέροντα της ΕΕ.

Η έλλειψη **ρητών ορισμών** στον κανονισμό εμποδίζει την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του ελέγχου της ΕΕ και εκθέτει τα κράτη-μέλη σε νομικούς κινδύνους που μπορούν να αποφευχθούν. Οι αδυναμίες σε αυτό το πλαίσιο περιλαμβάνουν την ασυνεπή κατανόηση του όρου "πιθανό", το **ενδεχόμενο αυθαίρετων διακρίσεων, τα ανεπαρκή στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα διαφόρων υποθέσεων, τον ασαφή προσδιορισμό του κατά πόσον ο κανονισμός καλύπτει τον έλεγχο των έμμεσων επενδύσεων και την άνιση μεταχείριση των επενδύσεων χαρτοφυλακίου.**

Η αποτελεσματικότητα του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ΑΞΕ παρεμποδίζεται από την έλλειψη αξιολόγησης της συμμόρφωσης και τις διαφορές μεταξύ των κρατικών ρυθμιστικών μηχανισμών. Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα του πλαισίου, οι ελεγκτικοί μηχανισμοί πρέπει να τηρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που περιγράφονται στα άρθρα 3, 4 και 6 του κανονισμού. Τα κράτη-μέλη που εφαρμόζουν μηχανισμούς ελέγχου των ΑΞΕ υποχρεούνται να αναφέρουν όλες τις υποθέσεις που εξετάζονται, να ενημερώνουν τους επενδυτές ότι οι υποθέσεις τους βρίσκονται υπό εξέταση και να τους παρέχουν σαφείς εξηγήσεις σχετικά με τους λόγους τυχόν απόρριψης των επενδύσεών τους.

Στόχος του κανονισμού είναι να παρέχει συνεκτικούς κανόνες για τις άμεσες ξένες επενδύσεις και να αποτρέψει **τη χρήση του ελέγχου ως μέσου**

παρεμπόδισης του ελεύθερου εμπορίου, με το πρόσχημα της ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης. Τα κράτη-μέλη οφείλουν να αποκαλύπτουν πιθανές περιπτώσεις κινδύνου και να παρέχουν επαρκείς πληροφορίες στα άλλα κράτη-μέλη και στην Επιτροπή, προκειμένου αυτά να αξιολογούν τις απειλές για τη δική τους ασφάλεια και δημόσια τάξη. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν έχει διενεργήσει καμία αξιολόγηση για να εξακριβώσει τη συμμόρφωση των συστημάτων ελέγχου με τους όρους του κανονισμού.

Η έκθεση του ΟΟΣΑ³⁶ για το 2022 υπογραμμίζει αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των εθνικών μηχανισμών ελέγχου, οι οποίες επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα του συστήματος όσον αφορά την αντιμετώπιση των προβλημάτων ασφάλειας και τη διατήρηση της δημόσιας τάξης. Οι διαφοροποιήσεις περιλαμβάνουν διαφορές ως προς **το πεδίο εφαρμογής των τομέων που καλύπτονται, τις εξαιρέσεις που χορηγούνται σε συγκεκριμένους αγοραστές, τους ορισμούς που σχετίζονται με την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, τα χρονοδιαγράμματα και τις καταληκτικές ημερομηνίες για τις κοινοποιήσεις, την ορολογία που υποδηλώνει την πιθανότητα κινδύνου, τα κριτήρια για τον καθορισμό του ελέγχου και τις ικανότητες των αρχών να αντιμετωπίζουν απειλές προς άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**

Τελικά, το πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις ΑΞΕ βασίζεται από την **1) έλλειψη αξιολόγησης της συμμόρφωσης των κρατών-μελών με τον κανονισμό και 2) τις αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των εθνικών μηχανισμών ελέγχου.**

Η εξέταση του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας Ελεύθερων Συναλλαγών (ΣΕΣ)³⁷ αποκάλυψε πολλαπλές ανησυχίες που επηρεάζουν αρνητικά την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητά του. Οι διαφοροποιήσεις αυτές αφορούσαν την κατηγοριοποίηση συγκεκριμένων ειδών επενδύσεων, την

---

³⁶ FRAMEWORK FOR SCREENING FOREIGN DIRECT INVESTMENT INTO THE EU OECD 2022

³⁷ <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/european-free-trade-association-efta.html>

πρακτική της προκαταρκτικής αξιολόγησης σε συγκεκριμένα κράτη-μέλη και τον αποκλίνοντα χειρισμό καταστάσεων που εμπίπτουν σε διάφορες νομικές δικαιοδοσίες.

Ορισμένα κράτη-μέλη εφαρμόζουν διαφορετικές πολιτικές, όπως ο αποκλεισμός συγκεκριμένων αλλοδαπών επενδυτών με βάση την εθνικότητά τους ή η ρύθμιση των επενδυτών ή επιχειρήσεων που διαμένουν ή έχουν την έδρα τους εντός της ΕΕ, καθώς και των επενδύσεων που πραγματοποιούνται από άτομα και εταιρείες από την ΕΕ. Σε ορισμένα κράτη-μέλη, ο προκαταρκτικός έλεγχος περιλαμβάνει μια αρχική αξιολόγηση του κινδύνου, η οποία οδηγεί στην κοινοποίηση μόνο ενός υποσυνόλου των περιπτώσεων που εξετάζονται. **Η Επιτροπή δεν έχει ακόμη δώσει εντολή στα κράτη-μέλη να ενημερώνουν για όλες τις περιπτώσεις που βρίσκονται υπό εξέταση, καθώς ο κανονισμός δεν κάνει διάκριση μεταξύ των διαφόρων σταδίων του ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων.**

Επιπλέον, η άνιση κατανομή των κοινοποιήσεων μεταξύ των κρατών-μελών εμποδίζει την αποτελεσματικότητα του πλαισίου. Το 92% του συνόλου των περιπτώσεων υποβλήθηκε από μια κοινοπραξία έξι κρατών-μελών, ενώ το υπόλοιπο 8% υποβλήθηκε από μια ξεχωριστή ομάδα εννέα κρατών-μελών με μέτρα ελέγχου. **Περίπου το 42% του μέσου αποθέματος ΑΞΕ της ΕΕ δεν ελέγχθηκε ούτε κοινοποιήθηκε.** Η κατάσταση αυτή έχει σημαντικές επιπτώσεις στην αποτελεσματικότητα του πλαισίου και περιορίζει τη συνολική κατανόηση που θα μπορούσαν να επιτύχουν η Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη.

Ο μηχανισμός συνεργασίας κατακλύζεται από περιπτώσεις που δεν είναι επιλέξιμες ή ενέχουν ελάχιστο κίνδυνο. Μέχρι το τέλος του 2022, το 30% των 886 περιπτώσεων που αναφέρθηκαν από τα κράτη-μέλη ανήκε σε αυτή την κατηγορία, καθώς είτε δεν ήταν επιλέξιμες είτε δεν υπήρχε σαφής τεκμηρίωση της επιλεξιμότητάς τους. Η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη μόνο στο 2% των περιπτώσεων για να εντοπίσει πιθανούς κινδύνους ή να παράσχει σημαντικές πληροφορίες.

Ακόμα, ο μηχανισμός συνεργασίας διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών σχετικά με τις δραστηριότητες ελέγχου που διεξάγονται σε άλλα κράτη-μέλη. **Ωστόσο, τα έντυπα κοινοποίησης και οι πληροφορίες που παρέχουν παρουσιάζουν αρκετές ελλείψεις.** Οι γνωστοποιήσεις στερούνται ολοκληρωμένων πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που συνδέονται με μια άμεση ξένη επένδυση, και δεν απαιτούν από τις εθνικές αρχές να προβούν σε οριστικό προσδιορισμό της καταλληλότητας μιας συγκεκριμένης περίπτωσης. Επιπλέον, τα έντυπα κοινοποιήσεων δεν διαθέτουν αυτοματοποιημένο σύστημα για την επαλήθευση της ακρίβειας και της καταλληλότητας των υποβαλλόμενων πληροφοριών.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι επιφορτισμένη με τη διενέργεια αξιολογήσεων και την παροχή συστάσεων σχετικά με τους πιθανούς κινδύνους που παρουσιάζουν οι άμεσες ξένες επενδύσεις για τα κράτη-μέλη και τα έργα και προγράμματα της Ένωσης. **Παρ' όλα αυτά, οι αξιολογήσεις και οι υποδείξεις της Επιτροπής μπορεί να στερούνται πληρότητας, καθώς ενδέχεται να μην αντιμετωπίζουν επαρκώς τους συγκεκριμένους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί.**

Μια ΑΞΕ μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κεφαλαίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 63 της ΣΛΕΕ, το οποίο απαγορεύει κάθε περιορισμό στην κίνηση κεφαλαίων μεταξύ κρατών-μελών ή μεταξύ κρατών-μελών και τρίτων χωρών. Οι περιορισμοί στην απεριόριστη μεταφορά κεφαλαίων μπορούν να θεωρηθούν εύλογοι και κατάλληλοι εάν είναι αναγκαίοι και αναλογικοί για την επίτευξη των στόχων που περιγράφονται στη Συνθήκη. Αυτό περιλαμβάνει καταστάσεις στις οποίες οι εν λόγω περιορισμοί δικαιολογούνται με βάση τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, όπως ορίζεται στη ΣΛΕΕ.

Η Επιτροπή ενισχύει την αξία της με τη διενέργεια αξιολογήσεων κινδύνου, αν και αντιμετωπίζει περιορισμούς όσον αφορά την απόκτηση ολοκληρωμένων δεδομένων σχετικά με τα χαρακτηριστικά των διαφόρων επενδυτών. Το άρθρο 4 του κανονισμού περιέχει έναν περιεκτικό κατάλογο χαρακτηριστικών κινδύνου που αφορούν είτε την κρίσιμη σημασία της εταιρείας-στόχου, των προϊόντων της ή των δραστηριοτήτων της εντός της ΕΕ, είτε το προφίλ κινδύνου των ξένων

επενδυτών. Η Επιτροπή έχει την αποκλειστική δυνατότητα να αξιολογεί κατά πόσον μια άμεση ξένη επένδυση ενδέχεται να έχει αντίκτυπο στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη σε πολλά κράτη-μέλη, καθώς και σε έργα και προγράμματα που ενδιαφέρουν την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί να προσδιορίσει το συνολικό αντίκτυπο της επένδυσης σε επίπεδο ΕΕ, ενισχύοντας έτσι την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού συνεργασίας.

Κατά την ανάλυση των γνωμοδοτήσεων της Επιτροπής, εντοπίστηκαν ελλείψεις στην αξιολόγηση της πιθανότητας και των συνεπειών των παραγόντων κινδύνου σε σενάρια υψηλού κινδύνου. Οι ελλείψεις αυτές περιλαμβάνουν ανεπαρκή τεκμηρίωση των εντοπισμένων κινδύνων και της πιθανότητας εμφάνισής τους, ασαφή προσδιορισμό της σχέσης μεταξύ κινδύνου και επένδυσης, μη ποσοτικοποίηση των πιθανών συνεπειών μιας εξαγοράς, παραμέληση άλλων εθνικών και ενωσιακών πολιτικών και παράβλεψη της δυνατότητας χρηματοδοτικής ενίσχυσης της ΕΕ για τον μετριασμό συγκεκριμένων κινδύνων.

Οι συστάσεις της Επιτροπής σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις έχουν δεχθεί κριτική λόγω της έλλειψης συνάφειας. Μετά τον εντοπισμό μιας κατάστασης που θεωρείται ότι μπορεί να επηρεάσει την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, η Επιτροπή συμβουλεύει το κράτος-μέλος υποδοχής της άμεσης ξένης επένδυσης να εφαρμόσει μέτρα. **Ωστόσο, στις υποδείξεις της Επιτροπής συχνά προτείνονται μέτρα για τη μείωση του αντίκτυπου των κινδύνων χωρίς να εξηγείται ρητά ο τρόπος με τον οποίο θα ήταν αποτελεσματικά.** Οι συνιστώμενες διασφαλίσεις δεν ήταν σαφείς όσον αφορά τη διάκριση των αντίστοιχων ρόλων και ευθυνών των μετόχων και της διοίκησης. Επιπλέον, οι προτεινόμενοι περιορισμοί ή όροι για τους επενδυτές ή τις εταιρείες-στόχους δεν ήταν σύμφωνοι με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς.

Η Επιτροπή διαθέτει τα απαιτούμενα μέσα και τους πόρους για να χειριστεί αποτελεσματικά και γρήγορα τον παρόντα φόρτο εργασίας και διενεργεί τις αξιολογήσεις της εντός στενών χρονικών πλαισίων. **Ωστόσο, υπάρχουν ακόμη δυνατότητες εξορθολογισμού για να βελτιωθεί η διαχείριση του αυξημένου φόρτου εργασίας στο μέλλον.**

Τέλος, οι ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής δεν δίνουν επαρκή έμφαση στους εντοπισμένους κινδύνους ή στις κοινές στρατηγικές για την πρόληψή τους. Η Επιτροπή έχει ήδη δημοσιεύσει τις δύο αρχικές ετήσιες εκθέσεις εφαρμογής, οι οποίες στερούνται ρητών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με το περιεχόμενο που πρέπει να ενσωματωθεί στις εν λόγω εκθέσεις. **Οι εκθέσεις στερούνται επαρκών πληροφοριών και στατιστικών στοιχείων για να χρησιμεύσουν ως χρήσιμες αναφορές και για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του ελέγχου και της συνεργασίας στον τομέα των ΑΞΕ σε επίπεδο ΕΕ.** Η Επιτροπή αντιμετωπίζει επί του παρόντος το ζήτημα των ανεπαρκώς ακριβών στατιστικών στοιχείων, γεγονός που εμποδίζει τη δυνατότητα διάκρισης μεταξύ των συνολικών συναλλαγών με βάση τις συνιστώσες τους εντός και εκτός ΕΕ. Επιπλέον, υπάρχει έλλειψη συγκεντρωτικών πληροφοριών σχετικά με το προφίλ κινδύνου και τη συχνότητα λήψης μέτρων.

5.2 Προτάσεις και Συστάσεις για τον κανονισμό από το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Ευρωπαϊκή Ένωση

5.2.1 Προτάσεις και Συστάσεις για τον κανονισμό από το Ελεγκτικό Συνέδριο

³⁸Με βάση τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα του, το Ελεγκτικό Συνέδριο σύστησε στην Επιτροπή να λάβει υπόψη τα ακόλουθα:

1. Να προτείνει **τροποποιήσεις** στον κανονισμό προκειμένου να ενισχυθεί το σύστημα ελέγχου της ΕΕ για τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί προσφέροντας **ακριβείς ορισμούς** των βασικών όρων και επιλύοντας τις υφιστάμενες **αβεβαιότητες και αναποτελεσματικότητες**, 2. να αξιολογήσει τους εθνικούς μηχανισμούς ελέγχου για να διασφαλίσει την τήρηση των κανονιστικών προτύπων και να βελτιώσει συγκεκριμένες πρακτικές, όπως η εφαρμογή προληπτικών ελέγχων και η τυποποίηση / ευθυγράμμιση των κριτηρίων, των χρονοδιαγραμμάτων και των διαδικασιών για τους μηχανισμούς

³⁸ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ- ΈΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ 58-66, 2023, [HTTPS://WWW.ECA.EUROPA.EU/ECAPUBLICATIONS/SR-2023-27/SR-2023-27_EL.PDF](https://www.eca.europa.eu/ecapublications/SR-2023-27/SR-2023-27_EL.PDF)

ελέγχου σε όλα τα κράτη-μέλη, **3.** να ενισχύσει των μηχανισμό συνεργασίας και των εσωτερικών αξιολογήσεων ώστε να αιτιολογούνται σαφέστερα τα μέτρα που λαμβάνονται σε περιπτώσεις υψηλού κινδύνου και, **4.** να βελτιώσει την διαδικασία υποβολής εκθέσεων.

Η Επιτροπή έχει θέσει σε εφαρμογή ένα πλαίσιο για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ, ωστόσο, επί του παρόντος, **δεν είναι αποτελεσματικό και αποδοτικό όσον αφορά τον ακριβή εντοπισμό, την αξιολόγηση και την αντιμετώπιση των απειλών για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.** Ο μηχανισμός συνεργασίας επέτρεψε την ανταλλαγή πληροφοριών ελέγχου και εκτιμήσεων κινδύνου σχετικά με τις ΑΞΕ. Ωστόσο, ορισμένες πτυχές του κανονισμού υπονομεύουν την αποτελεσματικότητά του όσον αφορά τη διαφύλαξη της δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Επί του παρόντος, έξι κράτη-μέλη (Κροατία, Κύπρος, Ελλάδα, Ιρλανδία, Σουηδία και Βουλγαρία) δεν έχουν ακόμη εφαρμόσει μηχανισμό ελέγχου, ενώ ο κανονισμός δεν προσδιορίζει την έκταση των εθνικών μηχανισμών ελέγχου. Κατά συνέπεια, υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο πεδίο εφαρμογής και τη μέθοδο των συστημάτων ελέγχου των ΑΞΕ μεταξύ των κρατών-μελών.

Προκειμένου να ενισχυθεί το κανονιστικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις, συνιστάται στην Επιτροπή **να δώσει εντολή σε όλα τα κράτη-μέλη να θεσπίσουν μηχανισμούς ελέγχου, να παράσχουν σαφείς ορισμούς σημαντικών όρων, να συμπεριλάβουν ρητά τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επιχειρήσεις ξένης ιδιοκτησίας που δραστηριοποιούνται εντός της ΕΕ και να απαιτήσουν από τα κράτη-μέλη να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τα αποτελέσματα των αποφάσεών τους για τον έλεγχο είτε με τα ίδια είτε με άλλα κράτη-μέλη.**

Επιπροσθέτως, η Επιτροπή δεν έχει πραγματοποιήσει καμία επίσημη αξιολόγηση για να διαπιστώσει αν τηρούνται οι βασικές απαιτήσεις που περιγράφονται στον κανονισμό. Κατά συνέπεια, **σημαντικός όγκος άμεσων ξένων επενδύσεων διαφεύγει της ρύθμισης και το σύστημα κατακλύζεται από σημαντικό όγκο περιπτώσεων χαμηλού κινδύνου ή μη επιλέξιμων**

περιπτώσεων. Θα πρέπει, ακόμα, να αξιολογήσει τον βαθμό στον οποίο οι εθνικοί μηχανισμοί ελέγχου τηρούν τους ρυθμιστικούς κανόνες και να εξορθολογήσει τις πολλές έννοιες που χρησιμοποιούνται στους μηχανισμούς ελέγχου της ΕΕ. Αυτό συνεπάγεται την παροχή σαφών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη διαδικασία του προέλεγχου και την προτροπή προς τα κράτη-μέλη να ευθυγραμμίσουν τα κριτήρια, τις ημερομηνίες και τις διαδικασίες τους, ώστε να διευκολυνθεί ο αποτελεσματικός συντονισμός των υποθέσεων πολλών κρατών-μελών.

Οι αξιολογήσεις κινδύνου της Επιτροπής παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες, καθώς εντοπίζουν κινδύνους για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη που σχετίζονται με τους παράγοντες που αναφέρονται στο άρθρο 4 του κανονισμού. Χρησιμεύουν επίσης ως βάση για τον προβληματισμό σχετικά με πιθανές μελλοντικές ευπάθειες και εξαρτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν σε επίπεδο Ένωσης. **Ωστόσο, η στρατηγική αυτή είναι περιορισμένη ως προς την ικανότητά της να αντιμετωπίζει συνολικά όλους τους κινδύνους, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης των κινδύνων που απορρέουν από προηγούμενη εγκληματική συμπεριφορά ή από ζητήματα ασφάλειας που παρουσιάζουν μεμονωμένοι επενδυτές σε επίπεδο Ένωσης.** Επιπλέον, θα ήταν επωφελής η διενέργεια πιο εμπειριστατωμένων αξιολογήσεων κινδύνου, εξετάζοντας τη δυνατότητα συνεργασίας με την **Europol και την Eurojust** για την αξιολόγηση των κινδύνων που απορρέουν από προηγούμενες εγκληματικές δραστηριότητες ή των κινδύνων ασφαλείας που ενέχουν συγκεκριμένοι επενδυτές.

Η Επιτροπή έχει επινοήσει κατάλληλα επιχειρησιακά μέσα, συστήματα πληροφορικής και πόρους για την αποτελεσματική διαχείριση του συνεχούς φόρτου εργασίας που προκύπτει από τον μηχανισμό συνεργασίας. Ωστόσο, οι πληροφορίες και τα δεδομένα της Επιτροπής και των κρατών-μελών είναι ανεπαρκή για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του ελέγχου και της συνεργασίας στον τομέα των ΑΞΕ εντός της ΕΕ. **Δεν δίνεται επαρκής προσοχή στους συγκεκριμένους κινδύνους που εντοπίζονται σε κάθε τομέα, καθώς και στους κινδύνους που συνδέονται με τους επενδυτές και τη μορφή των συμφωνιών.**

Τέλος, θα πρέπει να **βελτιώσει την ποιότητα των ετήσιων εκθέσεων** της δίνοντας προτεραιότητα στην ανάλυση των σημαντικών κινδύνων και προτείνοντας αποτελεσματικές στρατηγικές για την αντιμετώπισή τους, σε συνεργασία με τα κράτη-μέλη.

³⁹Συνοψίζοντας, το υφιστάμενο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις άμεσες ξένες επενδύσεις **παρουσιάζει διάφορες ελλείψεις που καθιστούν αναγκαία την αναβάθμισή του**. Οι παράγοντες αυτοί περιλαμβάνουν τον ορισμό των επενδύσεων, την άνιση κατανομή των μηχανισμών ελέγχου μεταξύ των τομέων, την άνιση κάλυψη των συναλλαγών, την αποσπασματική υποβολή εκθέσεων σε άλλα κράτη-μέλη και την Επιτροπή, την έλλειψη συνοχής στις διαδικαστικές πτυχές των εθνικών συστημάτων ελέγχου των επενδύσεων και την ευρεία επισκόπηση των πληροφοριών για την αξιολόγηση των κινδύνων.

Σε εθνικό επίπεδο, **προτείνεται η δημιουργία και η βελτίωση των εθνικών συστημάτων για τη ρύθμιση και την εποπτεία των άμεσων ξένων επενδύσεων**. Η Επιτροπή σε επίπεδο ΕΕ θα επιβλέπει την ποσότητα των συναλλαγών που αξιολογούνται μέσω της συνεργασίας εντός της ΕΕ, καθώς και την παρατήρηση των προτύπων που αφορούν οικονομικούς τομείς και δραστηριότητες. Μια **μετασυναλλακτική παρακολούθηση** των συναλλαγών που αναφέρονται στο μηχανισμό συνεργασίας των κρατών-μελών και της Επιτροπής, αποτελεί επίσης πρόταση που θα στόχευε ειδικά στις συναλλαγές που ενέχουν κινδύνους για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Η αξιολόγηση των ευρύτερων, διαρκών επιπτώσεων στην κοινωνία αποτελεί πρόκληση, διότι το έργο δίνει προτεραιότητα στην ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, προβλέποντας προληπτικά πιθανές μελλοντικές βλάβες μέσω μιας ολοκληρωμένης αξιολόγησης κινδύνων, αποτρέποντας έτσι την εμφάνιση οποιασδήποτε βλάβης. Δεν υπάρχουν μετρήσεις για την αξιολόγηση των κοινωνικών συνεπειών της ρύθμισης των επενδύσεων σε σχέση με την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

---

³⁹ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_en

⁴⁰Καταλήγοντας, σύμφωνα με την άποψη της Ένωσης Δικηγόρων Εσωτερικού Ανταγωνισμού (ICLA) (άποψη υπ' αριθμό 3 στο κεφ. 4.1), σε εξαιρετικές περιστάσεις, είναι σκόπιμο οι αρχές να έχουν την εξουσία να **"σταματούν τη ροή του χρόνου"** κατά τη διάρκεια αξιολογήσεων εθνικής ασφάλειας, λαμβάνοντας υπόψη την πολυπλοκότητα και τη δυνητική μη διαθεσιμότητα κρίσιμων πληροφοριών. Ωστόσο, είναι σημαντικό να περιοριστεί ολόκληρη η διάρκεια της διαδικασίας αξιολόγησης μιας επένδυσης. Για να διασφαλιστεί η λογοδοσία, οι αρχές θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να σταματούν προσωρινά τις νομικές διαδικασίες για ένα δίκαιο και απαιτούμενο χρονικό διάστημα, αλλά μόνο εάν έχουν λάβει επίσημες εντολές που υπόκεινται σε ανεξάρτητο δικαστικό έλεγχο.

5.2.2 Προτάσεις από το Αμερικανικό Εμπορικό Επιμελητήριο στην Ευρωπαϊκή Ένωση

⁴¹Σύμφωνα με την άποψη του Αμερικανικού Εμπορικού Επιμελητηρίου στην ΕΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να δώσει εντολή ή να προωθήσει τα κράτη-μέλη να **καθορίσουν ακριβείς και συνεπείς ορισμούς των συναλλαγών και των γεγονότων ενεργοποίησης ελέγχου**, περιλαμβάνοντας τομεακό πεδίο εφαρμογής ελέγχου και την ιθαγένεια του επενδυτή. Τα επίπεδα κοινοποίησης εντός της ΕΕ θα πρέπει να είναι σαφή, κατανοητά και να καθορίζονται σε συνεπή βάση με τη χρήση αντικειμενικά μετρήσιμων κριτηρίων. Η συνεργασία μεταξύ των οργανισμών που είναι αρμόδιοι για την εξέταση των συγχωνεύσεων και τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων είναι απαραίτητη για την αποφυγή αντιφατικών αποτελεσμάτων ή αντικρουόμενων υποχρεώσεων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

Οι περίοδοι επανεξέτασης πρέπει να ολοκληρώνονται αμέσως και εντός καθορισμένου χρονικού πλαισίου, ενώ τυχόν παραταθείσες περίοδοι επανεξέτασης πρέπει επίσης να έχουν σαφή χρονικά όρια. Ο ενισχυμένος συγχρονισμός των διασυνοριακών χρονοδιαγραμμάτων επανεξέτασης θα

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13739-Ελεγχος-των-αμεσων-ξενων-επενδυσεων-ΑΞΕ-αξιολογηση-και-αναθεωρηση-του-πλασιου-της-ΕΕ/F3430496_el

⁴¹AmCham EU-Consultation response: Targeted consultation on the evaluation and review of the EU's FDI Screening Regulation, 14 July 2023
https://www.amchameu.eu/system/files/position_papers/fdi_consultation_supplementary_position_paper_14072023.pdf

ήταν επωφελής για τις περιπτώσεις όπου πολλά κράτη-μέλη ενημερώνονται για την ίδια συναλλαγή.

Είναι σημαντικό να καθιερωθούν **εναρμονισμένες διαδικασίες κοινοποίησης** για τις αρχικές καταθέσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να συστήσει ή να υποχρεώσει τα κράτη-μέλη να χρησιμοποιούν **έντυπα κοινοποίησης** που είναι επίσης ευθυγραμμισμένα ή έχουν παρόμοιες/ταυτόσημες απαιτήσεις πληροφοριών για τις πρώτες καταθέσεις. **Η έκταση των πληροφοριών θα πρέπει να ορίζεται με σαφή και ακριβή τρόπο** και οι αρχικές προϋποθέσεις έγκρισης μιας επένδυσης θα πρέπει να περιορίζονται στις πληροφορίες που είναι **απαραίτητες** για να διαπιστωθεί εάν η συναλλαγή παρουσιάζει ανησυχίες που δικαιολογούν πρόσθετο έλεγχο.

Εν τέλει, είναι ζωτικής σημασίας για τα ρυθμιστικά πλαίσια της Ευρώπης να ενθαρρύνουν ενεργά τις άμεσες ξένες επενδύσεις και ταυτόχρονα να εφαρμόζουν ισχυρούς μηχανισμούς ελέγχου για τη στενή παρακολούθηση συγκεκριμένα επιλεγμένων συναλλαγών που δικαιολογούν αυξημένο έλεγχο. Είναι ακόμα υψίστης σημασίας να διασφαλιστεί ότι οι διαδικαστικές και ουσιαστικές έννοιες θα ευθυγραμμιστούν στενότερα. Οι τροποποιήσεις στο πλαίσιο ελέγχου των ΑΞΕ της ΕΕ θα πρέπει να επικεντρωθούν στην τυποποίηση των προθεσμιών, των αρχών και των διαδικασιών για τις άμεσες ξένες επενδύσεις και τον έλεγχο των συγχωνεύσεων. Επιπλέον, θα πρέπει να προσπαθήσουν να **συγχρονίσουν και να οργανώσουν τις εθνικές διαδικασίες ΑΞΕ σε όλα τα κράτη-μέλη της ΕΕ.**

5.3 Η από 24.1.2024 Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον κανονισμό 2019/452 – Νέο Νομοθετικό πλαίσιο και κατάργηση του κανονισμού

⁴²Στις 24 Ιανουαρίου 2024, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε πρόταση για την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων στην

⁴² <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?q=14744d3f-62a5-4ae0-a54e-118a900067ce>
<https://www.whitecase.com/insight-alert/european-commission-proposes-measures-ante-eu-fdi-screening>

ΕΕ. Στόχος είναι να ενισχυθεί ο κανονισμός για την αξιολόγηση των ξένων επενδύσεων και να βελτιωθεί η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών της ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υποστηρίζει ότι ένας νέος νόμος είναι απαραίτητος, δεδομένου ότι ένα σημαντικό ποσό των ΑΞΕ που εισέρχονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση κατευθύνεται προς κράτη-μέλη που δεν διαθέτουν διαδικασίες ελέγχου. Κατά συνέπεια, κρίνεται απαραίτητο όλα τα κράτη-μέλη να εφαρμόσουν μηχανισμό ελέγχου.

Η πρόταση είναι μία από τις πέντε ξεχωριστές πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στην ενίσχυση της οικονομικής ασφάλειας της ΕΕ σε μια περίοδο αυξανόμενων εντάσεων και σημαντικών τεχνικών αλλαγών. Άλλες δραστηριότητες περιλαμβάνουν το συντονισμό των ελέγχων των εξαγωγών, την επέκταση της στήριξης της Ε&Α για τεχνολογίες με δυναμικό διπλής χρήσης, τη βελτίωση της ασφάλειας της έρευνας και τη διαβούλευση σχετικά με την αναγνώριση πιθανών κινδύνων από τις εξερχόμενες επενδύσεις.

Οι βασικές επικαιροποιήσεις

Όλα τα κράτη-μέλη της **ΕΕ υποχρεούνται να θεσπίσουν ένα σύστημα ελέγχου** εντός 15 μηνών από την ψήφιση της πρότασης. Επί του παρόντος, 22 κράτη-μέλη έχουν θεσπίσει μηχανισμό, ενώ η Βουλγαρία, η Κροατία, η Κύπρος, η Ελλάδα και η Ιρλανδία είναι τα υπόλοιπα κράτη-μέλη που δεν το έχουν κάνει ακόμη. Το πεδίο εφαρμογής θα περιλαμβάνει πλέον **και τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτές της ΕΕ οι οποίες ελέγχονται τελικά από άτομα, οντότητες ή και από κράτη εκτός ΕΕ**. Ακόμα **θα διευρυνθεί το τομεακό πεδίο εφαρμογής** για τα εθνικά καθεστώτα ελέγχου, ενώ **θα πρέπει πρώτα να ολοκληρώνεται ο έλεγχος της άμεσης ξένης επένδυσης** πριν από την οριστικοποίηση και την τυχόν έγκριση ή απόρριψή τους.

Επιπλέον, προβλέπεται **αυξημένη συνεργασία**, ανταλλαγή πληροφοριών και υποβολή εκθέσεων μεταξύ των κρατών-μελών και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

PROPOSAL FOR A REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE SCREENING OF FOREIGN INVESTMENTS IN THE UNION AND REPEALING REGULATION (EU) 2019/452 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL, BRUSSELS, 24.1.2024
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024PC0023>

Αυτό θα περιλαμβάνει επίσης **συνεδριάσεις** για τη διαβούλευση σχετικά με τις σχεδιαζόμενες αποφάσεις και λύσεις, καθώς και μια διαδικασία "**αυτεπάγγελτης πρωτοβουλίας**", για περιπτώσεις ΑΞΕ που δεν ελέγχονται.

Η πρόταση για τις ΑΞΕ ακολούθησε μια αναδρομική προσέγγιση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει αξιολογήσει περισσότερες από 1200 περιπτώσεις σε διάφορους τομείς, όπως η ενέργεια, η αεροδιαστημική, η άμυνα, οι ημιαγωγοί, η υγεία, η επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων, οι επικοινωνίες, οι μεταφορές και η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο κατά τα τελευταία τρία χρόνια.

Ευθυγράμμιση με άλλους κανονισμούς της ΕΕ

Η πρόταση ΑΞΕ αποτελεί **συστατικό στοιχείο** της δέσμης μέτρων για την ευρωπαϊκή οικονομική ασφάλεια, η οποία περιλαμβάνει περαιτέρω νομοθετικές προτάσεις και κανονισμούς. Όταν μια ξένη επένδυση υπόκειται στον νέο κανονισμό που προτείνεται από την Επιτροπή η εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού δεν θα πρέπει να θίγει την εφαρμογή των υπολοίπων. Επί παραδείγματι:

Ο κανονισμός ελέγχου των εξαγωγών: Ο κανονισμός ελέγχου των εξαγωγών προτείνει τη διεύρυνση του καταλόγου των ειδών που υπόκεινται σε ελέγχους από την ΕΕ, τη δημιουργία ενός φόρουμ υψηλού επιπέδου για συζητήσεις και επίτευξη συναίνεσης, την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των κρατών-μελών και την προώθηση της αναθεώρησης του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 για τη διπλή χρήση έως το 2025.

Εξερχόμενες επενδύσεις: Η ΕΕ δρομολογεί διαδικασία συλλογής δεδομένων για την εποπτεία και την αξιολόγηση των εξαγωγικών επενδύσεων. Θα διενεργηθεί αξιολόγηση κινδύνου για να αποφασιστεί εάν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες για τη διαφύλαξη της ασφάλειας της ΕΕ.

Κανονισμός για τις συγχωνεύσεις: Οι ΑΞΕ μπορούν να λάβουν την μορφή συγχωνεύσεων, εξαγορών ή κοινοπραξιών που συνιστούν συγκεντρώσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού για τις συγκεντρώσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει την συνεπή εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού σε σχέση και με τον κανονισμό που αφορά την συγχώνευσεις.

Η Επιτροπή στοχεύει στην εναρμόνιση του κανονισμού για τις ξένες επιδοτήσεις, της οδηγίας NIS2 για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο, της ενεργειακής νομοθεσίας, των προτύπων λειτουργίας των αερομεταφορών και του καθεστώτος κυρώσεων. Στόχος είναι η συνεπής και συνεκτική εφαρμογή όλων των κανονισμών για την αποφυγή τριβών μεταξύ τους.

Η πρόταση για τις ΑΞΕ αποσκοπεί στην αναθεώρηση του κανονισμού 2019/452 με την ενίσχυση του πλαισίου και την εφαρμογή μιας δομής συντονισμού για τον εθνικό έλεγχο των ΑΞΕ, μαζί με τη θέσπιση βασικών απαιτήσεων για τα εθνικά συστήματα ελέγχου. **Η πρόταση ΑΞΕ επιδιώκει να εγγυηθεί ότι κάθε κράτος-μέλος εφαρμόζει μια ισχυρή διαδικασία ελέγχου**, να αποφευχθούν τυχόν κενά στη διαδικασία ελέγχου για δυνητικά επικίνδυνες συναλλαγές και να επικεντρωθεί στις περιπτώσεις με τους μεγαλύτερους κινδύνους. Η πρόταση ΑΞΕ επεκτείνει τον μηχανισμό συνεργασίας ώστε να συμπεριλάβει ενδοενοσιακές συναλλαγές στις οποίες συμμετέχουν επενδυτές που ανήκουν σε ξένες εταιρείες. Επιπροσθέτως, κάθε κράτος-μέλος θα εξακολουθεί να έχει την αρμοδιότητα να λαμβάνει την τελική απόφαση σε σχέση με τον έλεγχο, και θα μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί σε ισχύ εθνικές διατάξεις σε τομείς που δε συντονίζονται από το νέο κανονισμό όπως προβλέπεται, στην παράγραφο 3 του άρθρου 1, στην οποία διαφαίνεται ένας έμμεσος περιορισμός της πρωτοβουλίας των κρατών-μελών, τα οποία θα πρέπει να εναρμονίσουν πλήρως τον μηχανισμό ελέγχου τους.

Διευρυμένο πεδίο επενδύσεων που καλύπτονται – έμμεσες επενδύσεις

Ο κανονισμός της ΕΕ για τον έλεγχο των ΑΞΕ έχει ένα ιδιαίτερο ελάττωμα που η πρόταση στοχεύει να διορθώσει, το οποίο είναι ότι ο μηχανισμός συνεργασίας δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις που πραγματοποιούνται από επενδυτές εκτός ΕΕ μέσω επιχείρησης με έδρα την ΕΕ. Ως εκ τούτου, ο όρος έχει επεκταθεί ώστε να **περιλαμβάνει επενδύσεις που πραγματοποιούνται μέσω θυγατρικών που βρίσκονται υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο επιχειρήσεων που έχουν οργανωθεί σύμφωνα με το δίκαιο τρίτης χώρας.**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει τη **διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ώστε να καλύπτει τις επενδύσεις από επιχειρήσεις της ΕΕ με επενδυτές εκτός ΕΕ ως τελικούς ιδιοκτήτες**. Η πρόταση αυτή υποστηρίζει ότι οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται από ξένους επενδυτές μέσω μιας θυγατρικής της ΕΕ μπορούν να παρέχουν συγκρίσιμους κινδύνους για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη με τις άμεσες επενδύσεις από τρίτες χώρες.

Η πρόταση έχει ως επιπλέον στόχο να ωθήσει τα κράτη-μέλη να **επεκτείνουν τους μηχανισμούς ελέγχου τους ώστε να συμπεριλάβουν τις επενδύσεις σε νέα πεδία**, ιδίως σε τομείς όπως οι εναλλακτικές μορφές ενέργειας και οι ημιαγωγοί. Η επέκταση αυτή είναι πιθανό να επηρεάσει σημαντικά τις επενδύσεις.

Η πρόταση αυτή αποτελεί απάντηση στην απόφαση Xella του Ιουλίου 2023 του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η οποία ανέφερε ότι ο κανονισμός για τις ΑΞΕ δεν καλύπτει τις επενδύσεις της ΕΕ από εταιρείες της ΕΕ που ανήκουν ή ελέγχονται από επενδυτές εκτός ΕΕ, ενώ δεν καλύπτει περιπτώσεις όπου χρησιμοποιούνται τεχνητές ρυθμίσεις για την εσκεμμένη παράκαμψη των μηχανισμών ελέγχου.

Η πρόταση δεν υποχρεώνει τα κράτη-μέλη να αλλάξουν τα ισχύοντα καθεστώτα ΑΞΕ τους, αλλά θα απαιτήσει συγκεκριμένες προσαρμογές στους υφιστάμενους μηχανισμούς για την πλήρη εφαρμογή της. Μία από αυτές τις πτυχές αφορά το εύρος του ελέγχου. Η πρόταση επιβάλλει σε συγκεκριμένες ξένες επενδύσεις σε ένα κράτος-μέλος την λήψη άδειας μέσω μιας εθνικής διαδικασίας ελέγχου. Ελέγχεται η άμεση ξένη επένδυση όταν:

(α) συμμετέχει σε έργο ή πρόγραμμα ενωσιακού ενδιαφέροντος, όπως περιγράφεται στο παράρτημα I της πρότασης. Ο κατάλογος περιλαμβάνει 20 έργα και προγράμματα, όπως το διαστημικό πρόγραμμα, το πρόγραμμα "Ορίζοντας 2020", το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, το πρόγραμμα "Ψηφιακή Ευρώπη" και τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας και τηλεπικοινωνιών (αναφέρονται ως "επενδύσεις του παραρτήματος I").

(β) ασκεί οικονομικές δραστηριότητες σε οποιαδήποτε από τις περιφέρειες που αναφέρονται στο παράρτημα II της πρότασης. Ο εκτεταμένος κατάλογος

περιοχών περιλαμβάνει είδη που υπόκεινται σε έλεγχο εξαγωγών για είδη διπλής χρήσης ή στρατιωτική τεχνολογία, κρίσιμες τεχνολογίες, όπως ημιαγωγοί, τεχνητή νοημοσύνη και ενεργειακές τεχνολογίες, κρίσιμα φάρμακα, καθώς και κρίσιμες οντότητες και δραστηριότητες που σχετίζονται με το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Ένωσης.

Η πρόταση θα υποχρεώσει τα κράτη-μέλη να επεκτείνουν τα καθεστώτα ΑΞΕ τους σε περισσότερους κλάδους, αυξάνοντας ενδεχομένως τον αριθμό των κοινοποιήσεων και το σχετικό διοικητικό φόρτο τόσο για τις ομάδες συναλλαγής όσο και για τις εθνικές αρχές.

Βελτιωμένος συντονισμός εντός της ΕΕ με μεγαλύτερο εύρος και εποπτεία

Τα υποχρεωτικά συστήματα ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων θα εφαρμοστούν σε όλα τα κράτη-μέλη, γεγονός που υποδηλώνει ένα ουσιαστικό βήμα προς την κατεύθυνση της αυξημένης τυποποίησης στην ΕΕ.

Όλα τα κράτη-μέλη πρέπει να δημιουργήσουν συστήματα ελέγχου που να πληρούν τα επικαιροποιημένα ελάχιστα πρότυπα εντός 15 μηνών από την εφαρμογή των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων βάσει του νέου πλαισίου. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε νομοθετικές αναθεωρήσεις και στα 27 κράτη-μέλη.

Η πρόταση ΑΞΕ καθορίζει τις βασικές απαιτήσεις για τις διαδικασίες ελέγχου σε ολόκληρη την ΕΕ, εστιάζοντας σε σημαντικά διαδικαστικά στοιχεία. Αυτό περιλαμβάνει την **επανεξέταση σημαντικών συναλλαγών πριν από την οριστικοποίηση, τη διενέργεια ενδελεχών ερευνών, την προστασία ευαίσθητων πληροφοριών και την έκδοση ετήσιων εκθέσεων σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχου.**

Επηρεαζόμενες βιομηχανίες

Η προτεινόμενη μεταρρύθμιση του κανονισμού ΑΞΕ περιλαμβάνει συγκεκριμένους σημαντικούς τομείς **που απαιτείται να υποβληθούν σε έλεγχο υποχρεωτικά.**

Το παράρτημα I αναφέρει ότι οι επενδύσεις που σχετίζονται με έργα και προγράμματα ενωσιακής σημασίας πρέπει να υποβάλλονται σε αξιολόγηση. Πρόκειται για έργα ή προγράμματα που ρυθμίζονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και περιλαμβάνουν την ανάπτυξη, τη συντήρηση ή την προμήθεια κρίσιμων υποδομών, τεχνολογιών ή πόρων απαραίτητων για την ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη. Τα κράτη-μέλη πρέπει να ελέγχουν και να ενημερώνουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη για τις ξένες επενδύσεις, όταν αυτές αποτελούν μέρος ή συμμετέχουν σε έργο ή πρόγραμμα που παρουσιάζει ενδιαφέρον για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Εκτός από το παράρτημα I το οποίο αφορά προγράμματα που παρουσιάζουν ενδιαφέρον για την Ευρωπαϊκή ένωση και ρυθμίζονται από τη νομοθεσία της, προστίθεται στο νέο κανονισμό και παράρτημα II το οποίο αποτελεί έναν κατάλογο τεχνολογιών, περιουσιακών στοιχείων, εγκαταστάσεων, εξοπλισμού, δικτύων, συστημάτων, υπηρεσιών και οικονομικών δραστηριοτήτων ιδιαίτερης σημασίας για τα συμφέροντα ασφάλειας ή δημόσιας τάξης της Ένωσης. **Εάν ο στόχος της ΕΕ δραστηριοποιείται οικονομικά σε έναν τομέα που περιλαμβάνεται στο παράρτημα II, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να ελέγχουν την ξένη επένδυση.**

Τα προϊόντα και οι τεχνολογίες που απαριθμούνται είναι είδη που μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο για πολιτικούς όσο και για στρατιωτικούς σκοπούς. Περιλαμβάνουν προηγμένους ημιαγωγούς, τεχνητή νοημοσύνη (AI), κβαντικές τεχνολογίες, βιοτεχνολογίες, προηγμένη συνδεσιμότητα, τεχνολογίες πλοήγησης και ψηφιακές τεχνολογίες, προηγμένες τεχνολογίες ανίχνευσης, τεχνολογίες διαστήματος και προώθησης, ρομποτική και αυτόνομα συστήματα, προηγμένα υλικά, τεχνολογίες κατασκευής και ανακύκλωσης, ειδικά φάρμακα και κρίσιμες οντότητες και δραστηριότητες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα της ΕΕ.

Η ουσιαστική ανάλυση και ο έλεγχος από τα κράτη-μέλη θα πρέπει να επικεντρωθούν στον αντίκτυπο των επενδύσεων στην ασφάλεια και τη δημόσια τάξη, συμπεριλαμβανομένων των κρίσιμων υποδομών, των τεχνολογιών, της

αλυσίδας εφοδιασμού, των ευαίσθητων πληροφοριών και της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης. Τα κράτη-μέλη μπορούν να επιβάλλουν αυστηρότερους κανονισμούς με βάση συγκεκριμένους παράγοντες εντός του κρατικού μηχανισμού τους.

Ενισχυμένη συνεργασία σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει δράσεις για τη βελτίωση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των κρατών-μελών, όπως η **ταυτόχρονη αποστολή ειδοποιήσεων** σε όλες τις αρχές ελέγχου, ο **συντονισμός των αξιολογήσεων** των διασυνοριακών επενδύσεων και η ανταλλαγή σχετικών πληροφοριών. Η διαδικασία, θα ξεκινά από ένα κράτος-μέλος, διευκολύνοντας τις συναντήσεις με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς για να συζητήσουν τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των εντοπισμένων κινδύνων. Αυτό περιλαμβάνει την ανταλλαγή των απαραίτητων πληροφοριών με την ενημέρωση των σχετικών κρατών-μελών και της Επιτροπής σχετικά με την απόφαση ελέγχου. Το επικεφαλής κράτος-μέλος πρέπει να απαντήσει γραπτώς στα σχόλια των κρατών-μελών ή στη γνώμη της Επιτροπής. Εάν υπάρχει διαφωνία, το κύριο κράτος-μέλος διοργανώνει συνάντηση με τους αρμόδιους ενδιαφερόμενους φορείς.

Διαδικασία, χρονοδιαγράμματα και τροποποιήσεις του μηχανισμού συνεργασίας

Η πρόταση απαιτεί ειδικά χαρακτηριστικά για τα εθνικά συστήματα, όπως η ενδεδειγμένη εξέταση συγκεκριμένων συναλλαγών και η διασφάλιση των εμπιστευτικών πληροφοριών. Η πρόταση περιλαμβάνει διαδικαστικές βελτιώσεις, όπως η **υποχρέωση των κρατών-μελών να ενημερώνουν τους επενδυτές, να παρέχουν εξηγήσεις πριν από την εφαρμογή διορθωτικών μέτρων ή περιορισμών και να επιτρέπουν στους επενδυτές να εκφράζουν τη γνώμη τους για τα θέματα των κρατών-μελών.**

Παρ' όλα αυτά, η πρόταση δεν καθορίζει συγκεκριμένες προθεσμίες, με αποτέλεσμα οι διάρκειες λήψης αποφάσεων να ποικίλλουν μεταξύ των κρατών-

μελών. Τα μόνα συγχρονισμένα χρονοδιαγράμματα που προτείνει είναι για τον μηχανισμό συνεργασίας και για τους επενδυτές **να υποβάλλουν ταυτόχρονα καταθέσεις σε συναλλαγές με πολλές δικαιοδοσίες**. Οι επενδυτές πρέπει να υποβάλλουν αιτήσεις για έγκριση σε όλα τα σχετικά κράτη-μέλη **ταυτόχρονα**.

Μετά την υποβολή της επένδυσης, εάν αυτή εμπίπτει στον μηχανισμό συνεργασίας, τα σχετιζόμενα κράτη-μέλη υποχρεούνται να ενημερώσουν τα άλλα κράτη-μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ίδια ημέρα και εντός συγκεκριμένων προθεσμιών. Οι συναλλαγές με πολλές δικαιοδοσίες μπορεί να απαιτούν πολλές κοινοποιήσεις, γεγονός που μπορεί να παρατείνει τα χρονικά περιθώρια για τα άλλα κράτη-μέλη και την Επιτροπή να υποβάλουν παρατηρήσεις σχετικά με τη συναλλαγή.

Ο μηχανισμός συνεργασίας αναμένεται να είναι λιγότερο σημαντικός για τις περισσότερες συναλλαγές λόγω των προσπαθειών να περιοριστεί η αξιολόγησή του σε πιο κρίσιμες περιστάσεις. Οι επενδύσεις του παραρτήματος I πρέπει να γνωστοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού συνεργασίας, ενώ οι επενδύσεις του παραρτήματος II χρειάζονται γνωστοποίηση μόνο υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

Το διαδικαστικό χρονοδιάγραμμα ορίζει προθεσμία για ένα κράτος-μέλος να επιβεβαιώσει την πρόθεση σχολιασμού εντός 15 ημερολογιακών ημερών από την κοινοποίηση και τα σχόλια πρέπει να υποβληθούν εντός 35 ημερολογιακών ημερών. Η Επιτροπή πρέπει να ενημερώσει το κράτος-μέλος για την απόφασή της να διατυπώσει γνώμη εντός 20 ημερολογιακών ημερών και η πραγματική γνώμη πρέπει να δοθεί εντός 45 ημερών. Εάν το κράτος-μέλος ή η Επιτροπή ζητήσει περισσότερες πληροφορίες, η δεύτερη προθεσμία συντομεύεται σε 20 ή 30 ημέρες μετά τη λήψη όλων των πρόσθετων πληροφοριών.

Ενώ οι κοινοποιήσεις του Μηχανισμού Συνεργασίας είναι περιορισμένες, η πρόταση παρέχει πρόσθετη εξουσία στα κράτη-μέλη και την Επιτροπή να κινήσουν τη **"διαδικασία αυτεπάγγελτης πρωτοβουλίας"** για συναλλαγές που δεν παραπέμπονται μέσω του Μηχανισμού Συνεργασίας. Εάν η

Ευρωπαϊκή Επιτροπή πιστεύει ότι μια ξένη επένδυση μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στην ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη πολλών κρατών-μελών ή σε πρωτοβουλίες ή προγράμματα που ενδιαφέρουν την Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει την εξουσία να παρεμβαίνει.

Η αρμοδιότητα για την έναρξη επίσημης επανεξέτασης μιας ολοκληρωμένης συναλλαγής στο πλαίσιο του Μηχανισμού Συνεργασίας παραμένει σε ισχύ για 15 μήνες μετά την ολοκλήρωση της συναλλαγής. Δεδομένου ότι η επιλογή αυτή ισχύει μόνο για συναλλαγές που δεν είχαν προηγουμένως αναφερθεί από το κράτος-μέλος στο Μηχανισμό Συνεργασίας, θα καλύψει ένα ευρύτερο πεδίο συναλλαγών από εκείνες που απαιτούν κοινοποίηση.

Επιπλέον, μια αξιοσημείωτη προσθήκη στην πρόταση για τις ΑΞΕ είναι η απαίτηση για τα κράτη-μέλη να καθιερώσουν δικαστική προσφυγή κατά των αποφάσεων ελέγχου (αρ. 4 παρ. 2 στοιχ.δ'). Η εξέλιξη αυτή είναι πιθανό να τύχει καλής υποδοχής από τους επενδυτές, προωθώντας ενδεχομένως μεγαλύτερη τάση για προσβολή των αποφάσεων για ξένες επενδύσεις ενώπιον δικαστηρίου και θέτοντας ενδεχομένως ένα όριο στην πολιτική παρέμβαση.

Κυρώσεις στον ξένο επενδυτή.

Ο ξένος επενδυτής, ή οποιαδήποτε φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συνδέονται με αυτόν, **τελούν υπό κυρώσεις της ΕΕ, εάν η προηγούμενη επένδυση του αλλοδαπού επενδυτή είχε απαγορευτεί ή υπόκειται σε όρους από κράτος-μέλος.**

Αυτό περιλαμβάνει τυχόν πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία τα οποία το κράτος - μέλος επιλέγει να γνωστοποιήσει κατά τη δική του κρίση, καθώς και επενδύσεις τις οποίες σχεδιάζει να ελέγξει προσεκτικά, να απαγορεύσει ή να επιβάλει όρους. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διαδραματίσει πιο προληπτικό ρόλο στην επανεξέταση υποθέσεων πολλαπλών δικαιοδοσιών που προκαλούν ανησυχία και ενδέχεται να συνεπάγονται πιθανή απαγόρευση ή όρους. Συντονισμένες συναντήσεις μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών-μελών αποσκοπούν στη βελτίωση του συντονισμού και της συμμετοχής σε αυτές τις υποθέσεις.

Αξιολόγηση και Προοπτικές

Η πρόταση καταδεικνύει μια θετική αναγνώριση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι επενδυτές όταν έχουν να κάνουν με μια κατακερματισμένη σειρά διαφορετικών ρυθμιστικών συστημάτων που έχουν διαφορετικές διαδικασίες, χρονοδιαγράμματα και επίπεδα ανοίγματος. Η πρόταση αντιμετωπίζει κάπως το ζήτημα, αλλά απαιτείται περαιτέρω πρόοδος.

Στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι να ενισχύσει και να διασφαλίσει την οικονομική ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπό το πρίσμα των αυξανόμενων γεωπολιτικών εντάσεων και των τεχνολογικών αλλαγών. Η προτεινόμενη αλλαγή αποσκοπεί στην επίλυση των ελλείψεων που διαπιστώνονται στο ισχύον πλαίσιο, στην ενίσχυση της συνεργασίας και στην παροχή μεγαλύτερης ασφάλειας για τους φορείς σύναψης συμφωνιών.

Τα μέτρα είναι απίθανο να οριστικοποιηθούν πριν από την έναρξη της τρέχουσας νομοθετικής περιόδου τον Ιούνιο του 2024, η οποία συμπίπτει με τις ευρωπαϊκές εκλογές. Δεν είναι βέβαιο πώς θα αντιδράσουν τα κράτη-μέλη σε νέους κανονισμούς σχετικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες τους, ιδίως επειδή πολλά από αυτά έχουν εφαρμόσει ή προσαρμόσει πρόσφατα τις διαδικασίες ελέγχου των ΑΞΕ τους σύμφωνα με τον ισχύοντα κανονισμό της ΕΕ. Η Ιρλανδία έχει θεσπίσει νομοθεσία για το νέο της σύστημα, το οποίο αναμένεται να τεθεί σε ισχύ φέτος, ενώ η Βουλγαρία δημοσίευσε σχέδια ιδεών για τη νέα εθνική της διαδικασία ελέγχου. Δεν είναι βέβαιο πώς θα ανταποκριθούν τα κράτη-μέλη στην εκτεταμένη μεταρρύθμιση και τους πόρους που ενδέχεται να χρειαστούν.

5.4 Συμπεράσματα

Ο πρωταρχικός στόχος της διπλωματικής μου ήταν να αξιολογήσω την αποτελεσματικότητα, την αποδοτικότητα και τη χρησιμότητα του πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη ρύθμιση των άμεσων ξένων επενδύσεων,

συμπεριλαμβανομένου του μηχανισμού συνεργασίας, όσον αφορά τον μετριασμό των κινδύνων για την ασφάλεια και τη δημόσια τάξη. Πραγματοποίησα ενδελεχή ανάλυση τόσο του σχεδιασμού του πλαισίου όσο και της εκτέλεσής του από την Επιτροπή. Παρουσίασα επίσης συγκεκριμένες περιπτώσεις υποθέσεων που αναφέρθηκαν από τα κράτη-μέλη και αξιολογήθηκαν από την Επιτροπή, μαζί με όλες τις γνωμοδοτήσεις που εξέδωσε η Επιτροπή από το 2021 έως το 2023 καθώς επίσης και τους μηχανισμούς ελέγχου των κρατών-μελών αλλά και χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και δη των κύριων επενδυτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση δηλαδή της Αμερικής και της Κίνας.

Στόχος της διπλωματικής μου εργασίας ήταν να απαντηθούν βασικά ερωτήματα που τίθενται για τον κανονισμό ελέγχου των ΑΞΕ όπως, εάν έχει υπάρξει σημαντική συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις άμεσες ξένες επενδύσεις σε κρίσιμους τομείς, εάν υπάρχουν αναφορές για περιπτώσεις όπου ο κανονισμός εφαρμόστηκε με επιτυχία για τον έλεγχο των ΑΞΕ, και ποιες ήταν οι αποφάσεις που ελήφθησαν, εάν έχει επιτευχθεί επαρκής ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιχειρήσεων και των επενδυτών σχετικά με τις αλλαγές και τις απαιτήσεις του κανονισμού, εάν υπήρξαν περιπτώσεις όπου ο κανονισμός επιτέλεσε αποτελεσματικά τον έλεγχο σε κρίσιμους τομείς όπως η ενέργεια, υγεία οι τηλεπικοινωνίες και άλλα, και αν έχουν πραγματοποιηθεί οι απαραίτητες προσαρμογές στην εθνική πολιτική κάθε κράτους-μέλους ώστε να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του κανονισμού.

Μετά από εμπειριστατωμένη έρευνα συμπεραίνεται τελικώς ότι χρειάζεται να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στην προστασία της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης οι οποίες ως έννοιες θα πρέπει να διασαφηνιστούν και να εναρμονιστούν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και με βάση το πλαίσιο και την πολιτική της προστασίας σε όλα τα κράτη-μέλη. Επιπλέον κρίνεται ότι χρειάζεται να εναρμονιστούν οι μηχανισμοί ελέγχου των κρατών-μελών, να εφαρμοστούν πρότυπα και κοινοί κανόνες, χωρίς όμως να παραβιάζονται οι βασικές αρχές της ΣΛΕΕ όσον αφορά κυρίως την ελευθερία εγκατάστασης, παροχής υπηρεσιών και ελεύθερης κυκλοφορίας του κεφαλαίου, και χωρίς να περιορίζεται η

αποκλειστική αρμοδιότητα κάθε κράτους-μέλους όσο αφορά την διαφύλαξη της εθνικής του ασφάλειας που προβλέπεται επίσης στο άρθρο 4 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

Ακόμα, θα πρέπει να διευκρινιστούν περισσότεροι ορισμοί όπως η έννοια του ξένου επενδυτή, ο έλεγχος, οι μηχανισμοί ελέγχου κ.α., ενώ είναι σημαντικό η Επιτροπή να φροντίσει, να θέσει συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα ώστε να μην τίθεται σε κάθε κράτος-μέλος υπερβάλλων διοικητικός φόρτος στον έλεγχο, να μην αργεί η διαδικασία ελέγχου αλλά και να γίνεται εμπειριστατωμένος και σωστός έλεγχος.

Σημαντική, κρίνεται και η θέσπιση απ' όλα τα κράτη-μέλη (και τα 27 κράτη-μέλη) μηχανισμών ελέγχου οι οποίοι όπως προαναφέρθηκε θα πρέπει να είναι στο βαθμό που δεν περιορίζεται η ελευθερία των κρατών-μελών εναρμονισμένοι.

Ο κανονισμός βελτίωσε την προσβασιμότητα και την εκτέλεση των μηχανισμών ελέγχου των επενδύσεων, προώθησε τη συνεργασία και τον συντονισμό μεταξύ των κρατών-μελών και διευκόλυνε τη λήψη πιο τεκμηριωμένων αποφάσεων ελέγχου. Ωστόσο, συγκεκριμένες ελλείψεις εμπόδισαν την αποτελεσματικότητα και την παραγωγικότητα της ρύθμισης των άμεσων ξένων επενδύσεων εντός της Ένωσης. Οι συμμετέχοντες στις διαδικασίες ελέγχου γίνονται άμεσα μάρτυρες αυτών των ελλείψεων, οι οποίες προκαλούν καθυστερήσεις, αναποτελεσματικές διαδικασίες, περιττά καθήκοντα ή απαιτητικά χρονοδιαγράμματα που επιβαρύνουν τους πόρους και αποφέρουν μη ικανοποιητικές εθνικές αποφάσεις ελέγχου.

Η αποτελεσματικότητα του ελέγχου των ΑΞΕ διακυβεύεται σημαντικά από την έλλειψη ελεγκτικών μηχανισμών σε ορισμένα κράτη-μέλη. Τα εν λόγω κράτη-μέλη δεν διαθέτουν επαρκείς μηχανισμούς για τη διαχείριση των κινδύνων που συνδέονται με τις ξένες επενδύσεις στην Ένωση, αδυνατούν να αναπτύξουν θεσμικές ικανότητες και δεν μπορούν να επωφεληθούν πλήρως από τις ανταλλαγές πληροφοριών με τους ομολόγους τους σε άλλα κράτη-μέλη και την Επιτροπή της ΕΕ. Είναι απίθανο να αποκαλυφθούν οι συναλλαγές που πραγματοποιούνται σε αυτά τα κράτη μέλη, και αν αποκαλυφθούν, τα εν λόγω κράτη-μέλη ενδέχεται να μην έχουν την ικανότητα να παράσχουν σχετικές

πληροφορίες ή να μετριάσουν τους κινδύνους για τη δημόσια τάξη ή ασφάλεια που ενέχουν.

Οι περιορισμοί στο εύρος των συναλλαγών που υπόκεινται σε ρύθμιση στα κράτη-μέλη επηρεάζουν επίσης την αποτελεσματικότητα της ρύθμισης των επενδύσεων στην Ένωση. Οι επιπτώσεις της επιβολής αυστηρών περιορισμών, όπως ο περιορισμός ορισμένων τομέων ή ο αποκλεισμός κατοίκων ή πολιτών από συγκεκριμένες τρίτες χώρες, είναι συγκρίσιμες με τις επιπτώσεις της απουσίας οποιουδήποτε ελέγχου.

Η μέθοδος συνεργασίας είναι αναποτελεσματική σε σημείο που ο κανονισμός της ΕΕ φαίνεται να απαιτεί απλώς μια διαδικαστική αντίδραση με σχόλια και γνώμες, ενώ επιτρέπει σημαντική αδράνεια από τον αποδέκτη των πληροφοριών αυτών.

⁴³Η επέκταση των απαιτήσεων ελέγχου των επενδύσεων της ΕΕ στις άμεσες επενδύσεις εντός της ΕΕ που πραγματοποιούνται έμμεσα από άτομα εκτός ΕΕ ευθυγραμμίζεται με τον γενικό στόχο του κανονισμού για τις ΑΞΕ, λαμβάνοντας υπόψη τις πιθανές συνέπειες για την ασφάλεια που μπορεί να έχουν οι επενδύσεις αυτές σε διασυνοριακό επίπεδο. Επιπλέον, η διαφοροποίηση των συστημάτων ελέγχου μεταξύ των κρατών-μελών θα μπορούσε να επηρεάσει αρνητικά τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Εμπειρικά στοιχεία καταδεικνύουν ότι στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπάρχει ένα ευρύ φάσμα μεθόδων ελέγχου των άμεσων ξένων επενδύσεων λόγω των υφιστάμενων κανονισμών. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε νομική ασάφεια και έλλειψη ρητών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τους κανονισμούς για ορισμένες επενδύσεις, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο.

Μια ενισχυμένη και εναρμονισμένη προσέγγιση (σεβόμενη τις αρχές των συνθηκών της ΕΕ και τις αποκλειστικές αρμοδιότητες των κρατών-μελών), η οποία ευθυγραμμίζει αποτελεσματικότερα τα εθνικά συστήματα ελέγχου, θα παρείχε αυξημένη νομική διασφάλιση για τους υποψήφιους επενδυτές σε κρίσιμες υποδομές, τεχνολογία και πόρους. Αυτό θα τους επέτρεπε να έχουν

---

⁴³ https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_en

εκ των προτέρων γνώση των ελάχιστων τυποποιημένων κανονισμών που χρησιμοποιούνται από την Επιτροπή και τα κράτη-μέλη για την αξιολόγηση και τον μετριασμό των κινδύνων ασφάλειας και δημόσιας πολιτικής.

Οι αρχές της ενιαίας αγοράς, όπως η ελευθερία εγκατάστασης και η ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων, εφαρμόζονται επίσης στον έλεγχο των επενδύσεων εντός της ΕΕ που ανήκουν ή ελέγχονται τελικά από άτομα εκτός ΕΕ. Η υιοθέτηση μιας ενιαίας και συγχρονισμένης στρατηγικής θα αυξήσει την προβλεψιμότητα των επενδύσεων, θα εγγυηθεί την τήρηση των κανονισμών της ενιαίας αγοράς, θα βελτιώσει τη νομική διασφάλιση του ελέγχου των επενδύσεων εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα προωθήσει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ όλων των κρατών-μελών όπου πραγματοποιούνται επενδύσεις. Επιπλέον, η εναρμόνιση των εθνικών κανονισμών και πρωτοκόλλων θα αμβλύνει τους περιορισμούς, ειδικά για τους επενδυτές. Εναλλακτικά, οι εν λόγω επενδυτές καλούνται να τηρούν διακριτούς εθνικούς κανονισμούς που διέπουν τις επενδύσεις σε εταιρείες με θυγατρικές σε πολλά κράτη-μέλη.

Κλείνοντας, σύμφωνα με τον νέο κανονισμό με βάση την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αναθεώρηση και κατάργηση του παλαιότερου κανονισμού, ο οποίος και εξετάστηκε στην παρούσα διπλωματική εργασία, γίνεται προσπάθεια να διορθωθούν οι ελλείψεις και τα κενά του παλιού κανονισμού αλλά, υπάρχουν ακόμα αρκετά ρυθμιστικά κενά που συν το χρόνο θα πρέπει να ρυθμιστούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από τα κράτη-μέλη. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί στο νέο κανονισμό το άρθρο 7 παράγραφος 5 όπου αναφέρεται ότι πρέπει το κράτος-μέλος το οποίο σχεδιάζεται ή ολοκληρώνεται η ξένη επένδυση να λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τα σχόλια των άλλων κρατών-μελών και τη γνώμη της Επιτροπής, χωρίς να αναφέρει τον τρόπο που θα γίνεται φανερό ότι ελήφθησαν υπόψη οι γνώμες και τα σχόλια ενώ περαιτέρω στην παράγραφο 6 αναφέρεται ότι εάν το κράτος-μέλος στο οποίο σχεδιάζεται ή ολοκληρώνεται μια ξένη επένδυση διαφωνεί με τους κινδύνους που εντοπίστηκαν ή κατά περίπτωση με τα μέτρα που προτείνουν με τα σχόλια τους τα υπόλοιπα κράτη-μέλη θα πρέπει να επιδιώξουν εναλλακτικές λύσεις, χωρίς να αναφέρει την διαδικασία που θα

ακολουθήσει σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία και με τις εναλλακτικές λύσεις ή το κράτος-μέλος στο οποίο πραγματοποιείται η επένδυση διαφωνεί πλήρως με την γραμμή της Επιτροπής και τις γνώμες των κρατών-μελών. Η πρόταση αναθεώρησης σίγουρα καλύπτει αρκετά από τα κενά όσο αφορά την αποτελεσματικότητα και την πρακτική εφαρμογή του κανονισμού, αφήνοντας όμως μεγάλο περιθώριο περαιτέρω βελτιώσης και ως ένα βαθμό αναπάντητο το ερώτημα του κατά πόσο ο κανονισμός βοηθά και προωθεί τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Δεν αναφέρεται ούτε στον παλαιό ούτε στο νέο αναθεωρημένο κανονισμό η πιθανότητα μιας αρνητικής επίπτωσης του μηχανισμού συνεργασίας όσο αφορά την επιχειρηματικότητα στην ΕΕ καθώς η απόλυτη διαφάνεια και γνωστοποίηση όλων των συναλλαγών, μπορεί να προκαλέσει ανταγωνιστική διάθεση στα κράτη-μέλη μεταξύ τους. Αυτό μπορεί να συμβεί, εάν επιδιώξουν καταχρηστικώς να αποκτήσουν τις ίδιες επενδύσεις που ενδέχεται να γίνουν σε άλλα κράτη-μέλη (προσπαθώντας με παρατηρήσεις γνώμες και με ότι δυνατότητα τους δίνεται από το κανονισμό να καθυστερήσουν την επένδυση) διότι με μια τελευταία ανάλυση το κάθε κράτος-μέλος επιδιώκει και ενδιαφέρεται πρωτίστως για τα δικά τους συμφέροντα, όπως φάνηκε και από τον τρόπο που συνεργάστηκαν όσο ίσχυε και θα ισχύει ακόμα ο παλαιότερος κανονισμός 2019/452.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2019/452 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΗΣ 19ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2019, ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ:

ΠΡΩΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ , ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 23.11.2021

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ , ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 1.9.2022

ΤΡΙΤΗ ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΝΩΣΗ , ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ, 19.10.2023

PROPOSAL FOR A REGULATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL ON THE SCREENING OF FOREIGN INVESTMENTS IN THE UNION AND REPEALING REGULATION (EU) 2019/452 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL, BRUSSELS, 24.1.2024

<https://eurlex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52024PC0023>

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ: ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΘΕΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΤΡΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΑΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ (2022/C 151 I/01), 6.4.2022,

[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0406\(08\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022XC0406(08)&from=EN)

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

https://www.eca.europa.eu/Lists/ECARepplies/COM-Replies-SR-2023-13/COM-Replies-SR-2023-13_EL.pdf

INVESTMENT POLICY MONITOR THE EVOLUTION OF FDI SCREENING MECHANISMS – KEY TRENDS AND FEATURES – UNCTAD, ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2023

<https://unctad.org/publication/evolution-fdi-screening-mechanisms-key-trends-and-features>

CHINA'S NEW NATIONAL SECURITY SCREENING RULES ON FOREIGN INVESTMENT / EAST ASIA INSTITUTE - NATIONAL UNIVERSITY OF SINGAPORE 04.02.2021

<https://research.nus.edu.sg/eai/wp-content/uploads/sites/2/2021/02/EAIC-24-20210204-1.pdf>

ELFIE EKEGREN FRANZETTI, FOREIGN DIRECT INVESTMENTS INTO THE EUROPEAN UNION, THE EFFECT OF REGULATION (EU) 2019/452 ON FOREIGN INVESTORS, AUTUMN SEMESTER 2020 <https://www.lunduniversity.lu.se/lup/publication/9034585>

AMCHAM EU-CONSULTATION RESPONSE: TARGETED CONSULTATION ON THE EVALUATION AND REVIEW OF THE EU'S FDI SCREENING REGULATION, 14 JULY 2023
https://www.amchameu.eu/system/files/position_papers/fdi_consultation_supplementary_position_paper_14072023.pdf

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΦΙΛΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ, «Ο ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΩΣ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ», ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2020

FREQUENTLY ASKED QUESTIONS ON THE EU FRAMEWORK FOR FDI SCREENING (UPDATED JUNE 2021)

<https://circabc.europa.eu/ui/group/be8b568f-73f3-409c-b4a4-30acfcec5283/library/7c76619a-2fcd-48a4-8138-63a813182df2/details>

FRAMEWORK FOR SCREENING FOREIGN DIRECT INVESTMENT INTO THE EU, OECD, 2022, <https://www.oecd.org/investment/investment-policy/oecd-eu-fdi-screening-assessment.pdf>

SUMMARY RESULTS TARGETED CONSULTATION ON THE EVALUATION AND REVISION OF REGULATION (EU) 2019/452 (THE 'FDI SCREENING REGULATION', EUROPEAN COMMISSION, 28-11-23

https://www.assonime.it/Stampa/Documents/Report%20-%20targeted%20consultation_final.pdf

DIANA A. A. REISMAN, THE EU AND FDI: WHAT TO EXPECT FROM THE NEW SCREENING REGULATION, IRSEM, AUGUST 31, 2020

<https://www.irsem.fr/data/files/irsem/documents/document/file/3270/RP%20IRSEM%20104%20-%202020.pdf>

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΥΠ, ΑΡΙΘΜ 03, Η ΑΠΟΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΕΕ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΙΝΑΣ

<https://www.eca.europa.eu/el/publications?did=54733>

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ- ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕ, 2023, https://www.eca.europa.eu/ecapublications/sr-2023-27/sr-2023-27_el.pdf

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΣΑΡΑΠΑΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΟΠΟΙΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2020

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΕΡΜΕΙΔΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ, Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΜΕΣΩΝ ΞΕΝΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2013-22, ΙΟΥΝΙΟΣ 2023

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ Γ. ΖΕΡΒΑΝΤΑΡΙΔΟΥ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2015

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΑΠΑΔΑΚΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΕΝΩΣΗ, 2022

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΣΜΠΡΙΝΗ ΕΛΕΝΑ-ΜΑΡΙΑ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΑΠΟ ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΜΕΝΕΣ ΧΩΡΕΣ, ΑΘΗΝΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2016

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ: ΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ, ΑΜΕΣΕΣ ΞΕΝΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΩΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ : Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ, ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΑ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ:

<https://www.enterprisegreece.gov.gr/h-ellada-shmera/giati-ellada/ksenes-ameses-ependyseis>

<https://www.nortonrosefulbright.com/en/knowledge/publications/fe64bdfd/eu-regulation-on-foreign-direct-investment-screening>

<https://www.naftemporiki.gr/finance/economy/1433563/o-chartis-ton-xenon-ependyseon-stin-ellada/>

<https://www.euro2day.gr/news/economy/article/2211129/rekor-me-47-ameses-xenes-ependyseis-ekane-h-ellada.html>

https://www.ey.com/el_gr/attractiveness/23/kaliptontas-stathera-tin-apostasi-pos-i-ellada-tha-sinexisei-na-kerdizei-tin-ebistosyni-ton-ependyton

https://policy.trade.ec.europa.eu/enforcement-and-protection/investment-screening_en

<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=14744d3f-62a5-4ae0-a54e-118a900067ce>

<https://www.whitecase.com/insight-alert/european-commission-proposes-measures-ante-eu-fdi-screening>

<https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/european-free-trade-association-efta.html>

https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13739-Ελεγχος-των-αμεσων-ξενων-επενδυσεων-ΑΞΕ-αξιολογηση-και-αναθεωρηση-του-πλαισιου-της-ΕΕ/feedback_el?p_id=32186570

<https://corporatefinanceinstitute.com/resources/economics/foreign-direct-investment-fdi/>